VICTOR SUVOROV

Mărturia unui spion condamnat la moarte

SPĂRGĂTORUL DE GHEAŢĂ

Cine a declanşat al doilea război mondial ?

POLIROM

VICTOR SUVOROV

– SPĂRGĂTORUL DE GHEAŢĂ –

V. SUVOROV – SPĂRGĂTORUL DE GHEAȚĂ

Traducere din limba rusă : Radu Părpăuță
Editura POLIROM
B-dul Copou nr.3, P.O. Box 266, 6600 Iaşi Tel. Fax (032) 214100; (032) 214111
ISBN: 973-97108-2-4 Printed in ROMANIA
colectia **HEXAGON**

La 23 august 1939, după semnarea pactului Molotov-Ribbentrop, Stalin striga fericit: *L-am înşelat pe Hitler !* Într-adevar, Stalin l-a înşelat pe Hitler aşa cum nimeni n-a mai fost înşelat în întreg secolul XX: peste doar o săptămînă şi jumătate, Hitler lupta pe două fronturi, altfel spus, chiar de la începutul războiului, Germania era in situația de țară învinsă. *(Victor Suvorov).*

Cum Stalin nu-şi prezenta planurile, mulți credeau că nu le avea: greşeală tipică de intelectuali flecari *(Robert Conquest).*

Nenumăratele documente la care unul dintre agenții de frunte ai GRU (spionajul militar sovietic) a avut acces, mărturiile combatanților, analiza minuțioasă a desfăşurării de luptă, a tehnicii militare utilizate şi a pregătirilor din spatele frontului, totul vine să confirme presupunerea lui Victor Suvorov privind adevăratul instigator al celui de al doilea război mondial...

„Nu sunt de acord nici cu un singur cuvânt din ceea ce spuneți, dar sunt gata să mor pentru dreptul Dumneavoastră de a vorbi”
Voltaire

Prefață către cititorul rus

Iertați-mă!

Dacă nu sunteți gata să iertați, nu mai citiți aceste rînduri, blestemați-mă, blestemați cartea fără s-o citiți. Aşa fac mulți. Am întinat ceea ce are mai sfînt poporul nostru, am întinat singurul lucru sfînt care i-a mai rămas: memoria Războiului, a aşa-zisului „mare război pentru apărarea patriei". Iau această sintagmă în ghilimele şi scriu cu litere mici. Iertați-mă!

Eu demonstrez că Uniunea Sovietică este principalul vinovat şi principalul instigator al celui de-al doilea război mondial. Uniunea Sovietică este participantă la cel de-al doilea război mondial din 1939, din prima zi. Comuniştii au ticluit legenda că am fost atacați şi, din acel moment, a început „marele război".

Eu trag această legendă de sub picioare, la fel cum călăul trage scăunelul condamnatului la spînzurătoare. Trebuie să ai o inimă de cîine sau să nu o ai deloc ca să fii călăul care ucide moaştele sacre ale unui popor. Ale propriului popor. Nu e nimic mai înfricoşător decît să faci muncă de călău. Am luat prin propria-mi voință această povară. Şi am ajuns aproape de sinucidere.

Ştiu că în milioane de case se află fotografiile celor care nu s-au mai întors din război. Astfel de fotografii sunt şi în casa mea. Nu vreau să întinez memoria a milioane de morți, însă aruncînd în praf aureola sacră a războiului, pe care au născocit-o comuniştii, am întinat fără să vreau memoria celor care nu s-au întors din război.

Iertați-mă!

Acum Rusia renunță la ideologia inoculată cu chin, de aceea memoria războiului „drept" a rămas singurul reazem al societății. Iar eu îl calc în picioare. Iertați-mă şi haideți să căutăm alt reazem.

Dar să nu credeți că, încălcind şi întinînd cele sfinte, găsesc în aceasta o satisfacție. „Spărgătorul de gheață" nu mi-a adus bucurie. Dimpotrivă. Munca la carte m-a devastat cu totul. Am sufletul gol, iar mintea mi-e plină pînă la refuz de numărul diviziilor. Nu puteam să țin prea mult în minte o asemenea carte. TREBUIA s-o scriu. Însă pentru aceasta trebuia să fug din țară. Să devin trădător. Am devenit.

Această carte a adus numai amar în casa mea! Tatăl meu- Bogdan Vasilievici Rezun- a făcut războiul din prima pînă în ultima zi, a fost rănit de cîteva ori, rănit greu, aproape mortal. Eu am făcut din el un tată de trădător. Cum suportă el acest lucru? Nu ştiu, n-am destul curaj să-mi imaginez... Mai înainte de orice, am distrus imaginea lui despre război ca un mare război de eliberare. Tatăl meu a fost prima mea victimă. Mi-am cerut iertare de la el. Nu m-a iertat.

Cer din nou iertare tatălui meu. În fața întregii Rusii, în genunchi.

Această carte a adus numai amar tuturor celor din preajma mea. Ca să scriu „Spărgătorul de gheață" am jertfit ce-am avut. Mi-am dat viața pentru această carte, care nu mi-a adus nimic în afară de nopți nedormite şi de atacurile furibunde ale criticilor. Acum „Spărgătorul..." este recunoscut în multe țări. Însă nu totdeauna s-a întîmplat aşa...

Condamnările le merit în totalitate. Nu îmi cer iertare pentru trădarea mea şi nu vreau să fiu iertat pentru aceasta. Iertați-mă pentru carte. Condamnarea mea la moarte este dreaptă. Nu interveniți la cei care trebuie s-o ducă la îndeplinire: eu însumi mă condamn! Nu mă tem de moarte. Ar fi fost îngrozitor să mor fără să scriu această carte, fără să dezvălui ceea ce mi s-a revelat. A fost îngrozitor cînd toți editorii de cărți ruseşti din Occident mă refuzau cu grosolănie sau cu politețe.

Acum nu mă mai tem de nimic. Batjocoriți-mă, batjocoriți cartea. Blestemați-mă.

Însă- blestemînd- încercați să înțelegeți şi să iertați.

În anii grei ai vieții mele m-au susținut mulți oameni, fiecăruia îi rămîn recunoscător. A fost nevoie să impun „Spărgătorul...", să demonstrez, să insist, a trebuit să agresez timpul şi nervii multora. Apărîndu-mi ideea, am fost silit să întinez, să jignesc, să-mi bat joc de adversari, iar uneori să înghit în sec şi să-mi muşc buzele. Pe toți cei pe care v-am jignit vă rog: Iertați-mă!

Sunt un trădător, un vînzător... Cei ca mine nu sunt de iertat, însă eu vă rog: IERTAȚI-MĂ!

Victor Suvorov
21 oct. 1992
Bristol

Occidentul, cu ai săi canibali imperialişti, s-a transformat într-un focar de robie şi întuneric. Sarcina noastră constă în a distruge acest focar spre bucuria şi alinarea proletarilor din toate țările.

I.V. Stalin, 1918

CINE A DECLANŞAT AL DOILEA RĂZBOI MONDIAL?

La această întrebare se răspunde în fel şi chip. Nu există o părere unică. Conducerea sovietică, de pildă, şi-a schimbat părerea în această problemă de mai multe ori. La 18 septembrie 1939, guvernul sovietic comunica într-o notă oficială că vinovată de izbucnirea războiului este Polonia.

La 30 noiembrie 1939, în ziarul *Pravda,* Stalin mai numea nişte „vinovați": „Anglia şi Franța au năvălit asupra Germaniei, luînd asupra lor răspunderea pentru actualul război".

La 5 mai 1941, într-o cuvîntare secretă, ținută în fața absolvenților Academiei militare, Stalin numea încă un vinovat: Germania.

După terminarea războiului, cercul „vinovaților" se lărgeşte. Stalin declară că al doilea război mondial a fost început de toate țările capitaliste. Conform împărțirii lui Stalin, înainte de cel de-al doilea război mondial toate statele lumii în afară de URSS, erau socotite capitaliste. Dacă e să-i dăm crezare lui Stalin, războiul cel mai sîngeros din istoria omenirii a fost început de guvernele tuturor statelor, inclusiv Suedia şi Elveția, dar excluzînd Uniunea Sovietică.

Punctul de vedere a lui Stalin, conform căruia vinovați sunt toți, cu excepția URSS, a prins rădăcini pentru mult timp în mitologia comunistă. În timpurile lui Hruşciov şi Brejnev, ale lui Andropov şi Cernenko învinuirile adresate întregii lumi s-au repetat nu o dată. In timpul lui Gorbaciov, în Uniunea Sovietică s-au schimbat multe, însă nu s-a modificat opinia stalinistă privind vinovații de izbucnirea războiului. Astfel, în timpul lui Gorbaciov, principalul istoric al Armatei Sovietice, generalul-locotenent P.A.Jilin, repeta: „Vinovații războiului n-au fost numai imperialiştii Germaniei, ci ai întregii lumi" *(Krasnaia zvezda,* 24 sept. 1985).

Îndrăznesc să afirm că, învinuind toate țările lumii de dezlănțuirea celui de-al doilea război mondial, comuniştii sovietici au ascuns cu bună ştiință ruşinosul lor rol de instigatori ai războiului.

Să ne amintim că după primul război mondial Germania a pierdut dreptul de a mai avea o armată puternică şi armament ofensiv, inclusiv tancuri, artilerie grea şi avioane de luptă. Pe propriul lor teritoriu comandanții germani au fost lipsiți de posibilitatea de a se mai pregăti în vederea unor războaie agresive. Comandanții germani nu au încălcat interdicțiile şi nu s-au pregătit de război agresiv în poligoanele lor, au făcut aceste lucruri... pe teritoriul Uniunii Sovietice. Stalin a pus la dispoziția comandanților germani tot ceea ce ei nu aveau dreptul să mai dețină: tancuri, artilerie grea, avioane de luptă. Le-a pus la dispoziție instituții de învățămînt, poligoane, cîmpuri de tragere.

Stalin a dat comandanților germani accesul liber în uzinele sovietice de tancuri, cele mai puternice din lume: uitați-vă, țineți minte, însuşiți-vă!

Dacă Stalin ar fi voit pacea ar fi trebuit să împiedice cu orice preț renaşterea puterii de şoc a militarismului german: căci atunci Germania ar fi rămas o țară slăbită din punct de vedere militar, în afară de Germania, ar fi fost slăbită Marea Britanic, care nu avea trupe terestre corespunzătoare, şi Franța, care îşi pierduse aproape întreg bugetul militar pe un păgubos program de apărare, ridicînd un fel de Mare Zid Chinezesc de-a lungul granițelor sale; dar şi alte țări mult mai slabe din punct de vedere economic şi militar, în această situație, Europa n-ar mai fi fost deloc în pragul conflagrației... Însă Stalin, cu un scop anume, nu precupețeşte mijloace, forțe şi timp pentru renaşterea puterii militare germane. De ce? împotriva cui? Desigur, nu împotriva lui însuşi! Atunci împotriva cui? Răspunsul este unul singur: împotriva restului Europei.

Renaşterea puterii armate a Germaniei este însă doar o jumătate din chestiune. Chiar şi cea mai puternică armată nu începe războiul de la sine. Trebuie, mai înainte de orice, un lider fanatic şi nebun, gata să înceapă războiul. Iar Stalin a făcut foarte multe pentru ca în fruntea Germaniei să vină un asemenea lider. Cum l-a creat Stalin pe Hitler, cum l-a ajutat să pună mîna pe putere şi să-şi consolideze puterea, este o temă vastă. Pregătesc o carte despre acest lucru. Vom mai vorbi pe această temă, acum să amintim doar că Stalin a îndemnat la război cu perseverență şi dîrzenie pe naziştii abia veniți la putere, încununarea acestor eforturi este pactul Molotov-Ribbentrop. Prin acest pact Stalin a garantat lui Hitler libertatea de acțiune în Europa şi a deschis ecluza principală a celui de-al doilea război mondial. Cînd pomenim cu vorbe rele pe dulăul care a hăcuit jumătate din Europa, să nu-l uităm pe Stalin, cel care l-a crescut, dîndu-i apoi drumul din lanț.

Chiar înainte de venirea sa la putere, *liderii sovietici* îl denumeau în secret pe Hitler *Spărgător de Gheață al Revoluției.* Denumirea este exactă şi cuprinzătoare. Stalin a înțeles că Europa este vulnerabilă numai în caz de război şi că Spărgătorul de Gheață al Revoluției va putea să facă Europa vulnerabilă. Adolf Hitler, nefiind conştient de acest lucru, a netezit calea comunismului mondial. Prin războaie fulger, Hitler a îngenuncheat democrațiile occidentale, în acest scop el şi-a dispersat forțele din Norvegia pînă în Libia. Spărgătorul de Gheață al Revoluției a săvîrşit cele mai mari crime împotriva umanității şi, prin acțiunile sale, a dat lui Stalin dreptul moral de a declanşa în orice moment Eliberarea Europei, înlocuind lagărele de concentrare brune cu cele roşii.

Stalin a înțeles că războiul nu este cîştigat de cel care intră primul în joc, ci de ultimul intrat şi, galant, i-a lăsat lui Hitler infamul drept de a fi instigatorul războiului, iar el a aşteptat cu răbdare momentul „în care capitaliştii se vor certa între ei" (Stalin, cuvîntare din 3 decembrie, 1927).

Îl socot pe Hitler un criminal şi un ticălos, îl consider un canibal la scară europeană. Însă, dacă Hitler a fost canibal, asta nu înseamnă că Stalin a fost vegetarian. S-au făcut nu puține eforturi pentru a demasca crimele nazismului şi a găsi călăii care au săvîrşit cruntele fărădelegi sub steagul său. Această acțiune trebuie continuată şi aprofundată. Dezvăluindu-i pe fascişti, a trebuit să-i dezvăluim şi pe comuniştii sovietici, care i-au încurajat pe nazişti în săvîrşirea crimelor şi au intenționat să se folosească de rezultatele crimelor acestora.

În Uniunea Sovietică arhivele au fost curățate demult şi cu minuție, iar ceea ce a rămas, este aproape inaccesibil cercetătorilor. Am avut fericirea să lucrez pentru puțin timp în arhivele Ministerului Apărării al URSS, însă, absolut conştient, aproape că nu folosesc materiale de arhivă. Am multe materiale din arhivele germane de război, dar practic nici pe acestea nu le folosesc. *Principala, mea sursă sunt publicațiile sovietice.* Chiar şi numai acestea sunt pe deplin suficiente ca să-i pună pe comuniştii sovietici la stîlpul infamiei şi să-i aşeze pe banca acuzării, alături de fasciştii germani, ba chiar înaintea lor.

Principalii mei martori sunt: Marx, Engels, Lenin, Troțki, Stalin, toți mareşalii sovietici din timpul războiului şi mulți generali importanți, înşişi comuniştii recunosc că ei, cu mîinile lui Hitler, au dezlănțuit războiul în Europa şi au pregătit o lovitură prin surprindere asupra lui Hitler, ca să cucerească Europa distrusă de el. *Valoarea* spuselor mele tocmai în aceasta constă: *criminalii înşişi vorbesc despre crimele lor.*

Ştiu că mulți vor sări în apărarea comuniştilor. Domnilor, eu am dat în vileag pe comunişti prin afirmațiile lor. Lăsați-i să se apere singuri.

Victor Suvorov
Decembrie 1987
Bristol

Capitolul 1 CALEA SPRE FERICIRE

Noi suntem partidul clasei, care duce la cucerirea lumii.
M. Frunze

Marx şi Engels au prezis declanşarea războiului mondial şi conflictele internaționale de lungă durată, „de 15, 20, 50 de ani". Această perspectivă nu-i speria. Autorii *Manifestului comunist* nu chemau proletariatul să preîntîmpine războiul, dimpotrivă, pentru Marx şi Engels viitorul război mondial era de dorit. Războiul este mama revoluției, războiul mondial este mama revoluției mondiale. Engels considera că rezultatele războiului mondial vor fi „epuizarea generală şi crearea condițiilor pentru victoria finală a clasei muncitoare".

Marx şi Engels n-au trăit pînă la războiul mondial, dar au avut un continuator- pe Lenin. Chiar la începutul primului război mondial, partidul lui Lenin s-a pronunțat pentru înfrîngerea propriei sale țări. Lasă duşmanii să distrugă şi să pustiască țara, sa fie răsturnat guvernul, să fie distruse relicvele sfinte ale patriei: proletarii, după cum se ştie, n-au patrie, într-o țară devastată şi înfrîntă va fi mai lesne „de transformat războiul imperialist în război civil". Aşadar, fie furtuna cît de tare!

Lenin spera că şi în alte țări se vor găsi adevărați marxişti, capabili să se ridice „deasupra intereselor îngust naționale" la lupta împotriva propriilor guverne, pentru transformarea războiului mondial într-un război civil mondial, însă aceşti marxişti nu s-au găsit în alte țări şi, de aceea, perspectiva revoluției mondiale s-a deplasat într-un viitor incert. Nu-i nimic! Dacă nu este revoluție mondială, barem să se facă un prim pas către ea. Încă din toamna anului 1914, Lenin adoptă un original program minimal: dacă revoluția mondială nu va avea loc ca urmare a primului război mondial, măcar să se rupă o bucățică; nu în toată lumea, măcar într-o țară. Indiferent care. La început, să cuprindă o țară, apoi aceasta să fie folosită ca bază pentru pregătirea unui nou război mondial şi pentru răspîndirea revoluției în alte țări. „Proletariatul biruitor din acea țară se va ridica împotriva întregii lumi", provo-cînd dezordini şi revolte în alte țări „sau pornind direct asupra lor cu forța armată" („Despre lozinca Statelor Unite ale Europei"). Punînd problema unui program minimal de luare a puterii într-o țară, Lenin nu pierde din vedere perspectiva. Pentru el, ca şi pentru Marx, revoluția mondială rămîne steaua călăuzitoare. Dar conform programului minimal, ca rezultat al primului război mondial, revoluția este posibilă doar într-o singură țară. Cum se va petrece mai apoi revoluția mondială? Ca urmare la ce? în 1916 Lenin dă un răspuns precis la această întrebare: ca rezultat al CELUI DE-AL DOILEA RĂZBOI IMPERIALIST („Programul de război al revoluției proletare").

Poate că greşesc, dar citind multe din cele scrise de Hitler, n-am găsit nici un fel de indicii că în 1916 Adolf Schicklgruber visa al doilea război mondial. Lenin însă visa. Mai mult, Lenin a fundamentat teoretic în această perioadă necesitatea unui astfel de război pentru edificarea socialismului în întreaga lume. Evenimentele au evoluat tumultuos, în anul următor a avut loc revoluția din Rusia. Lenin se duce în grabă în Rusia. Aici, în viitoarea confuzie şi arbitrarității, el şi partidul său mic, dar organizat pe principii militare, pun mîna pe putere printr-o revoluție. Paşii lui Lenin sunt simpli, dar perfizi, în primul moment al formării statului comunist Lenin emite „Decretul asupra păcii". Nu era deloc rău pentru propagandă, însă Lenin voia pace nu pentru pacea în sine, ci pentru a-şi consolida puterea. După decret, milioane de soldați înarmați s-au năpustit de pe front spre casă. Prin decretul asupra „păcii", Lenin a transformat războiul imperialist în război civil, a cufundat țara în haos, consolidînd puterea comuniştilor şi recucerind puțin cîte puțin teritorii pe care le-a supus. Soldații care au dat buzna de pe front au jucat rolul de spărgător de gheață ce despică Rusia.

Rezultatul războiului civil a fost acea „epuizare generală", dorită încă de Marx, care i-a permis lui Lenin să-şi susțină şi să-şi consolideze puterea.

În politica externă paşii lui Lenin sunt la fel de perfizi; şi aici el foloseşte acelaşi principiu: voi încăierați-vă, iar eu deocamdată mă uit de pe margine, iar cînd voi vă veți slăbi unul pe altul...

În martie 1918, Lenin încheie cu Germania şi aliații ei pacea de la Brest. În acest timp, situația Germaniei era deja disperată. Sesizează acest lucru Lenin? Fireşte. De *aceea* şi semnează actul de pace care:

- dă mînă liberă lui Lenin în lupta pentru întărirea dictaturii comuniste în interiorul țării;
- oferă Germaniei importante resurse şi rezerve pentru continuarea războiului în Apus, epuizînd atît Germania, cît şi pe aliații occidentali.

Încheind un document separat cu inamicul, Lenin a trădat aliații Rusiei. Dar Lenin a trădat însăşi Rusia. La începutul lui 1918, victoria Franței, Marii Britanii, Rusiei, SUA şi a altor țări asupra Germaniei şi aliaților acesteia era aproape şi inevitabilă. Rusia a pierdut în război milioane de

soldați şi avea dreptul deplin să se numere printre învingători, alături de aliații occidentali. Lui Lenin nu-i mai trebuia însă o astfel de victorie; lui îi trebuia revoluția mondială. Lenin recunoaşte că „pacea" de la Brest n-a fost încheiată în interesele Rusiei, ci în interesul revoluției mondiale, în interesul instaurării comunismului în Rusia şi în alte țări. Lenin recunoaşte că a pus dictatura mondială a proletariatului şi revoluția mondială deasupra oricăror interese naționale" (Dare se seamă a CC la Congresul al VIII-lea al RKP(b)[1]).

Înfrîngerea Germaniei era deja iminentă, dar Lenin încheie o „pace" prin care Rusia renunță la drepturile sale de învingător. Mai mult, Lenin dă fără luptă Germaniei un milion de kilometri pătrați, cele mai fertile pămînturi şi cele mai industrializate zone ale țării; mai mult, plăteşte şi o contribuție în aur. De ce?!

Iată de ce: „Pacea" de la Brest disponibiliza milioane de soldați ruşi, iar aceste milioane, neconduse de nimeni, au plecat spre casă, distrugînd în cale bazele statalității şi democrația abia născută, „pacea" de la Brest a constituit începutul unui crunt război civil, mult mai sîngeros şi mai crud decît primul război mondial, în timp ce fiecare lupta cu fiecare, comuniştii îşi întăreau şi îşi extindeau puterea; iar mai apoi, după cîțiva ani, au supus întreaga țară.

„Pacea" de la Brest nu este îndreptată numai împotriva intereselor naționale ale Rusiei; ea este îndreptată şi împotriva Germaniei, în sensul şi în spiritul ei, „pacea" de la Brest este o prefigurare a pactului Molotov-Ribben-trop. Calculul lui Lenin din 1918 şi calculul lui Stalin din 1939 sunt aceleaşi: lasă Germania să năvălească asupra Apusului, las-o să se epuizeze, căci cu această ocazie se vor epuiza şi aliații occidentali, pînă la ultima suflare. Cu orice preț vom ajuta Germania să se epuizeze, apoi...

În momentul cînd din ordinul lui Lenin se semnează la Brest „pacea" cu Germania, la Petrograd se desfăşoară o activitate intensă de pregătire a răsturnării guvernului german, în acest timp, la Petrograd se tipăreşte într-un tiraj de jumătate de milion ziarul comunist în limba germană *Die Fackel. Înc*ă înainte de semnarea „păcii" de la Brest, în ianuarie 1918, la Petrograd a fost creat grupul comunist german „Spartak". De asemenea, ziarele *Die Weltrevolution* şi *Die Rote Fahne* n-au apărut în Germania, ci în Rusia comunistă, din ordinul lui Lenin, care tocmai semnase „pacea" cu Germania, în Germania anilor '20, comunismul a prins rădăcini adînci. Să nu uităm că Lenin a pus umărul la aceasta chiar în momentul cînd Germania ducea un război istovitor şi fără speranță în Occident, iar Lenin semnase cu guvernul german un acord „de pace".

Calculul lui Lenin este limpede: epuizat de război, Imperiul german nu va mai rezista. Războiul se termină prin distrugerea imperiului şi prin^ revoluție. Lenin anulează imediat acordul de pace. În Europa ruinată de război, pe ruinele imperiilor, apar state comuniste uimitor de asemănătoare cu regimul leninist al bolşevicilor. Lenin jubilează: „Suntem în pragul revoluției mondiale!" Abandonează programul minimal. Nu mai vorbeşte de necesitatea celui de-al doilea război mondial, crezînd că revoluția mondială se poate înfăptui ca rezultat al primului război mondial.

Lenin creează Cominternul, care se defineşte pe sine ca Partidul comunist mondial şi îşi propune drept țel crearea Republicii sovietice socialiste mondiale.

Însă n-a urmat revoluția mondială. Regimurile comuniste din Bavaria, Bremen, Slovacia şi Ungaria s-au dovedit a fi slabe şi neviabile, partidele de stînga din țările occidentale au manifestat slăbiciune şi nehotărîre în luarea şi menținerea puterii, în acel moment Lenin putîndu-le susține doar moral: toate forțele bolşevicilor erau împîn-zite pe fronturile interne, în lupta împotriva popoarelor Rusiei, care nu doreau comunismul.

De abia în 1920 şi-a întărit Lenin suficient poziția în interiorul Rusiei, aruncînd în luptă imediat forțe uriaşe în Europa ca să urnească din loc revoluția.

În Germania momentul propice trecuse deja, totuşi Germania anului 1920 constituia un cîmp favorabil pentru luptele de clasă. Germania era ruinată şi umilită. Toate idealurile ei erau profanate, în țară se instalase o cruntă criză economică: în martie 1920, Germania a fost zguduită de greva generală la care, conform unor surse, au participat peste 12 milioane de oameni. Germania era un butoi cu pulbere, mai trebuia o scînteie... Marşul oficial al Armatei Roşii (marşul lui Budionnîi) cuprinde cuvintele: „Dă Varşovia! Dă Berlinul!" Teoreticianul comuniştilor sovietici, Nikolai Buharin, proclama în ziarul *Pravda* o lozincă şi mai fermă: „înainte, către zidurile Parisului şi ale Londrei!" însă în calea legiunilor roşii se afla Polonia, între Rusia sovietică şi Germania nu există graniță comună. Ca să aprindă flacăra revoluției, trebuie distrusă bariera despărțitoare, Polonia liberă şi independentă. Spre nenorocirea comuniştilor, în fruntea armatelor sovietice se afla un comandant care nu ştia nici o boabă de strategie, M.N. Tuhacevski... Armatele lui Tuhacevscki au fost înfrînte

[1] *RKP(b):* Rossiiskaia Kommunisticeskaia Pârtia (bolşevikov) -Partidul Comunist Rus (al bolşevicilor).

lîngă Varşovia şi au scăpat cu o fugă ruşinoasă, în momentul critic, s-a dovedit că Tuhacevski n-are rezerve strategice, acest fapt hotărînd rezultatul luptei, înfrîn-gerea lui Tuhacevski n-a fost întîmplătoare: cu o jumătate de an înaintea „campaniei eliberatoare sovietice asupra Varşoviei şi Berlinului", Tuhacevski „fundamentase teoretic" ideea inutilității rezervelor strategice în război.

Strategia are legi simple, dar neîndurătoare. Unul din principii este concentrarea. Principalul „secret" al strategiei este ca în momentul hotărîtor să concentrezi o putere zdrobitoare împotriva punctului cel mai vulnerabil al inamicului. Ca să concentrezi puterea, trebuie s-o ai în rezervă. Tuhacevski n-a înțeles acest lucru şi a plătit, pentru nepriceperea sa, iar revoluția din Germania a trebuit să fie amînată pentru 1923...

Înfrîngerea hoardelor lui Tuhacevski în Polonia a avut consecințe nefaste pentru bolşevici. Rusia, care păruse bolşevicilor complet înecată în sînge şi supusă controlului lor, s-a deşteptat brusc, într-o încercare disperată de a arunca povara dictaturii comuniste. A intrat în grevă Piterul muncitoresc, leagănul revoluției. Muncitorii cer pîine şi libertate. Bolşevicii înăbuşă acțiunile lor dar, deodată, escadra Flotei baltice trece de partea muncitorilor. Marinarii Kronstadtului, aceiaşi care dăruiseră puterea lui Lenin şi lui Troțki, cer să se curețe Sovietele de comunişti, în țară se ridică valul manifestațiilor țărăneşti, în pădurile din Tambov, țăranii au organizat o armată anticomunistă bine organizată, dar prost înarmată. Ei, Tuhacevski, descurc-o! Şi Tuhacevski, cu sînge rece, şi-a spălat ruşinea eşecului său strategic. Cruzimea lui Tuhacevski la Kronstadt a devenit legendară. Nimicirea țăranilor din gubernia Tambov a rămas una dintre cele mai înfricoşătoare pagini din toată istoria omenirii, iar autorul acestei pagini este Tuhacevski. Secolul XX cunoaşte destui mari criminali sîngeroşi: Ejov, Himmler, Pol Pot. După sîngele vărsat, Tuhacevski ocupă unul dintre primele locuri; în timp, însă, le-a fost precursor.

În 1921, Lenin introduce Noua Politică Economică (Novaia Economiceskaia Politika-NEP).- Această politică n-avea nimic nou, era vechiul şi bunul capitalism. Comuniştii trebuiau să păstreze puterea şi în acest scop făceau orice compromis, chiar şi adoptarea unor elemente ale pieței libere. Se consideră că Kronstadt şi Tambov sunt cauzele principale care l-au forțat pe Lenin să introducă unele elemente ale pieței libere şi să slăbească presiunea ideologică asupra societății! Eu cred că motivele trebuie căutate mai în adîncime: în 1921 Lenin a înțeles că primul război mondial nu a provocat revoluția mondială. Trebuia, la sfatul lui Troțki, să se treacă la revoluția permanentă, dînd lovitură după lovitură verigilor slabe ale societății libere, şi, în acelaşi timp, să se pregătească al doilea război mondial, cel care va aduce „eliberarea" definitivă. Chiar înaintea adoptării NEP-ului, în decembrie 1920, Lenin vorbea despre războiul mondial: „...un astfel de război este inevitabil".

Şi iarăşi îl amintesc pe Hiller. Nu-1 apăr, ci pur şi simplu remarc că în 1920 el n-a afirmat public nimic privind inevitabilitatea şi dorința unui al doilea război mondial. Iată însă ce declara Lenin în acea vreme: „Am încheiat o primă perioadă a războaielor, trebuie să ne pregătim pentru o a doua". Pentru asta a luat ființă NEP-ul. Pacea este o pauză pentru război. Astfel spune Lenin, astfel spune Stalin, astfel spune *Pravda.* NEP-ul este o scurtă pauză pentru viitoarele războaie. Comuniştii trebuie să-şi pună ordine în țară, să-şi consolideze puterea, să dezvolte o industrie de armament puternică, să pregătească populația pentru viitoarele războaie, pentru lupte şi „campanii eliberatoare".

Implementarea elementelor pieței libere nu a însemnat renunțarea la pregătirea revoluției mondiale şi a celui de-al doilea război mondial, cel care trebuia să o genereze, în anul următor a fost creată Uniunea Republicilor Sovietice Socialiste-URSS. Declarația de constituire informa că acesta este doar primul pas în crearea Republicii Sovietice Socialiste *Mondiale?* se prevedea ca numărul de republici să se extindă pînă cînd întreaga lume va intra în componența URSS.

Declarația de constituire a URSS a fost o DECLARAȚIE DESCHISĂ ŞI DIRECTĂ DE RĂZBOI FĂCUTĂ RESTULUI LUMII. Ea este valabilă şi astăzi. Nimeni n-a modificat-o. Între cartea lui Hitler, *Mein Kampf,* şi declarație există o deosebire. Hitler şi-a scris cartea mai tîrziu, ea fiind punctul de vedere al unei singure persoane: lupta MEA. Declarația de constituire a URSS este un document oficial privind țelul fundamental al unui stat imens: a nimici şi a supune toate celelalte state ale lumii.

Capitolul 2 DUŞMANUL PRINCIPAL

Dacă de la un oarecare *capăt va începe zguduirea revoluționară* a *Europei, acesta va fi Germania... şi victoria revoluției în Germania înseamnă asigurarea victoriei revoluției internaționale*

I.V. Stalin

În 1923, Germania se află din nou în pragul revoluției. Lenin nu mai ia parte la conducerea

țării. Frîiele puterii sunt aproape în totalitate în mîna lui Stalin, deşi nici țara, nici lumea întreagă, nici măcar rivalii săi din partid n-au înțeles deocamdată acest lucru.

Iată cum descrie Stalin însuşi rolul său în pregătirea revoluției germane din 1923: „...comisia germană a Com-internului, în componența Zinoviev, Buharin, Stalin, Troțki, Radek şi o serie de tovarăşi germani, a luat o serie de hotărîri concrete privind ajutorul direct pentru tovarăşii germani în problema luării puterii" (Cuvîntare la plenara CC şi al ȚKK[2] al VKP(b)[3] l aug. 1927).

Secretarul personal al lui Stalin, Boris Bajanov, a descris pregătirea mai amănunțit. El spune că au fost alocate mijloace uriaşe pentru revoluția germană, apoi s-a luat hotărîrea ca în general aceste mijloace să nu cunoască limite, în Uniunea Sovietică au fost mobilizați toți comuniştii de origine germană şi toți comuniştii care stăpîneau limba germană. Au fost pregătiți şi trimişi în Germania să acționeze în ilegalitate. Au fost trimişi nu numai comunişti sovietici de rînd, dar şi conducători de rang înalt printre care: comisarul poporului V. Schmidt, adjunctul preşedintelui GPU[4], Unschlicht, membrii CC Radek, Piatakov şi alții.

Reprezentantul plenipotențiar în Germania, Krestin-ski, a desfăşurat o largă rețea a unei agenturi secrete.. Reprezentanța plenipotențiară sovietică în Germania s-a transformat în centrul organizatoric al revoluției. Prin reprezentanță treceau indicațiile Moscovei şi sumele de bani care aici se prefăceau în vagoane de literatură subversivă, într-o avalanşă de arme şi muniții. „Unschlicht a fost însărcinat cu organizarea detaşamentelor pentru insurecția armată, cu recrutarea şi înarmarea lor. Tot el a fost însărcinat cu organizarea CC german pentru distrugerea burgheziei şi a duşmanilor revoluției, după luarea puterii" (B. Bajanov, *Amintirile fostului secretar al lui Stalin, pag.* 67). Biroul Politic sovietic a elaborat şi aprobat planul detaliat al revoluției şi a fost stabilită data: 9 noiembrie 1923.

Revoluția însă nu a avut loc.

Din mai multe cauze.

Prima: masele au ales calea de mijloc-nu i-au urmat pe comunişti, ci pe social-democrați. Pentru luarea puterii, Partidul Comunist german n-avea sprijinul absolut necesar al maselor, în afară de aceasta, partidul s-a scindat în două fracțiuni, iar liderii ambelor fracțiuni nu împărtăşeau opiniile lui Lenin şi Troțki.

A doua: între Uniunea Sovietică şi Germania nu exista graniță comună. Ca şi cu trei ani în urmă, Polonia le despărțea. Dacă ar fi avut graniță comună, Armata Roşie putea ajuta Partidul comunist german şi pe nehotărîții lideri ai acestuia...

A treia cauză, cea mai importantă: de mult Lenin nu mai conducea nici Uniunea Sovietică, nici revoluția mondială. Era pe moarte. Avea mulți urmaşi: Troțki, Zinoviev, Kamenev, Rîkov, Buharin. Alături de aceşti rivali „declarați", se află modestul Stalin, pe care nimeni nu-l consideră pretendent la putere, dar care, după cuvintele lui Lenin, „a concentrat deja în mîinile sale o putere imensă".

Revoluția germană din 1923 era condusă de la Kremlin, dar la timona revoluției mondiale avea loc o luptă cruntă. Nici unul dintre pretendenții vădiți la putere nu voia să-şi vadă adversarul în rolul de conducător al revoluției germane şi prin urmare, al celei europene. Conducătorii se îmbulzeau la putere, dînd subordonaților ordine contradictorii. Nu aşa se putea obține victoria.

În această situație vicleanul Stalin nu s-a cățărat în vîrful puterii. A hotărît ca, pentru început, să acorde întreaga atenție problemelor consolidării definitive a puterii personale şi abia după aceea să se ocupe de toate celelalte probleme, printre care şi de revoluția mondială.

În anii următori, Stalin'îi lasă pe toți pretendenții la putere cu un etaj mai jos, apoi îi va lăsa tot mai jos şi mai jos, pînă la subsolurile Lubiankăi[5]. Cucerind puterea, Stalin va îndepărta toate barierele aflate în calea revoluției germane:

- face ordine în Partidul comunist german şi-l obligă să îndeplinească orbeşte ordinele Moscovei;
- stabileşte granițe comune cu Germania;
- nimiceşte social-democrația germană.

Fireşte, nu va nimici social-democrația cu mîinile sale. Dar a ucis oare Stalin pe cineva cu mîinile sale?

Conform lui Marx şi Lenin, revoluția apare ca rezultat al războiului. Războiul ascute contradicțiile, ruinează economia, apropie națiunile şi statele de acele trăsături fatale, care distrug

[2] *ȚKK:* Țentralnaia Kontrolnaia Komissia—Comisia Centrală de Control.

[3] *VKP(b):* Vsesoiuznaia Kommunisticeskaia Pârtia (bolşevikov)-Partidul Comunist al Tuturor Sovietelor (al bolşevicilor).

[4] *GPU:* Gosudarstvennoe politiceskoe upravlenie-Direcția politică de stat, în perioada februarie-decembrie 1922.

[5] *Lubianka:* Vestită închisoare din Moscova.

rînduiala obişnuită a vieții. Stalin a fost un adevărat marxist-leninist şi a avut față de problemele războiului şi păcii o poziție principială: dacă social-de-mocrații, prin pacifismul lor, îndepărtează proletariatul de revoluție (şi de războiul, care generează revoluția), înseamnă că trebuie declarat un război necruțător social--democraților. La 7 noiembrie 1927, Stalin lansează lozinca: „Nu se poate termina cu capitalismul fără să se termine cu social-democratismul" *(fravda,* Nr. 255, 6-7 nov., 1927). În anul următor declară lupta cu social-democrația ca principală sarcină a comuniştilor: „în primul rînd, lupta neobosită cu social-democratismul pe toate liniile... incluzînd aici şi demascarea pacifismului burghez" (Voi. 11, pag. 202).

În relația cu cei care doresc revanşă şi război, de pildă în relația cu fasciştii, poziția lui Stalin nu mai este la fel de simplă şi de principială: ei trebuie susținuți. Lasă-i pe fascişti să-i nimicească pe pacifişti şi pe social--democrați, lasă-i să înceapă un nou război. Cu toții ştim ce urmează după un mare război... În 1927, Stalin prevede venirea fasciştilor la putere în Germania şi consideră o astfel de evoluție a evenimentelor ca fiind de dorit: „Faptul că guvernele capitaliste se fascizează duce la înăsprirea situației interne din țările capitaliste şi la manifestarea revoluționară a muncitorilor" (Cuvîntare la plenara unită a CC al ȚKK, l aug., 1927. A fost publicată pentru prima dată abia peste 25 de ani: LV. Stalin, *Opere complete,* voi. 10, pag. 49). Stalin denumeşte regimul lui Hitler „dictatură teroristă" şi subliniază: „criza revoluționară va creşte cu atît mai rapid, cu cît burghezia se va încurca în combinațiile sale, cu cît va apela mai des la metodele teroriste"; iar în darea de seamă de la Congresul XVII al partidului, subliniază: „Nu vorbesc despre fascism în general, ci în primul rînd despre fascismul de tip german". Dar Stalin îi susține pe fascişti. Staliniştii zeloşi, de exemplu membrul Biroului Politic al Partidului comunist german Hermann Remelle, îi susțin în mod deschis pe fasciştii germani care aspiră la putere. Rolul lui Stalin în cucerirea puterii de către fascişti în Germania este covîrşitor. Voi trata totul în altă carte. Acum consemnez doar opinia lui Lev Troțki, enunțată în 1936: „Fără Stalin n-ar fi existat Hitler, n-ar fi existat Gestapo!" Despre clarviziunea lui Troțki şi despre cunoştințele lui în această problemă stă mărturie o altă observație a sa din noiembrie 1938: „Stalin a dat mînă liberă lui Hitler şi adversarilor săi şi a împins Europa în război". Aceste lucruri au fost spuse pe vremea cînd Chamberlain se bucura că nu va mai fi război, cînd Mussolini se consideră un campion al păcii, iar Hitler nu dăduse încă directiva de pregătire a cotropirii Poloniei, cu atît mai puțin a Franței. În momentul cînd Europa orbită răsufla uşurată că nu va fi război, Troțki ştia deja că acesta va începe în curînd şi aflase cine este vinovatul. Ca să-l credem definitiv pe Troțki, să-i ascultăm încă o previziune, enunțată la 21 iunie 1939 - în acest moment, aveau loc convorbiri intense între Marea Britanic, Franța şi URSS împotriva Germaniei. Nimic nu arată posibilitatea unor surprize sau complicații. Dar Troțki spune: „URSS se va deplasa cu toată forța la granița Germaniei, imediat ce al treilea Reich va intra în luptă pentru o nouă împărțire a lumii". Germania va lupta în Franța, iar Stalin va zdrobi „cu toată forța sa" statele neutre de la granița apuseană, apropiindu-se de cea germană.

Citind sintezele şi previziunile lui Troțki acum, după 50 de ani, şi apreciind astăzi exactitatea lor, ne punem întrebarea: cum de le-a putut afla pe toate? Troțki nu a făcut un secret din asta. El este autor al revoluției comuniste, făuritor al Armatei Roşii, reprezentantul sovietic la convorbirile de la Brest. Este primul lider al diplomației sovietice şi ex-comandant al Armatei Roşii, este fost conducător al URSS şi fost cîrmaci al revoluției mondiale. Ştie deci ce înseamnă comunismul, Armata Roşie şi cine este Stalin. Troțki spune că toate previziunile lui se bazează pe publicațiile sovietice legale, în special pe informațiile secretarului Cominternului, Dimitrov.

Troțki este primul în lume ce a înțeles jocul lui Stalin, pe care nu l-au priceput liderii occidentali, pe care nu l-a priceput la început nici Hitler.

Iar jocul lui Stalin este foarte simplu. Troțki însuşi este victima acestui joc, de aceea îl şi pricepe atît de bine. În alianță cu Zinoviev şi Kamenev, Stalin l-a îndepărtat pe Troțki de la putere. Apoi i-a îndepărtat pe Zinoviev şi Kamenev, în alianță cu Buharin. Apoi Stalin l-a îndepărtat şi pe Buharin. În fine, a îndepărtat de la putere generația cekiştilor lui Dzerjinski cu mîinile lui Iagoda. Apoi Iagoda este eliminat cu sprijinul lui Ejov, după care Stalin îl elimină pe Ejov şi generația lui cu mîinile lui Beria ş.a.m.d. Stalin îşi continuă jocul şi pe arena internațională, iar Troțki vede acest lucru. Pentru Stalin, fascismul german este doar un instrument.

Fascismul german este Spărgătorul de Gheață al Revoluției. Fasciştii pot începe războiul, iar acesta va conduce la revoluție. Spărgătorul de gheață va face țăndări Europa! Pentru Stalin, Hitler este furtuna purificatoare a Europei. Hitler poate face ceea ce lui Stalin nu-i convine să facă.

În 1927, Stalin declară că al doilea război imperialist este inevitabil, după cum inevitabilă este şi intrarea Uniunii Sovietice în acest război, însă vicleanul Stalin nu vrea să înceapă războiul şi să fie participant din prima zi: „Noi vom intra, dar vom intra ultimii, ca să punem pe talerul cîntarului greutatea care, să atîrne cel mai greu" (vol.7, pag. 14).

Stalin avea nevoie în Europa de crize, războaie, dezordine, foamete. Pe toate le putea aduce Hitler. Cu cît Hitler va comite mai multe crime în Europa, cu atît mai bine pentru Stalin, cu atît mai multe motive pentru Stalin să trimită Armata Roşie eliberatoare în Europa. Troţki a înţeles toate aceste lucruri, înainte de începerea celui de-al doilea război mondial şi chiar înainte de venirea lui Hitler la putere, în 1932, Troţki lămurea relaţia lui Staliri cu fasciştii germani în felul următor: „Lasă-i pe ei să vină la putere, să se compromită, şi atunci..."

Începînd din 1927, Stalin îi susţine din toate puterile sale (este drept, n-a arătat-o public niciodată) pe fasciştii care aspirau la putere. Iar cînd aceştia vor ajunge la putere, Stalin va depune toate eforturile ca să-i împingă în război. Cînd aceştia vor intra în război, Stalin va da ordin comuniştilor din ţările democratice să devină temporar pacifişti, să demoralizeze armatele ţărilor occidentale, cerînd încetarea „războiului imperialist", şi să submineze forţele armate al ţărilor respective.

Însă împingînd Spărgătorul de Gheaţă asupra Europei democratice, Stalin l-a condamnat la pieire.

Cu cinci ani înainte ca fasciştii să vină la putere în Germania, Stalin plănuieşte deja nimicirea lor: „...a în-frînge fascismul, a răsturna capitalismul, a instaura puterea sovietică, a elibera coloniile din robie" *(Opere complete,* voi.11, pag. 212).

Fascismul este călăul Europei. Stalin susţine călăul, dar, încă înainte ca acesta să-şi înceapă sîngeroasa lui activitate, Stalin îi pregătea aceeaşi soartă ca şi a victimelor sale.

Capitolul 3 DE CE AU NEVOIE COMUNIŞTII DE ARMAMENT

Oamenii mor pentru metal...

În 1933 colonelul german Heinz Guderian a vizitat uzina de locomotive din Harkov. Guderian informa că, în afară de locomotive, uzina are şi o producţie secundară: tancurile. Numărul de tancuri produse: 22 pe zi.

Ca să putem aprecia producţia SECUNDARĂ a unei SINGURE uzine sovietice ÎN TIMP DE PACE, trebuie să amintim că, în 1933, Germania nu producea tancuri deloc, în 1939, Hitler a început al doilea război mondial, avînd 3195 de tancuri, adică mai puţin decît putea produce uzina de locomotive din Harkov în jumătate de an, lucrînd în regim de pace.

Ca să ne dăm seama ce înseamnă 22 de tancuri pe zi, trebuie să spunem că Statele Unite, după începerea celui de-al doilea război mondial, în 1940, avea circa 400 tancuri.

Care era calitatea tancurilor pe care Guderian le-a văzut la uzina de locomotive din Harkov? Erau proiectate de un adevărat geniu al tancurilor, americanul J.U. Christie. Nimeni n-a apreciat realizările lui Christie, în afară de constructorii sovietici. Tancul american a fost cumpărat şi trimis în Uniunea Sovietică pe bază de documente false, conform cărora era considerat tractor pentru agricultură, în Uniunea Sovietică „tractorul" s-a produs într-un mare număr, purtînd marca BT (bîstrohodnîi tank-tanc rapid). Primele BT-uri aveau viteza de 100 km pe oră[6]. Chiar şi peste 60 de ani, orice tanchist va invidia o asemenea viteză.

Construcţia tancurilor BT era simplă şi raţională. Nici un tanc din lume, la acea vreme, incluzînd şi tancurile produse de S.U.A., nu aveau o asemenea formă a blindajului. Cel mai bun tanc al celui de-al doilea război mondial, T-34, este urmaşul direct al BT-ului. Forma corpului său e o dezvoltare ulterioară a ideilor marelui constructor american. După T-34, principiul poziţionării înclinate a blindajelor-frontale a fost folosit la „Pantera" germană, apoi la toate celelalte tancuri din lume.

În anii '30, practic toate tancurile se făceau după schema: motorul la spate, transmisia în partea din faţă. BT a constituit o excepţie: motorul şi transmisia erau în partea terminală. Peste 25 de ani întreaga lume avea să adopte principiul repartizării componentelor BT-ului.

Tancurile BT s-au îmbunătăţit permanent. Autonomia lor de cursă a ajuns pînă la 700 km. Peste 50 de ani, acest lucru mai era un vis pentru majoritatea tanchiştilor. În 1936, tancurile din seria BT forţau prin albie, aproape pe sub apă, rîuri adînci. La sfîrşitul secolului XX nu toate tancurile posibililor adversari ai Uniunii Sovietice au asemenea posibilitate, în 1938, pe tancurile BT au început să se instaleze motoare diesel. Restul lumii va începe să facă acest lucru abia peste 10-20 de ani. În sfîrşit, tancurile BT erau utilate cu armament puternic pentru acele vremuri. Spunînd

[6] Sursele sovietice dau cifra de 86 km/oră, uneori chiar 70. Explicaţia este simplă: pe şoselele sovietice motorul prea puternic rupea transmisiunea de forţă, de aceea a trebuit să se instaleze un limitator de putere, în cazul acţiunii pe autostrăzi limitatorul putea fi scos. Cele mai bune cercetări occidentale ale tancurilor BT indică viteza de 70 de mile/oră, nu 70km/oră (nota autorului).

atîtea lucruri pozitive despre calitatea şi numărul tancurilor sovietice, trebuie, de dragul adevărului, să remarcăm şi un mic neajuns al lor: era IMPOSIBILA FOLOSIREA LOR PE TERITORIUL SOVIETIC.

Principalul avantaj al tancului BT era viteza. Această calitate era dominantă față de celelalte în aşa măsură încît a intrat în denumirea lui: tanc *rapid.*

BT este un tanc agresor. Conform caracteristicilor sale, BT seamănă cu un călăreț din hoardele fără de număr ale lui Genghis-Han: mic, dar foarte mobil. Marele cuceritor şi-a învins toți adversarii prin loviturile neaşteptate ale unor colosale armate foarte mobile. Genghis-Han şi-a nimicit adversarii în principal prin manevre impetuoase, nu prin forța armelor. N-avea nevoie de cavalerie, greu de urnit, ci de hoarde uşoare, iuți, mobile, capabile să străbată spații uriaşe, să forțeze rîuri şi să iasă în spatele frontului inamic.

Exact aşa erau tancurile BT. La 1 septembrie 1939, ele depăşeau prin număr TOATE tipurile din TOATE țările lumii. Mobilitatea, viteza şi autonomia BT-urilor au fost obținute pe seama unui blindaj rațional, foarte uşor şi subțire. BT-urile se puteau folosi numai într-un război ofensiv, inclusiv în spatele frontului inamicului, în operațiunile ofensive impetuoase, cînd, asemenea unor hoarde, se aruncă asupra teritoriului duşmanului şi, ocolind focarele de rezistență, năvălesc în adîncime, unde nu există trupe inamice, dar există oraşe, poduri, uzine, aerodromuri, porturi, depozite, puncte de comandă şi noduri de comunicații.

Uimitoarele caracteristici ofensive ale tancurilor BT au fost obținute şi pe seama folosirii unei punți motoare unice. Pe drumuri de țară, BT-ul se deplasa pe şenile, dar intrînd pe şosele, i se scoteau şenilele grele şi înainta pe roți, ca un automobil de curse. Este bine cunoscut faptul că viteza este dependentă de starea carosabilului: sau automobilul de viteză, care se deplasează numai pe şosele bune, sau tractorul lent care merge pe unde este necesar. Mareşalii sovietici au rezolvat dilema în folosul automobilului rapid: tancurile BT erau complet ineficiente pe drumurile proaste ale URSS. Cînd Hitler a început operațiunea „Barbarossa", practic toate tancurile BT au fost abandonate. Chiar şi pe şenile, era aproape imposibil să fie folosite în afara drumurilor. Iar pe roți nu s-au folosit NICIODATĂ. Potențialul splendidelor tancuri BT n-a fost realizat, dar el NICI NU TREBUIA SĂ SE REALIZEZE PE TERITORIUL SOVIETIC.

BT a fost creat doar pentru acțiuni în teritorii străine, altfel spus, doar în acele teritorii unde existau şosele bune. Să privim la vecinii Uniunii Sovietice. Atunci, ca şi acum, Turcia, Iran, Afganistan, China, Mongolia, Manciuria, Coreea de Nord nu aveau şosele bune. Jukov a folosit tancurile BT în Mongolia, unde terenul e neted ca-n palmă, dar le-a folosit numai pe şenile şi a rămas foarte nemulțumit: în afara drumurilor, şenilele se rupeau des şi chiar pe drumurile de campanie, tancurile se înnămoleau şi patinau.

La întrebarea unde se putea profita cu succes de potențialul BT-urilor, există un singur răspuns: în Europa centrală şi de sud. Iar după scoaterea şenilelor, tancurile BT puteau să se folosească cu succes numai pe teritoriile Germaniei, Franței şi Belgiei.

La întrebarea ce este mai important pentru tancurile BT-roțile sau şenilele, manualele sovietice din acei ani dau un răspuns limpede: roțile. Principala calitate a BT-ului este viteza, iar aceasta se realizează pe roți. Şenilele sunt doar un mijloc atunci cînd ajungi pe teritoriu străin, de exemplu, pe şenile poți circula în Polonia, dar, ajun-gînd pe autostrăzile germane, şenilele trebuie scoase pentru a continua acțiunea pe roți. Şenilele erau considerate un mijloc auxiliar, ce trebuie folosit o singură dată; apoi ele se scot şi trebuiesc uitate. La fel cum paraşutistul foloseşte paraşuta numai ca să ajungă în teritoriul inamic. Acolo el o aruncă şi acționează în spatele frontului, fără să se mai împovăreze cu o sarcină de prisos. Aceeaşi atitudine era şi față de şenilele tancurilor. Diviziile şi corpurile de armată sovietice, înzestrate cu tancuri BT, n-aveau în componența lor mijloace destinate transportului şenilelor: după scoaterea lor, tancurile BT trebuiau să ducă războiul pe roți, deplasîndu-se pe şosele perfecte, în spatele frontului inamicului.

Unor tipuri de tancuri sovietice li s-a dat denumirea în cinstea liderilor comuniști: KV-Klim Voroşilov, IS-Iosif Stalin, însă majoritatea au primit denumiri în care se păstrează indexul „T". Uneori, acest index conține, în afară de „T", litera „O" (ognemetnîi-aruncător de flăcări), „B" (bîstrohodnîi-rapid) „P" (plavaiuşcii—plutitor), în treacăt fie spus, Uniunea Sovietică a fost singura țară din lume care a produs în cantități mari tancuri plutitoare, într-un război de apărare tancul nu trebuie să plutească nicăieri, de aceea, atunci cînd Hitler a început operațiunea „Barbarossa", tancurile plutitoare sovietice au trebuit să fie abandonate din cauza ineficientei lor într-un război de apărare. Producerea lor a încetat imediat, ca şi producerea de BT-uri.

Dar aceasta este o digresiune. Important este altceva, în 1938 în Uniunea Sovietică încep intense lucrări de creare a unui tanc cu un index cu totul neobişnuit: „A-20". Ce înseamnă „A"? Nici un manual militar sovietic nu răspunde la această întrebare. Este posibil ca după publicarea acestei

cărți comuniştii, antedatînd totul, să inventeze interpretarea acestui index, însă deocamdată pentru mulți experți indexul rămîne nedescifrat. Am căutat mult timp răspuns la această întrebare şi l-am găsit la uzina Nr. 183. E aceeaşi uzină de locomotive, care, ca şi mai înainte, în afară de locomotive, avea şi o producție secundară. Nu ştiu dacă explicația este corectă, dar veteranii spun că sensul inițial al indexului „A" înseamnă „de autostradă". Personal, explicația mi se pare convingătoare. Tancul A-20 este o evoluție din familia lui BT Dacă principala caracteristică a BT-ului este inclusă în denumire, atunci pentru ce principala caracteristică a tancului A-20 să nu fie introdusă în denumire? Destinația principală a tancului A-20 este să ajungă pe şenile pînă la autostradă, iar acolo, scoțîndu-i-se şenilele, să se transforme în regele vitezei.

Iar acum să amintim că, la sfîrşitul secolului XX, Uniunea Sovietică nu are nici un kilometru de şosea care s-ar putea defini cu termenul de autostradă. Cu 50 de ani în urmă nu exista nici urmă de autostradă pe teritoriul sovietic. Şi nici un stat limitrof nu avea vreo autostradă în 1938. Dar iată că în anul următor, 1939, prin pactul Molotov-Ribbentrop, Stalin a împărțit Polonia şi a stabilit graniță comună cu un stat care avea autostradă. Acest stat se numea Germania.

Se spune că tancurile sovietice nu erau pregătite pentru război. Nu este aşa. Ele nu erau pregătite pentru un război de apărare pe teritoriul propriu. Pur şi simplu erau pregătite pentru un război pe alte teritorii.

Cantitatea şi calitatea tancurilor sovietice îşi au corespondență în cantitatea şi calitatea avioanelor sovietice. Mistificatorii comunişti afirmă acum: da, erau multe avioane, dar erau de calitate proastă. Erau avioane îmbătrînite, nu trebuie să le luăm în considerare, să le considerăm doar pe cele noi: MiG-3, Iak-1, Pe-2, IL-2, iar pe celelalte, pe acelea fabricate cu mulți ani înainte de război, să nu le luăm în calcul, sunt vechi.

Dar iată ce gîndeşte în problema „îmbătrînirii" pilotul britanic Alfred Price, care a zburat în viața sa pe patruzeci de tipuri de avioane şi a petrecut în văzduh peste 4000 de ore. Iată părerea sa despre avionul de vînătoare sovietic „îmbătrînit": „Cel mai puternic dintre avioanele de vînătoare de serie din lume era în septembrie 1939 distrugătorul rus I-16, al constructorului Polikarpov...

La puterea de foc I-16 depăşea de două ori avionul „Messerschmidt-109E" şi aproape de trei ori avionul „Spitfire-1". Dintre toate avioanele de vînătoare de dinainte de război I-16 era unic, în sensul că numai el avea apărători blindate în jurul pilotului. Cei care cred că înaintea celui de-al doilea război mondial ruşii erau nişte mujici înapoiați şi că au evoluat ulterior, prin folosirea experienței germane, trebuie să țină seama de fapte". (A. Price. *World War II Fighter Conflict.,* pag. 18-21).

La toate acestea trebuie adăugat că în august 1939 avioanele de vînătoare sovietice foloseau *pentru prima* oara *în lume* rachete în situații de luptă. Mai trebuie adăugat un fapt: constructorii sovietici au creat unicul avion din lume cu carcasă blindată, un adevărat tanc zburător, numit IL-2, care avea opt proiectile cu reacție de mare putere, fapt ce satisface orice standard de calitate.

Aşadar, care-i problema? De ce în timpul războiului, încă din prima zi, aviația sovietică a cedat întîietatea în aer? Răspunsul este simplu: cea mai mare parte a aviatorilor sovietici, incluzînd şi pe piloții de pe avioanele de vînătoare, N-AVEAU CUNOŞTINȚĂ DESPRE LUPTELE AERIENE. Atunci ce-au învățat ? Au învățat să lovească țintele terestre. Regulamentele aviației de bombardament şi de vînătoare sovietice orientau piloții în sensul desfăşurării unei singure şi grandioase operațiuni ofensive, în care aviația sovietică, printr-o unică lovitură, va surprinde toată aviația inamicului pe aerodromuri şi va obține supremația în aer. Încă din 1929, ziarul sovietic *Voina i revoliuția* (Războiul şi revoluția), în editorialul *Perioada inițială a războiului,* trăgea o concluzie care apoi a fost repetată de regulamentele aviatice sovietice din 1940 şi 1941: „Este extrem de avantajos să manifestăm inițiativă şi să atacăm noi cei dintîi duşmanul. Inițiativa, manifestată printr-un atac al flotei aeriene asupra aerodromurilor şi hangarelor inamicului, poate apoi să se repercuteze asupra supremației aeriene".

Teoreticienii aviației sovietice n-aveau în vedere un inamic general, ci unul foarte bine determinat. Principalul teoretician al strategiei aviatice sovietice, A.N. Lapcinski, şi-a ilustrat cărțile cu cele mai amănunțite hărți ale obiectivelor standard de bombardament. Printre acestea erau: nodul de cale ferată din Leipzig, Friederichstrasse şi gara centrală din Berlin etc. Lapcinski explica cum trebuie apărat teritoriul sovietic: „O ofensivă hotărîtă la sol atrage după sine, ca un magnet, forțele aeriene inamice şi slujeşte în cea mai bună măsură apărării țării în fața inamicului aerian... Apărarea aeriană a țării nu se înfăptuieşte printr-o manevră din adîncime, ci printr-o manevră în adîncime".

Iată de ce, în 1941, toată aviația sovietică era concentrată la granițe. Aerodromul de campanie al regimentului de aviație 123, de pildă, se afla la doi kilometri de granița germană, în caz de război se va economisi combustibil la pătrunderea avioanelor în spațiul inamicului, în cazul regimentului

123, ca şi în cazul multor altora, zborurile trebuiau să aibe loc deasupra teritoriului german.

Pînă la război şi pe durata acestuia, Uniunea Sovietică a construit uimitor de multe avioane, remarcabile ca date tehnice şi, în acelaşi timp, simple, însă cele mai bune realizări ale aviației sovietice n-au fost acelea din domeniul creării de avioane care să distrugă avioanele inamir culuiîn aer, ci în domeniul celor care să distrugă alte avioane şi obiective ale inamicului la sol. Cea mai frumoasă realizare sovietică în domeniul tehnicii aviatice din acea perioadă a fost IL-2, care era destinat lovirii inamicului la sol. Ținta sa principală: aerodromurile. Creînd acest avion agresor, constructorul Iliuşin a prevăzut un mic detaliu de apărare, în prima variantă, IL-2 avea două locuri: pilotul conduce avionul şi loveşte țintele, iar în spatele său un trăgător acoperă semisfera posterioară de atacurile avioanelor de vînătoare ale inamicului. Stalin personal i-a telefonat lui Iliuşin să elimine locul trăgătorului cu mitralieră, altfel spus, să facă IL-2 cu un singur lor. IL-2 îi era necesar lui Stalin *pentru situația în care nici* un *avion de vînătoare al inamicului nu va reuşi să se înalțe în aer...*

După începerea planului "Barbarossa", Stalin i-a telefonat din nou lui Iliuşin şi i-a dat ordin să proiecteze IL-2 cu două locuri: într-un război defensiv chiar şi un avion agresor trebuie să aibă armament de apărare.

1927-este anul cînd Stalin a luat definitiv şi ferm frîiele puterii. Din acest moment, atenția lui Stalin nu este concentrată numai asupra întăririi dictaturii sale, ci şi asupra problemelor întregii mişcări comuniste şi ale revoluției mondiale.

1927-este anul cînd Stalin trage concluzia definitivă că un al doilea război mondial este inevitabil, că trebuie să se lupte hotărît cu pacifismul social-democrat care frînează începutul războiului şi să-i susțină pe fasciştii ce aspirau la putere pentru ca mai apoi să-i nimicească.

1927-este anul în care a început industrializarea URSS. Supraindustrializarea. Superindustrializarea. Industrializarea a fost planificată pe cincinale, iar primul cincinal a început chiar în 1927. De ce a fost nevoie de cincinale se poate judeca după următorul fapt. La începutul primului cincinal, Armata Roşie avea 92 de tancuri, iar la sfîrşitul acestuia, peste 4000. Totuşi creşterea militară nu se observă atît de clar încă din primul cincinal. Nu s-a acordat principala atenție înarmării, ci creării unei baze industriale, care după aceea să permită înarmarea.

Al doilea cincinal a însemnat o continuare a dezvoltării bazei industriale. S-au făcut: cocs, cuptoare Martin, hidrocentrale gigantice şi uzine de oxigen, laminoare şi bluminguri, mine pentru cărbune şi minereu. Producția de armament nu era încă în centrul atenției. Deşi nici pe aceasta n-o uită tovarăşul Stalin: în primele două cincinale, s-au produs 24708 avioane de luptă.

Iată însă că al treilea cincinal, care trebuia să se încheie în 1942, înseamnă un avînt al producției. Al producției de război, în cantități gigantice şi de calitate deosebită. Industrializarea a fost plătită, dar cu ce preț! Stalin a plătit industrializarea cu nivelul de trai al populației, care era foarte scăzut. A vîndut pe piața externă enorme rezerve de aur, platină, diamante. In cîțiva ani,

Stalin a vîndut ceea ce națiunea a acumulat vreme de sute de ani. Stalin a jefuit bisericile şi mănăstirile, depozitele imperiale şi muzeele. Au fost scoase la mezat icoane şi bucoavne naționale neprețuite. Au fost trimise la export tablourile unor mari maeştri ai Renaşterii, colecțiile de briliante, tezaurele muzeelor şi bibliotecilor. Stalin a exportat lemn şi cărbune, nichel şi mangan, petrol şi bumbac, icre, blănuri, grîne şi multe-multe altele, însă era insuficient. Şi atunci, în 1930, Stalin a început o colectivizare sîngeroasă. A mînat cu forța pe țărani în colhozuri, pentru ca apoi să le ia pîinea pe degeaba. Toată pîinea. In jargonul comunist, acest furt s-a numit „a pompa mijloace din agricultură în industria grea". Rezultatul colectivizării şi al foametei care i-a urmat este următorul: 10-16 milioane de morți, de ucişi în lagăre. Asupra țării s-a abătut, în sensul propriu al cuvîntului, canibalismul, în acest timp Stalin vindea peste hotare 5 milioane tone de cereale în fiecare an.

Pentru ce a trebuit colectivizarea? Pentru industrializare. Dar pentru ce a trebuit industrializarea? Pentru a ridica nivelul de trai al poporului? Nicidecum, înainte de industrializare şi de colectivizare, în timpul NEP-ului, viața era suportabilă. Dacă nivelul de trai al poporului ar fi interesat pe tovarăşul Stalin, n-ar fi trebuit nici colectivizare, nici industrializare, ci ar fi trebuit păstrat NEP-ul. Industrializarea şi colectivizarea n-au fost destinate nicidecum ridicării nivelului de trai al poporului. Dimpotrivă, acest nivel a coborît într-un asemenea hal încît era mai rău ca pe vremea lui Genghis-Han. De curînd Robert Conquest a scris o teribilă carte despre cincinalele sîn-geroase, carte ce cuprinde sinistre fotografii cu acei co-pii-schelet. Fapte mai odioase decît cele din Etiopia comunistă sau din Cambodgia comunistă a lui Pol Pot. Aşadar, industrializarea şi colectivizarea n-au avut loc pentru a se ridica nivelul de trai, ci pentru a se produce armament în cantități uriaşe. Pentru ce aveau nevoie comuniştii de arme? Ca să apere oamenii? Nu. Dacă Stalin ar fi plătit pentru tancurile de autostradă, pentru mătasea paraşutelor, pentru tehnologia militară occidentală doar patru milioane tone de cereale pe an, nu cinci, milioane de copii ar fi rămas în viață, în toate

țările armele slujesc apărării populației, în primul rînd a copiilor, viitorul națiunii, de mizerie şi alte nenorociri, în Uniunea Sovietică lucrurile au stat invers; populația, includem aici şi copii, a fost supusă unei mizerii crunte ca să se poată produce arme.

Primul război mondial a fost în întregime un picnic vesel în comparație cu industrializarea stalinistă. În patru ani de zile, toate țările participante la acest război au pierdut 10 milioane de oameni; Rusia, prin industrializare, 23 milioane. Aici, în timp de PACE, de dragul tancurilor de autostradă şi a avioanelor agresor, Stalin a ucis cu mult mai mulți oameni. PACEA COMUNISTĂ S-A DOVEDIT A FI MULT MAI ÎNGROZITOARE DECÎT RĂZBOIUL IMPERIALIST.

Sporirea puterii militare sovietice n-a fost dictată nicidecum de amenințarea externă, căci a început ÎNAINTEA venirii lui Hitler la putere. Sacrificarea vieții a milioane de copii de dragul producerii de armament s-a petrecut concomitent cu sforțările gigantice ale lui Stalin de a elimina pe pacifiştii occidentali şi de a-i sprijini pe fascişti.

Se poate obiecta că Stalin a jertfit milioane de oameni, dar a făurit arme ca să-i apere pe ceilalți. Nu, am văzut deja şi vom vedea în continuare, că armele făurite pentru apărarea teritoriului şi a oamenilor săi nu erau potrivite, acestea n-au putut fi utilizate conform destinației lor sau au fost pur şi simplu aruncate.

Dacă uriaşele arsenale de arme nu s-au creat pentru apărarea propriului teritoriu şi a propriei populații, a-tunci care era destinația lor?

Tovarăşi comunişti, aveți cuvîntul!

Capitolul 4 DE CE A ÎMPĂRȚIT STALIN POLONIA

> Noi *lucrăm asupra unei cauze, care, în caz de succes, va crea o cotitură în întreaga lume şi va elibera întreaga clasă muncitoare.*
>
> *I.V. Stalin*

La 22 junie 1941, Germania a atacat prin surprindere şi în chip perfid Uniunea Sovietică. E un fapt istoric. Totuşi e un fapt bizar, înainte de al doilea război mondial, Germania nu avea granițe comune cu Uniunea Sovietică şi, în consecință, n-o putea ataca, cu atît mai mult „prin surprindere". Germania şi Uniunea Sovietică erau separate de bariera compactă a unor state neutre. Pentru ca războiul sovieto-german să poată avea loc, era necesar să fie create condițiile corespunzătoare: să se distrugă bariera statelor neutre şi să se stabilească granițe comune sovieto--germane.

Oricine este interesat de data de 22 iunie 1941 -, înainte de a-l blestema pe Hitler şi a-l învinui de perfidie, este obligat barem lui însuşi să-şi răspundă cinstit la două întrebări:

- cine a distrus bariera despărțitoare a statelor neutre dintre Germania şi Uniunea Sovietică?
- de ce?

Bariera dintre Germania şi URSS era dublă şi doar într-un singur loc era simplă. Polonia era singura țară, care avea granițe şi cu Uniunea Sovietică şi cu Germania. Polonia era calea cea mai dreaptă, cea mai scurtă, cea mai comodă între URSS şi Germania. Polonia era partea cea mai subțire a zidului despărțitor. Se înțelege că potențialul agresor, care dorea ca războiul sovieto-german să aibă loc, trebuia să încerce să perforeze un coridor chiar pe aici.

Dimpotrivă, acea țară care nu dorea un război sovieto-german, trebuia, cu toată puterea forțelor armate, cu toată diplomația sa, cu toată puterea autorității internaționale, să nu admită inamicul pe teritoriul polonez, în caz extrem să înceapă războiul împotriva sa încă din Polonia, neadmițînd apropierea de granițele ei.

Închipuiți-vă că, aflat dincolo de un perete, un canibal anunță cu glas de tunet intenția lui de a vă crîmpoți bucată cu bucată.

După ce v-a convins de intențiile lui canibalice, începe să dărîme peretele despărțitor. Care va fi reacția dumneavoastră? Imaginați-vă că acest canibal întîmpină oarecare greutăți în dărîmarea peretelui şi vă cere ajutor în întreprinderea sa. Fără ajutorul dumneavoastră nu poate face o gaură în perete, prin urmare nu va putea să vă frigă la foc scăzut. Cum veți reacționa la o asemenea propunere?

Hitler şi-a exprimat intențiile absolut deschis. Stalin l-a numit în mod public canibal, însă Hitler nu putea să-l atace pe Stalin, n-avea granițe comune. Hitler s-a adresat lui Stalin cu propunerea de a depune eforturi comune în vederea realizării unei spărturi în zidul despărțitor. Stalin a primit cu bucurie propunerea şi a dărîmat cu nespus entuziasm zidul polonez, perforînd un coridor în întîmpinarea lui Hitler. Motivele lui Hitler sunt explicabile. Dar cum să explici acțiunile lui Stalin?

Istoricii comunişti au născocit tot felul de explicații ale acțiunilor Uniunii Sovietice.

Prima explicație: sfîşiind şi înecînd în sînge Polonia, am deplasat granițele noastre spre apus,

adică ne-am consolidat securitatea. Ciudată explicație. Granițele sovietice au fost într-adevăr deplasate cu 200-300 de kilometri, dar prin aceasta Germania şi le-a deplasat pe ale ei cu 300-400 de kilometri spre răsărit, în acest fel securitatea Uniunii Sovietice n-a crescut, dimpotrivă, a scăzut. Însă în afară de aceasta, a apărut un factor cu totul nou, o graniță comună sovieto-germană şi, ca urmare, posibilitatea unui război.

A doua explicație: lovind cu toporul în spatele Poloniei în momentul luptei ei disperate împotriva fasciştilor, noi am încercat să amînăm începerea războiului sovieto-german... Această explicație face parte din ciclul lui Gîgă: dăm foc casei vecinului, în acest caz focul va ajunge la casa noastră mai tîrziu decît la alții.

A treia explicație: Franța şi Marea Britanic n-au vrut să încheie un acord cu noi, de aceea... Ce gogoaşă! De ce Franța şi Marea Britanic trebuiau să apere Uniunea Sovietică, de vreme ce Uniunea Sovietică îşi propunea drept scop răsturnarea democrațiilor peste tot în lume, deci şi în Franța, şi în Marea Britanic? în definitiv, Occidentului nici nu-i păsa dacă Hitler va ataca Răsăritul sau nu. Însă țărilor Europei răsăritene le păsa. Dacă Hitler se va întoarce asupra Răsăritului, ele vor fi cele dintîi victime. De aceea, țările Europei răsăritene ar fi urmat să fie aliații fireşti ai URSS. Cu ele trebuia să se încheie o alianță împotriva lui Hitler. Însă Stalin n-a căutat o asemenea alianță, iar în cazurile în care au existat acorduri, Uniunea Sovietică nu şi-a îndeplinit obligațiile de aliat. Stalin ar fi putut să rămînă neutru, însă în loc de aceasta el a lovit cu toporul în spatele acelora care luptau împotriva fascismului.

Istoricii comuniști au născocit şi alte explicații asemănătoare. Fiecare dintre ele are însă cel puțin două cusururi:

- este inventată la o dată ulterioară;

- ignoră în totalitate poziția conducătorilor sovietici, deşi această poziție a fost enunțată mult mai limpede şi mai pe înțeles decît poziția lui Hitler din scrierile şi cuvîntările sale.

Spărgînd un coridor în zidul despărțitor, Hitler a considerat acest lucru suficient şi s-a ocupat de problemele sale occidentale, africane, mediteraneene sau atlantice.

Ce trebuia să facă Stalin, avînd în fața lui o spărtură cu lățimea de 570 km şi o oarecare perioadă de timp la dispoziție? Corect! Trebuia să-şi întărească apărarea în această porțiune. De-a lungul vechilor granițe exista o linie puternică de raioane întărite. Aceasta trebuia imediat consolidată şi definitivată, iar în spatele ei trebuia creată o a doua linie de apărare, a treia... a cincea. Trebuiau minate imediat şoselele, podurile, cîmpiile, trebuiau săpate şanțuri antitanc, trebuia o acoperire cu artilerie antitanc... Mai tîrziu, în 1943, la Kursk, Armata Roşie s-a pregătit pentru respingerea atacului inamicului, într-un termen scurt şi pe un front uriaş, armatele sovietice au construit şase fîşii de apărare neîntrerupte, cu o lungime de sute de kilometri fiecare şi cu o adîncime de 250-300 kilometri. Fiecare kilometru era înțesat de tranşee, de şanțuri de comunicație, de adăposturi, de cuiburi de foc. Densitatea medie de minare a ajuns la 7000 de mine antitanc şi antiinfanterie pe kilometru de front defensiv, iar densitatea de artilerie antitanc a ajuns pînă la un nivel impresionant: 41 guri de foc pe fiecare kilometru, fără să luăm în considerare artileria de cîmp şi antiaeriană, precum şi tancurile îngropate în pămînt. Astfel, în cîmp deschis, a fost creată în scurt timp o apărare inexpugnabilă.

În 1939, condițiile de apărare erau cu mult mai bune: păduri, rîuri, mlaştini, şosele. Armatele sovietice puteau construi o linie puternică la noua graniță sovieto-germană, căci spărtura nu era prea întinsă.

Însă în acest moment Uniunea Sovietică a încetat producția de tunuri antitanc şi antiaeriene. În loc să facă acest spațiu de netrecut, l-au făcut imediat uşor penetrabil. S-au construit şosele şi poduri, s-a dezvoltat rețeaua de căi ferate. Obstacolele antitanc existente au fost distruse sau acoperite cu pămînt.

Unul din participanții la acele evenimente, colonelul GRU I.G. Starinov, descrie suficient de sincer aceste lucruri, în felul următor: „S-a creat o situație stupidă. Cînd eram în contact cu armatele slab echipate ale unor mici state, granițele noastre erau într-adevăr închise cu lacătul. Iar cînd Germania fascistă ne-a devenit vecin complexele defensive construite mai înainte de-a lungul graniței au fost părăsite şi chiar parțial demontate" *(Minele îşi aşteaptă ora lor,* pag. 176). „Direcția tehnică a Armatei Roşii a făcut o cerere pentru 120.000 de mine de cale ferată cu acțiune întîrziată. Această cantitate ar fi ajuns pe deplin pentru ca, în cazul invaziei armatei germane, să fie paralizate toate transporturile pe calea ferată în spatele inamicului, față de care el depindea întru totul, însă în locul cantității comandate s-au primit... 120 de mine" *(idem, pag.* 186). Iar mina este arma cea mai simplă, cea mai ieftină şi foarte eficace.

Producția de mine în Uniunea Sovietică era uriaşă; după ce s-a făcut acea trecere prin zid, producția lor a fost însă redusă.

Cu ce se ocupa Stalin în afară de distrugerea propriei sale apărări? Se ocupa cu distrugerea barierei statelor neutre. Lui Hitler i-a ajuns o singură spărtură în zid. Lui Stalin nu. Hitler (cu ajutorul lui Stalin) a nimicit puterea statală numai într-unul din statele barierei despărțitoare. Stalin (fără ajutor din altă parte) a făcut acest lucru în trei state (Estonia, Lituania, Letonia), a încercat s-o facă şi în a patra țară (Finlanda) şi s-a pregătit intens să facă acest lucru în cea de-a cincea (România), rupînd în prealabil din ea o mare bucată din teritoriu. Hitler a voit să facă doar o spărtură în zid, Stalin a voit să dărîme întreg zidul.

Şi Stalin şi-a atins scopul. La doar zece luni de la semnarea pactului „de neagresiune", prin sforțările lui Stalin, bariera despărțitoare a fost distrusă în totalitate, de la Oceanul înghețat şi pînă la Marea Neagră. N-au mai rămas state neutre între Stalin şi Hitler şi astfel s-au creat condiții pentru agresiune.

În acest scurt interval de timp toți vecinii dinspre vest ai lui Stalin i-au devenit victime, în afară de țările care aveau graniță cu Uniunea Sovietică, a căzut în robie şi Lituania, care n-avusese mai înainte graniță comună cu Uniunea Sovietică. Apariția armatelor sovietice în Lituania a însemnat că ele au ajuns acum la adevărata graniță cu Germania. Mai înainte, granița ruso-germană trecea pe teritoriul polonez subjugat. Acum, armatele sovietice au ieşit la granița Prusiei Răsăritene. Aici nu se mai poate spune nicidecum că Hitler-canibalul a străpuns un coridor spre Răsărit, iar prostul de Stalin l-a ajutat. Nu, însuşi Stalin a sfredelit un coridor spre Apus, fără ajutorul nimănui.

La întrebarea: „De ce a fost de acord Stalin să-l ajute lui Hitler să străpungă un coridor relativ îngust prin Polonia?", istoricii comunişti au încercat să născocească răspunsuri, dar fără succes. Iar problema „de ce a distrus Stalin toată bariera" preferă să n-o ridice. Dar să nu ne mai frămîntăm creierii. Are cuvîntul Stalin. El singur răspunde clar şi precis la această întrebare: „Istoria spune că atunci cînd un stat vrea să se lupte cu un alt stat, statul respectiv începe să caute granițe prin intermediul cărora poate să ajungă la granițele statului pe care vrea să-l atace" (Pravda, 5 martie, 1936).

Întrebare: „Intenționa oare Armata Roşie să se oprească la limitele atinse?"

Răspunsul Mareşalului Uniunii Sovietice S.K. Timoşenko: „În Lituania, Letonia şi Estonia a fost nimicită puterea moşierilor şi a capitaliştilor, putere urîtă de cei ce muncesc. Uniunea Sovietică a sporit impresionant şi şi-a deplasat granițele spre Apus. Lumea capitalistă a fost nevoită să se restrîngă un pic şi să cedeze. Insă nu ne stă în caracter nouă, luptătorilor Armatei Roşii, să ne înfumurăm şi să ne găsim pacea numai cu cele atinse!" (*Ordinul Comisarului poporului pentru apărare,* Nr. 400, 7 nov. 1940).

Aceasta nu este o cuvîntare şi nici un comunicat TASS. Este un ordin al Armatei Roşii... Dar mai la vest de granița sovietică se află doar Germania sau țările aliate cu ea. Să se deplaseze mai departe granițele spre Apus? în dauna Germaniei? Dar cu Germania tocmai fusese semnat un pact...

Capitolul *5* PACTUL ŞI REZULTATELE SALE

Stalin a fost mai viclean decît *Hitler. Mai viclean şi mai perfid.*
A. Antonov-Ovscenko

Din exterior totul pare la paritate: o parte din Polonia lui Hitler, o parte lui Stalin. Totuşi, numai la o săptămînă de la semnarea pactului Molotov-Ribbentrop, Stalin a făcut una din glumele sale perfide.

Hitler a început războiul împotriva Poloniei, iar Stalin a declarat că armatele sale nu sunt pregătite. Ar fi putut să-i spună lui Ribbentrop înaintea semnării acordului, dar nu a făcut-o. Hitler a început războiul şi a rămas singur.

Iată şi prima consecință pentru Hitler: el şi numai el este vinovat de declanşarea celui de-al doilea război mondial. Începînd războiul împotriva Poloniei, Hitler a pornit şi războiul contra Franței, altfel spus, un război pe două fronturi. Orice şcolar german ştia care va fi rezultatul final pentru Germania în cazul unui război pe două fronturi.

În acest moment Marea Britanic a declarat război Germaniei. Cu Franța te puteai descurca, dar Marea Britanic se află pe insule. Ca să poți ajunge acolo îți trebuie o pregătire îndelungată şi serioasă, îți trebuie o flotă puternică, cel puțin egală celei britanice, îți trebuie supremația aeriană. Astfel că războiul a ajuns să fie de lungă durată. Oricine ştie ce înseamnă războaiele prelungite pentru țările cu resurse limitate.

În spatele Marii Britanii se aflau Statele Unite, iar în momentul cel mai dramatic (cum a fost în primul război mondial), acestea puteau să arunce în balanța victoriei puterea lor cu adevărat

inepuizabilă, întreg Occidentul a devenit duşmanul lui Hitler. Iar Hitler putea conta pe prietenia lui Stalin atîta vreme cît avea forțe, într-un război prelungit împotriva Occidentului, aceste forțe puteau fi cheltuite şi atunci...

Dar iată situația lui Stalin:

Polonia n-a fost împărțită în cancelaria Reichului, ci la Kremlin. Hitler n-a participat, Stalin a fost însă prezent. Hitler însă este vinovat de începerea războiului, iar Stalin nu. Stalin este o victimă nevinovată, eliberatorul Europei răsăritene.

Armatele lui Stalin au săvîrşit pe teritoriul Poloniei aceleaşi crime, poate şi mai mari; însă Occidentul nu i-a declarat război, cine ştie din ce motiv.

Stalin a obținut războiul pe care-l dorea: occidentalii se ucideau între ei, îşi distrugeau reciproc oraşele şi uzinele, iar Stalin a rămas neutru, în aşteptarea momentului favorabil.

Ajungînd însă într-o situație grea, Stalin a primit imediat ajutorul Occidentului.

În final, Polonia, pentru a cărei libertate a intrat Occidentul în război, n-a obținut libertatea, ci a fost dată în robie lui Stalin, împreună cu toată Europa răsăriteană, incluzînd şi o parte din Germania. În aceste condiții, unii occidentali continuă să creadă că ei au fost învingători în cel de-al doilea război mondial.

În final, Hitler s-a sinucis, iar Stalin a devenit suveranul absolut al unui uriaş imperiu antioccidental, creat cu ajutorul Occidentului. Cu toate acestea, Stalin a reuşit să-şi păstreze reputația de prostănac naiv şi încrezător, iar Hitler a intrat în istorie ca un ucigaş sîngeros! în Occident au apărut multe cărți conținînd ideea: Stalin nu a fost pregătit de război, Hitler însă a fost. După părerea mea, este pregătit de război nu acela care o declară în gura mare, ci acela care-l cîştigă, dezbinîndu-i pe duşmani şi punîndu-i să se bată cap în cap.

A intenționat Stalin să respecte pactul?

Să-l ascultăm pe Stalin: „Problema luptei... nu trebuie examinată sub unghiul dreptății, ci al cerințelor momentului politic, sub unghiul necesităților politice ale partidului în fiecare moment dat" (Cuvîntare la şedința comitetului executiv al Cominternului, 22 ian. 1926).

„Războiul poate întoarce cu susul în jos orice înțelegere" (Iosif Visarionovici Stalin, *Pravda,* 15 sept., 1927).

Partidul, la congresele căruia lua cuvîntul Stalin, i-a înțeles bine pe conducătorii săi şi le-a dat depline puteri: „Congresul subliniază în mod deosebit că i se acordă Comitetului Central împuternicirile corespunzătoare ca în orice moment să anuleze toate alianțele şi acordurile de pace cu statele imperialiste şi burgheze şi astfel să le declare război"[7].

Cînd trebuia să vină acest moment?

Stalin: „Foarte mult depinde de faptul dacă vom reuşi să amînăm războiul iminent cu lumea capitalistă... pînă în momentul în care capitaliştii se vor bate pînă la capăt între ei..." (Opere *complete,* voi.10, pag. 288). „Lupta hotărîtoare poate fi considerată pe cale de a izbucni, dacă toate forțele de clasă duşmane nouă s-au epuizat suficient într-o luptă care le depăşeşte puterile." (Opere *complete,* vol.6, pag. 158).

Stalin avea nevoie de o situație în care „capitaliştii se vor încolți ca şi cîinii" (Pravda, 14 mai 1939). Pactul Molotov-Ribbentrop a creat exact această situație. *Pravda* plîngea de bucurie:

„Gem țițînile lumii, pămîntul alunecă de sub picioarele oamenilor şi popoarelor. Ard zările, iar tunetul armelor cutremură zările şi continentele. Se fac praf şi pulbere state şi mari puteri... Ce măreț, ce minunat, cînd întreaga lume se va cutremura din temelii, cînd vor pieri puterile şi vor cădea mărimile!" *(.Pravda, 4* aug., 1940).

„Fiecare război de acest fel ne apropie de acea perioadă fericită, cînd oamenii nu se vor mai ucide între ei". (Pravda, 18 aug., 1940).

Aceste stări de spirit s-au răspîndit în Armata Roşie şi partid. Generalul locotenent S.M. Krivoşein descrie o redă cu adjunctul său P.M. Latîşev (în acel moment Krivoşein comanda corpul 25 de armată mecanizat; cu puțin înainte, comandase împreună cu generalul H. Guderian parada comună sovieto-germană de la Brest cu ocazia împărțirii Poloniei):

- „Am încheiat cu nemții un acord, dar asta nu înseamnă nimic... Acum este momentul favorabil pentru o rezolvare definitivă şi constructivă a tuturor problemelor mondiale..." *(Fapte de arme,* pag. 8). Krivoşein tratează totul în glumă. Este interesant că în corpul său de armată, ca şi în întreaga Armată Roşie, erau la modă numai astfel de glume. Nimeni nu purta discuții serioase, dar nici nu glumea pe tema capacității de luptă a Armatei Roşii într-un război de apărare.

Despre cît de mult credeau comuniştii sovietici în pactul de neagresiune şi cum intenționau să-l respecte, ne mărturiseşte Mareşalul Uniunii Sovietice, L.I. Brejnev. Acesta descrie o adunare a

[7] Uniunea Sovietică s-a dizolvat, partidul a ajuns pe banca acuzaților, dar această rezoluție n-a fost anulată (n.a.).

agitatorilor de partid de la Dnepropetrovsk, din 1940:

- „Tovarăşe Brejnev, noi trebuie să lămurim problema neagresiunii, faptul că e un lucru serios, iar cine nu crede înseamnă că poartă discuții provocatoare. Dar lumea nu prea crede. Ce să facem? Să lămurim sau să nu lămurim? Timpurile erau destul de complicate, în sală se aflau patru sute de oameni, toți aşteptau răspunsul meu, n-aveam posibilitatea să mă gîndesc mai mult.

- Neapărat să lămuriți, am spus eu. Ne vom tot lămuri pînă ce din Germania fascistă nu va rămîne piatră pe piatră" (L.I. Brejnev, *Malaia. zemlia,* pag. 16).

Stalin a planificat momentul cînd „din Germania nu va mai rămîne piatră pe piatră": în 1942. Însă căderea rapidă a Franței şi refuzul lui Hitler de a debarca în Marea Britanic (serviciul de spionaj sovietic ştia despre acest lucru la sfîrşitul anului 1940) au încurcat jocurile lui Stalin. Eliberarea Europei a fost reprogramată din vara lui 1942 în vara lui 1941. De aceea anul 1941 a fost întîmpinat cu lozinca „Să sporim numărul republicilor din componența URSS!"

Nu! Ei nu se gîndeau la apărare. Nu se pregătiseră pentru aceasta şi nici n-aveau de gînd s-o facă. Ei ştiau sigur că Germania bîntuie încă în Occident şi de aceea nu va începe războiul în Răsărit. Ei ştiau sigur că războiul pe două fronturi înseamnă sinucidere pentru Hitler. Aşa a şi fost. Însă Hitler, ştiind ce se pregăteşte în spatele său, a fost constrâns să înceapă un război pe două fronturi, care s-a încheiat, într-adevăr, prin sinuciderea sa.

Înainte de război *Pravda* n-a chemat oamenii să întărească apărarea. Tonul ziarului era altul: pactul rămîne pact, dar în curînd tot pămîntul ne va aparține nouă. „Măreață este patria noastră: însuşi globul pămîntesc trebuie să se învîrtă nouă ore pentru ca uriaşa noastră patrie sovietică să intre în noul an al biruințelor sale. Va veni vremea cînd globului îi vor trebui pentru aceasta nu nouă ore, ci douăzeci şi patru de ore... Şi cine ştie unde ne va fi dat să întîmpinăm noul an peste cinci, peste zece ani: la ce longitudine, la ce nou meridian sovietic?" (Pravda, I ian. 1941).

Cu cît se apropia mai mult data invaziei sovietice în Europa (iulie 1941), cu atît *Pravda* devenea mai sinceră: „Dezbinați duşmanii, satisfaceți-le vremelnic cerințele fiecăruia dintre ei, iar apoi loviți-i unul cîte unul, nedîn-du-le posibilitatea să se unească" *(Pravda,* 4 mart. 1941).

Hitler a hotărît că nu mai merită să aştepte. A început primul, fără să aştepte lovitura în spinare a toporului eliberator. Dar chiar începînd războiul în conjunctura cea mai favorabilă care ar fi existat vreodată pentru un invadator, nu putea să cîşu'ge acest război. Chiar şi în conjunctura cea mai nefavorabilă Armata Roşie tot a reuşit „să elibereze" jumătate din Europa şi s-o stăpînească jumătate de veac. Este interesant ce întorsătură ar fi luat lucrurile, dacă cele mai bune forțe germane ar fi plecat din Europa în Africa şi în insulele britanice, iar în spatele lor Armata Roşie ar fi nimicit unica sursă de petrol pentru Germania-România?

Capitolul 6 CÎND A INTRAT UNIUNEA SOVIETICĂ ÎN CEL DE-AL DOILEA RĂZBOI MONDIAL

Doar o singură țară, Rusia Sovietică, poate să învingă în cazul unui conflict general
Hitler, 19 nov. 1937

Tot ceea ce ține de *începutul* celui de-al doilea război mondial este acoperit în Uniunea Sovietică de ceața de nepătruns a secretului de stat. Printre multele secrete ale războiului există unul păstrat cu străşnicie: data intrării URSS-ului în cel de-al doilea război mondial.

Ca să ascundă adevărul, comuniştii au pus în circulație o dată falsă-22 iunie 1941. Scribii comuniști au născocit o mulțime de legende despre 22 iunie. Am auzit pînă şi o asemenea variantă: „Noi trăiam în pace iar ei au năvălit peste noi..."

Dacă ar fi să dăm crezare scornelilor propagandiştilor comuniști, ar rezulta că nu Uniunea Sovietică a început cu de la sine putere cel de-al doilea război mondial, ci că a fost antrenată cu de-a sila în război.

Pentru ca versiunea datei de 22 iunie să pară mai plauzibilă, propaganda sovietică a consolidat-o cu tot felul de' proptele: pe de o parte a fost inventată o „perioadă prebelică", în care au fost incluşi doi ani ce au precedat data de 22 iunie; pe de altă parte, s-a născocit cifra celor 1418 zile de război, pentru cazul cînd vreun curios s-ar hotărî să calculeze singur data începutului războiului; socotind de la momentul terminării războiului în Europa, acesta trebuie să dea neapărat (după calculele falsificatorilor sovietici) de „acea duminică fatală".

Însă e uşor de demascat minciuna „22 iunie". Pentru aceasta trebuie scuturate puținele proptele: „perioada prebelică", de pildă. TOȚI vecinii europeni ai URSS au devenit victimele agresiunii sovietice. Armata Roşie nu intenționa însă să se limiteze în vreun fel sau să înceteze „marşurile eliberatoare" asupra Vestului, iar la vest de URSS nu se afla decît Germania (Ordinul Comisarului poporului pentru Apărare Nr. 400 din 7 nov. 1940).

În septembrie 1939 URSS se declară neutră şi astfel, în „perioada prebelică", cucereşte teritorii cu o populaţie de peste 23 milioane de oameni. Nu cumva e cam mult pentru un stat neutru?

În teritoriile cucerite, Armata Roşie şi NKVD[8] au comis crime înfricoşătoare. Lagărele de concentrare sovietice au fost tixite cu prizonieri, soldaţi şi ofiţeri din ţările europene. Ofiţerii prizonieri (nu numai polonezi) erau căsăpiţi cu miile. Putea o ţară neutră să ucidă ofiţeri prizonieri? Şi de unde avea o ţară neutră mii de ofiţeri prizonieri, ba încă în „perioada prebelică"?

Interesant: Germania a atacat Polonia, deci Germania este iniţiatoarea războiului european, prin urmare şi a celui mondial, Uniunea Sovietică a făcut acelaşi lucru, în aceeaşi lună, dar nu se numără printre iniţiatorii războiului. Iar participarea Uniunii Sovietice la războiul mondial se calculează doar de la 22 iunie 1941. De ce?

Soldatul polonez ucis în lupta împotriva Armatei Roşii este socotit participant la cel de-al doilea război mondial şi victimă a acestuia, iar soldatul sovietic care l-a ucis este socotit „neutru". Dacă în aceeaşi luptă, pe teritoriul polonez, este ucis un soldat sovietic se consideră că el nu este ucis în timp de război, ci în timp de pace, în „perioada prebelică".

Germania a cucerit Danemarca, este un act de război, deşi n-au fost lupte mari. Uniunea Sovietică a cucerit tot fără luptă trei state baltice foarte asemănătoare cu Danemarca după poziţia geografică, populaţie, cultură, tradiţii, însă acţiunile URSS-ului nu sunt socotite acte de război.

Germania a cucerit Norvegia, iar acest fapt a însemnat o continuare a agresiunii, înainte însă, Uniunea Sovietică făcuse să se verse rîuri de sînge în Finlanda învecinată. Dar lista crimelor Germaniei începe de la l septembrie 1939, iar lista crimelor Armatei Roşii în cel de-al doilea război mondial începe, cine ştie din ce motiv, la 22 iunie 1941. De ce?

În „perioada prebelică", Armata Roşie pierde în lupte crîncene sute de mii de soldaţi, în aceeaşi perioadă, pierderile armatei germane sunt cu mult mai mici. Dacă judecăm după pierderi, Germania are mai multe temeiuri să se considere neutră în anii 1939-1940.

Acţiunile Armatei Roşii în „perioada prebelică" poartă oficial titlul de „întărirea securităţii graniţelor vestice". Este o minciună. Graniţele erau ocrotite atîta vreme cît vecinii URSS erau state neutre, atîta vreme cît nu existau graniţe cu Germania şi, drept urmare, Hitler nu putea nici într-un fel să atace URSS. Despre un atac prin surprindere nici măcar nu putea fi vorba. Stalin însă a distrus sistematic statele neutre ale Europei, stabilind hotare comune cu Germania. Securitatea graniţelor sovietice nu putea spori în acest fel. Dar chiar dacă am numi agresiunea împotriva celor şase state neutre „întărirea securităţii graniţelor vestice", de ce nu folosim acelaşi termen şi în cazul lui Hitler? Oare cotropind ţările vecine, nu şi-a întărit şi el securitatea propriilor graniţe?

Mi se poate replica: în „perioada prebelică" Uniunea Sovietică n-a purtat un război neîntrerupt, a fost doar o serie de războaie şi incursiuni cu întreruperi între ele. Însă şi Hitler a purtat o serie de războaie cu întreruperi. De ce folosim în cazul lui alte standarde?

Se afirmă că Uniunea Sovietică n-a declarat război, formal, nimănui în „perioada prebelică", de aceea nu poate fi socotită participantă la război. Daţi-mi voie, nici Hitler n-a declarat formal război întotdeauna. După informaţiile propagandei sovietice, la 22 iunie 1941 nimeni n-a declarat formal război nimănui. De ce această dată se consideră punctul de separaţie între război şi pace?

Douăzeci şi două iunie este pur şi simplu data începerii ofensivei forţelor armate ale unui stat împotriva forţelor armate ale altui stat, forţe aflate deja într-un război, la care ambele state participau demult.

Criminalul trece întotdeauna sub tăcere că a jefuit şi a ucis, povestind doar ce-i convine. Propaganda roşie, asemenea criminalului prins în flagrant, începe expunerea istoriei războiului din momentul cînd armatele străine au apărut pe teritoriul sovietic făcînd din Uniunea Sovietică o victimă inocentă. Haideţi să încetăm să ne-o mai închipuim o victimă *inocentă.*

Să ne amintim de cei cu adevărat nevinovaţi care au murit în „perioada prebelică" sub baionetele armatei „eliberatoare". Să scriem istoria războiului nu de la 22 iunie, ci din momentul cînd hoardele comuniste, fără să declare război, au lovit în spate Polonia rănită de moarte, a cărei armată eroică înqerca, într-o luptă inegală, să oprească deplasarea lui Hitler spre Răsărit. Să scriem istoria războiului nu începînd din 22 iunie, ci din acea zi cînd Stalin a luat hotărîrea să înceapă războiul.

La 1 septembrie 1939, la răsăritul soarelui, armata germană începea războiul împotriva Poloniei, însă în secolul XX, război în Europa înseamnă automat război mondial, într-adevăr, războiul a cuprins repede continentul şi apoi aproape întreaga lume.

Printr-un straniu concurs de împrejurări, exact în această zi de l septembrie 1939, cea de-a patra sesiune extraordinară a Sovietului Suprem al URSS a adoptat legea privind serviciul militar

[8] *NKVD:* Narodnîi Komissariat vnutrennih del-Comisariatul popular al afacerilor interne.

obligatoriu. O asemenea lege n-a existat în întreaga istorie a URSS. Un fapt de mirare: atîta timp cît cu Hitler erau speriați copiii (şi maturii), atîta timp cît Hitler era socotit un monstru şi un canibal-s-a putut fără serviciul militar obligatoriu, însă este semnat un pact de neagresiune şi imediat este nevoie de serviciul militar obligatoriu.

Septembrie 1939 este începutul „războiului ciudat" în Occident, în Răsărit, în aceeaşi lună a început o pace la fel de stranie.

De ce avea nevoie Uniunea Sovietică de serviciul militar obligatoriu? Comuniştii răspund la unison: în această zi a început cel de-al doilea război mondial, noi n-am vrut să luăm parte la el, dar am luat măsuri de prevedere. Mareşalul Uniunii Sovietice, K.A. Merețkov, este unul dintre cei care afirmă că legea a avut o importanță uriaşă şi a fost adoptată „în condițiile celui de-al doilea război mondial, care deja începuse" *(În slujba poporului, pag.* 181).

Dar să ne închipuim granița polono-germană în acea dimineață tragică: întuneric, ceață, bubuituri, duduitul motoarelor. Puțini în Polonia înțelegeau ce se petrece: o provocare sau un conflict apărut din senin? Dar iată că deputații Sovietului Suprem al URSS (ciobani de pe păşunile alpine şi vestiți crescători de reni de dincolo de Cercul Polar) ştiau deja: nu e provocare, nu e conflict pasager, nu e război germano-polon, nici măcar european, ci e începutul războiului mondial. Trebuie ca noi, deputații, să ne adunăm imediat la Moscova (sesiunea extraordinară!) ca să adoptăm documentele corespunzătoare. Atîta doar că nu putem pricepe de ce aceiaşi deputați nu au reacționat la fel de iute atunci cînd s-a petrecut un lucru asemănător la granița sovieto-germană în 1941.

În dimineața de 1 septembrie nu ştiau că a început al doilea război mondial nici guvernul Poloniei, nici guvernul țărilor occidentale, nu ştia nici măcar Hitler.

El a început războiul împotriva Poloniei în speranța că va fi o acțiune locală, la fel ca invazia din Cehoslovacia. Nu e propaganda lui Goebbels aici. Sursele sovietice spun acelaşi lucru.

General-colonelul de aviație A.S. Iakovlev (în acelaşi timp referent personal al lui Stalin) afirmă: Hitler era convins că Anglia şi Franța nu vor începe să lupte pentru Polonia" *(.Scopul vieții, pag.* 212).

Aşadar, Hitler nu ştie că el este cel care a început cel de-al doilea război mondial, dar tovarăşii din Kremlin o ştiu perfect! Şi încă ceva: drumul pînă la Moscova nu e tocmai scurt.

Unii deputați au nevoie de 7-10, chiar şi 12 zile ca să ajungă în Moscova. Ceea ce înseamnă că există cineva care a dat *înainte de începerea războiului* semnalul ca deputații să se adune la Kremlin. Să spunem şi mai mult: *înainte de semnarea pactului Molotov-Ribbentrop.*

Orice încercare de a stabili data exactă la care a început cel de-al doilea război mondial şi momentul intrării URSS în război ne conduce inevitabil la data de *19 august 1939.*

Chiar şi înainte, la consfătuirile secrete, Stalin şi-a enunțat, şi nu o dată, planul său de „eliberare" a Europei: „să atragi Europa în război, rămînînd tu însuți neutru, apoi, cînd adversarii se vor epuiza unul pe celălalt, să arunci pe talgerul cîntarului întreaga putere a Armatei Roşii" *(Opere complete,* vol.6, pag. 158, vol.7, pag. 14)

Pe data de 19 august 1939, la şedința Biroului Politic, s-a luat hotărîrea fermă de a duce la îndeplinire acest plan.

Informațiile despre şedința Biroului Politic şi despre hotărîrile luate atunci au ajuns foarte rapid în presa occidentală. Agenția-franceză Ha vas a publicat un comentariu despre hotărîrile luate cu acel prilej.

Cum se poate ca un protocol strict secret al Biroului Politic să ajungă în presa occidentală? Nu ştiu. Totuşi, ar fi cîteva căi. Una dintre cele mai verosimile ar fi următoarea: unul sau cîțiva membri ai Biroului Politic, speriați de planurile lui Stalin, s-au hotărît să-l stopeze. Nu puteau să protesteze deschis. Exista o singură cale de a-1 obliga pe Stalin să renunțe la planurile sale: să se publice aceste planuri în Occident. Membrii Biroului Politic, îndeosebi cei care controlau Armata Roşie, industria de război, serviciul de informații al armatei, NKVD, propaganda, Cominternul, cu toții aveau o asemenea posibilitate. Varianta nu este atît de fantezistă cum poate părea la prima vedere.

În 1917, ca să zădărnicească Revoluția din Octombrie, doi membri ai Biroului Politic, Zinoviev şi Kamenev, au publicat planurile lui Lenin şi Troțki în presa „burgheză". Trebuie să repet că nu ştiu cum de a ajuns documentul în Occident, subliniez doar că existau căi ca el să ajungă acolo. Stalin a reacționat la informația agenției Havas cu iuțeala fulgerului şi extrem de neobişnuit. A publicat în ziarul *Pravda* o dezmințire. Dezmințirea lui Stalin este un document foarte serios pe care trebuie să-l citățm în întregime. Iată-l:

DESPRE INFORMAȚIA MINCINOASĂ A AGENȚIEI HAVAS

Redactorul *Pravdei* s-a adresat tovarăşului Stalin cu întrebarea: cum apreciază tov. Stalin informaţia agenţiei Havas despre „cuvîntarea lui Stalin", care, zice-se, ar fi fost rostită „în Biroul Politic la 19 august" şi unde şi-ar fi exprimat ideea că „războiul trebuie să continue cît de mult se poate spre a fi epuizate părţile în conflict".

Tov. Stalin a trimis următorul răspuns:

„Această informaţie a agenţiei Havas, ca şi multe altele ale acesteia, reprezintă o minciună. Fireşte, nu pot să ştiu în ce cafe-şantan a fost fabricată această minciună. Dar oricît ar minţi domnii de la agenţia Havas, nu pot nega următoarele:

a) nu Germania a atacat Franţa şi Anglia, ci, Franţa şi Anglia au atacat Germania, luîndu-şi asupra lor responsabilitatea pentru actualul război;

b) după primele acţiuni militare, Germania s-a adresat Franţei şi Angliei cu propuneri de pace, iar Uniunea Sovietică a sprijinit sincer propunerile de pace ale Germaniei „căci ea a considerat şi continuă să considere că încheierea cît mai curînd posibil a războiului ar uşura în mod radical situaţia tuturor ţărilor şi popoarelor;

c) cercurile conducătoare ale Angliei şi Franţei au refuzat în mod grosolan propunerile de pace ale Germaniei, la fel şi încercările Uniunii Sovietice de a se ajunge la o grabnică încheiere a războiului.

Acestea sunt faptele.

Ce argumente aduc împotriva acestor fapte politicienii de cafe-şantan de la agenţia Havas?"

Pravda 30 nov., 1939 *I.V. Stalin*

Să hotărască cititorul singur, ce este „minciună"-informaţia Agenţiei Havas sau dezmînţirea lui Stalin? Cred că este puţin probabil că Stalin însuşi să mai repete peste puţină vreme propriile sale cuvinte.

Tonul sincer al dezmînţirii şi faptul, neobişnuit pentru Stalin, că nu-şi păstrează sîngele rece vin în sprijinul agenţiei Havas. În acest caz a fost atinsă o coardă neobişnuit de sensibilă şi din această cauză a rezonat atît de profund. În atîţia ani de putere sovietică, presa occidentală a scris mult despre Uniunea Sovietică şi despre Stalin personal. Bolşevicii şi Stalin însuşi au fost învinuiţi de toate păcatele capitale. Despre Stalin s-a scris că este provocator al poliţiei, că şi-a ucis soţia, că este despot, sadic, dictator, canibal, călău, ş.a.m.d. Însă, de obicei, Stalin nu a intrat în polemică cu „scriitoraşii burghezi". Atunci de ce tăcutul şi calmul Stalin s-a coborît pînă la un limbaj de mahala şi la jigniri ieftine? Răspunsul nu poate fi decît unul singur: agenţia Havas a dezvăluit intenţiile cele mai tăinuite ale lui Stalin. Tocmai de aceea a reacţionat el atît de neobişnuit. I-a fost indiferent ce vor gîndi despre dezmînţirea lui viitoarele generaţii (apropo, acestea nu gîndesc nimic!). Pentru Stalin era importantă menţinerea secretului asupra planului său pentru viitorii 2-3 ani, pînă cînd ţările europene se vor fi istovit reciproc într-un război nimicitor.

Să fim de acord pentru cîteva minute cu argumentele lui Stalin: da, informaţia agenţiei Havas era doar „o minciună fabricată la cafe-şantan". În acest caz, ar trebui să ne exprimăm iritarea ziariştilor agenţiei Havas. Dar dacă într-adevăr ei au născocit informaţia, atunci acest fapt s-a făcut pe baza unei cunoaşteri profunde a marxism-leninismului, a temperamentului lui Stalin şi a unei analize ştiinţifice minuţioase a situaţiei politico-militare din Europa. Desigur că ziariştii agenţiei Havas au înţeles situaţia cu mult mai bine decît Hitler şi decît liderii democraţiilor occidentale. Dacă informaţia agenţiei Havas a fost pur şi simplu născocită, atunci avem de-a face cu acel caz, cînd închipuirea corespunde pe deplin cu realitatea.

Peste mulţi ani, cînd avea să se uite cu totul informaţia agenţiei Havas şi dezmînţirea lui Stalin, în Uniunea Sovietică au fost publicate 13 volume de opere ale lui Stalin. Printre lucrările lui se află şi cuvîntările la şedinţele secrete ale CC. În 1939, ziariştii de la agenţia Havas n-aveau acces la aceste cuvîntări. Publicarea operelor lui Stalin confirmă însă faptul că planul lui a fost genial şi că a fost exact aşa cum l-au descris ziariştii francezi, încă din 1927, la şedinţa deschisă a CC, Stalin a expus ideea necesităţii ca în caz de război să se păstreze neutralitatea pînă în momentul în care „părţile beligerante se vor epuiza reciproc într-o luptă care este peste puterile lor". Această idee s-a repetat la şedinţele închise. Stalin considera că, în caz de război, Uniunea Sovietică va deveni în mod inevitabil participantă, dar ea va trebui să intre ultima în război, cu forţe proaspete, exact în finalul jocului, împotriva tuturor, cînd ei vor fi epuizaţi.

Dar şi predecesorii lui Stalin afirmaseră acelaşi lucru. Alcătuindu-şi planul în cercul restrîns al tovarăşilor de luptă, Stalin cita pur şi simplu pe Lenin, subliniind că ideea îi aparţine lui Lenin. Dar nici Lenin nu este original. La rîndul său, el împrumuta ideile din sacul fără fund al marxismului, în această privinţă este interesantă scrisoarea lui F. Engels către E. Bernstain din 12 iunie 1883: „Toate aceste soiuri de trîndavi trebuie mai întîi să se tăvălească în noroi unele pe altele, să se

nimicească şi să se compromită reciproc şi astfel să pregătească terenul pentru noi."

Stalin se deosebea de predecesorii săi, dar şi de urmaşii săi, prin aceea că vorbea mai puțin şi făcea mai mult.

Este important să ştim ce a spus Stalin la şedința Biroului Politic din 19 august 1939- Dar chiar dacă nu s-ar şti vorbele, îi vedem faptele; iar acestea arată cu mult mai limpede gîndul lui Stalin. Doar peste patru zile de la şedința Biroului Politic, la Kremlin s-a semnat pactul Molotov-Ribbentrop, realizarea cea mai de seamă a diplomației sovietice din întreaga ei istorie şi cea mai strălucită victorie a lui Stalin din întreaga şi incredibila lui carieră. După semnarea acordului, Stalin striga fericit: „L-am înşelat pe Hitler!" într-adevăr, Stalin l-a înşelat pe Hitler aşa cum nimeni n-a fost înşelat în întreg secolul XX. Peste doar o săptămînă şi jumătate, Hitler ducea un război pe două fronturi, altfel spus, chiar de la început Germania a ajuns în situația de a pierde războiul (şi chiar l-a pierdut!)

Cu alte cuvinte, la 23 august 1939 *Stalin deja cîştigase cel de-al doilea război mondial, încă înainte ca Hitler să atace Polonia.*

De abia în vara lui 1940 a înțeles Hitler că a fost înşelat. A încercat să-l forțeze pe Stalin, dar era prea tîrziu. Hitler putea conta doar pe nişte victorii tactice strălucite, dar situația strategică a Germaniei era catastrofală. Germania se afla din nou între două pietre de moară: pe de o parte- Marea Britanic cu insulele sale inaccesibile (şi SUA cu puterea sa), pe de altă parte, Stalin. Hitler s-a întors cu fața spre Apus, dar a devenit conştient de faptul că Stalin pregăteşte ofensiva, că Stalin, printr-o singură lovitură, poate reteza aorta petrolieră din România şi poate paraliza întreaga industrie germană, armata terestră, aviația şi flota. Hitler s-a întors cu fața spre Răsărit, dar a fost bombardat strategic şi apoi invadat dinspre Apus.

Se spune că Stalin a cîştigat numai datorită ajutorului şi cooperării Marii Britații şi a SUA. Sfînt adevăr! în aceasta şi constă măreția lui Stalin: că el, duşmanul fundamental al Occidentului, a reuşit să se folosească de Occident pentru apărarea şi consolidarea propriei dictaturi, în aceasta şi constă genialitatea lui Stalin: a reuşit să-şi divizeze potrivnicii, aruncîndu-i unul asupra altuia. Presa liberă occidentală a prevăzut încă din 1939 un asemenea curs al evenimentelor, cînd Stalin îşi proclama neutralitatea, fiind, în realitate, principalul şi cel mai sîngeros instigator şi participant la război.

Capitolul 7 „DEZVOLTAREA BAZEI DE RĂZBOI"

Eliberarea națională a Germaniei constă în revolufia proletară, care va cuprinde Europa Centrală şi Occidentală şi care o va uni cu Europa Răsăriteană în vederea creării Statelor Unite Sovietice.

L. Troțki

După izgonirea lui Bonaparte din Rusia, Armata rusă biruitoare a intrat în Paris. Negăsindu-l acolo pe Bonaparte, Armata rusă a plecat acasă cîntînd. Pentru Rusia scopul războiului era înfrîngerea armatei duşmanului. Dacă nimeni nu mai amenința Moscova, Armata rusă nu avea ce face în Europa Occidentală.

Deosebirea dintre Rusia şi Uniunea Sovietică constă în țelurile războiului. În 1923, M.N. Tuhacevski, care se acoperise deja de „glorie" prin nimicirea în masă a populației paşnice din Rusia Centrală, Caucazul de Nord, Ural, Siberia, Polonia, a fundamentat teoretic scopul războiului: „să asiguri aplicarea liberă a violenței, în primul rînd prin nimicirea forțelor armate ale duşmanului" *(Războiul şi revoluția,* Culegerea nr. 22, pag.188). Înfrîngerea armatei duşmanului nu înseamnă sfîrşitul războiului şi al violenței, ci numai stadiul preliminar, doar un prim pas în „aplicarea lib.eră a violenței". „Fiecare teritoriu ocupat de noi va deveni sovietic, prin instaurarea puterii muncitorilor şi a țăranilor" (Mareşalul Uniunii Sovietice, M.N.Tuhacevski, *Opere alese,* voi I, pag.258).

În lucrarea sa *Probleme de strategie modernă,* Tuhacevski atrage atenția asupra faptului că statele majore sovietice „trebuie să dea din timp indicații conducerii politice şi organelor corespunzătoare privind pregătirea revkom-urilor[9] şi a altor organe administrative locale din diferite raioane" *(.idem,* pag. 196). Cu alte cuvinte, statele-majore sovietice pregătesc operațiunea de „eliberare" în mare taină, dar în timpul pregătirii sunt obligate să prevină pe comisari şi „organele corespunzătoare" despre pregătirea aparatului administrativ comunist pentru „eliberarea" raioanelor: pe baionetele sale, Armata Roşie va aduce vecinilor o viață fericită împreună cu organele puterii locale create din timp.

Sovietizarea teritoriilor cucerite prin metoda „aplicării libere a violenței" şi exploatarea tuturor resurselor raioanelor „eliberate" pentru noi „eliberări" au primit la Tuhacevski denumirea „ştiințifică"

[9] *revkom:* revoluționnîi comitet-comitet revoluționar.

de „dezvoltare a bazei de război". Tuhacevski introduce acest termen chiar şi în *Marea enciclopedie sovietică* din 1928.

În cuvîntarea sa din 30 martie 1941, Adolf Hitler le-a explicat generalilor săi scopul războiului din Răsărit: distrugerea forțelor armate, nimicirea dictaturii comuniste, instaurarea socialismului adevărat şi transformarea Rusiei într-o bază pentru continuarea războiului. Practic nu existau deosebiri între Hitler şi Tuhacevski. Amîndoi erau socialişti, ambii visează la cucerirea lumii, ambii plănuiau să folosească teritoriile subjugate pentru „dezvoltarea bazei de război". Pregătind invazia, Hitler şi-a format din timp un aparat administrativ pentru noile sale teritorii, dar Tuhacevski propunea să se facă acelaşi lucru încă din 1923.

Ideile sunt aceleaşi, numai că au fost enunțate de socialiştii sovietici cu mult înainte de Adolf Hitler. Din Tuhacevski ar fi ieşit un gauleite,r ilustru, ca strateg însă a fost foarte slab.

„Strategia de berbec" a lui Tuhacevski îşi dezvăluie inadecvarea chiar şi la o sumară examinare teoretică. Strategia lui Tuhacevski este metoda şahistului care se străduieşte să cucerească cît mai multe cîmpuri goale de pe tabla de şah, considerînd nimicirea figurilor adversarului o chestiune de ordin secund, încercați pe tabla de şah (acesta este cel mai primitiv mgdel al războiului între două miniarmate, care nu cer nici bani, nici pîine şi vă sunt supuse chiar pînă la executarea sinucigaşă a oricăror ordine ale dumneavoastră) să aplicați metoda lui Tuhacevski. Ce se va obține? Se va obține ceea ce a obținut Tuhacevski pe Vistula în 1920.

Comuniştii afirmă că suprimîndu-1 pe Tuhacevski, Sta-lin a renunțat la metodele lui. Nu, Stalin a renunțat numai la ceea ce este greşit, la ceea ce duce la înfrîngere prin metoda lui Tuhacevski, păstrînd şi permițînd altora să adîncească ideile „dezvoltării bazei de război".

În afară de Tuhacevski şi de alții asemenea lui, pe lîngă Stalin au existat şi strategi adevărați. Primul şi cel mai strălucit a fost Vladimir Triandafillov, părintele artei operațiilor de război, în 1926, el a formulat pentru prima oară teoria „Operațiunii în adîncime" în cartea *Anvergura operațiunilor armatelor modeme.* Mai departe, în *Caracterul operațiunilor armatelor modeme,* Triandafillov şi-a dezvoltat ideile. Şi astăzi'aceste cărți rămîn fundamentul artei de război sovietice. V.K. Triandafillov a găsit oameni care i-au înțeles ideile şi le-au înaintat la Marele Stat-Ma-jor. Printre adepții ideilor lui Triandafillov s-au numărat viitorul comandant al Marelui Stat-Major, Mareşalul Uniunii Sovietice A.M. Vasilevski şi G.KJukov, care i-a aplicat ideile în toate operațiunile militare conduse de el.

Se înțelege că Triandafillov nu a putut să aibă relații normale cu „genialul" Tuhacevski. Triandafillov rîdea pe față de mediocritatea „vechii strategii", dezvăluind abordarea lipsită de noimă a lui Tuhacevski în problemele artei militare, precum şi totala sa lipsă de cunoştințe în problemele acțiunii practice de război. Curajul lui Triandafillov poate uimi: Tuhacevski îi era şef direct. Gelozia şi răzbunarea lui Tuhacevski nu puteau să-l ocolească pe recalcitrantul teoretician. Triandafillov ştia că n-are cum să scape de destinul său şi de ura lui Tuhacevski.

Refuzînd punctul de vedere militar al lui Tuhacevski, a acceptat totuşi în totalitate şi a dezvoltat ideile lui Tuhacevski privind sovietizarea rapidă a teritoriilor „eliberate". „Trebuie ca într-un termen scurt (2-3 săptămîni) să se pună la punct sovietizarea unor state întregi sau, în cazul statelor mari, sovietizarea în curs de 3-4 săptămîni a unor regiuni cît mai mari", „în cazul organizării rev-kom-urilor, este foarte greu să te bazezi pe forțele locale, în zonă poți găsi doar o parte din personalul tehnic şi activiştii inferiori. Toți activiştii de răspundere şi chiar o parte a personalului tehnic trebuiesc aduşi de noi... Numărul acestor activişti, necesari pentru desfăşurarea sovieti-zării regiunilor nou cucerite, va fi uriaş". *(.Caracterul operațiunilor armatelor modeme,* pag. 177-178).

Triandafillov a atras atenția că ar fi greşit să se aloce unități ale Armatei Roşii pentru sovietizare. N-ar fi deloc rău dacă în acest scop ar exista unități speciale. Armata Roşie trebuie să înfrîngă adversarul, iar unitățile speciale să instaureze în spatele frontului adevăratul socialism.

Este drept că, mai tîrziu, şi Hitler a ajuns la acelaşi punct de vedere; Wehrmacht-ul va nimici adversarul, iar SS-ul va instaura „noua ordine".

Triandafillov a ridicat arta războiului la nivelul ştiințelor exacte. A elaborat formule de calcul matematic pentru operațiunile ofensive în adîncime, la armate de milioane de oameni. Acestea sunt elegante, ca nişte teoreme geometrice. Triandafillov elaborează formule pentru toate etapele ofensivei, incluzînd şi calculul numărului de lideri politici sovietici pe fiecare unitate administrativă de teritoriu cucerit. Drept exemplu, Triandafillov face calculul componenței administrative în cinci voievodate poloneze situate între granița sovietică şi rîul Sân. Triandafillov recomandă ca pentru desfăşurarea sovietizării să se folosească comuniştii străini existenți în URSS: cuceririle vor ajunge pînă la Atlantic şi nu te puteai descurca numai cu cqmunişti sovietici. Istoricii comunişti ne încredințează că Stalin a împărțit Polonia fiindcă s-a temut de Hitler, a voit pace ş.a.m.d. Însă comuniştii „uită" că înainte de pactul Molotov-Ribbentrop şi chiar înainte de venirea lui Hitler la putere, în statele-majore sovietice erau elaborate, pe bază matematică, planuri de sovietizare a

Europei. La fel după cum teritoriul polonez de la graniță şi pînă la rîul Sân, care revenea Uniunii Sovietice conform pactului Molotov-Ribbentrop, era examinat în calitate de exemplu, tot aşa trebuia ca pe mai departe să fie sovietizată întreaga Europă.

Pactul Molotov-Ribbentrop a deschis porțile sovietizării. Stalin era pregătit în toate, nu numai în teorie. Statele--majore sovietice elaborau operațiuni în mare secret, dar nu uitau să dea indicații comisarilor politici şi „organelor corespunzătoare", să fie gata de sovietizare.

În noaptea de 17 septembrie 1939, comandantul de brigadă NKVD a dat ordin cekiştilor[10]: „În dimineața zilei de 17 septembrie 1939, Armata Frontului bielorus va trece la atac, cu sarcina de a da ajutor muncitorilor şi țăranilor Bielorusiei, care s-au ridicat..." Aşadar, revoluția în Polonia a început, muncitorii şi țăranii o scot la capăt singuri, iar Armata Roşie şi NKVD-ul doar le vor da ajutor... Rezultatele sunt cunoscute. Katyn-ul face parte din domeniul „ajutorului", în treacăt fie zis, Stalin nu prea murea de frica lui Hitler, aşa cum încearcă să ne convingă comuniştii. Dacă Stalin s-ar fi temut de Hitler, ar fi lăsat în viață pe ofițerii polonezi, iar în cazul unei invazii germane, i-ar fi pus pe ei în fruntea zecilor de mii .de soldați polonezi care să acționeze ca partizani pe teritoriul polonez. Dar în planurile lui Stalin nu intra apărarea în fața lui Hitler. Stalin nu numai că n-a folosit potențialul polonez, dar a şi dizolvat detaşamentele de partizani, create dinainte pentru caz de război.

Sovietizarea Finlandei a fost şi mai minuțios pregătită, în momentul în care „clica militaristă finlandeză a început provocarea armată", Stalin avea deja în rezervă un „preşedinte" comunist finlandez, un „prim ministru" şi un întreg „guvern", incluzîndu-l şi pe cekistul şef al „Finlandei democratice libere". Şi în Estonia, Lituania, Letonia, în Basarabia şi în Bucovina s-au găsit „reprezentanți ai poporului", care cereau alipirea la „marea familie frățească", s-au găsit (uimitor de repede) preşedinți de comitete revoluționare, asesori populari, deputați ş.a.m.d.

Sovietizarea ia avînt iar Stalin sporeşte rezervele administratorilor partidului, în vederea unor noi campanii. La 13 martie 1940, Biroul politic a luat hotărîrea de atestare a tuturor activiştilor din nomenclatura partidului şi de însuşire de către aceştia a cunoştințelor militare, *întreg partidul devine din semimilitar, pur militar.* Biroul Politic impune Comisariatului popular de apărare sarcina de a asigura practic atestarea întregii nomenclaturi, precum şi însuşirea cunoştințelor militare. S-a hotărît că „activiştii comitetelor de partid sunt obligați să frecventeze sistematic o formă de pregătire militară cu scopul ca, în momentul chemării în RKKA şi RKKF[11], să-şi poată îndeplini munca în posturi corespunzătoare calificării lor". (Hotărîrea Biroului Politic *Despre reciclarea şi reatestarea militară a activiştilor comitetelor de partid şi despre ordinea mobilizării lor în RKKA* din 13 martie 1940).

Din mai 1940 pînă în februarie 1941, au fost reatestați (au susținut examene şi colocvii) 99.000 de activişti din rezerva de partid, inclusiv 63.000 de activişti ai comitetelor de partid. Reciclarea nomenclaturii merge în ritm susținut. Şi nu numai reciclarea. Apar ordinele de mobilizare. La 17 iunie 1941, încă 3.700 de lucrători din nomenclatură primesc ordinul de chemare la dispoziția armatei!

Se pregăteşte o nouă sovietizare?

Nu numai şefii partidului au sovietizat Estonia, Lituania, Letonia, Ucraina Occidentală şi Bielorusia Occidentală, Basarabia şi Bucovina, dar şi „organele corespunzătoare" au întins o mînă de ajutor, în spatele „reprezentanților" şi a „celor în slujba poporului", NKVD „ajută pe muncitorii şi țăranii răsculați să întărească puterea proletariatului".

Primii care au trecut hotarele sunt grănicerii NKVD. „Acționînd în mici grupuri, ei au cucerit şi au luat în stăpînire podurile şi încrucişările de drumuri" (VJJ[12], 1970, Nr.7, pag.85). În Războiul de iarnă**, un detaşament al grănicerilor NKVD a pătruns în secret pe teritoriul Finlandei, a traversat tundra şi, printr-o lovitură surprinzătoare, a cucerit oraşul Petsamo şi portul. Peste cinci ani, în războiul cu Japonia, din efectivul grănicerilor s-au format „320 detaşamente de atac, cu un număr de 30 pînă la 75 de oameni, înzestrate cu mitralieră, automate, puşti şi grenade. Detaşamentele autonome aveau pînă la 100-150 de oameni". „Pregătirea s-a făcut pe baza planurilor privind atacul prin surprindere, elaborate şi precizate dinainte. Un rol primordial în obținerea succesului trebuie să-l joace caracterul surprinzător al acțiunilor" (VJJ, 1965, Nr. 8, pag.12).

Şi în războiul cu Germania, trupele grănicereşti ale NKVD au acționat în acelaşi fel. Acolo

[10] *cekist:* membru al ceka (CK)-Cirezvîciainaia Komissia po borbe s kontrarevoliuției i sabotajem (Comisia extraordinară de luptă cu contrarevoluția şi sabotajul). CEKA, NKVD, GRU, KGB au fost de-a lungul timpului organe interne cu atribuții cvasisimilare.

[11] RKKA: Raboce-Krestlanskaia Krasnaia Armia -Armata Roşie a Muncitorilor şi Țăranilor. *RKKF:* Raboce-Krestianskaia Krasnaia Armia-Flota Roşie a Muncitorilor şi Țăranilor.

[12] *VJJ:* Voenno-istoriceskii jurnal-Revista de istorie militară. •* *Războiul de iama.* Este vorba de războiul cu Finlanda (1939-1940).

unde armatele germane n-au trecut granița, au făcut-o trupele sovietice de grăniceri: pentru aceasta erau pregătite. De exemplu: la 25 iunie 1941, la granița românească, şalupele grănicerilor sovietici au deşănțat în raza oraşului Chilia. Formațiunea de desant a cucerit un cap de pod. Pentru aceasta, desantiştii au fost susținuți cu foc de către agenții NKVD. *(Santinelele frontierei sovietice, pag.* 141).

Interesant. Aceiaşi grăniceri ai NKVD, aleşi pe sprinceană şi bine antrenați, s-au aflat la podurile de pe graniță şi în momentul în care a atacat Germania, dar ei nu erau pregătiți pentru respingerea atacului şi *apărarea* podurilor, încît le-au cedat aproape fără luptă. Cînd au trebuit *să cucerească* podul de graniță, grănicerii cu demonstrat deprinderi remarcabile, curaj şi bărbăție. Cînd au trebuit *să apere* podul de graniță, aceiaşi oameni au demonstrat că sunt nepregătiți. Pur şi simplu nimeni nu i-a învățat cum să se apere.

Însă principala forță a NKVD nu consta în trupele de grăniceri. În afară de acestea, în componența NKVD exista un mare număr de regimente şi divizii operative, de escortă şi de securitate. Toate acestea se ocupau intens cu nimicirea „elementelor duşmane" şi „curățirea teritoriului", în Războiul de iarnă, opt regimente NKVD, pe lîngă batalioane, companii autonome şi formațiuni de grăniceri, s-au ocupat de acest lucru. Amploarea acțiunilor NKVD de „curățire a spatelui frontului" ar putea fi sugerată numai de operațiunea desfăşurată în 1944 în spatele Frontului întîi bielorus. La operațiune au participat cinci regimente de grăniceri NKVD, şapte regimente de trupe operative NKVD, patru regimente de cavalerie, batalioane autonome şi aviație de recunoaştere. Numărul total al trupelor-50000 de oameni, „arealul de activitate"-30000 de kilometri pătrați (Idem, pag. 181). Dar chiar şi pînă la agresiunea lui Hitler, NKVD a lucrat cu aceeaşi anvergură-datele operațiunilor desfăşurate în 1940 în Estonia, Lituania, Letonia, Ucraina occidentală, Bielorusia, Bucovina şi Basarabia nu sunt însă publicate nicăieri. Dar sunt publicate destule materiale pe această temă de către victime.

După intensitatea acțiunilor NKVD, anul 1940 l-a depăşit şi pe 1944, şi pe .1945, şi mulți ani ulteriori. Este suficient să amintim că anul 1940 este anul Katynului. Însă ofițerii polonezi n-au fost ucişi numai la Katyn, ci cel puțin în alte două locuri, iar numărul victimelor n-a fost mai mic decît la Katyn. Au fost însă suprimați şi ofițerii lituanieni, şi cei letoni, şi cei estonieni. Nu numai ofițeri, ci şi profesori, preoți, polițişti, scriitori, jurişti, ziarişti, țărani, industriaşi şi membri ai altor categorii sociale, la fel ca şi poporul rus în timpul Terorii Roşii. Orizontul acțiunilor NKVD a crescut mereu... dar deodată s-a schimbat ceva: din februarie 1941, subunitățile de luptă NKVD, toate, cîtă frunză şi iarbă, au început să se concentreze în secret la granița de stat...

Ideologii comuniști au depus nenumărate eforturi ca să minimalizeze puterea Armatei Roşii şi s-o sporească pe cea a Wehrmachtului. În acest scop, ei recurg la cele mai grosolane falsificări şi minciuni. Pentru Germania se iau în calcul toate diviziile: ale Wehrmachtului şi SS. Pentru Uniunea Sovietică se iau în calcul doar diviziile Armatei Roşii, în vreme ce diviziile de elită NKVD, bine pregătite, echipate şi înarmate, nu se iau în calcul deloc, sunt „uitate". Comuniştii declară că în imediata apropiere a graniței se aflau 47 de unități de grăniceri terestre şi 6 unități grănicereşti de marină (fiecare avea personal cît un regiment), precum şi 11 regimente ale trupelor operative NKVD, cu un număr total de circa 100000 de oameni. Acesta-i adevărul, însă nu tot. În momentul ywaziei germane, în imediata apropiere a graniței nu se aflau numai regimente, ci şi batalioane autonome NKVD, într-un număr considerabil, în afară de acestea existau şi divizii întregi NKVD, de exemplu divizia 4 NKVD (comandant: colonelul NKVD, F.M.Majirin) se afla la granița română, subunitățile regimentului 57 NKVD al acestei divizii se găseau chiar pe podurile de graniță, în apropierea graniței se afla divizia 8 infanterie motorizată NKVD. În raionul Rava-Rusă se găsea divizia 10 NKVD, iar regimentul 16 de cavalerie NKVD din componența acestei divizii era masat chiar la pichetele de grăniceri. Divizia 21 NKVD de infanterie motorizată se afla la granița finlandeză. Divizia întîi NKVD (colonel NKVD S.I. Donskov) se găsea tot aici. Divizia 22 NKVD de infanterie motorizată apare în informațiile germane în a şaptea zi de invazie în Lituania.

Unități NKVD au fost deplasate incredibil de aproape de granițe. Unele se aflau literalmente la cîțiva metri de graniță. De exemplu: batalionul autonom 132 NKVD se afla în fortificația Tiraspol a cetății Brest. Pentru apărare? Nu. Cetatea n-a fost pregătită pentru apărare, se plănuia ca, în caz de război, aici să rămînă un batalion obişnuit de infanterie. Dar poate că batalionul NKVD era destinat să apere granița? Nicidecum, căci alături, în aceleaşi cazarme, se află regimentul 17 grăniceri, iar batalionul 132 NKVD nu era de grăniceri, ci de *escortă.* El era destinat escortării „duşmanilor" din Bielorusia apuseană, dar iată-l încartiruit pe malul *apusean* al Bugului. Deocamdată batalionul nu făcea nimic. Greu e drumul în Uniunea Sovietică: trebuie să treci cu bărcile cekiştilor în vechea citadelă peste Bug, de acolo trebuie să traversezi o mulțime de podețe şi şanțuri, să treci Muhavețul, apoi iar şanțuri, metereze şi bastioane, în cetate nu sunt duşmani, iar pînă în oraş e departe. Aşa că, deocamdată, batalionul se odihneşte. Fortăreața Tiraspol (Insula de frontieră) este

aproape de teritoriul polonez, mai bine zis, în acel timp, de teritoriul german. Ca să ajungi în Germania, trebuia doar să treci un podeț.

Pe orice cercetător îl aşteaptă descoperiri senzaționale, dacă se va ocupa serios de studierea componenței şi dislocării trupelor NKVD în ajunul invaziei germane. Să spunem doar că, la fel ca batalionul 132 de escortă, erau multe.

Am găsit date exacte care arată că pe graniță n-au fost numai batalioane de escortă şi regimente NKVD, ci şi divizii de escortă. Iată, de pildă, divizia 4 NKVD, deja pomenită, se afla la podurile de graniță de pe rîul Prut, de bună seamă, ca să le arunce în aer, în caz de înrăutățire a situației-se va spune. Nicidecum. Podurile au fost minate, apoi au fost deminate, iar alături au fost aşezate diviziile NKVD. După unele date, divizia 4 NKVD ar fi fost, chipurile, de pază (prin analogie cu SS, încercați să înțelegeți, semnificația cuvîntului „pază"), însă după multe alte date (de exemplu, *VJJ,* 1973, Nr. 10, pag.46), divizia 4 NKVD pare a fi fost de escortă. Chiar şi colonelul F.M.Majirin, comandantul diviziei, un vechi lup de GULAG[13], şi-a petrecut în escortă toată cariera.

Pe cine intenționa paza de GULAG să escorteze dincolo de podurile grănicereşti?

Capitolul 8 DE CE AVEAU NEVOIE CEKIŞTM DE ARTILERIE OBUZIERĂ

Vom lovi fiara în propriul ei bîrlog
L.Beria, comisar general al securității statului, febr. 1941

Maşina de pedepsire a comuniştilor are diferite organisme şi trupe. Sunt avute în vedere, fireşte, trupele speciale CK-GPU-NKVD, nu cele ale Armatei Roşii care luptă împotriva duşmanului extern.

În timpul instaurării dictaturii comuniste, trupele de pedepsire au jucat un rol mai important decît organele penale. Principalele instrumente ale celor ce pedepseau în acele vremuri „glorioase" erau: blindatul, tunul de trei țoii şi mitraliera. Prin gradul de sălbăticie şi numărul de victime, războiul intern dus împotriva propriului popor nu se deosebea prin nimic de unul de cucerire. Pentru coordonarea acțiunilor tuturor trupelor de pedepsire, s-a creat o Direcție Generală. Din cînd în cînd, maşina de pedeapsă şi-a schimbat denumirea, la fel cum lupul îşi schimbă părul, însă organul care coordona acțiunile trupelor de pedeapsă a rămas acelaşi: Direcția Generală. Această organizație şi trupele subordonate ei au săvîrşit crime îngrozitoare împotriva tuturor popoarelor din Uniunea Sovietică.

Pe măsura consolidării dictaturii comuniste, aceste organisme au ocupat un loc tot mai important. Principalele instrumente de teroare devin: penița scîrțîind pe hîrtie în mîha denunțătorului, scula pentru pilirea dinților în mîna anchetatorului şi revolverul de tip „nagan" în mîna călăului. Trupele de pedeapsă nu se reduc numeric, iar rolul lor se diversifică: percheziții, razii, arestări, escortă, paza instituțiilor de pedeapsă şi „reeducare", în afară de aceasta, trupele de pedeapsă păzesc conducătorii, granițele de stat, asigură comunicațiile guvernamentale. Imaginea luptătorului din trupele de pedeapsă s-a modificat. Nu mai este criminalul în tricou de marinar, ci cu şubă, care stă de strajă în bătaia vîntului polar: baioneta înainte şi cîinele credincios alături. Nu mai au nevoie de blindate.

Teroarea se dezlănțuie, apoi se potoleşte şi se dezlănțuie din nou. Iată anul '37. Comuniştii ne asigură că este începutul terorii. Nu. Începutul este în 1917. Apogeul este în '30. Pur şi simplu, în '37 teroarea, urmînd logica ei, a ajuns la vîrfuri, au intrat şi comuniştii sub tăişul ghilotinei, de aceea îşi amintesc ei de acest an. Atunci cînd lakir şi Tuhacevski au înecat în sînge gubernii întregi, nu s-a considerat că este vorba despre teroare. Anul '37 nu este începutul, ci, mai curînd, victoria finală a terorii, încă un an şi din generale „epurările" se vor preface în „pe alese", în această etapă, celor ce pedepseau nu le vor mai fi necesare nici măcar mitralierele: colegii lor, căzînd sub cuțitul propriei maşini de tocat carne, nu s-au împotrivit cine ştie ce.

Aşadar, „Marea epurare" s-a încheiat cu succes, teroarea a scăzut brusc, din închisori şi lagăre a fost eliberată o parte a activiştilor şi se planifica să mai fie eliberați şi alții. Ce trebuia să se întîmple în această situație cu trupele de pedeapsă şi cu Direcția Generală? Corect. Direcția Generală trebuia lichidată. Zis şi făcut. „Epurarea" s-a terminat la sfîrşitul anului 1938. La începutul viitorului an dispare Ejov şi, la 2 februarie 1939, printr-o hotărîre a SNK[14], Direcția Generală a trupelor de grăniceri şi cea de interne NKVD sunt lichidate.

Ar fi rezonabil să presupunem că în locul Direcției Generale lichidate va fi creat un nou organ

[13] *GULAG:* Glavnoe upravlenie ispravitelno-trudovîh lagherei-Direcția generală a taberelor de muncă şi reeducare.

[14] *SNK:* Sovet Narodnîh Komissarov-Sovietul Comisarilor Poporului; a funcționat între 1917-1946.

cu aceeaşi destinaţie, dar cu un rang inferior. Aşa te îndeamnă logica, însă în situaţia noastră s-a petrecut ceva împotriva logicii. La 2 februarie 1939, în locul unei unice Direcţii Generale, au fost create ŞASE Direcţii Generale independente ale NKVD:

- a trupelor de grăniceri.
- a trupelor de pază.
- a trupelor de escortă.
- a trupelor de căi ferate.
- de aprovizionare a armatei. — de construcţii militare.

După terminarea „Marii epurări", nu numai că a avwt loc o bruscă sporire cantitativă a trupelor de pedeapsă, dar s-a petrecut şi un salt calitativ: prin hotărîrea guvernului sovietic, trupele de pedeapsă ocupă din nou un loc conducător, restrîngînd organele penale la un rol auxiliar, încheierea „Marii epurări" este începutul unei creşteri extraordinare a puterii trupelor de pedeapsă, în dotarea lor intră din nou trenul blindat, autoblindatele (BA-10) de ultimul tip, artileria obuzieră şi, în sfîrşit, tancuri şi aviaţie.

Încep să se înmulţească trupele de pedeapsă de toate tipurile şi pentru toate destinaţiile. Trupele devin atît de multe, încît pentru conducerea lor se înfiinţează o nouă funcţie: locţiitor al comisarului poporului cu problemele trupelor (generalul-locotenent NKVD, LI. Maslennikov).

Iată însă un lucru straniu: TRUPELE DE PEDEAPSĂ NU MAI SUNT NECESARE PE TERITORIUL SOVIETIC, în 1939, nu avea să mai apară nici o nouă „epurare" la orizont, ţara era îngenuncheată şi supusă fără crîcnire lui Stalin. Chiar dacă s-ar fi ordonat o „epurare" existau destule revolvere, pile, cnuturi şi cravaşe. Atunci de ce aveau nevoie cekiştii de obuziere?

Evoluţia trupelor NKVD se desfăşoară pe multe direcţii, în 1939 se înfiinţează serviciul de baraj NKVD. Se poate replica faptul că unităţile de baraj au fost înfiinţate în iulie 1942 prin ordinul NKO[15] Nr. 227. Studierea surselor sovietice ne conduce însă la o concluzie simplă: tovarăşii Troţki, Tuhacevski, lakir, Egorov şi mulţi alţii nici nu puteau concepe războiul fără serviciul de baraj şi l-au folosit permanent în anii Războiului civil. Sarcina unităţilor de baraj este de a asigura stabilitatea trupelor în luptă, în special în ofensivă. Desfăşurată în spatele trupelor, unitatea de baraj „încurajează" lanţurile de trăgători în ofensivă cu rafale de mitralieră în ceafă şi reţine trupele în cazul retragerii lor cu de la sine putere, nimicind pe loc pe cei nesupuşi. Este clar că în timp de pace serviciul de baraj nu este necesar. Imediat după Războiul civil, detaşamentele de baraj au fost reciclate şi transformate în detaşamente de pedeapsă, de pază şi de escortă.

Dar iată că în iulie 1939 detaşamentele de baraj au renăscut în secret.

Este cunoscut că înainte de semnarea pactului Molotov-Ribbentrop, Uniunea Sovietică a început în secret să formeze armate în zonele vestice ale ţării. Elementul component al fiecărei armate era un regiment autonom de infanterie motorizată NKVD, care nu era format din batalioane, ci din unităţi de baraj.

În afară de regimente care intrau în alcătuirea armatelor, NKVD avea regimente de infanterie motorizată separate, încorporate în unităţile fronturilor. De exemplu: în iunie 1941, numai în spatele Frontului de Sud se găseau nouă regimente, un detaşament autonom şi un batalion autonom NKVD *(VIJ,* 1982, Nr.9, pag. 31). Pe lîngă regimentul de infanterie motorizată NKVD, s-au înfiinţat detaşamente de baraj NKVD care au intrat în componenţa corpurilor de armată şi a armatelor nou formate.

În documentele sovietice vom găsi o mulţime de indicii asupra unităţilor de baraj încă din primele ore ale războiului, nu din iulie 1942. Iată cîteva rînduri tipice din descrierea primelor zile de război. Generalul-colonel L.M. Sandalov: „Aici voi aşeza detaşamentul de baraj"... „I-au oprit detaşamentele de baraj" (încercări *ale vieţii,* pag.108, 143).

Uimitor! N-am aşteptat atacul Germaniei, dar n-am uitat să înfiinţăm şi să desfăşurăm detaşamente de baraj chiar la graniţe.

Odată cu începutul anului 1939, creşte brusc numărul trupelor de grăniceri NKVD. În perioada leninistă, în Uniunea Sovietică existau şase districte grănicereşti. Acum numărul lor a ajuns la optsprezece, iar efectivul fiecărui , nou district a crescut în comparaţie cu cel vechi, în orice ţară trupele de grăniceri au rol de apărare, dar Uniunea Sovietică nu este un stat obişnuit; am avut deja posibilitatea să examinăm înclinaţiile agresive ale grănicerilor sovietici. Trupele de grăniceri ale URSS sunt capabile să ducă acţiuni ofensive independent dar, în afară de aceasta, şi faptul este important, au slujit întotdeauna drept bază pentru înfiinţarea formaţiunilor Osnaz[16]. După uniformă, seamănă cu grănicerii, după destinaţie sunt... Osnaz. Osnaz-urile sunt formaţiunile de şoc cele mai agresive ale maşinii sovietice de pedepsire. Unităţi Osnaz s-au acoperit de „glorie" prin cruzime

[15] *NKO:* Narodnîi Komissariat Oboronî—Comisariatul Popular pentru Apărare

[16] *Osnaz:* Otriad osobogo naznacenia- Detaşament cu destinaţie specială.

chiar şi după standardele CK din timpul războiului civil. Apoi Osnaz a fost redus la minim. A rămas numai o divizie în zona Moscovei (comandantul diviziei Pavel Artemiev).

La începutul lui august 1939 G.K. Jukov pregătea o lovitură prin surprindere asupra trupelor japoneze, în subordinea sa intră un batalion autonom cu destinație specială (Osnaz) al NKVD, cu un efectiv de 502 oameni, completat cu tineri aleşi pe sprinceană, pentru care crima era o obişnuință. Principala sarcină a acestuia era „curățirea spatelui frontului" *(.Santinelele frontierei sovietice,* pag. 106). Osnaz a lucrat cum trebuie şi Jukov a rămas mulțumit.

Acest batalion a fost prima rîndunică, după care a urmat un stol de noi formațiuni Osnaz. Ele s-au format din unitățile de grăniceri de elită, atunci cînd se pregătea o nouă „eliberare" şi „transformări social-politice radicale". Din raportul secției politice a trupelpr de grăniceri din regiunea Kiev, din 17 septembrie 1939, aflăm că batalioanele Osnaz abia formate sunt gata pentru îndeplinirea oricărei misiuni.

Ele au trecut primele granița în timpul „eliberării" Poloniei, Basarabiei, Bucovinei, Estoniei, Lituaniei, Letoniei, Finlandei. Sarcina lor: să scoată din luptă prin lovituri surpriză posturile de grăniceri ale adversarului, apoi, acționînd în fața trupelor în ofensivă, să cucerească podurile, să taie legăturile de comunicație, să nimicească grupurile mici ale inamicului, să terorizeze populația. După ce unitățile Armatei Roşii depăşesc batalioanele Osnaz, acestea trec la curățirea teritoriului, la neutralizarea elementelor indezirabile şi la nimicirea lor. Batalioanele Osnaz din NKVD sunt amintite în istoria oficială a trupelor de grăniceri (documentele Nr. 185, 193).

În a doua jumătate a anului 1941, cînd se instaurase sărăcia, Stalin n-a înființat batalioane, regimente, divizii sau corpuri de armată de geniu, ci ZECE ARMATE DE GENIŞTI, care au răscolit cu săpăturile lor pămîntul întregii țări, organizînd un sistem de baraje şi obstacole greu de trecut. Insă în prima jumătate a aceluiaşi an, Stalin n-a format armate de genişti şi nici nu plănuia să le formeze, în prima jumătate a anului 1941, tovarăşul Stalin era ocupat cu alte probleme şi forma trupe cu altă destinație decît cea defensivă.

În prima jumătate a anului '41, în NKVD se mai înființează o Direcție Generală, de data aceasta pur militară: Direcția generală a trupelor operative (GUOV). Stalin îl numeşte ca şef al GUOV pe veteranul Osnaz-ului, Pavel Artemiev, care în acel moment ajunsese la gradul de general-locotenent. Noua Direcție Generală se înscrie imediat în neobositul ritm stalinist. Are loc desfăşurarea de trupe. Unitatea principală de luptă în subordinea GUOV este o divizie de infanterie motorizată NKVD. Se vor forma zeci de asemenea divizii, iar efectivul lor va ajunge la sute de mii. Alcătuirea fiecărei divizii de infanterie motorizată: un regiment (sau batalion) de tancuri, două-trei regimente de infanterie motorizată, un regiment de artilerie obuzieră şi alte unități. Efectivul fiecărei divizii de acest fel era de peste 10.000 de oameni. Fiecare divizie nou. creată este trimisă la graniță. La granița apuseană. Să fie pentru apărare? Nu. Dacă un tenisman aşteaptă lovitura adversarului, se aşează cît mai departe de fileu, ca să vadă mai bine în ce direcție se îndreaptă lovitura şi să aibă timp să reacționeze. La fel şi în caz de război: pentru respingerea loviturii, trebuie să te ții mai departe de graniță, ca să ai timp şi spațiu pentru desfăşurarea manevrei defensive. Dar dacă tenismanul pleacă impetuos la fileu (divizia de infanterie motorizată-la graniță), n-o face nicidecum pentru apărare. La fileu este cea mai bună poziție pentru a da o lovitură, dar cea mai proastă poziție pentru a primi o lovitură.

Despre intențiile ofensive ale cekiştilor depun mărturie şi regimentele de artilerie din componența trupelor NKVD. Tunurile de calibru mic şi mediu au foc razant şi de aceea sunt bune în apărare: prin foc razant, obligăm adversarul în ofensivă să se oprească, să se culce, să se ascundă sub pămînt. Dar cînd schimbăm rolurile şi atacăm, iar inamicul se apără în tranşee, tunurile ne ajută prea puțin: traiectoriile sunt razante, proiectilele zboară pe deasupra tranşeelor inamicului, fără să-i pricinuiască vreun rău. Atunci, atacantul are nevoie de obuziere. Obuzierele se deosebesc de tunuri prin traiectoria pronunțat curbă. Ele sunt bune pentru scoaterea trupelor inamicului din tranşee. Dacă ne vom pregăti pentru un război ofensiv, vom produce obuziere, pentru un război defensiv vom produce tunuri. Fireşte, prevăzînd un război defensiv, vom dota cu tunuri trupele de luptă, nu pe cele de pedepsire.

Pe teritoriul sovietic nu mai erau necesare divizii de pedeapsă cu armament greu ofensiv: răzmeriţele şi răscoalele erau demult înăbuşite: Mahno şi Antonov nu mai amenințau cu răscoala întregii Rusii, în noile teritorii cotropite în conformitate cu pactul Molotov-Ribbentrop, doi ani a domnit teroarea, dar nu s-a făcut apel la tancuri şi obuziere; în caz de maximă urgență a intervenit Armata Roşie, îndrăznesc să presupun că diviziile de infanterie motorizată NKVD s-au înființat în prima jumătate a anului 1941 pentru invazia Germaniei pentru situația cînd trupele Armatei Roşii vor înainta impetuos, neîncurcîndu-se în lupte prelungite şi lăsînd în urma lor garnizoane întregi şi unități încă nezdrobite de-ale inamicului. Iată! împotriva lor sunt necesare diviziile de pedeapsă

puternice, bine înarmate. Dacă există şi alte opinii, sunt gata să le ascult şi să le combat. Vă rog să nu abordaţi versiunea defensivă! într-un război defensiv, diviziile de infanterie motorizată NKVD, puternice, mobile, echipate cu grijă şi bine înarmate nu au ce căuta, cum n-au avut ce căuta la sfîrşitul războiului diviziile de pedeapsă SS după intrarea Armatei Roşii pe teritoriul Germaniei. Prin invazia de la 22 iunie 1941, Hitler i-a anihilat pe tanchiştii şi pe artile-riştii sovietici. Direcţia generală a trupelor operative NKVD s-a dovedit cu totul neputincioasă în războiul de apărare. La numai patru zile de război (după alte informaţii, la două), Stalin îl ia pe Artemiev de la GUOV, lăsînd direcţia fără cap. După 1941 nu s-au mai înfiinţat divizii de infanterie motorizată NKVD, iar cele existente au fost prefăcute în divizii obişnuite de infanterie ale Armatei Roşii. Astfel: a 8-a MSD[17] a NKVD este transformată în a 63-a SD[18] a RKKA (mai tîrziu a 2-a de gardă), a 13-a MSD a NKVD devine a 95-a SD a RKKA (mai tîrziu a 750-a de gardă), a 2l-a MSD a NKVD este transformată în a 109-a SD a RKKA. Au trecut din componenţa NKVD în RKKA douăzeci şi nouă de divizii (general-maior V.Nekrasov, *VIJ,* 1985, Nr.9, pag.29). În războiul de apărare este necesară infanteria obişnuită, nu de pedeapsă.

Dar iată că în 1944 Armata Roşie şi, după ea, NKVD au ajuns în Europa Centrală şi au instaurat puterea muncitorilor şi a ţăranilor, dreptatea socială şi celelalte „binefaceri". Şi nu trebuie să ne gîndim că mecanismul edificării vieţii fericite a luat fiinţă în 1944. Nu, Stalin i-a dat naştere înainte de invazia germană. Pur şi simplu, Adolf Hitler nu i-a permis lui Iosif Stalin să se folosească de acest mecanism înainte de 1944, ba încă l-a şi uzat într-un asemenea hal încît viaţa „fericită" a reuşit să se instaureze numai în cîteva ţări ale Europei, nicidecum importante şi nu pe vecie.

Capitolul 9 DE CE A FOST DISTRUSĂ ZONA DE SIGURANŢĂ ÎN AJUNUL RĂZBOIULUI

Minele sunt eficiente, dar constituie un mijloc de luptă pentru cei slabi, pentru cei care se apără. Noi nu avem nevoie de mine, ci de *mijloace de deminare.*
Mareşalul URSS G.I. Kulik, începutul lui iunie, 1941

Ţara care se pregăteşte de apărare nu îşi aşează armata chiar la graniţă, ci în adîncimea teritoriului. Astfel, inamicul nu va putea ca, printr-o lovitură surprinzătoare, să distrugă principalele forţe ale apărătorilor. Partea care se apără îşi creează din timp, în regiunile de graniţă, o zonă de siguranţă, adică o zonă a regiunii, înţesată cu o mulţime de capcane, baraje, obstacole, cîmpuri minate. In această zonă, partea care se apără îşi ia măsuri ca să nu existe construcţii industriale, căi de transport majore, formaţiuni militare importante sau rezerve mari. Dimpotrivă, în această zonă, sunt pregătite în timp util toate mijloacele pentru a se arunca în aer poduri, tuneluri, şosele.

Armata Roşie a creat ea însăşi puternice zone de siguranţă la graniţe, îndeosebi la cele occidentale. Comisii guvernamentale speciale au studiat regiunile vestice ale ţării şi au determinat zonele cele mai propice şi cele mai puţin propice de penetrare a inamicului. Apoi, TOATE podurile din regiunile vestice ale ţării au fost pregătite ca să fie aruncate în aer. Echipele de pază ale podurilor au fost instruite şi erau pregătite să le arunce în aer. În afară de poduri mai erau pregătite de apărare conductele, depourile, castelurile de apă, staţiile de pompare, ram-bleurile şi gropile adînci (I.G. Starinov, *Minele aşteaptă ora lor, pag.* 18). Încă de la sfîrşitul anului 1929, numai în Regiunea militară Kiev erau pregătite 60 de echipe de minare, avînd un efectiv de 1400 de oameni. Pentru aceştia erau pregătite „1640 de încărcături explozive şi zeci de mii de metri fir de aprindere, care puteau fi folosite imediat" *(idem,* pag.22). Astfel de acţiuni s-au desfăşurat şi în alte regiuni militare.

În regiunile vestice, în afară de echipele de minare, s-au format batalioane de baraj cale ferată, în sarcina cărora intra distrugerea completă a marilor noduri de cale ferată în caz de retragere şi desfăşurarea de lucrări de barare pe principalele magistrale: distrugerea liniilor de cale ferată, instalarea unor fugase puternice cu acţiune întîrziată pentru cazul în care inamicul încearcă să reinstaleze linia, încă din 1932 în Ucraina existau patru batalioane de acest fel *(idem,* pag. 175).

Totodată, erau pregătite pentru a fi evacuate instalaţiile de schimbare a macazului, aparatura de comunicaţii, cablurile telegrafice, iar în unele cazuri şi şinele.

Zona de siguranţă sovietică se perfecţiona mereu. Numărul obiectivelor pregătite pentru a fi aruncate în aer sau evacuate sporea mereu. S-au creat noi obstacole, greu de trecut, valuri de pămînt în păduri, acumulări artificiale de apă în faţa obiectivelor defensive, zone de teren anume pregătite spre a fi inundate sau transformate în mlaştini.

În toamna lui 1939, URSS a profitat imens. Conform pactului Molotov-Ribbentrop, au fost

[17] *MSD*- Motostrelkovaia divizia-Divizie de infanterie motorizată.
[18] *SD*- Strelkovaia divizia-Divizie de infanterie.

anexate noi teritorii, zona de siguranță organizată mai înainte extinzîndu-se cu 200-300 km. Prin însăşi natura lor, noile teritorii erau parcă făcute să uşureze apărarea zonei: păduri, dealuri, mlaştini, rîuri cu apă din abundență şi maluri înalte, iar în Ucraina apuseană-rîuri tumultoase de munte cu maluri abrupte. „Terenul era perfect pentru apărare şi crearea de baraje" (Mareşalul Uniunii Sovietice, A.I. Eremenko, *La începutul războiului,* pag. 71).

Ca un corolar al tuturor acestora, să adăugăm că aici rețeaua de drumuri era slab dezvoltată. Din 6696 km de cale ferată, doar 2008 erau cu două linii, dar şi acestea aveau o capacitate de trafic mică. Era lesne să le faci impracticabile.

Armata Roşie a primit o confirmare strălucită a faptului că pregătirea unei zone de siguranță poate să uşureze cu mult pe acela care se apără. Cînd Uniunea Sovietică a început agresiunea împotriva Finlandei, atacul prin surprindere n-a reuşit; principalele forțe finlandeze se aflau departe de graniță, dincolo de zona de siguranță. Armata Roşie a căzut în zona de siguranță finlandeză. Este necesar să remarcăm faptul că insuccesul Armatei Roşii nu este doar rezultatul greşelilor de calcul ale comandantului sovietic. Mai importante au fost pregătirea armatei finlandeze pentru apărare şi faptul că ostaşii finlandezi erau gata de jertfă. Unul din elementele acestei pregătiri a fost zona de siguranță aflată *în fața* principalei linii de apărare. Aceasta avea o adîncime de 40-60 km *(Enciclopedia militară sovietică,* vol.6, pag.504). Zona era înțesată cu cîmpuri şi baraje de mine. Erau foarte activi lunetiştii, geniştii şi detaşamentele uşoare şi mobile. Rezultatul: Armata Roşie a depăşit această zonă după 25 zile şi a ajuns la linia principală defensivă, avînd pierderi imense, o stare morală precară, fără muniții, fără combustibil, fără alimente. Posibilitatea de manevră era extrem de limitată: orice pas în afara drumului putea fi şi ultimul. Spatele frontului rămăsese în urmă, sub permanenta amenințare a incursiunilor repetate din partea detaşamentelor uşoare finlandeze, care cunoşteau perfect terenul şi aveau culoare prin cîmpurile de mine. Toți comandanții sovietici care au luptat acolo, şi în primul rînd K.A. Merețkov, care comanda armata 7, şi-au exprimat aprecierea față de zona de siguranță finlandeză, înfruntînd această zonă şi apre-ciind-o la adevărata ei valoare, Merețkov a fost numit şeful Statului Major General. Cum şi-a folosit experiența pentru întărirea zonei de siguranță sovietice, înființată de-a lungul graniței vestice? Merețkov a ordonat:

1. Să se distrugă zona de siguranță de la granițele vestice, înființată mai înainte, echipa de artificieri să scoată încărcăturile explozive, să demineze şi să niveleze pămîn-tul.
2. În noile teritorii nu se vor face zone de siguranță.
3. Forțele de bază ale Armatei Roşii să fie masate direct la granițe, fără ca ele să fie protejate de amenajările zonei de siguranță.
4. Din teritoriul țării să se concentreze direct la graniță toate rezervele strategice ale Armatei Roşii.
5. Să fie începute lucrări uriaşe de dezvoltare a rețelei aeriene şi rutiere în Bielorusia de vest şi Ucraina de vest. Şoselele cu o bandă să fie transformate în şosele cu două benzi. Să se mărească pretutindeni capacitatea de trafic a şoselelor, să se construiască noi şosele direct spre granița germană.

Iată rezultatele acestei politici. În 1939, Polonia a fost dezmembrată. Cîteva rîuri au devenit rîuri de graniță. Pe aceste rîuri s-au păstrat poduri pe care nimeni nu le folosea. De exemplu numai în zona Armatei 4 sovietice erau şase asemenea poduri. Din pricini uşor de înțeles, partea germană n-a pus problema distrugerii lor, deşi în timp de pace acestea nu foloseau nimănui. În momentul începerii războiului, toate aceste poduri au fost cucerite de trupele germane, peste ele a trecut un mare număr de trupe, surprinzînd Armata 4 sovietică, care a suferit o înfrîngere umilitoare. Însă înfrîngerea armatei 4 a deschis calea în spatele frontului supra-puternicei armate 10 încît aceasta a suferit o înfrîngere fără precedent. Fără a mai întîlni alte obstacole, Guderian s-a îndreptat spre Olinsk. Fostul şef de stat-major al armatei 4, L.M. Sandalov, pune întrebarea: „De ce, la urma urmei, în zona armatei 4, s-au păstrat atît de multe poduri peste Bug?" *(încercări ale vieții,* pag.99). Într-adevăr, oare de ce? Comandamentul german spera să folosească podurile într-un război agresiv, de aceea nici n-a pus problema distrugerii lor. Dar comandantul sovietic ce spera?

Istoricii au inventat o explicație: comandanții sovietici erau idioți! Explicația nu i se potriveşte însă şi lui Sandalov, care răspundea de aceste poduri. Este interesant că nimeni nu l-a învinuit din această cauză. Dimpotrivă, din colonel în iunie 1941, a ajuns foarte repede la gradul de general-colonel, remarcîndu-se în multe operațiuni militare. Trăsăturile sale de caracter, care-ți sar imediat în ochi, sunt prudența ieşită din comun şi atenția sa acordată lucrurilor mărunte. Impresia mea este că avem de-a face cu un țăran de-o rară şiretenie. Ce s-a petrecut cu el în iunie 1941?

Mai departe, trupele germane s-au deplasat fără greutăți, cucerind podurile de pe Daugava, Berezina, Niemen, chiar Nipru. Faptul că n-au fost pregătite pentru a fi aruncate în aer ar putea fi calificat drept o neglijență criminală! însă chestiunea stă cu totul altfel. Podurile *au fost pregătite* să

fie aruncate în aer, dar după ce s-a stabilit granița comună sovieto-germană, au fost deminate. Au fost deminate peste tot, n-a fost toana unor idioți izolați, ci o politică de stat. „Țara noastră era alipită acum, la Vest, cu puternica maşină de război a Germaniei fasciste... Amenințarea invaziei plutea deasupra Angliei... Cunoscusem pregătirile de amenajare a barajelor în zona de frontieră. Acum eram pur şi simplu uimit. Chiar şi ceea ce reuşise să se facă în 1926-1933, era practic lichidat. Nu mai existau depozite cu încărcături explozive lîngă podurile importante şi lîngă alte obiective. Nu mai existau brigăzi... dar nici batalioane speciale... Institutul Ulianov de tehnică specială-singura instituție de învățămînt care pregătea comandanți de înaltă calificare pentru subunitățile dotate cu mine cu comandă radio-a fost restructurat în institut de transmisiuni" (Starinov, *op. cit.,* pag.175).

Se poate micşora foarte mult influența factorului surpriză, dacă forțele de bază nu sunt staționate chiar la frontieră. Un teritoriu gol, fie acesta şi neamenajat, va servi în acest caz drept o originală zonă de siguranță: el constituie o asigurare în cazul unui atac prin surprindere. Primind semnalul de la avangardă, forțele principale vor avea ceva timp pentru instalarea armamentului în poziție de luptă. Dar.....armatele au fost nevoite să se desfăşoare de-a lungul frontierei de stat, în imediata apropiere a graniței, cu toate dezavantajele acestei configurații pentru apărare. Nici măcar zona de siguranță prevăzută în instrucția noastră de dinainte de război nu era amenajată". *(Istoria Marelui război pentru apărarea Uniunii Sovietice,* 1941-1945, vol.2, pag.49). Aşadar, şeful Marelui Stat-Major, K.A. Merețkov, a acționat împotriva regulamentelor. A dat Stalin cu el de pămînt? A dat. Însă nu pentru faptul că Merețkov a distrus fîşia de siguranță şi n-a făcut o alta nouă, ci pentru că Merețkov n-a acționat suficient de activ în problema construirii de şosele, poduri şi aerodromuri în noile teritorii.

În locul lui Merețkov, la 1 februarie 1941, şef al Marelui Stat-Major a devenit generalul de armată G.K.Jukov. Şi lucrările au luat un nou avînt, cu elanul tipic lui Jukov. Pînă atunci, în Armata Roşie existau cinci brigăzi feroviare. Imediat, Jukov a mărit numărul lor la 13. (Fiecare brigadă era formată dintr-un batalion, două batalioane autonome şi subunități de aprovizionare). Aproape toate trupele feroviare au fost concentrate în zonele vestice de frontieră şi au desfăşurat o muncă intensă de modernizare a liniilor vechi şi construire a altora noi *(Steaua Roşie,* 15 sept., 1984). Iată cîteva dintre liniile noi: Proskurov-Ternopol-Lvov, Lvov-Iavorov-frontiera de stat, Lvov-Peremîşl, Timkovici-Baranovici, Beloveja-Orancița. Denumirea punctelor terminale de cale ferată arată că zona de frontieră nu era considerată de luptă, ci zonă proprie în spatele frontului, unde, în cazul unei deplasări rapide spre vest, se vor aduce milioane de noi rezerviști, milioane de tone de muniție, combustibil şi tot ceea ce ține de aprovizionare. Concomitent cu construirea de căi ferate, s-au desfăşurat lucrări intense de construire a şoselelor în zonele vestice ale țării. Iată cîteva dintre ele: Orşa-Lepel, Lvov-Peremîşl, Belaia Țerkovi-Kazatin, Minsk--Brest. Dacă te pregăteşti pentru un război de apărare, se construiesc rocade, adică şosele paralele cu frontul pentru a manevra rezervele din zonele pasive de apărare în cele amenințate, în acest caz, şoselele aflate de-a lungul frontului nu se construiesc la graniță, ci departe, în adîncime, lăsînd pe cît posibil zonele de frontieră fără şosele şi poduri, însă Armata Roşie a construit căi ferate şi şosele de la est spre vest, ceea ce se face în cazul pregătirii pentru ofensivă, în scopul transportării rapide a rezervelor din adîncime spre frontiera de stat şi pentru aprovizionarea ulterioară a trupelor, după ce acestea vor trece granița. Noile şosele duceau direct spre oraşele de frontieră: Peremîşl, Brest, Iavorov. Mareşalul Uniunii Sovietice, G.K. Jukov, îşi aminteşte: „Rețeaua de şosele din Bielorusia de Vest şi Ucraina de vest era în stare proastă. Multe poduri nu rezistau la greutatea tancurilor şi a artileriei" *(Amintiri şi cugetări,* pag.207).

Jukov ar trebui să se bucure! Ba încă, la podurile acestea şubrede, să reteze şi pilonii! Să pună mine antitanc pe maluri, să ascundă lunetişti prin tufe, să pregătească tunuri antitanc! Ah, nu! Jukov construieşte avîntat şosele, înlocuieşte podurile, vechi, ca să poată trece peste ele orice fel de tanc!

În această muncă grandioasă, Armata Roşie a primit un ajutor substanțial din partea NKVD, personal al lui Lavrenti Pavlovici[19]. În documentele sovietice se întîlneşte adesea sintagma „organizațiile de construcții ale NKVD" (Mareşalul de aviație A.K. Novikov, *Pe cerul Leningradului,* pag 65). Însă noi ştim pe cine folosea NKVD-ul în calitate de forță de muncă. De ce să ții atîția activişti în zona de frontieră, ba încă în ajunul războiului? •

Iar războiul venea cu paşi repezi: *Istoria regiunii militare Kiev „Steagul roşu" 1919-1972* zice: „La începutul anului 1941 hitleriştii au trecut la construirea de poduri, de ramificații de cale ferată, de aerodromuri". Se înțelege că toate acestea sunt semne vădite de pregătire a invaziei. Dar iată ce făceau trupele feroviare sovietice în aceeaşi perioadă. Citățm din aceeaşi carte (pag 143): „Trupele

[19] *Lavrenti Pavlovici-.* este vorba de Lavrenti Pavlovici Beria (1899-1953), unul dintre organizatorii represiunilor din anii '30-'50. În perioada respectivă era comisar al poporului pentru afaceri interne.

feroviare au desfăşurat lucrări în Ucraina de vest pentru dezvoltarea şi întărirea reţelei de cale ferată".

Brigăzile feroviare înfiinţate de Jukov au desfăşurat o muncă uriaşă pe teritoriul sovietic, însă principala lor destinaţie era, acţionînd pe teritoriul inamicului, în spatele trupelor în ofensivă, să desfiinţeze rapid zona de siguranţă a inamicului, să restabilească şoselele şi podurile, să schimbe pe liniile principale ecartamentul îngust vest-eu-ropean cu ecartamentul standard sovietic. După începutul războiului, aceste brigăzi au fost folosite pentru lucrări de baraj, deşi nu pentru aceasta fuseseră create. Lucrările de baraj sunt o improvizaţie, „treabă grea şi necunoscută" *(Feroviarii ruşi, pag* 98). În componenţa acestor brigăzi, nu existau batalioane de baraj. In schimb, în alcătuirea lor se aflau batalioane de reconstrucţie *(Forţele armate sovietice,* pag. 242).

În ajunul războiului, trupele feroviare sovietice nu pregătiseră şinele pentru evacuare sau aruncare în aer, nu transportaseră rezervele din zonele de frontieră. Dimpotrivă, adunaseră chiar la frontieră importante rezerve de şine, subansamble pentru poduri, materiale de construcţii, cărbune. Aceste rezerve au intrat în posesia armatei germane. Nu numai documentele germane atestă acest fapt, dar şi sursele sovietice. Şeful secţiei de baraje şi minare al direcţiei de geniu RKKA, Starinov, descrie staţia de frontieră Brest la 21 iunie 1941: „Soarele lumina munţii de cărbune de lîngă liniile de cale ferată, stiva de şine noi. Şinele străluceau. Totul respira calm *(Minele aşteaptă ora lor,* pag. 190). Oricine ştie că şinele se acoperă foarte repede cu un strat subţire de rugină. Deci era vorba despre şine abia aduse la frontieră. De ce?

Ni se inoculează mereu ideea: „Ah, dacă Stalin nu l-ar fi suprimat pe Tuhacevski, totul ar fi mers altfel!" Tuhacevski s-a remarcat prin cruzimea monstruoasă cu care a nimicit pe ţăranii din Tambov şi pe marinarii Kronstadtului, însăjntr-un război adevărat a fost bătut de armata poloneză, în rest, nu se deosebea prin nimic de ceilalţi mareşali sovietici: „în pregătirea operaţiunilor, trebuiesc luate obligatoriu măsuri de construire a podurilor de lemn şi de concentrare în direcţiile necesare a unităţilor feroviare de refacere... În cazul modificării ecartamentului îngust cu cel lat..." ş.a.m.d. (Mareşalul Uniunii Sovietice, M.N. Tuhacevski, *Opere alese,* vol.l, pag.62-63). În afară de trupele feroviare, la graniţa vestică au fost adunate practic toate trupele sovietice de geniu, înainte de război, în zona de graniţă acţionau subunităţile şi unităţile care intrau în componenţa diviziilor, corpurilor de armată şi armatelor, concentrate chiar pe frontieră, dar şi unităţile din componenţa formaţiunilor care abia începuseră să avanseze spre graniţa germană. Iată cu ce se ocupau pionierii sovietici: „Pregătirea liniei de plecare la ofensivă, construirea de căi de acces, mascarea operativă şi tactică, organizarea de acţiuni comune cu infanteria şi tancurile care intră în componenţa grupelor de asalt, asigurarea forţării nurilor..." *(Forţele armate sovietice,* pag.255). Cititorul să nu se lase înşelat de „amenajarea barajelor", înainte de asaltul decisiv al *Liniei Mannerheim*[20]*,* pionierii sovietici au amenajat şi ei cîteva porţiuni de baraje asemănătoare cu cele finlandeze, înaintea intrării în luptă, trupele sovietice nou venite treceau prin aceste baraje de antrenament, după care plecau la adevăratul asalt.

Cu tot respectul pentru armata germană, nu putem să nu recunoaştem că aceasta era cataslxofal de nepregătită pentru un război serios. Ai impresia că neajutoratul Mare Stat-Major german nu ştia că în Rusia se întîmplă uneori 'să fie iarnă, iar drumurile se deosebesc niţel de cele germane. Pe timp de ger, lubrifiantul îngheaţă în armă şi nu mai poate funcţiona. Zice-se că vinovat e gerul. Nu. Pur şi simplu lubrifiantul este prost. Mai bine zis, prost este Marele Stat-Major, care nu a comandat lubrifiant adaptat la condiţiile existente. Zice-se că *blitz-krieg*-ul n-a avut sorţi de izbîhdă din cauză că erau drumuri proaste. Minciună. Hitler ştia că luptă în Rusia; atunci de ce n-a comandat armament şi tehnica necesară cu care ar fi putut să acţioneze cu succes în Rusia? Dacă industria germană producea armament care putea să fie folosit doar în Europa Occidentală şi în Africa, dar nu şi în Rusia, se poate socoti că Germania era pregătită de război?

Hitler a avut însă noroc. Chiar în preajma războiului, în regiunile vestice ale URSS-ului, s-au desfăşurat lucrări titanice de dezvoltare şi modernizare a reţelei rutiere. Fireşte, nici acest lucru n-a fost suficient pentru armata germană. Ce s-ar fi întîmplat cu ea dacă Jukov, Merekov şi Beria n-ar fi construit şosele chiar în ajunul războiului? Dacă nu s-ar fi făcut rezerve enorme de şine, de subansamble pentru poduri, de materiale de construcţii? Dacă ar fi intrat în acţiune un puternic sistem de autoapărare: toate podurile aruncate în aer, toate rezervele distruse, şoselele distruse, inundate, înmlăştinate, minate? Răspunsul este unul singur: *blitz-krieg*-ul german nu şi-ar fi dat duhul la porţile Moscovei, ci mult mai devreme.

De pătrunderea armatei germane în centrul ţării se fac vinovaţi Merekov, Jukov şi Beria. I-a împuşcat Stalin? Nu, foarte curînd toţi au devenit mareşali. De ce să-i împuşte? Hitler s-a folosit de

[20] *Linia Mannerheim* - Linie de apărare finlandeză purtînd numele baronului Cari Gustav Emil von Mannerheim (1867-1951), comandantul armatei finlandeze în războiul cu Uniunea Sovietică.

munca lor. Însă ei, fireşte, n-au construit şosele şi nu au creat rezerve pentru Hitler, ci ca armata eliberatoare să pătrundă în Europa repede şi fără piedici, şi ca să facă aprovizionarea pe parcursul atacului distrugător şi perfid, dat prin surprindere.

În ajunul războiului, nimeni din Armata Roşie nu se gîndea la baraje, toți se gîndeau la distrugerea barajelor de pe teritoriul adversarului. Iată de ce, sub acoperirea Comunicatului TASS din 13 iunie, la frontiera de vest au apărut (în secret) mareşalii sovietici şi experți în probleme de desființare a barajelor.

Mareşalul Uniunii Sovietice, G. Kulik (venit în secret în Bielorusia), discută cu colonelul Starinov, care era pe atunci şeful secției de baraje şi minare a Direcției generale de geniu din RKKA: „Dă detectoare de mine, pionieri, dă drage!" *(Minele aşteaptă ora lor,* pag.179). Însă mareşalul vorbeşte despre teritoriul german: pe teritoriul sovietic, toate minele fuseseră deja neutralizate şi barajele eliminate. Poziția minelor proprii era cunoscută putînd fi neutralizate fără detectoare de mine. Să vedem ce spune mai departe mareşalul: „N-ați numit cum trebuie secția voastră. Ar fi trebuit, în conformitate cu doctrina noastră, s-o numiți secția de desființare de baraje şi de deminare. În felul acesta ați fi gîndit altfel. O țineți una şi bună: apărare, apărare... Ajunge!" *(idem,* Starinov). De aceeaşi problemă este preocupat şi comandantul Regiunii militare speciale de vest (în secret, regiunea este deja transformată în Frontul de Vest), generalul de armată D. Pavlov. El remarcă întristat că problemelor desființării barajelor li se acordă o atenție insuficientă. Dar, lucru interesant: într-un război de apărare, problemelor de desființare a barajelor nu trebuie să li se acorde nici un fel de atenție. Trebuie doar să-ți faci baraje şi, bazîndu-te pe ele, să istoveşti adversarul, iar apoi să te retragi repede pe altă linie de baraje, pregătită din timp.

Armata Roşie avea experiența plină de învățăminte a înfruntării zonei de siguranță finlandeze, de aceea îşi analiza erorile şi se pregătea minuțios acum pentru înfruntarea zonei germane de baraje. Ah, dacă mareşalii sovietici ar fi ştiut că războiul nu va începe în iulie, cum planificaseră, ci la 21 iunie, n-ar mai fi avut nevoie de nici un fel de mijloace de desființare a barajelor.

Armata germană, încălcîndu-şi propriile regulamente a făcut acelaşi lucru: a scos minele, a nivelat terenul, şi-a concentrat trupele chiar pe graniță, fără să mai aibă o zonă de apărare!

La începutul lui iunie, trupele germane au început să scoată sîrma ghimpată chiar de pe graniță. Mareşalul Uniunii Sovietice, K.S. Moskalenko, consideră că aceasta este o mărturisire elocventă a faptului că nemții vor începe în curînd agresiunea (în *direcția sud-vest,* pag.24). Dar şi Armata Roşie a făcut acelaşi lucru, este drept, cu o oarecare întîrziere. La frontiera vestică a sosit de la Moscova toată floarea gîndirii genistice, inclusiv generalul--locotenent al trupelor de geniu, profesor D.M. Karbîşev. Plecînd de la Moscova la începutul lui iunie, el le-a comunicat prietenilor că războiul a început deja şi s-au înțeles să se întîlnească după victorie, nu la Moscova, ci „la locul victoriei".

Sosind la frontiera de vest, a desfăşurat o activitate febrilă: a ținut lecții pe tema forțării cursurilor de apă (ceea ce nu se cere în luptele defensive) şi pe tema înfruntării cu cele mai noi tancuri, T-34, a obstacolelor antitanc (ceea ce, iarăşi, nu se cere în luptele defensive). La 21 iunie, a plecat spre armata 10. Însă „înainte de aceasta, Karbîşev împreună cu comandantul armatei 3, V.I. Kuznețev şi comandantul UR-ului[21] Grodnîi, colonelul N.A. Ivanov au vizitat un pichet de grăniceri. De-a lungul frontierei, pe şoseaua Avgustovo-Seino, dimineața se mai aflau încă barajele noastre de sîrmă, iar cînd s-au întors, barajele fuseseră scoase" (E.G. Reşin, *Generalul Karbîşev,* pag.204).

Nu ne putem imagina tabloul: cekiştii îndepărtează sîrma ghimpată de pe graniță! Istoricii comunişti au declarat idioți pe toți mareşalii şi generalii sovietici şi astfel au explicat cauzele înfrîngerii. Să acceptăm. Da, toți generalii sunt idioți. Cum poți atunci explica acțiunile vitejilor cekişti? A acelor cekişti care tocmai terminaseră „Marea purificare"? A acelor cekişti, care au închis frontiera ca un lacăt? A acelor cekişti care au împrejmuit țara cu sîrmă ghimpată? De ce scot sîrma lor cekistă de pe graniță?! Intenționează ei să dea drumul spionilor germani sau propriilor transfugi?

Iar la graniță, chiar pe graniță, există concentrări considerabile de soldați şi ofițeri sovietici, care sunt înclinați să meargă unde văd cu ochii. Să nu mai vorbim despre activiştii condamnați, aflați şi ei în zona de frontieră. Este interesant că şeful armatei 3, comandantul UR, care este numit teoretic pentru apărare, expertul din Moscova, care ştie că războiul a început deja, nu reacționează nicicum la asemenea acțiuni. Dimpotrivă, scoaterea barajelor coincide cu vizita sa la pichetul de grăniceri. Iarăşi o întrebare: ce căutau, la drept vorbind acolo?

Ne putem imagina un comandant al unui pichet de grăniceri sovietic cu funcția de locotenent major NKVD, care, de capul lui, să îndepărteze sîrma ghimpată? Dacă ar da un astfel de ordin, n-ar fi socotit de subordonații lui un criminal? însă locotenentul major a dat ordinul, iar subordonații săi l-au executat fără crîcnire. E clar că nu te poți lipsi în acest caz de ordinul şefului trupelor de grăniceri

[21] UR: Ukreplionnîi raion-raion fortificat.

NKVD din Bielorusia, generalul-locotenent *IA.* Bogdanov. Sau poate că Bogdanov nu înțelege că războiul bate la uşă? Nu, înțelege.

„La 18 iunie 1941, şeful trupelor de grăniceri NKVD din Bielorusia, generalul-locotenent LA. Bogdanov, a luat hotărîrea de evacuare a familiilor militarilor" (De *rond la hotarul apusean,* pag. 101).

Putea Bogdanov să ia concomitent şi cu de la sine putere astfel de hotărîri: să evacueze familiile grănicerilor şi să taie sîrma fără ordinul Comisarului poporului pentru Afaceri Interne, a Comisarului general al securității de stat, L.P. Beria? Nu putea. E puțin probabil că Beria însuşi s-ar fi hotărît să facă aşa ceva. Nici n-a hotărît el.

Beria acționează în conlucrare deplina cu Jukov, altfel spus, cineva mai de sus coordonează (şi încă foarte bine) armata şi NKVD. Militarii şi cekiştii fac cam acelaşi lucru, iar activitățile lor puteau fi coordonate numai de tovarăşul Stalin.

Suntem încredințați de istoricii comunişti că primele înfrîngeri ale Armatei Roşii sunt rezultatul faptului că aceasta nu s-a pregătit de război. Aiurea! Dacă nu s-ar fi pregătit de război, sîrma ghimpată de pe graniță ar fi rămas intactă, în acest caz, unitățile militare ar fi avut un cît de mic timp să-şi pregătească armamentul pentru luptă. Atunci nu s-ar mai fi petrecut cumplita catastrofă care a urmat.

Desigur, cekiştii n-au scos sîrma ghimpată pentru ca armata germană să se folosească de aceste treceri. Sîrma a fost scoasă pentru alte scopuri. Să încercăm să ne imaginăm situația în care agresiunea germană ar fi întîrziat din cine ştie ce motive. Ce ar fi făcut cekiştii la graniță: ar fi distrus barierele grănicereşti, ar fi menținut granița deschisă, şi ar fi început din nou să construiască baraje? Nu, desigur! Rămîne valabilă o singură variantă: cekiştii au tăiat sîrma pentru ca armata „eliberatoare" să pătrundă pe teritoriul inamicului. La fel cum au tăiat sîrma înaintea „eliberării" Poloniei, Finlandei, Estoniei, Letoniei, Basarabiei, Bucovinei. Acum venise rîndul Germaniei...

Se zice că Stalin voia să-l atace pe Hitler în 1942. Un astfel de plan a existat în realitate, dar termenul a fost modificat. Dacă Stalin ar fi pregătit „eliberarea" pentru anul 1942, sîrma ghimpată ar fi putut fi tăiată în acel an.

Chiar în ultimul moment!

Capitolul 10 DE CE STALIN A DISTRUS *LINIA STALIN*

Numai naivii cred că apărarea este *principala sarcină a raioanelor fortificate. Nu, raioanele fortificate* se consfru/esc *pentru o mai buna pregătire a ofensivei. Ele trebuie să acopere desfăşurarea grupărilor de şoc, să respingă orice încercare* a *duşmanului de a zădărnici desfăşurarea, iar odată cu trecerea trupelor noastre la ofensivă, să le susțină cu toată puterea de foc.*

General-maior P.G. Grigorenko, participant la construirea Liniei Stalin

În anii '30, de-a lungul frontierelor vestice ale URSS, au fost construite treizeci de raioane fortificate-UR. Această fîşie de raioane fortificate a primit denumirea neoficială de *Linia Stalin.*

Fiecare UR este o formațiune militară egală unei brigăzi ca număr de persoane, dar ca putere de foc, este egală cu un corp de armată. Fiecare UR era alcătuit dintr-un comandament şi un stat-major, 2-8 batalioane de artilerie, înzestrate cu mitraliere, un regiment de artilerie, cîteva baterii independente de artilerie grea de caponiere, un batalion de tancuri, o companie sau batalion de transmisiuni, un batalion de geniu şi alte subunități. Fiecare UR ocupa o zonă de 100-180 km de front, cu o adîncime de 30-50 km. Raionul era dotat cu un sistem complex de amenajări blindate, în interiorul UR, s-au executat încăperi subterane din beton armat, pentru depozite, centrale electrice, spitale, puncte de comandă, unități de transmisiuni. Construcțiile subterane erau legate printr-un sistem complex de tunele, galerii, canale de comunicație camuflate. Fiecare UR putea să desfăşoare în mod independent acțiuni de luptă timp îndelungat şi în condiții de izolare.

UR era format din puncte de sprijin, fiecare dintre ele avînd la rîndul său o apărare circulară, fiind astfel în stare să se apere independent, în cazul încercuirii totale de către inamic atrăgînd asupra sa importante forțe ale acestuia. Unitatea de luptă principală a UR era DOT[22]-ul-punct de foc de lungă durată. *Steaua roşie* (25 febr. 1983) descrie unul din DOT-urile standard al *Liniei Stalin,* DOT Nr. 112 al UR 53, din raionul Moghilev-Podolski: „Era o complexă construcție fortificată subterană, formată din şanțuri de comunicație, caponiere, compartimente diverse, instalații de filtrare, în ea se găseau depozite de arme, muniție, alimente, punct sanitar, sală de mese, conductă de apă (care mai funcționează şi astăzi), colțul roşu, puncte de observare şi comandă. Armamentul

[22] *DOT-* Dolgovremennaia ognevaia tocika-Cuib de foc de lungă durată.

DOT-ului: un punct de mitraliere cu ambrazură cu trei ochi, în care se aflau pe turele staționare trei mitraliere „Maxim" şi două semicaponiere pentru tun de 76 mm. Generalul P.G. Grigorenko descrie în memoriile sale un ansamblu de opt DOT-uri, construite în acelaşi UR Moghilev-Podolski, puternic legate între ele prin galerii subterane. Alt participant la construirea *Liniei Stalin,* colonelul P.G. Umanski, aminteşte în cartea sa despre construcțiile subterane aflate pe o lungime de mulți kilometri în UR-ul Kiev (La *hotarul luptelor,* pag. 35).

La construirea *Liniei Stalin* nu s-a făcut publicitate, ca în cazul *Liniei Maginot. Linia Stalin* s-a construit sub spectrul secretului de stat.

La construirea fiecărui punct de sprijin, NKVD „închidea" cîteva porțiuni de teren astfel încît „nu putea trece nici măcar o pasăre". Construcția sa „se desfăşura" concomitent în toate porțiunile ei, însă, în fapt, numai în cîteva se desfăşura cu adevărat, în rest fiind şantiere false. Nu numai locuitorii din zonă, dar chiar si participanții la construcții aveau o imagine eronată despre ce şi unde se construieşte.

Între *Linia Stalin* şi *Linia Maginot* existau multe diferențe. *Linia Stalin* era imposibil de învăluit: flancurile ei coincideau cu țărmul Mării Negre şi al Mării Baltice. *Linia Stalin* s-a construit în primul rînd pentru apărare împotriva tancurilor inamicului, avînd în plus şi protecție antiaeriană. Ea avea o adîncime cu mult mai mare. La construcția *Liniei Stalin* s-a folosit, în afară de beton armat, mult oțel de blindaj, şi granit din Zaporojie şi Cerkassk. Spre deosebire de *Linia Maginot, Linia Stalin* nu s-a construit chiar pe graniță, ci în adîncimea teritoriului sovietic.

Linia de UR-uri face ca prima lovitură a artileriei adversarului să nu se dea asupra obiectivelor de luptă, ci în gol. În cazul unui atac prin surprindere, garnizoanele vor avea cel puțin cîteva zile la dispoziție ca să-şi ocupe cazematele şi să-şi pregătească armamentul şi obiectivele. UR-urile obligă inamicul ca înainte de a începe asaltul, să străbată între 20 şi 150 km de teren cu cîmpuri de mine şi fugase. Inamicul va trebui să forțeze zeci de rîuri care nu mai au poduri, înainte de asalt trupele inamicului vor suferi pierderi de sute sau de mii de oameni în ambuscade. Zona de siguranță din fața *Liniei Stalin* nu numai că ar micşora viteza de deplasare a inamicului, dar l-ar istovi.

Diferența față de *Linia Maginot* constă în faptul că *Linia Stalin* nu a fost continuă: între UR-uri au fost lăsate intervale destul de largi. La nevoie, aceste spații puteau fi rapid acoperite cu cîmpuri de mine, cu bariere genistice de toate tipurile, cu forțe de infanterie obişnuite, însă ele puteau rămîne şi deschise, invitîndu-1 pe agresor să nu ia cu asalt raioanele fortificate, ci să-şi croiască drum printre ele. Dacă inamicul ar fi făcut-o, atunci masa trupelor atacatoare ar fi fost fărîmițată în cîteva torente izolate. Fiecare dintre acestea ar fi înaintat printr-un coridor asupra căruia s-ar fi tras din două părți, iar flancurile, spatele şi liniile de comunicație ale acestora ar fi fost serios amenințate.

Vom vedea mai departe că trecerile dintre UR-uri aveau şi altă destinație.

Treisprezece UR-uri pe *Linia Stalin* însemnau eforturi titanice şi cheltuieli gigantice, pe parcursul a două cincinale, în 1938, s-a luat hotărârea ca toate cele treisprezece UR-uri să fie întărite prin construirea de caponiere pentru artileria grea. În afară de aceasta, a început construirea a încă opt UR-uri pe *Linia Stalin.* Timp de un an, în noile UR-uri au fost instalate peste o mie de obiective de luptă. Şi iată că în acest moment s-a semnat pactul Molotov-Ribbentrop.

Pactul însemna că a început cel de-al doilea război mondial. Acelaşi pact mai însemnă că între URSS şi Germania nu mai există o barieră despărțitoare: acum aveau graniță comună, în această situație, atît de amenințătoare, Stalin ar fi putut să facă multe ca să-şi asigure securitatea hotarelor vestice şi să garanteze neutralitatea URSS în cursul războiului. De pildă putea:

- să dea ordin de întărire a garnizoanelor în raioanele fortificate de pe *Linia Stalin.*
- să dea ordin uzinelor care produceau armament pentru UR-uri să-şi mărească urgent producția:
- acelaşi ordin putea să-l dea uzinelor care produceau armament defensiv: tunuri şi alte arme antitanc;
- să mobilizeze întreaga tehnică de construcții a statului şi toate resursele ca să accelereze la maximum construirea *Liniei Stalin;*
- terminînd construirea *Liniei Stalin* şi aducînd-o în starea gata de luptă să înceapă construirea unei linii identice (sau chiar mai puternică) a unui sistem defensiv situat în fața *Liniei Stalin.*
- în afară de cele două linii puternice ale sistemului defensiv, ar fi putut să construiască şi un al treilea brîu de raioane fortificate în spatele *Liniei Stalin,* de exemplu, de-a lungul malului estic al Niprului;
- să dea ordin trupelor Armatei Roşii să sape mii de kilometri de tranşee, şanțuri antitanc şi şanțuri de comunicație, de la Marea Baltică pînă la Marea Neagră, îmbi-nînd apărarea de campanie a trupelor cu zone de raioane fortificate, folosind oțelurile cele mai bune pentru blindaje.

Aşa ar fi putut să acționeze Stalin. Dar nu a făcut-o... În toamna lui 1939, cînd a început cel de-al doilea război mondial, în momentul stabilirii granițelor comune cu Germania, toate lucrările de construcție la *Linia Stalin* au fost întrerupte (V.A. Anfilov, *Faptă eroică eternă,* pag. 35). Garnizoanele raioanelor fortificate de pe *Linia Stalin* au fost la început reduse ca număr apoi complet transformate. Uzinele sovietice au încetat producția de armament şi echipamente speciale pentru construcții fortificate. UR-urile existente au fost dezarmate; armamentul, muniția, aparatura de observație, transmisiune şi comandă a fost depozitată (V7/, 1961, Nr. 9, pag.120). Procesul distrugerii *Liniei Stalin* se face cu repeziciune. Unele construcții militare au fost date colhozurilor, în scopul depozitării fructelor. Majoritatea construcțiilor au fost însă acoperite cu pămînt. În afară de încetarea producției de armament pentru UR-uri după începutul celui de-al doilea război mondial, industria sovietică a încetat să mai producă sisteme de arme defensive. Astfel, de exemplu, a fost oprită definitiv producția de tunuri antitanc şi de tunuri regimentale şi divizionare de 76 mm, care pot fi utilizate ca tunuri antitanc (V7/, 196l, Nr. 7, pag. 101; *V1J,* 1963, Nr. 2, pag.12). Tunurile antitanc existente au început să nu mai fie folosite conform destinației inițiale, ci pentru îndeplinirea altor misiuni, de exemplu, pentru nimicirea cuiburilor de foc ale inamicului în cursul atacului trupelor sovietice (General-locotenent I.P. Roslîi, *Ultimul popas-Berlinul,* pag. 27). Tunurile antitanc au fost scoase din producție şi din dotarea Armatei Roşii (V7/, 1961, Nr. 7, pag.101).

Tot ce era legat de apărare, a fost distrus fără cruțare.

De dragul adevărului, trebuie să arătăm că, în vara lui 1940, chiar pe noua graniță sovieto-germană, a început construcția unei zone de raioane fortificate, care nu a fost terminată niciodată. La Statul Major General sovietic, aceste noi UR-uri erau numite cu o anume doză de maliționizitate *Linia Molotov.* Hotărîrea privind începerea construcției acesteia a fost luată la 26 iunie 1940 (V.A. Anfilov, *'Faptă eroică eternă, pag.* 162).

Construcțiile defensive de pe noua frontieră înaintau foarte încet, iar distrugerile de pe vechea frontieră se făceau cu o repeziciune uimitoare.

În primăvara lui 1941, tragedia *Liniei Stalin* atingea apoteoza. „Nu ştiu cum vor explica viitorii istorici această crimă împotriva poporului nostru. Cei de azi păstrează asupra acestui subiect o tăcere deplină, pe care nu pot să mi-o explic. Multe miliarde de ruble (după calculele mele, minim 120) au fost jefuite de guvernul sovietic de la popor pentru a se construi de-a lungul frontierei vestice fortificații de nepătruns pentru inamic-de la mare pînă la mare, de la sura Baltică pînă la azuria Mare Neagră. Şi chiar în preajma războiului-în primăvara lui 1941-au început să se audă detunături puternice pe toată lungimea celor 12000 de kilometri de fortificații. Mari caponiere şi semicaponiere din fier-beton, cuiburi de foc cu una, două şi trei ambrazuri, puncte de comandă şi de observație, zeci de mii de construcții defensive extrem de durabile au fost aruncate în aer din ordinul personal al lui Stalin" (General-maior P.G. Grigorenko, *In subterană nu poți întîlni decît şobolani,* pag.141).

Aşadar, *Linia Stalin* de pe vechea graniță a fost distrusă, iar *Linia Molotov* de pe nouă graniță încă nu a fost construită. După război şi după moartea lui Stalin, generalii şi mareşalii sovietici au început în cor să-şi manifeste enervarea. Iată-1 pe mareşalul de artilerie N.N. Voronov: „Cum a putut conducerea noastră ca, fără să construiască zonele de apărare necesare la noua frontieră vestică, să ia hotărîrea de lichidare şi dezarmare a raioanelor fortificate de la hotarele de dinainte?" *(În slujba militară,* pag.172).

Enervarea mareşalului Voronov era falsă. El acuză „conducerea noastră", însă nu cumva în momentul distrugerii *Liniei Stalin* el însuşi ocupa unul dintre cele mai înalte posturi de comandă în Armata Roşie? Era în acea vreme general-colonel de artilerie. Oare fără ordinul său au fost scoase din producție tunurile antitanc şi de caponiere? Oare el nu ştia despre dezarmarea şi distrugerea caponierelor de pe *Linia Stalin?* însuşi modul cum este pusă problema de către Voronov este incorect şi are scopul de a distrage atenția de la esență. Voronov întreabă: de ce au distrus o linie înainte de a construi alta? Prin întrebarea sa, Voronov justifică acțiunea „conducerii noastre", nereproşîndu-i distrugerea *Liniei Stalin,* ci numai faptul că această distrugere s-a făcut prematur. Conform lui Voronov rezultă că trebuia mai întîi să se construiască *Linia Molotov* şi abia după aceea să se desființeze *Linia Stalin.* Dar de ce nu ne-am pune o altă întrebare? De ce s-a desființat *Linia Stalin?* Oare două linii n-ar fi fost mai bune decît una singură? Oare în apărare sunt de prisos nişte clădiri fortificate în plus, nişte tranşee, cazemate, cîmpuri de mine şi bariere din sîrmă ghimpată? Anul 1940 a confirmat de două ori că două fîşii de apărare sunt mai bune decît una. În 1940, Armata Roşie a străpuns *Linia Mannerheim,* iar acest fapt a obligat Finlanda să accepte tratativele cu Stalin şi să cedeze în fața cerințelor lui. Dar să ne închipuim că în spatele Liniei Mannerheim îh adîncimea teritoriului finlandez, ar mai fi existat încă o linie! Tot în 1940, armata germană a evitat *Linia Maginot* franceză, a intrat în spațiul operațional, ceea ce a însemnat pentru Franța sfîrşitul războiului. Să ne

închipuim că în adîncimea teritoriului francez ar mai fi fost încă o linie, care să nu poată fi ocolită. Din păcate, în acea vreme nici în Franța, nici în Finlanda nu exista o a doua linie în adîncimea teritoriului. Iată însă că Stalin avea o astfel de linie! Şi tocmai atunci a desfiinţat-o.

Comuniştii au aruncat praf în ochi (a se citi explicații false). Una din ele: la noua frontieră nu ar fi fost suficient armament pentru noile raioane fortificate, de aceea armamentul a trebuit luat de pe *Linia Stalin.* O astfel de explicație poate satisface doar pe propagandiştii comunişti. Un om normal îşi va pune întrebarea: dacă pe *Linia Molotov* nu era suficient armament de ce nu s-a dat ordin uzinelor de armament să mărească producția? Nimeni nu a dat însă un asemenea ordin, dimpotrivă, a fost dat un ordin de o cu totul altă natură: să se reducă sau să înceteze cu totul producția de armament pentru UR-uri (Mareşalul Uniunii Sovietice M.V. Zaharov, *Voprosî istorii,* 1970, Nr. 5, pag.33).

Să ne uităm la orice cetate: în centru este un turn din secolul zece, în jurul acestuia sunt ziduri din secolul treisprezece, înconjurate la colțuri de bastioane din secolul şaptesprezece, care, la rîndul lor, sunt încinse de forturi din secolul nouăsprezece, întărite cu dotări din secolul douăzeci. *Linia Molotov* ar fi putut sluji ca o completare a *Liniei Stalin,* dar nu ca înlocuitor al ei. Cu toate acestea, *Linia Molotov* nu s-a înființat ca o completare a *Liniei Stalin,* însă nici îh calitate de înlocuitor al ei. *Linia Molotov* se deosebea complet de *Linia Stalin* şi ca idee, şi ca detalii. Există minimum patru mari diferențe între acele fortificații care au fost distruse pe vechile frontiere, şi cele înființate pe frontierele noi:

- *Linia Molotov* a fost construită în aşa fel încît INAMICUL SĂ O VADĂ;
- *Linia Molotov* a fost plasată pe DIRECȚII SECUNDARE;
- *Linia Molotov n-a fost acoperită* cu o fîşie de siguranță, cu cîmpuri de mine şi alte baraje genistice;
- constructorii *n-au folosit* multe posibilități de întărire a *Liniei Molotov* şi nu s-au *grăbit* s-o construiască.

Construirea *Liniei Molotov* este o enigmă a istoriei sovietice ca şi distrugerea *Liniei Stalin.* Curioase lucruri s-au petrecut la construcția noilor raioane fortificate... Iată un exemplu: în raionul Brest, rîul de frontieră era traversat de şase poduri rutiere şi de cale ferată. Varşo-via-Brest-Minsk-Smolensk-Moscova, aceasta este principala direcție strategică a războiului. Podurile din Brest sunt poduri de cea mai mare importanță strategică, în zona Brest, s-a construit un nou UR. Dar nu acolo unde erau podurile, ci mai departe, în lateral, acolo unde nu exista nici un pod!

Raioanele fortificate ale *Liniei Molotov* au fost lipite de graniță. Raioanele fortificate n-au mai fost acoperite cu o zonă de siguranță şi, în caz de atac prin surprindere, garnizoanele nu mai aveau timp să-şi ocupe dispozitivele de luptă şi să-şi pregătească armamentul. Spre deosebire de *Linia Stalin,* raioanele fortificate de pe *Linia Molotov* aveau o adîncime foarte mică. Tot ce s-a putut construi pe graniță, s-a construit. Liniile de apărare din spate însă nu, şi nici măcar nu s-a planificat să se construiască (General-locotenent V.F. Zotov, *Pe Frontul de Nord-Vest, Culegere,* p. 175). Noile fortificații nu s-au construit pe linii de apărare favorabile din punct de vedere tactic, ci de-a lungul frontierei de stat, urmînd toate sinuozitățile acesteia. Noile dispozitive de luptă n-au fost protejate cu sîrmă ghimpată, mine, şanțuri, obstacole anticar, țepoaie pentru şanțuri şi tetraedre, nu s-au făcut nici un fel de lucrări genistice în raionul dispozitivelor. Noile construcții NU S-AU CAMUFLAT. De exemplu, în UR-ul Vladimir-Volînsk, „din 97 de dispozitive de luptă au fost acoperite cu pămînt 57, restul au fost lăsate descoperite" *(VIJ,* 1976, Nr.5, p.91). Dacă cititorul va avea *ocazia,* să traverseze frontiera sovietică în raionul Brest, să fie atent la cutiile cenuşii din beton aflat chiar pe graniță. Acestea sunt DOT-urile extremității sudice a UR-ului din Brest. N-au fost acoperite cu pămînt, la fel de golaşe sunt şi în ziua de azi. Înainte DOT-urile *Liniei Stalin se* construiseră în secret, departe de graniță, încît inamicul nu putea să ştie unde se află fortificațiile şi unde sunt culoarele de trecere dintre ele sau dacă, în general, există treceri. Acum inamicul nu numai că putea observa de pe malul său toată construcția şi ştia precis unde se află fortificația, dar putea să desluşească cu exactitate fiecare DOT separat şi chiar putea să stabilească direcția de tragere a fiecărei ambrazuri. Şi astfel putea determina întreg sistemul de foc. Cunoscînd direcția sectoarelor de tragere, inamicul putea alege porțiunile neținute sub foc, putea să pătrundă la DOT-uri şi să astupe ambrazurile cu saci de nisip, ceea ce, de fapt, a şi făcut la 22 iunie 1941.

Mareşalul Uniunii Sovietice, G.K. Jukov, declară: „Raioanele fortificate se construiesc prea aproape de graniță şi au o configurație operativă extrem de nefuncțională, îndeosebi în raionul proeminenței Belostovsk. Aceasta permite inamicului să lovească din raioanele Brest şi Suvalki în spatele întregii noastre grupări din Belostovsk. În plus, din cauza adîncimii reduse, UR-urile nu pot să reziste mult timp dacă sunt ținute sub foc de artilerie *(Amintiri şi cugetări,* p.194).

Dacă inamicul poate lovi din raioanele Brest şi Suvalki, atunci de ce să nu folosim pentru

apărare vechile cetăți ruseşti de lîngă graniță: Brest, Osoveț, Grodno, Peremîşl, Kaunas? Niciuna nu e mai prejos ca Verdunul. Dacă o incluzi în sistemul de apărare al trupelor sovietice, poate să se transforme îhtr-un bastion impenetrabil, care poate asigura stabilitatea întregului sistem defensiv, în aceleaşi raioane, pe lîngă vechile cetăți se află şi fortificații vechi mai puțin puternice: caponiere, fiecare de o companie de infanterie. Lățimea zidurilor şi planşeelor-trei metri de beton armat pentru fortificații. Trei metri nu este foarte mult! De acord. Dar e mai bine decît nimic. Dacă lățimea de trei metri nu e satisfăcătoare, poate fi mărită. Aşadar ce face GVTU— Direcția generală de genistică militară a Armatei Roşii? „Comandantul GVIU a propus să se folosească vechile cetăți ruseşti de lîngă graniță şi să se creeze zone de baraj. Această propunere n-a fost aprobată niciodată." (I.G. Starinov, *Minele aşteaptă ora lor,* p.177).

În februarie 1941, G.K. Jukov a ocupat funcția de Şef al Marelui Stat-Major al Armatei Roşii. A fost unul din cei mai mari conducători de oşti din secolul XX. N-a mai existat în secolul nostru un alt general sau mareşal care să se afle într-o asemenea funcție şi să nu fi suferit nici o înfrîngere pe cîmpul de luptă. Aşadar, marele Jukov (îşi demonstrase deja calitățile la Halhin-Gol, înfrîngînd armata 6 japoneză) a luat asupra sa aproape toată puterea militară. Va pune el ordine în *Linia* Afo/otov! Dar, nu. Nu vă grăbiți! După venirea lui Jukov nu s-a schimbat nimic în bine la construcția *Liniei Molotov.* Dimpotrivă, construirea unor raioane fortificate, de pildă cel din Brest, a trecut pe al doilea plan. (Anfilov, *op.dt.,* p.l66). Cititorului cunoscător al realității sovietice nu trebuie să-i explic prea mult înțelesul cuvintelor „al doilea plan", în practică însemna o înghețare aproape totală a construcției, însă medalia are şi reversul ei. Chiar despre raionul fortificat Brest se cunosc mai multe lucruri decît despre celelalte. Din documentele capturate de la corpul de armată 48 german, se cunoaşte că în cadrul comandamentului german se crease o cu totul altă impresie: trupele germane vedeau lucrări intense, care nu se opreau nici ziua, nici noaptea, întrucît nopțile „ruşii construiesc DOT-urile, a-vînd iluminare electrică".

Ce mai putem înțelege? Erau ruşii atît de idioți, încît luminau în fiecare noapte zonele de construcție, demas-cîndu-le? Şi apoi: cum să pui de acord „construcție de al doilea plan" şi „zi şi noapte, avînd iluminare electrică"?! Nu cumva e o demonstrație? Exact. Vom mai reveni la *Linia Molotov* pe care Mareşalul Uniunii Sovietice, I.H. Bagramian, a caracterizat-o drept „demonstrație premeditată".

În memoriile sale, generalul-colonel L.M. Sandalov *(Încercări ale vieții,* p.64) redă cuvintele comandantului raionului fortificat Brest, generalul-maior K.Puzîrev: A construi raioane fortificate chiar pe graniță e o chestiune neobişnuită. Mai înainte construiam DOT-uri la o oarecare depărtare, dar n-ai ce-i face. Trebuie să ne ocupăm nu numai cu dotările militare, ci şi cu cele politice".

Iată un lucru straniu: trupele sovietice se ascund în păduri, interzicîndu-li-se să iasă la vedere. Cauza: „ca să nu provoace războiul", în acelaşi timp, din pricini politice necunoscute nouă, se demonstrează inamicului zi şi noapte pregătirile pentru apărare, fără teamă că, în acest fel inoportun, pot fi provocate complicații diplomatice şi militare.

Aşadar, cum poate fi decodat misterul? Cum se pot unifica toate aceste fapte contradictorii într-o singură explicație? Ni se sugerează: tîmpiții ăştia de comandanți roşii, totul se trage de la prostia lor. Aş accepta explicația. Dar iată care-i necazul: şi *Linia Stalin* şi *Linia Molotov* au avut un acelaşi „tătic"—general-locotenent al trupelor de geniu, profesor D.M. Karbîşev. La *Linia Stalin* s-a făcut totul cum trebuie, la nivelul standardului mondial şi peste. S-a prevăzut totul: o mascare minuțioasă a fiecărui DOT, o adîncime mare a fiecărui UR, baraje, zonă de siguranță şi multe-multe altele. Dar a fost semnat pactul Molotov--Ribbentrop şi unul din cei mai mari genişti s-a prostit deodată şi a început să-şi dea în petec. Dar Karbîşev era condus de Jukov. Iar acesta n-a greşit niciodată. Nici mai înainte, nici mai tîrziu. Şi iată că în prima jumătate a anului 1941 Jukov a devenit deodată idiot şi a început să dea ordine idioate. Căci, chiar în momentul venirii lui Jukov la Marele Stat-Major, „raioanele fortificate de pe vechile frontiere au fost dezafectate în continuare, iar construcția la noile frontiere mergea în ritm de melc" (Starinov, *op.cit.,* p. 178).

Versiunea comandanților sovietici proşti nu este plauzibilă şi pentru faptul că, în acelaşi timp, şi generalii nemți făceau exact acelaşi lucru. Au luat aceleaşi măsuri şi nimeni nu i-a condamnat.

În anii 1932-1937, pe malurile Oderului au fost construite fortificații foarte puternice, care protejau Germania în fața eventualelor lovituri de la Răsărit. Erau construcții .militare de înaltă clasă, bine aşezate în teren şi la fel de bine camuflate. Nu le vom descrie în amănunt. Cititorul va avea încredere în precizia, acuratețea şi sîrguința germană. Raioanele fortificate din zona Oderului şi Vartei pot constitui exemple de înaltă realizare a gîndirii genis-tice din prima jumătate a secolului nostru.

Însă la Moscova a fost semnat pactul Molotov-Ribben-trop şi armata germană a înaintat spre Răsărit, în acest moment comandanții germani au început să facă aceleaşi „prostii" ca şi colegii

lor sovietici. Fortificațiile de pe vechea graniță germană au fost aruncate în aer şi n-au fost ocupate de trupe NICIODATĂ. Multe construcții militare au fost folosite pentru alte nevoi: de exemplu, în raionul Hohwalde se afla un puternic ansamblu fortificat, incluzînd în componența sa douăzeci şi două de construcții cu patru nivele, legate prin 30 km de tunel, întreg ansamblul a fost repartizat industriei aviatice pentru o uzină de motoare, înaintînd şi fiind față în față cu Armata Roşie, în mijlocul Poloniei, trupele germane au început să construiască o nouă linie de raioane fortificate PE AMPLASAMENTE SECUNDARE şi lipite de frontiera sovietică, în fața noilor raioane fortificate nu se aflau cîmpuri de mine şi baraje. Lucrările se desfăşurau zi şi noapte, iar grănicerii sovietici observau perfect mersul lucrărilor şi raportau „la cine trebuie" (Trupe/e *de grăniceri ale URSS, 1939-iunie 1941, Culegere de documente şi materiale,* Documentele Nr. 344 şi 287). Lucrările s-au desfăşurat intens pînă în mai 1941, după care, ca să ne exprimăm în limbajul sovietic, „au trecut pe al doilea plan". Din optzeci de construcții planificate pe malurile rîului de frontieră Sân s-au realizat pînă la capăt doar şaptesprezece. Toate insuficient camuflate. Comparativ cu cele de pe vechea graniță germană, aceste construcții puteau fi socotite uşoare. Zidurile şi planşeele aveau un metru şi jumătate, plăcile blindate-200 mm. Pe vechea graniță de pe linia Oder, se foloseau plăci blindate mult mai rezistente, de pînă la 350 mm. Acelaşi lucru l-a făcut şi partea sovietică. Pe *Linia Stalin* existau plăci blindate foarte rezistente, însă la construirea *Liniei Molotov* pe malul aceluiaşi rîu Sân, inginerii sovietici au folosit repere de blindaj relativ subțiri, de pînă la 200 mm. Pe cînd eram ofițer sovietic, am avut şansa să văd DOT-uri sovietice şi germane pe malurile aceluiaşi rîuşor. Dacă ai fi arătat fotografiile DOT-urilor unui expert militar şi l-ai fi rugat să le deosebească pe cele germane de cele sovietice, n-ar fi reuşit: prea seamănă între ele.

Atîta timp cît s-a învecinat cu prea puțin puternica Polonie, armata germană a construit pe graniță fortificații deosebit de puternice. Imediat ce a zdrobit Polonia şi a stabilit frontieră comună cu Uniunea Sovietică, vechile fortificații au fost părăsite iar pe noua graniță au fost ridicate construcții defensive uşoare; şi toate însă într-un ritm de melc. La fel ca Armata Roşie! Oare nu s-au tîmpit generalii germani? Nu, nu s-au tîmpit. Pur şi simplu n-aveau intenția să se apere pe noua graniță.

Există fortificații defensive, dar şi ofensive. Dacă ai intenția să ataci, trebuie să respecți următoarele reguli de construire a raioanelor fortificate:

- să aduni pe amplasamentele principale grupări de trupe de şoc, descoperind amplasamentele secundare şi acoperind amplasamentele SECUNDARE cu raioane fortificate;
- să nu te strădui să-ți camuflezi fortificațiile, pentru ca inamicul să creadă că te pregăteşti de apărare;
- să nu construieşti UR-uri în adîncime; dacă le poți amplasa chiar pe malurile rîurilor de frontieră, amplasea-ză-le; în cazul ofensivei trupelor tale, toate DOT-urile aflate pe graniță vor susține cu foc acțiunea ofensivă, pe cînd un DOT în adîncimea apărării rămîne inactiv;
- nu acoperi DOT-urile cu cîmpuri de mine şi baraje din sîrmă ghimpată, vei împiedica propriile trupe în ofensivă;
- nu risipi prea mult ciment şi oțel pentru ridicarea UR-urilor; doar nu ai intenția să te instalezi în defensivă.

După aceste reguli s-au condus generalii germani. La fel au acționat şi cei sovietici. Puțin mai înainte, în august 1939, marele Jukov a aplicat strălucit toate aceste reguli la Halhjn-Gol; „Prin asemenea măsuri ne-am străduit să dăm inamicului impresia că nu ne luăm măsuri pregătitoare cu caracter ofensiv, să arătăm că desfăşurăm lucrări ample de apărare şi numai de apărare". (Jukov, *op.cit.,* p.l6l). A reuşit să-i păcălească pe japonezi. Aceştia au crezut în lucrările „defensive" ale lui Jukov şi au plătit greşeala, căzînd sub lovitura surprinzătoare şi nimicitoare. Apoi, la o scară mult mai mare, Jukov a desfăşurat aceleaşi lucrări la frontiera germană, însă nu a reuşit să-i păcălească pe generalii nemți. Aceştia aveau şi ei o experiență similară. Jukov a lovit surprinzător la Halhin-Gol pe data de 20 august 1939, iar în 22 august acelaşi an, în momentul tratativelor Molotov-Ribbentrop şi al pregătirilor intense ale armatei germane pentru a intra pe teritoriul polonez, generalul G.Guderian a primit ordin să comande statul major de fortificații al Pomeraniei". Scopul: să-i liniştească pe polonezi cu pregătiri pur defensive, dar cu aceeaşi ocazie să construiască rapid fortificații relativ uşoare pe amplasamente secundare, ca să elibereze cît mai multe trupe de infanterie pentru lovitura principală, în primăvara şi vara anului 1941 Guderian se ocupă din nou de construcții defensive, de data aceasta la granița sovietică.

Dacă Guderian construieşte cutii de beton pe malurile nurilor de frontieră, nu înseamnă că are intenția să se apere. Nu, asta înseamnă cu totul altceva, opus chiar. Dar dacă Jukov construieşte demonstrativ aceleaşi cutii pe malurile aceloraşi rîuri? Ce-ar putea însemna asta?

Linia Stalin era universală: putea fi folosită pentru apărarea statului sau ca bază de plecare la atac. De aceea au fost lăsate spații largi între UR-uri: ca să pătrundă masa trupelor ofensive spre

vest. Cînd granița a fost mutată cu două sute de kilometri spre vest, *Linia Stalin* şi-a pierdut cu totul valoarea de cap de pod pentru o viitoare agresiune. După pactul Molotov-Ribbentrop Stalin nu mai voia deloc să se apere. Iată de ce linia a fost dezafectată, iar apoi distrusă cu totul: împiedica masa de trupe sovietice să se concentreze în secret la granița germană, împiedica aprovizionarea Armatei Roşii cu milioane de tone de muniție, produse alimentare şi combustibil, în timp de pace culoarele de trecere dintre UR-uri erau pe deplin suficiente pentru militari şi pentru necesitățile economice, însă în timp de război convoaiele de transport trebuiau să fie răsfirate în mii de ramificații, ca să devină invulnerabile în fața atacurilor duşmanului. Raioanele fortificate strîmtorau şuvoiul transportului în coridoare relativ înguste. Acest fapt a hotărît soarta acum inutilei *Linii Stalin.*

Hitler era într-o aceeaşi situație nu numai la granița estică, dar şi la cea vestică, în anii '30, s-a construit pe aceasta din urmă *Linia Siegfried. În* mod tradițional atacul german împotriva Franței se da, încă de pe vremea războiului franco-prusac, în nord. *Linia Siegfried* era construită mai la sud de această direcție, altfel spus, pe amplasamente secundare conform principiului: pe amplasamentele principale atacăm, pe cele secundare acoperim atacul, în 1940, armata germană a înaintat departe spre vest, iar *Linia Siegfried* a devenit inutilă, în acest moment, lui Hitler nu-i trecea prin cap că peste patru ani îi va fi dat să se apere pe propriile sale granițe. A părăsit *Linia Siegfried.* A întrebuințat-o peste patru ani: construcțiile militare au fost predate fermierilor pentru depozitarea cartofilor. O parte dintre aceste construcții cu uşi blindate inaccesibile a fost închisă cu lacăte interioare. Cînd a fost nevoie de ele nu s-au mai găsit cheile... (K. Mallory, A.Ottar, *Architecture of Aggression,* p.123).

Fireşte, putem să-i numim idioți pe renumiții generali ruşi şi germani, dar aici nu e vorba de idiotenie. Pur şi simplu şi unii şi alții au fost agresori. Şi unii şi alții gîndeau în spirit ofensiv, iar atunci cînd fortificațiile n-au mai fost de folos pentru scopuri ofensive, le-au eliminat pentru a deschide calea trupelor în ofensivă sau, cînd s-a putut, le-au dăruit fermierilor pentru cartofi.

Capitolul 11 PARTIZANI SAU DIVERSIONIŞTI?

Hitler... va lovi cu forțele principale în Occident, iar Moscova va dori să se folosească din plin de superioritatea situației sale.

L. Troțki, 21 iunie, 1939

După semnarea pactului Molotov-Ribbentrop, Uniunea Sovietică a început să suprime în mod sistematic statele neutre, pentru ca „să se deplaseze cu toate forțele la frontierele Germaniei, exact în momentul în care cel de-al treilea Reich va fi antrenat în lupta pentru o nouă împărțire a lumii". „Campaniile eliberatoare" se desfăşoară cu succes, doar în Finlanda s-a petrecut o sincopă. Cum ştim deja, Armata Roşie s-a împotmolit în fîşia de siguranță finlandeză. Iată o situație absolut standard. O coloană sovietică de tancuri, infanterie motorizată, artilerie se deplasează pe un drum forestier. Nu se poate deplasa la dreapta sau la stînga-. sunt mine. În față este un pod. Geniştii au verificat: nu este minat. Tancurile intră primele pe pod şi sar în aer, odată cu podul, încărcăturile explozive au fost puse în sulpii de susținere ai podului încă din timpul construcției; erau greu de descoperit, dar chiar dacă ar fi fost descoperite, orice încercare de a fi scoase ducea la explozie. Aşadar, coloana sovietică lungă de cîțiva kilometri, ca un şarpe uriaş, este oprită pe drum. Acum este rîndul lunetiştilor finlandezi. Ei nu se grăbesc: poc! poc! Şi iar se lasă tăcerea în pădure. Apoi din nou: poc! poc! Lunetiştii trag de undeva de departe. Trag numai în comandanții sovietici: poc! poc! Şi în comisari. Este imposibil să se scotocească prin pădure; ținești minte: în stînga şi în dreapta drumului sunt cîmpuri de mine. Orice încercare a geniştilor sovietici de a se apropia de podul aruncat în aer sau de a demina pe marginea drumului se încheie cu un simplu foc de armă al lunetistului finlandez: poc! Divizia 44 infanterie sovietică, blocată pe trei drumuri paralele prin aruncarea în aer a trei poduri, a pierdut într-o singură zi de luptă întreg corpul de comandă. Şi cu alte divizii s-a întîmplat la fel: coloana a rămas pe loc, nici înainte, nici înapoi. Noaptea coloana este atacată cu aruncătoare de mine, de undeva din adîncul pădurii. Uneori noaptea asupra coloanei neajutorate se trage o rafală lungă. Apoi se aşterne din nou liniştea.

Se zice că Armata Roşie nu a arătat în Finlanda partea ei cea mai bună. Perfect adevărat, dar să ne imaginăm că în locul diviziei sovietice s-ar afla o divizie a oricărei alte armate. Ce să facă în astfel de situație? Să se retragă? Tractoarele grele de artilerie cu obuziere uriaşe nu pot întoarce în loc, remorcile avînd o greutate de mai multe tone. Iar lunetiştii i-ar ochi pe şoferii acestor tractoare în mod special: poc! poc! Cu chiu cu vai coloana dă îndărăt, mergînd cu spatele, dar între timp în spate mai sare un pod în aer. Coloana este blocată. Şi la acest al doilea pod toate punctele de trecere sunt minate, nici aici lunetiştii nu se grăbesc? Țintesc comandanții, comisarii, geniştii, şoferii:

poc! poc! Mult în față se află linia finlandeză, aproape inaccesibilă, de fortificații din beton armat- Linia Mannerheim. Este imposibil să răzbeşti prin ea fără artilerie, fără mii de tone de muniție. Trupele sovietice s-au ciocnit de fortificațiile finlandeze, dar artileria grea a rămas mult în urmă. A rămas acolo, în păduri, între cîmpuri de mine şi poduri aruncate în aer, sub focul lunetiştilor finlandezi.

De bună seamă că, primind o astfel de lecție în Finlanda, comandanții ruşi au luat măsurile necesare, veți zice. De bună seamă că în raioanele vestice ale țării au fost create încă din timp de pace detaşamente uşoare de partizani, care să preîntîmpine o eventuală invazie a inamicului. Prin însăşi natura lor raioanele vestice ale Uniunii Sovietice erau făcute pentru a duce luptă de partizani asupra căilor de comunicație ale agresorului, care va veni spre răsărit. A creat Stalin astfel de detaşamente uşoare şi mobile pe care să le lase în păduri în cazul unei invazii germane? Da, Stalin a înființat asemenea detaşamente. Acestea au fost înființate încă din anii '20. Numai în Bielorusia, în timp de pace, existau şase detaşamente de partizani, fiecare avînd 300-500 oameni. Numărul mic de partizani nu trebuia să ne mire. Detaşamentele erau formate numai din comandanți, organizatori şi specialişti. Fiecare detaşament de partizani din timp de pace este nucleul în jurul căruia se înființează la începutul războiului o puternică formațiune militară cu un efectiv de cîteva mii de oameni.

Pentru formațiunile de partizani în timp de pace, aflate în pădurile de nepătruns din mlaştini greu accesibile, au fost înființate baze secrete, în timp de pace, au fost construite refugii subterane, spitale, depozite, ateliere subterane pentru producerea muniției şi armamentului. Pentru un posibil război de partizani numai în Bielorusia a fost depozitat în ascunzători subterane armament, muniție şi echipament pentru 50.000 de partizani.

Pentru pregătirea liderilor, organizatorilor şi instructorilor de partizani au fost înființate şcoli secrete. Centre secrete de cercetare ştiințifică elaborau procedee speciale ale războiului de partizani, echipamente speciale, armament, mijloace de transmisiuni. Partizanii făceau în mod regulat concentrări, iar în calitate de inamic se foloseau de obicei diviziile Osnaz ale NKVD.

Pe lîngă formațiunile de partizani s-au pregătit mici grupe ilegale, care, în caz de agresiune, nu se retrăgeau în pădure, ci rămîneau în sate şi oraşe cu sarcina de „a cîştiga încrederea inamicului" şi „a-i propune să-l ajute" cîştigîndu-i încrederea...

Asemenea acțiuni nu s-au întreprins numai în Bielo-rusia, ci şi în Ucraina, în Crimeea, în regiunea Leningradului şi în alte raioane. Pe lîngă activitatea poliției secrete, aceleaşi acțiuni au fost întreprinse în paralel, dar absolut independent de NKVD, de către spionajul militar sovietic: au fost utilate bazele secrete, refugiile, încăperile secrete, s-au pregătit linii de legătură conspirativă şi s-au făcut multe altele. Spionajul militar sovietic avea propriile sale şcoli secrete, organizatorii şi instructorii săi.

Pe lîngă NKVD şi spionajul militar, partidul comunist a pregătit pe unii dintre liderii săi din zonele occidentale ale țării pentru trecerea în ilegalitate în caz de cucerire a teritoriului de către inamic. Comuniştii aveau vechi tradiții criminale, ştiau să păstreze secretul. Au fost păstrate tradițiile activității ilegale din anii '20 şi '30, iar în caz de necesitate organizațiile de partid puteau să se transforme din nou în centre conspirative ale luptei secrete.

Să nu uităm că detaşamentele de partizani s-au înființat în aşa-numita „zonă a morții", în zona de siguranță sovietică, unde, în caz de retragere a trupelor sovietice, toate podurile trebuiau să fie aruncate în aer, tunelele năruite, nodurile de cale ferată aduse în stare de nefuncționare, macazurile, chiar şinele şi cablul telefonic evacuate. Rămî-nea numai ca partizanii să nu permită reconstruirea obiectivelor distruse. Partizanii erau aproape invulnerabili, căci liderii lor cunoşteau trecerile printre giganticele cîmpuri de mine, iar inamicul nu. La nevoie partizanilor nu le era greu să scape de urmărire în pădurile şi mlaştinile minate.

Da, toate acestea au existat. *Linia Stalin, zona.* de siguranță din fața sa, detaşamente de partizani, gata să acționeze din prima clipă în zona distrusă, toate alcătuiau sistemul extraordinar de autoapărare al Uniunii Sovietice, însă în 1939 Hitler a ajuns într-o situație extrem de neplăcută, fiind nevoit să lupte în Occident. Din acest moment lui Stalin nu-i mai trebuiau sistemele defensive. Concomitent cu *Linia Stalin* şi zona de siguranță a fost lichidată şi mişcarea de partizani. Detaşamentele de partizani au fost dizolvate, armamentul, muniția, explozibilul au fost ridicate, refugiile şi depozitele secrete au fost acoperite cu pămînt, bazele de partizani au fost desființate. Toate acestea au loc în toamna lui 1939, iar la sfîrşitul toamnei Armata Roşie începe „eliberarea" Finlandei, iar aici întîlneşte aceleaşi elemente de autoapărare, care existau pînă nu demult în Uniunea Sovietică: o linie de fortificații din beton armat, o zonă de siguranță în fața ei şi detaşamente uşoare de. partizani. Poate că, primind o asemenea lecție în Finlanda, Stalin şi-a schimbat opiniile şi a înființat din nou formațiunile de partizani în zonele vestice ale Uniunii

Sovietice? Nu, nu şi le-a schimbat. Nu, n-a înființat.

La 22 iunie 1941 au început să se facă o mulțime de improvizații, printre care şi înființarea unei mişcări de partizani. Da, s-a înființat şi s-a desfăşurat pentru luptă, dar a devenit eficientă abia în 1943-1944. Dacă n-ar fi fost suprimată în 1939, ar fi intrat în luptă cu toată puterea încă din primele zile ale războiului. Ar fi putut fi cu mult mai eficace, în decursul războiului partizanii au trebuit să plătească fiecare pod distrus cu multe vieți. Ca să fie aruncat în aer, podul trebuia întîi cucerit, însă era păzit, arborii din jur erau tăiați, şi totul în jur minat. Iar partizanii de unde să ia explozibil? Chiar dacă aveau, o grupă de partizani nu poate căra prea mult. La pregătirea exploziei trebuiau să pună în grabă încărcătura la arcadele podului, nu la punctele de sprijin ale acestuia. Inamicul putea ca după explozie să repare rapid podul, iar partizanii trebuiau să ia totul de la început. Pînă ce inamicul repară un pod, celelalte poduri sunt în funcțiune. Astfel inamicul poate să regularizeze convoaiele de transport.

Însă totul fusese pregătit pentru ca TOATE podurile să fie aruncate în aer. Să fie aruncate în aşa fel încît să nu mai poată fi reparate. Să fie aruncate în aşa fel ca să nu mai fie pierderi de vieți omeneşti printre partizani. Puteau fi aruncate în aer foarte simplu prin apăsarea pe un buton într-un bunker secret de partizani, iar apoi, de dincolo de cîmpurile de mine inaccesibile, putea să se tragă cu puşti cu lunetă în ofițeri, în genişti, în şoferi. Armata germană ar fi resimțit dureros acest fel de luptă. Totala lipsă a podurilor, milioanele de mine pe şosele, ambuscadele şi teroarea „lunetistă", toate acestea încă din primele ore ale invaziei, ar fi putut micşora, în mare măsură, viteza blitz-krieg-ului german.

Cine a suprimat mişcarea sovietică de partizani ÎN MOMENTUL ÎNCEPERII CELUI DE-AL DOILEA RĂZBOI MONDIAL şi de ce?

Unul din părinții terorismului sovietic de război, colonelul GRU[23], profesorul I.G. Starinov, comanda în acei ani o şcoală secretă, care pregătea grupe de partizani subordonată serviciului de spionaj militar, în memoriile sale colonelul îl numeşte pe vinovat: „Armamentul şi explozibilul ascunse la loc sigur în pămînt şi-au aşteptat ceasul lor. Însă înainte de a veni acest ceas, bazele secrete de partizani au fost părăsite, fără îndoială, cu ştirea şi chiar din ordinul direct al lui Stalin". *(.Minele aşteaptă* ora *lor,* pag.40). Un veteran al terorismului politic sovietic, colonelul KGB S.A. Vaupşasov, comanda în acei ani un detaşament de partizani NKVD din Bielorusia. El lămureşte cauza suprimării formațiunilor de partizani, „în anii de dinaintea războiului, predomina doctrina unui război pe teritoriu străin, cu un caracter vădit ofensiv" (La *încrucişări periculoase, însemnările unui cekist,* pag.203). Colonelul KGB poate fi aprobat sau contestat. Însă nimeni n-a dat vreo altă explicație suprimării formațiunilor şi bazelor de partizani.

Am ascultat părerile celor doi colonei; acum să examinăm ce au făcut _ei înşişi la începutul lui iunie 1941. Au făcut şi ei acelaşi lucru ca toți ceilalți lideri şi luptători din detaşamentele de partizani. După desființarea detaşamentelor, în fața foştilor partizani erau deschise trei căi:

- subunitățile trupelor de desant aerian, care chiar în acest moment începuseră brusc să ia amploare;
- formațiunile de pedepsire ale Osnaz NKVD;
- mici grupe secrete, care se formau cu un anume scop la granițele Germaniei şi ale aliaților ei sau care erau trimise peste graniță încă înainte de începerea acțiunilor de luptă.

Agentul de informații militare Ilia Starinov s-a numărat printre cei din ultima categorie. Această modestă titulatură a colonelului nu trebuie să-l înşele pe cititor. Era un colonel de un tip special şi un profesor în ştiințe la fel de speciale. Din primele zile ale războiului, colonelul Starinov va acționa avînd în buzunar semnătura narkom[24]-ului apărării, mareşalul S.K.Timoşenko, şi fiind subordonat numai lui. În curînd va ocupa postul de locțiitor al Glavkom-ului[25] mişcării diversioniste de partizani, altfel spus va deveni şeful diversionist al Armatei Roşii. După planurile şi sub conducerea lui Starinov, în 1943 se vor desfăşura operațiunile „Concert" şi „Războiul şinelor" la care vor participa în acelaşi timp peste o sută de mii de partizani şi diversioniști. Starinov nu a devenit întîmplător liderul unei armate gigantice de diversioniști sovietici. Deținea în acest sens o biografie diversionistă corespunzătoare.

Aşadar, acest lup al diversionismului apare la 21 iunie 1941 chiar în acele raioane ale podurilor de la Brest, care au o atît de mare importanță pentru apărarea teritoriului sovietic. Ar fi trebuit ca acest om să lucreze cîteva ceasuri la poduri şi atunci, în cazul unei agresiuni germane, să apese pur şi simplu pe un buton... Însă pe Starinov nu-l interesează pregătirile defensive, după cum

[23] *GRU:* Gosudarstvenne razvedocinoe upravlenie-Serviciul de stat al informațiilor. Organizație similară cu KGB-ul pentru armata.

[24] *narkom:* narodnîi komisar-comisar al poporului

[25] *glavkom:* glavnokomanduiuşcii-comandant general.

nu-i interesează nici pe comandanții mai bine plasați în ierarhie. Atunci pentru ce a fost trimis la graniță? Oficial-la cursuri. Dar, ajungînd la Brest, Starinov află că aceste cursuri sunt doar un pretext. Cursurile au fost amînate (poate că nici măcar n-au fost planificate). Dacă nu este vorba nici de cursuri şi nici de pregătirea apărării, atunci ce să facă la frontieră un diversionist cu o asemenea funcție? Nici n-a mai apucat să afle *cauza* vizitei sale la Brest. Noaptea a început invazia germană, iar colonelul Starinov a fost nevoit să se ocupe cu problemele strict defensive, încă un mic fapt legat de el. Starinov va parcurge întreg războiul alături de un şofer isteț, credincios şi de nădejde. Numele acestuia-Schleger. Naționalitatea-german. Apăruse deodată o modă printre comandanții sovietici, îndeosebi printre desantişti, agenți de informații, diversioniști: să aibă alături un german adevărat în rol de şofer, ordonanță, însoțitor. Această modă- a apărut în februarie 1941. Vom reveni asupra ei.

Cekistul S. Vaupşasov a fost o personalitate la fel de curioasă. Viața sa a fost destul de furtunoasă: pînă în 1926 a luptat în pădurile poloneze. Oficial, războiul cu Polonia se terminase demult, însă „detaşamentele de partizani" sovietice, completate cu bandiți din CK, ucid oameni în numele revoluției mondiale. După întoarcerea acasă, Vaupşasov devine mare şef pe mărețele şantiere ale GULAG-ului. Mii de deținuți înfometați sapă canalele staliniste, iar comandanții şantierelor sunt cekiştii. Vaupşasov se află printre comandanți. După aceea eroul nostru n-a mai controlat deținuții GULAG-ului, ci Biroul Politic al Partidului Comunist Spaniol, a îndrumat activitatea contraspionajului şi formațiunilor diversioniste. Apoi a „îndrumat" Bielorusia şi pregătirea partizanilor sovietici în caz de invazie a inamicului asupra teritoriului sovietic. Dar iată că a fost semnat pactul şi nu mai este nevoie de partizani. Vaupşasov ajunge în formațiunile Osnaz NKVD şi are misiunea de „curățare a teritoriului de elemente duşmane" pe parcursul „campaniilor eliberatoare", însă la 22 iunie 1941 nu se găseşte la frontieră, ci PESTE frontieră, pe teritoriul „inamicului posibil", avînd în buzunar un paşaport diplomatic. Pentru ce a fost trimis peste hotare acest terorist, acest diplomat de GULAG? Poate că în interesul întăririi siguranței statului, „în vederea unui război defensiv". Nu, n-a fost de folos în cazul războiului defensiv. Imediat ce războiul a început, a fost rechemat în Uniunea Sovietică şi trimis în Bielorusia să înființeze mişcarea de partizani ce fusese nu demult desființată...

Dacă este vorba de pregătirea unui război de apărare, atunci de ce această întreagă mascaradă? Nu este mai simplu să-l ai pe acest om (şi pe alte mii asemenea lui) în raioanele unei probabile ocupații, gata să întîmpine agresorul chiar din primele ore ale războiului? Nu şi atunci cînd „predomina doctrina unui război pe teritoriu străin". Nu sunt simple vorbe spuse de un colonel KGB. Este un fapt de istorie, confirmat de destinul celui care le-a spus, dar şi de destinele a mii de oameni asemeni lui.

Capitolul 12 DE CE AVEA NEVOIE STALIN DE ZECE CORPURI DE ARMATĂ PENTRU DESANT AERIAN.

În viitoarele lupte vom acționa pe teritoriul inamicului. Aşa prevăd regulamentele noastre.

Colonelul A.I. ***Rodimțev,*** *cuvîntare la congresul XVIII al partidului, 1939*

Trupele de desant aerian sunt destinate pentru ofensivă. Aceasta este o axiomă şi nu trebuie demonstrată. Puține țări se gîndeau înainte de cel de al doilea război mondial la un război de agresiune, care să includă şi trupe de desant aerian.

Au existat două excepții. Hitler se pregătea pentru un război de agresiune, iar în 1936 a înființat trupe de desant aerian. La începutul celui de-al doilea război mondial, numărul paraşutiştilor în aceste trupe atingea cifra de 4000. Cealaltă excepție a fost Stalin. El a înființat trupe de desant aerian în 1930. La începutul celui de-al doilea război mondial, Uniunea Sovietică avea PESTE UN MILION de paraşutişti-desantişti perfect pregătiți.

Dacă se iau în considerare toți militarii paraşutişti din lume la începutul celui de-al doilea război mondial, aflăm că Uniunea Sovietică avea aproximativ DE DOUĂ SUTE DE ORI MAI MULȚI desantişti decît toate țările lumii luate la un loc, incluzînd şi Germania.

Uniunea Sovietică a fost prima țară din lume în care s-au înființat trupe de desant aerian. Cînd Hitler a venit la putere, Stalin avea deja cîteva brigăzi de desant aerian, iar în țară bîntuia o adevărată psihoză a paraşutismului.

Generația mai în vîrstă îşi aminteşte de timpul cînd din nici un parc orăşenesc nu lipsea un turn pentru saltul cu paraşuta, cînd pentru fiecare tînăr insigna de paraşutist devenise un simbol absolut necesar al destoiniciei masculine. Iar obținerea unei asemenea insigne nu era deloc simplă.

Insigna se obținea pentru sărituri adevărate din avion, iar la săriturile din avion erau admişi numai cei care în prealabil obținuseră punctajul necesar la alergări, înot, trageri, aruncarea grenadei la distanță şi la punct fix, săritura peste obstacole, folosirea mijloacelor de protecție antichimică şi la multe alte deprinderi necesare în război, în esență, săriturile din avion constituiau etapa finală a pregătirii Fndividuale a luptătorului.

Ca să apreciem seriozitatea intențiilor lui Stalin, trebuie să amintim că psihoza paraşutismului a luat amploare în Uniunea Sovietică odată cu înfricoşătoarea foamete, în țară copiii pier de foame iar tovarăşul Stalin vinde cerealele peste hotare, ca să cumpere tehnologie pentru paraşutism, să construiască gigantice combinate de mătase şi fabrici de paraşute, să acopere țara cu o rețea de aerodromuri şi aerocluburi, să înalțe în fiecare parc orăşenesc scheletul unui turn de paraşutism, să pregătească mii de instructori, să construiască încăperi de uscare şi păstrare a paraşutelor, să pregătească un milion de paraşutişti bine nutriți, înarmați şi echipați.

Într-un război defensiv paraşutiştii nu sunt necesari. Ca să foloseşti în apărare un paraşutist în calitate de infanterist, este ca şi cum ai folosi într-o construcție o armătură de aur în loc de oțel: aurul e mai moale decît oțelul.

Subunitățile de desant nu au armament atît de greu ca infanteria şi de aceea rezistența lor în apărare este mult mai scăzută față de infanteria obişnuită, în plus, e prea scump să foloseşti aurul în locul oțelului, însă pregătirea unui milion de paraşutişti sovietici a fost mai costisitoare decît aurul. Stalin a plătit paraşutiştii şi paraşutele cu un mare număr de vieți de copii. Pentru ce i-a pregătit pe paraşutişti? Desigur, nu ca să-i ocrotească pe copiii care au murit de foame.

Comuniştii vor să ne convingă că Stalin nu s-a pregătit de război, dar în satul meu din Ucraina oamenii îşi amintesc de o tînără mamă care şi-a ucis şi a mîncat propria fiică, îşi amintesc pentru că şi-a ucis *propria* ei fiică. Nu-şi mai amintesc de cele care au ucis copii străini, în satul meu oamenii au devorat toate curelele şi cizmele, au înfulecat ghindă din pădurea satului. Cauza tuturor acestor fapte este că tovarăşul Stalin s-a pregătit de război. Ce-i drept, toată pregătirea s-a dovedit inutilă într-un război defensiv.

Într-un război defensiv nu trebuie să deşănțezi forțe în spatele inamicului, mult mai simplu este ca la retragere să laşi în păduri detaşamente dfe partizani.

Se poate replica că milionul de paraşutişti stalinişti din ajunul celui de-al doilea război mondial constituie doar materialul pentru înființarea unor subunități de luptă. Subunitățile trebuie formate şi antrenate intens. Ține minte Stalin acest lucru? Ține. În anii '30, raioanele vestice ale țării au fost bîntuite nu o dată de manevre grandioase. La toate manevrele se prelucra o singură temă-„Operațiunea în adîncime"-un atac surprinzător în adîncime al unei mase enorme de tancuri. Scenariul era întotdeauna simplu, dar înfricoşător.

Pe parcursul tuturor lecțiilor atacului prin surprindere al trupelor de infanterie îi precede un atac nu mai puțin suprinzător şi nu mai puțin distrugător al aviației sovietice asupra aerodromurilor „inamicului", după care are loc lansarea desantului paraşutat pentru cucerirea aerodromurilor, în urma valului de paraşutişti debarcă, prin aterizare pe aerodromurile cucerite, al doilea val de desant dotat cu armament greu.

În 1935, la renumitele manevre de la Kiev au fost deşănțate prin paraşutare în urma unei operațiuni grandioase 1800 de persoane, după care a urmat un desant prin aterizare de 2500 de persoane cu armament greu, incluzînd artilerie, maşini blindate şi tancuri, în 1936 cam la fel s-au întîmplat lucrurile în Bielorusia şi în regiunea militară Moscova.

În 1938, prevăzînd „campaniile eliberatoare", Stalin a înființat suplimentar şase brigăzi de desant aerian cu un număr de 18.000 de paraşutişti. În 1939, Stalin distruge bazele şi formațiunile de partizani destinate să acționeze pe propriul teritoriu, iar în locul acestora înființează noi subunități de desant: regimente şi batalioane de întărire.

De exemplu, în regiunea militară Moscova s-au înființat trei regimente cu un efectiv de trei batalioane şi cîteva batalioane de întărire cu cîte 500-700 de paraşutişti fiecare. *(Regiunea militară* Moscova *distinsă cu ordinul Lenin,* pag.177).

În 1940, Stalin a călcat în picioare toate statele neutre care formau bariera despărțitoare şi, cînd a putut, a ajuns chiar la frontiera Germaniei. S-ar părea că după aceasta Stalin ar fi trebuit să-şi micşoreze numărul de subunități pentru desant aerian: mai departe, în vest rămîne Germania cu statele ei aliate, iar cu Germania era semnat un pact. Dar Stalin nu a desființat unitățile de desant aerian. Dimpotrivă, în aprilie 1941, în Uniunea Sovietică au intrat în dispozitiv de luptă în secret CINCI CORPURI DE ARMATĂ PENTRU DESANT AERIAN. Toate corpurile s-au înființat în raioanele vestice ale Uniunii Sovietice.

La fel ca infanteria obişnuită de desantare, corpurile de armată pentru desant aerian aveau artilerie suficient de puternică şi chiar batalioane de tancuri amfibii uşoare. Toate corpurile de

deşănțare au fost înființate la o asemenea distanță de graniță încît puteau fi lansate în teritoriul inamicului fără o rebazare suplimentară. Toate corpurile de armată au fost pregătite intens pentru viitoarea deşănțare. Erau concentrate în păduri, departe de privirile curioase. Corpurile de armată 4 şi 5 puteau să fie folosite fără rebazare împotriva Germaniei, corpul de armată 3-împotriva României, corpurile de armată I şi 2 puteau să fie folosite fără rebazare atît împotriva Germaniei, cît şi a României, de asemeni împotriva Cehoslovaciei sau Austriei, ca să taie magistralele petroliere ce duceau din România în Germania.

La 12 iunie 1941, în Armata Roşie se înființează Direcția trupelor de desant aerian, iar în august acelaşi an iau naştere încă cinci corpuri de armată pentru desant aerian. Trebuie remarcat că a doua serie de corpuri de armată pentru desant nu a fost un răspuns la invazia germană.

într-un război defensiv este imposibil să se folosească atît de mulți desantişti. Nici unul dintre toate corpurile de armată din seria a doua n-a luat parte la război în calitatea pentru care a fost destinat. Din prima serie a fost folosit un singur corp de armată o singură dată în calitatea sa, în timpul contraofensivei de la Moscova. Trebuie să mai adăugăm că a existat şi o a treia serie de corpuri de armată pentru desant. Unul a fost desantat abia în 1943.

Cele cinci corpuri din seria a doua reprezintă inerția Armatei Roşii. Hotărârea de desfăşurare a corpurilor de armată a fost luată înainte de invazia germană, apoi după agresiunea lui Hitler erau atîtea probleme, încît pur şi simplu s-a uitat să fie schimbată, în orice caz, paraşutele, armamentul şi înşişi desantiştii din a doua serie de corpuri de armată au fost pregătiți ÎNAINTE de invazia germană.

Pe lîngă corpuri de armată, brigăzi şi regimente pentru desant aerian, în componența infanteriei obişnuite intra un număr destul de mare de batalioane de întărire pentru desant. De exemplu, Mareşalul Uniunii Sovietice, I.H. Bagramian declară că în corpul 55 infanterie, aflat chiar pe granița română la începutul lui 1941, se făceau pregătiri intense ale cîtorva batalioane de desant prin paraşu-tare. Din descrierea lui Bagramian şi a altor surse rezultă că acest corp 55 infanterie (în Armata Roşie existau în acel moment şaizeci şi două de corpuri de armată de infanterie) nu constituia o excepție, ci o regulă.

În afară de subunitățile speciale pentru paraşutare şi de cele pentru desantare prin aterizare pe teritoriul inamicului, s-au pregătit în acest scop şi divizii de infanterie obişnuite. Exemplu: la 21 iunie 1941, în decursul lecțiilor Regiunii militare din Siberia o întreagă divizie a deşănțat prin aterizare în spatele frontului unui inamic prezumtiv.

La 21 iunie 1941, comandanții armatelor sovietice nu se gîndeau la un război de apărare. Ei îşi pregăteau diviziile pentru grandioase manevre în scopul unui altfel de război.

Istoricii comunişti consumă mii de tone de hîrtie pentru cărțile lor de istorie, însă nici o carte comunistă nu explică pentru ce Stalin a înființat în '41 zece corpuri de armată pentru desant aerian.

Studiind documente privind trupele sovietice de desant aerian, am observat un detaliu interesant. Fiecare comandant sovietic de desant, în special la nivelul de colonel sau general, avea în imediata apropiere un soldat sau un sergent de origine germană. Acelaşi lucru am observat şi la cavaleria sovietică. De fapt, între trupele de desant aerian şi cele de cavalerie a existat o legătură directă: şi desantiştii, şi cavaleriştii sunt destinați pentru acțiunile ofensive hotărîtoare, pentru raiduri temerare şi atacuri prin surprindere în spatele inamicului. Ambele armate necesită comandanți cu inițiativă, capabili să acționeze independent, rupți de unitățile vecine, de statul major şi de spatele frontului. Cavaleria a dispărut, dar felul ei de a fi s-a transmis la tanchişti şi la desantişti. La fel s-a întîmplat şi în Germania.

Aşadar, vechii comandiri desantişti sau cei care au venit în trupele de desant aerian din cavalerie au făcut brusc o pasiune pentru soldății ruşi de origine germană. Unul avea un şofer neamț, altul ordonanță neamț, altul agent de legătură. Fiecare fost comandant desantist (sau cavalerist) declară un amănunt amuzant: uite, noi luptăm cu nemții, iar eu am un radiotelegrafist personal care... e neamț! Ce-i drept, e un flăcău de treabă, disciplinat şi ordonat. Astfel, colonelul K. Stein, comandantul brigăzii 2 desant aerian din corpul 2 desant aerian, are ca ordonanță un soldat neamț. Comandantului brigăzii 5 desant aerian din corpul 3 desant aerian, colonel A. Rodimțev i s-a repartizat un şofer neamț. Apropo, este vorba de acel Rodimțev, care, în 1939, striga în gura mare la congresul partidului că regulamentele Armatei Roşii prevăd ca luptele să se desfăşoare numai pe teritoriul inamicului! Am avut ocazia să-l ascult pe Rodimțev cînd era deja general-colonel. Un general foarte gras. N-arunca vorbe în vînt şi nu părea un flecar, în '41, brigada sa de desant aerian a fost nevoită să se transforme în una de infanterie obişnuită. Li s-au luat paraşutele, iar în locul lor li s-a dat mai mult armament defensiv. Pierderile au fost mari, şi ei au învățat noile tehnici de luptă defensivă sub focul inamicului. Pînă la urmă s-au descurcat binişor, în 1942 Rodimțev şi oamenii lui au apărat ultimele case din Stalingrad. Însă la începutul lui iunie 1941 Rodimțev şi oamenii lui nu se

gîndeau la apărare, învățau să strîngă paraşute, învățau limbi străine, îndeosebi germana. Rîndurile trupelor de desant aerian se îngroşau mereu, noi şi noi ofițeri şi generali cavalerişti toceau de zor limba germană, căci aşteptau să fie trimişi la desant. Apropo: eroul nostru, tovarăşul Rodimțev, este şi el din cavalerie. Iată însă că şi colonelul cavalerist (mai tîrziu general-maior) Lev Dovator n-a ajuns încă la desant, dar moda limbii germane şi a soldățelului neamț nu l-a ocolit nici pe el. Văduva generalului îşi aminteşte începutul lui '41: „În regimentul nostru era un neamț. Lev Mihailovici îl chema aproape în fiecare zi la noi acasă, discutau în germană, făceau exerciții, iar la începutul războiului soțul meu vorbea deja liber în germană CKrasnaia *zvezda,* 17 febr. 1983). Ia te uită ce om conştiincios! Toată viața a trăit fără limbi străine şi, deodată, chiar în prag de război, l-a apucat pasiunea limbilor. Şi nu numai pe el!

Legăturile Armatei Roşii cu comuniştii germani sunt vechi şi trainice, însuşi Thalmann nu se ruşina ca la venirea în Uniunea Sovietică să apară în uniformă militară sovietică. Walter Ulbricht s-a numărat printre membrii Diviziei 4 infanterie. Aceasta este însă partea vizibilă, dar a existat şi o alta, mai puțin vizibilă. Semnînd „pacea" de la Brest cu Germania, tovarăşul Lenin a dat dispoziție, încă din 1918, să se înființeze o instituție de învățămînt pentru pregătirea comandanților viitoarei Armate Roşii Germane. A primit numele de „Şcoala specială a comandanților roşii germani". Primul comandant al şcolii a fost Oscar Oberth. Şcoala şi-a schimbat denumirile, devenind cînd secretă, cînd nesecretă, apoi iar secretă. A pregătit destui comandanți, dar, în lipsa Armatei Roşii Germane, ei au trebuit să se încadreze în cea sovietică. Unii au ajuns pînă la gradul de general. La începutul lui 1941, mare parte dintre absolvenții şcolii (şi ai altora similare) a intrat sub steagul de luptă al trupelor de desant aerian.

Studierea publicațiilor privind corpurile de armată sovietice de desant înființate în 1941 ne-a dus la concluzia că numărul soldaților, sergenților şi ofițerilor cu nume de familie evident germane din aceste formațiuni era cu mult peste normal. Normal e puțin spus!

Capitolul 13 DESPRE TANCUL ÎNARIPAT

Aviația, trebuie distrusă pe aerodromuri. Succesul distrugerii depinde de acțiunea prin surprindere. Este important ca aviația să fie surprinsă pe aerodromuri.
Mareşalul Uniunii Sovietice I.S. Konev

A pregăti sute de mii de soldați pentru desant şi paraşute, înseamnă că treaba este făcută doar pe jumătate. Mai sunt necesare avioane şi planoare militare de transport. Liderii sovietici au înțeles perfect acest lucru. Iată de ce psihoza paraşutismului din anii '30 a fost însoțită de cea a planoarelor. Planoriştii sovietici şi planoarele lor erau de nivel mondial. Este suficient să amintim că, la începutul celui de-al doilea război mondial, 13 din cele 18 recorduri mondiale în domeniul planorismului aparțineau Uniunii Sovietice.

Cei mai buni constructori de avioane sovietice de război îşi părăseau din cînd în cînd principala lor ocupație şi proiectau planoare. Chiar şi viitorul creator al primului „Sputnik", Serghei Korolev, a fost trimis să proiecteze planoare. De altfel a obținut rezultate remarcabile. Se vede treaba că vestiții constructori de avioane şi rachete nu elaborau planoare numai de dragul recordurilor mondiale. Dacă pe Stalin l-ar fi interesat recordurile, de ce să nu fi folosit aceste minți strălucite la crearea de noi biciclete sportive?

Caracterul militar al planorismului sovietic este de netăgăduit, încă înainte de venirea lui Hitler la putere, în URSS s-a creat primul planor din lume de transport desant. Avea denumirea de G-43 şi aparținea constructorului B.Urlapov. Apoi au fost create planoare grele, capabile să transporte camioane. Constructorul P. Gorohovski a creat un planor de cauciuc, umflat cu aer. După lansarea în spatele frontului inamicului a cîtorva planoare de acest tip, ele puteau fi încărcate într-un avion de transport şi readuse în propriul teritoriu pentru a fi folosite din nou.

Generalii sovietici visau să lanseze în Europa occidentală nu numai sute de mii de infanterişti desantişti, dar şi sute, poate chiar mii de tancuri. Constructorii căutau cu febrilitate căi de înfăptuire a acestui vis prin procedeele cele mai simple şi mai ieftine. Oleg Antonov, cel care mai apoi avea să devină creatorul celor mai mari avioane de transport militar din lume, a propus să se ataşeze aripi şi ampenaj la un tanc obişnuit, folosind corpul tancului drept carcasă a întregii construcții. Acest sistem a primit denumirea de KT-aripile tancului *(krîlia tanka).* Dispozitivul de ghidaj aerian a fost instalat în țeava tunului. Echipajul tancului făcea manevrele de zbor, aflîndu-se în interiorul tancului, rotind turela şi înălțînd țeava tunului. KT era de o simplitate uimitoare. Firește, riscul zborului în tanc era, pentru a nu spune mai mult, peste normele obişnuite, dar viața omului în Uniunea Sovietică nu făcea nici cît o ceapă degerată.

KT a zburat în 1942. Într-o carte a renumitului expert occidental Steven Zalog, există o fotografie unică: un tanc cu aripi şi coadă, care zboară pe cer.

Înainte de aterizare, motorul tancului pornea şi şenilele începeau să ruleze la turație maximă. KT *ateriza* pe propriile sale şenile şi frîna treptat. După aceasta aripile şi ampenajul erau scoase, iar tancul se transforma iarăşi din înaripat în unul obişnuit.

Oleg Antonov nu a terminat tancul înaripat pînă la începerea războiului, dar nici războiul nu a început aşa cum planificase Stalin. De aceea tancurile cu aripi au rămas la fel de inutile ca şi milioanele de paraşute.

În munca creatorilor sovietici de planoare au existat şi greşeli şi insuccese. Dar succesele sunt incontestabile. Uniunea Sovietică a intrat în al doilea război mondial avînd cu mult mai multe planoare şi cu mult mai mulți planorişti decît tot restul lumii. Numai în 1939 în Uniunea Sovietică studiau modul de pilotare al avioanelor 30.000 de persoane. Tehnica pilotajului atingea adesea un înalt nivel. De exemplu în 1940 în URSS a avut loc demostrația a unsprezece planoare remorcate de un avion. Stalin a făcut totul ca să asigure planorişti lor săi un număr suficient de planoare. Desigur, nu este vorba de planoare sportive cu un singur loc, ci de cele de desant, cu multe locuri.

La sfîrşitul anilor '30, în Uniunea Sovietică zece birouri constructoare de planoare duceau o luptă aprigă pentru crearea celui mai bun planor de transport şi desant, în afară de tancul cu aripi, Oleg Antonov a construit planorul de desant cu mai multe locuri A-7. V. Gribovski a proiectat vestitul planor de desant G-11. D. Kolesnikov a creat un planor pentru lansarea a douăzeci de soldați, KT-20, iar G. Corbul lucra la proiectarea unui planor gigant.

În ianuarie 1940, prin decizia Comitetului Central (adică prin hotărîrea lui Stalin), în cadrul Narkomat-ului[26] industriei de aviație a fost înființată direcția de producție a planoarelor de transport şi desant. Anul 1940 a fost unul de pregătiri intense, iar din primăvara anului 1941 uzinele subordonate acestei direcții au început producerea în masă a planoarelor de desant...

Ne-am apropiat de o chestiune destul de interesantă. Produse în primăvara lui 1941, planoarele puteau să fie folosite în vara lui 1941 sau, in extremis, la începutul toamnei. Ar fi fost imposibil să se păstreze planoarele de transport şi desant pînă în 1942. Toate hangarele, şi nu erau prea multe în Uniunea Sovietică, erau arhipline de planoare produse mai înainte. Marile planoare de desant nu se pot păstra sub cerul liber sub ploile şi vîntul toamnei, în ger, acoperite de zăpadă...

Dacă Stalin ar fi intenționat să lanseze sute de mii de desantişti în Europa occidentală în 1942, ar fi trebuit să planifice producția de masă a planoarelor în primăvara lui 1942, nu în 1941.

Planorul este un mijloc de transport pentru încărcături militare şi grupe de desant fără paraşută. Soldații pentru deşănțat cu paraşuta sunt transportați în spatele inamicului cu avioane militare de transport.

La începutul celui de-al doilea război mondial, cel mai bun avion militar de transport din lume era legendarul avion american S-47. Deci, ar fi rezonabil să presupunem că, dacă cel mai bun avion de transport din lume a fost creat în SUA, Uniunea Sovietică a intrat în război, avînd nu primul, ci cel mult al doilea loc în domeniul avioanelor militare de transport.

O asemenea presupunere este eronată. Problema e că avionul american S-47 (este adevărat, sub alt nume, Li-2) a constituit baza aviației militare sovietice de transport. Din cine ştie ce cauză, guvernul SUA a vîndut lui Stalin, înainte de începutul războiului, licența de producție a avionului şi a reperelor celor mai sofisticate ale acestuia. Stalin a folosit din plin posibilitatea care i s-a ivit: S-47 s-a produs în URSS într-un ritm atît de rapid încît unii experți americani susțin că URSS avea la începutul războiului mai multe avioane de acest tip decît SUA.

În afară de S-47, Uniunea Sovietică avea şi cîteva sute de bombardiere strategice TB-3, deja îmbătrînite, care au fost transformtate în avioane militare de transport.

Toate marile lansări de desant ale anilor '30 au fost făcute cu TB-3. Erau suficient de multe ca să poată ridica în aer concomitent cîteva mii de paraşutişti şi armament greu, inclusiv tancuri uşoare, maşini blindate şi artilerie.

Generalii sovietici au înțeles perfect un lucru. Era clar că lansarea a milioane de paraşutişti se poate înfăptui numai în condițiile unei supremații absolute sovietice în aer. *Krasfiaia zvezda* din 27 septembrie 1940 spune deschis şi direct că este imposibil să deşănțezi o asemenea masă de oameni fără supremația aeriană.

Principalul document care definea activitățile Armatei Roşii în război era Regulamentul de campanie, în acel timp, era valabil Regulamentul din 1939—PU-39- Regulamentul definea clar şi fără echivoc faptul că în general „operațiunea în adîncime" şi în special lansarea unui desant aerian de masă se pot desfăşura numai în condițiile supremației aviației sovietice în aer. Regulamentul de campanie, dar şi Regulamentele militare de aviație şi „Instrucțiunile de folosire individuale a tehnicii

[26] *Narkomat:* Narodnîi Koinissariat-Comisariat al poporului.

aviatice" prevedeau ca în perioada inițială a războiului să se desfăşoare operațiuni strategice gigantice de distrugere a puterii aviatice a inamicului. Conform proiectului comandamentului sovietic, la asemenea operațiune trebuia să participe aviația a cîtorva fronturi şi flote, aviația Comandamentului general şi chiar aviația de vînătoare PVO[27].

Regulamentele sovietice considerau că „chezăşia" succesului operațiunii constă în caracterul ei surprinzător. Operațiunea de distrugere prin surprindere a puterii aeriene a inamicului trebuia înfăptuită „ în interesul războiului în întregul său". Cu alte cuvinte, lovitura prin surprindere asupra aerodromurilor trebuia să fie atît de puternică, încît aviația inamicului să nu-şi mai poată reveni pînă la sfîrşitul războiului, în decembrie 1940, comandanții superiori din Armata Roşie, în prezența lui Stalin şi a membrilor Biroului Politic, au abordat într-o consfătuire secretă detaliile unei asemenea operațiuni, în jargonul sovietic ea purta numele de „operațiune specială a perioadei inițiale de război". Comandantul aviației sovietice, generalul P.V. Rîciagov, sublinia în mod deosebit necesitatea unei minuțioase mascări a pregătirii aviației sovietice pentru atacul prin surprindere astfel ca întreaga aviație a inamicului să fie luată pe neaşteptate pe aerodromuri". Este limpede că nu se putea face acest lucru în timp de război. Aşa ceva este posibil numai în timp de pace, cînd inamicul nu bănuieşte pericolul. Nu trebuie să începi războiul şi pe urmă să ataci prin surprindere majoritatea aerodromurilor, în speranța că vei surprinde toată aviația la sol. Poți să ataci în timp de pace, iar acest atac va însemna începutul războiului.

Stalin a înființat multe trupe de desant, care nu puteau fi folosite decît într-o singură situație: CÎND ARMATA ÎNCEPE RĂZBOIUL SURPRINZĂTOR ŞI ÎN MOD PERFID PRINTR-UN ATAC AL AVIAȚIEI SALE ASUPRA AERODROMURILOR INAMICULUI. In orice altă situație nu este posibil să foloseşti sute de mii de desantişti şi mii de avioane şi planoare de transport.

Capitolul 14 PINĂ LA BERLIN!

Armata Roşie a Muncitorilor şi Țăranilor va fi cea mai ofensivă dintre toate armatele ofensive.
Regulamentul de campanie al RKKA, 1939

Hitler i-a întors spatele lui Stalin, aruncîndu-şi diviziile asupra Franței; în acest timp, Stalin consolidează puterea ofensivă a Armatei Roşii.

Printre multele sisteme defensive ale Uniunii Sovietice s-a aflat şi Flotila militară de pe Nipru. Fluviul Nipru închide calea agresorilor dinspre Apus în adîncimea teritoriului sovietic. Toate podurile de pe Nipru au fost minate înainte de 1939- Puteau fi aruncate în aer astfel ca să nu poată fi lesne reconstruite, în toate campaniile precedente armata germană nu a avut de forțat un asemenea obstacol fluvial cum este Niprul. Puhoiul tancurilor germane putea fi stopat în cel mai rău caz pe cursul mijlociu şi inferior al Niprului, prin apăsarea cîtorva butoane. Ca să nu aibă loc o forțare a rîului şi ca să nu se construiască treceri provizorii peste rîu a fost înființată Flotila militară de pe Nipru, care la începutul celui de-al doilea război mondial număra 120 vase şi cațere de război, inclusiv opt monitoare puternice, fiecare cu un tonaj de două mii de tone, cu blindaj de peste 100 mm şi tunuri de 152 mm calibru, în afară de acestea, Flotila Niprului avea o aviație proprie, baterii de coastă şi antiaeriene. Malul stîhg al Niprului este favorabil acțiunilor vaselor de război: există multe insule, golfuri de rîu, brațe laterale, canale şi toate permit navelor de război, chiar şi celor mari, să se ascundă din fața inamicului şi să lovească prin surprindere, preîntîm-pinînd încercările de forțare.

Puternicul obstacol fluvial pe care-l constituia Niprul, podurile pregătite pentru a fi aruncate în aer şi flotila fluvială, acționînd în concordanță cu trupele de infanterie, de artilerie şi de aviație, puteau să închidă calea spre zonele industriale ale sudului Ucrainei şi spre bazele navale de la Marea Neagră ale URSS.

Blitz-krieg-ul german putea fi oprit pe malul Niprului sau, cel puțin, imobilizat pentru cîteva luni. În acest caz, întregul mers al războiului ar fi fost cu totul altul, în momentul în care Hitler a întors spatele lui Stalin, acesta din urmă a ordonat ca podurile de pe Nipru să fie deminate, iar flotila de război să fie desființată.

Flotila de pe Nipru putea să fie folosită numai pe teritoriul Uniunii Sovietice şi numai în caz de război defensiv. Se înțelege că o astfel de flotilă nu-i mai era lui Stalin de nici un folos.

În loc de o flotilă defensivă, Stalin înființează două flotile noi: a Dunării şi a Pinskului. Erau acestea defensive? Să vedem.

În vara lui 1940, printr-o ticăloasă campanie „eliberatoare", Stalin a rupt din România Bucovina şi Basarabia. Chiar la gura Dunării, malul estic al rîului, pe o porțiune de cîteva zeci de

[27] PVO Protivovozduşnaia oborona-Apărarea antiaeriană.

kilometri, a trecut la Uniunea Sovietică. Imediat a fost mutată aici Flotila Dunării, formată în prealabil. N-a fost uşor să fie strămutate vasele de pe Nipru: vasele mici au fost transportate pe calea ferată, iar cele mari au fost aduse cu măsuri speciale de siguranță, pe timp favorabil, prin Marea Neagră.

Flotila de război de pe Dunăre includea în jur de şaptezeci de vase şi cațere fluviale, subunități de aviație militară, artilerie antiaeriană şi de coastă. Condițiile de bazare erau îngrozitoare. Malul sovietic în Delta Dunării este gol şi deschis. Vasele se aflau la locurile de acostare, iar trupele româneşti erau alături, uneori la trei sute de metri de vasele sovietice.

În cazul unui război defensiv, întreaga Flotilă de pe Dunăre ar fi căzut în capcană din prima clipă. Nu avea unde să se retragă din Delta Dunării, în spate era Marea Neagră. Nu aveai unde să manevrezi flotila, în cazul unui atac, inamicul putea pur şi simplu să mitralieze navele sovietice, fără să le dea posibilitatea să ridice ancorele şi să acosteze, într-un război defensiv, Flotila de război de pe Dunăre nu numai că nu putea, datorită bazării, să facă față defensivei, dar această defensivă nici nu putea avea loc; Delta Dunării are sute de lacuri, mlaştini inaccesibile şi stuf pe sute de kilometri pătrați. Inamicul nu putea ataca Uniunea Sovietică prin Delta Dunării!

Flotila de pe Dunăre avea doar o singură variantă de acțiune: în cursul unui atac general al trupelor Armatei Roşii să ia parte la lupte în sus, pe cursul fluviului. Dacă în delta fluviului sunt adunate şaptezeci de nave fluviale, acestea h-au unde să meargă decît în amonte. Altă direcție nu există. Dar a merge în sus pe fluviu înseamnă a acționa în teritoriul României, al Bulgariei, Iugoslaviei, Ungariei, Cehoslovaciei, Austriei şi Germaniei.

Într-un război defensiv Flotila Dunării nu este necesară nimănui şi este sortită nimicirii pe poziții deschise în fața inamicului, însă, într-un război ofensiv, Flotila Dunării ar fi constituit un pericol de moarte pentru Germania. Ar fi fost de ajuns să înainteze 130 km în susul fluviului şi podul strategic de la Cernavodă să se afle în raza tunurilor ei. Aceasta ar fi însemnat că ar fi fost întrerupt transportul petrolului din Ploieşti în portul Constanța, încă două sute de kilometri în amonte şi întreaga maşină de război germană s-ar fi poticnit, pentru că tancurile nemțeşti, avioanele, vasele de război n-ar mai fi avut combustibil.

Este curioasă reacția comandamentului Flotilei de război de pe Dunăre la începutul războiului sovieto-german. Pentru comandanții sovietici cuvîntul „război" nu însemna apărare ci atac. Primind comunicatul cu privire la începerea războiului, comandanții sovietici fac ultimele pregătiri de desfăşurare a operațiunii de deşănțare. Activitățile comandanților flotilei, precum şi a comandamentului corpului de armată 14 infanterie, care îşi concentrase diviziile în raionul Deltei Dunării şi a comandamentului detaşamentului 79 grăniceri NKVD au fost planificate din timp şi elaborate cu grijă. La 25 iunie 1941, navele de război ale Flotilei Dunării, sub acoperirea bateriilor de coastă şi a artileriei corpului de infanterie precum şi a diviziilor care intrau-în componența acestuia, debarcă subunități diversioniste şi de spionaj ale NKVD pe malul românesc. Are loc apoi debarcarea regimentelor diviziei 51 infanterie din corpul de armată 14 infanterie. Desantiştii sovietici acționează ferm, rapid şi cu îndrăzneală. Operațiunea complexă, cu participarea navelor fluviale, a aviației, a artileriei, a unităților Armatei Roşii şi NKVD, a fost elaborată cu maximă precizie. Totul a fost pregătit, verificat de mai multe ori, aprobat, în dimineața de 26 iunie 1941, steagul roşu a fost ridicat deasupra catedralei din centrul oraşului Chilia, în mîinile trupelor sovietice se afla un puternic cap de pod pe teritoriul românesc, cu o întindere de 70 km. Flotila Dunării se pregăteşte pentru acțiuni ofensive în susul fluviului. Nu trebuie să parcurgă decît 130 km, ceea ce în lipsa unei rezistențe (iar aceasta aproape că nu exista) înseamnă o noapte de deplasare, în ajutorul flotilei poate să vină corpul 3 desant aerian, situat în zona Odesa.

Flotila Dunării putea lesne să parcurgă în susul fluviului cîteva zeci de kilometri. A demonstrat-o mai tîrziu. Formată a doua oară, în 1944, fără să aibă aviație, nici monitoare grele, Flotila de război a Dunării a urcat 2000 km pe cursul fluviului şi a luptat în preajma Vienei. În 1941, Flotila Dunării avea mult mai multe forțe şi întîmpi-na mult mai puțină rezistență din partea inamicului.

Hitler şi Stalin au înțeles perfect expresia „petrolul este sîngele războiului". Generalul-colonel A. lodl mărturiseşte că, într-o discuție cu Guderian, Hitler a declarat: „Vreți să atacați fără petrol-bine, să vedem ce-o să iasă din asta? Stalin s-a preocupat serios de problemele viitorului război mondial încă din 1927. Pentru Stalin petrolul era o problemă centrală de strategie. Iată declarația lui din 3 decembrie *1927:* „Nu se poate purta un război fără petrol, iar în viitorul război cel ce va avea superioritate în problema petrolului, acela va avea şanse de victorie".

Avînd în vedere aceste două puncte de vedere, să încercăm să găsim cine este vinovat de izbucnirea războiului sovieto-german. În *iunie* 1940, cînd Uniunea Sovietică nu era amenințată de nimeni, zeci de nave de război sovietice au apărut în Delta Dunării. Această acțiune n-avea nici un rost defensiv, dar constituia o amenințare pentru oleoductele româneşti neprotejate şi, prinjurmare,

o amenințare fatală pentru întreaga Germanie, în *iulie* 1940, Hitler are consultări intense cu generalii săi şi ajunge la concluzia, deloc încurajatoare, că nu e atît de simplu să apere România: căile de aprovizionare sunt lungi şi traversează munții. Dacă se trimit multe trupe în apărarea României, vestul Poloniei şi estul Germaniei cu Berlinul rămîn descoperite în fața sovieticilor. Iar dacă sunt concentrate multe trupe în România şi aceasta este apărată cu orice preț, tot n-ar folosi la nimic: teritoriul poate fi menținut, dar conductele tot vor lua foc în urma bombardamentelor.

În iulie 1940, Hitler enunță pentru prima dată ideea că Uniunea Sovietică poate fi foarte periculoasă, îndeosebi dacă trupele germane părăsesc continentul şi trec în insulele britanice şi în Africa. La 12 noiembrie 1940, într-o discuție cu Molotov, Hitler îi vorbeşte acestuia despre necesitatea de a menține în România multe trupe germane, făcînd aluzie evidentă la amenințarea sovietică asupra petrolului românesc. Molotov a ignorat aluzia. Iată de ce, după plecarea lui Molotov, judecînd lucrurile încă o dată, Hitler dă în decembrie directiva de desfăşurare a planului „Barbarossa".

În iunie 1940, cînd armata germană lupta în Franța, din ordinul lui Stalin şi fără nici un fel de consultare cu aliații germani, Jukov a rupt o bucată din România -Basarabia-şi a adus navele fluviale în Delta Dunării. Dacă Hitler va face încă un pas spre apus, în Marea Britanic, cine garantează că Jukov, din ordinul aceluiaşi Stalin, nu va mai face încă un pas în România, un pas de o sută de kilometri, fatal pentru Germania?

Hitler a cerut şefului diplomației sovietice să îndepărteze amenințarea asupra inimii petroliere a Germaniei. Stalin şi Molotov n-au făcut acest lucru. Cine este vinovat de începerea războiului? Cine pe cine a amenințat' Cine pe cine a provocat la acțiuni în replică?

Studiind în amănunt problema, marele istoric britanic L.Hart a stabilit că planul german din iulie 1940 a fost foarte simplu: pentru a apăra România de agresiunea sovietică trebuia ca atacul german să se dea în altă parte, distrăgînd atenția Armatei Roşii de la cîmpurile petroliere.

În cursul analizei variantelor s-a stabilit că atacul de diversiune va avea succes numai dacă va fi puternic şi surprinzător. Numărul trupelor participante la atac a sporit permanent, astfel încît, pînă la urmă, s-a recunoscut că, practic, trebuiau să participe toate trupele terestre şi o mare parte din aviație.

Calculul lui Hitler a fost justificat: o lovitură într-un alt loc, ar fi obligat trupele sovietice să se replieze pe tot frontul. Flotila de război a Dunării ar fi rămas separată de trupe, fără posibilitatea să se retragă. A trebuit ca mare parte dintre nave să fie aruncate în aer şi scufundate, iar uriaşa cantitate de muniții destinată deplasării flotilei în susul Dunării a fost pur şi simplu aruncată.

Lovitura lui Hitler a fost puternică, dar nu fatală. Machiavelli arăta că o lovitură puternică, dar nu mortală, înseamnă moartea celui care loveşte. Deşi cu greutate, Stalin şi-a revenit după lovitura prin surprindere. A înființat noi armate şi flotile în locul celor pierdute în primele zile de război. A tăiat totuşi aorta petrolieră a Germaniei. Este drept, cu cîțiva ani mai tîrziu față de cum intenționase.

De ce a luat Stalin Basarabia în iunie 1940 ne spune telegrama sa din 7 iulie 1941 adresată comandantului Frontului de Sud, generalul de armată LV. Tiulenev. Stalin cere ca Basarabia să fie menținută cu orice preț, „avînd în vedere că teritoriul Basarabiei ne este necesar ca bază de plecare la atac pentru organizarea ofensivei".

Hitler lovise deja prin surprindere, iar Stalin nici nu se gîndea la apărare. Principala lui grijă este să organizeze ofensiva pornind din Basarabia. Căci ofensiva din Basarabia înseamnă ofensiva asupra cîmpurilor petroliere româneşti.

În cariera lui Stalin au fost puține erori. Una dintre cele puține, dar cea mai importantă, a fost luarea Basarabiei în 1940. Trebuia ori să cucerească Basarabia şi să meargă mai departe pîna la Ploieşti, acest fapt însemnînd prăbuşirea Germaniei, ori să aştepte pînă ce Hitler va debarca în Marea Britanic şi, după aceea, să cucerească Basarabia şi întreaga Românie, acest fapt însemnînd sfîr-şitul „Reichului de o mie de ani".

Stalin a făcut un pas înspre petrol, cucerind un cap de pod pentru o viitoare ofensivă, şi s-a oprit aşteptînd. Prin aceasta şi-a arătat interesul pentru petrolul românesc şi l-a speriat pe Hitler, care pînă atunci luptase în Vest, în Nord, şi în Sud, fără să acorde atenție „neutrului" Stalin.

Luarea Basarabiei de către Uniunea Sovietică şi concentrarea în această zonă a unor însemnate forțe de agresiune inclusiv corpul de armată de desant aerian şi Flotila Dunării, l-au obligat pe Hitler să examineze situația strategică din cu totul alt punct de vedere şi să-şi ia măsurile de prevedere corespunzătoare. Era însă cam tîrziu! Nici măcar atacul prin surprindere al Wehrmachtu-lui asupra Uniunii Sovietice nu l-a mai putut salva pe Hitler şi imperiul său... Hitler a înțeles de unde vine principala primejdie, dar prea tîrziu. Trebuia să fi gîndit la acest lucru înainte de semnarea pactului Molotov-Ribbentrop.

În cartea Mareşalului Uniunii Sovietice, G.K. Jukov, se află o hartă a dispozitivului bazelor

maritime militare în prima jumătate a anului 1941. Printre aceste baze există una situată în zona oraşului Pinsk din Bielorusia. Pînă la marea cea mai apropiată sunt minimum cinci sute de kilometri. O bază maritimă militară în mlaştinile Bielorusiei pare o glumă, dar nu este.

După dizolvarea flotilei defensive de pe Nipru, o parte dintre nave a fost mutată în Delta Dunării, iar altă parte a fost urcată pe cursul unui afluent al Niprului, rîul Pripiat. Vasele au ajuns pînă aproape de izvoare, lățimea rîului abia avea cincizeci de metri. Aici a fost construită baza pentru noua flotilă.

Flotila de la Pinsk aproape că depăşea ca putere pe cea de pe Dunăre. Avea în componență patru mari monitoare şi douăzeci de alte vase, o escadrilă de aviație, o companie de infanterie maritimă şi alte subunități. Flotila de război de la Pinsk nu putea fi folosită în apărare. Monitoarele erau îndreptate cu tunurile spre vest, însă, ca să poată fi desfăşurate, era o adevărată problemă. Dacă ar fi fost nevoie de vase pentru apărare, ar fi trebuit să se întoarcă pur şi simplu pe Nipru, fiindcă pe liniştitul rîu Pripiat n-aveau ce face. Era greu de crezut că inamicul se va aventura prin aceste păduri şi mlaştini inaccesibile.

N-am putea înțelege destinația Flotilei de război de la Pinsk, dacă nu amintim de canalul Nipru-Bug. Imediat după „eliberarea" Bielorusiei de vest, Armata Roşie a început să sape un canal de 127 km, de la Pinsk spre Kobrin. Canalul a fost construit iarna şi vara. La construcție au luat parte unitățile de genişti din armata 4 şi „organizațiile de constructori ale NKVD", adică mii de deținuți din GULAG. Destinația militară a canalului reiese şi din faptul că şantierul era condus de un colonel (mai apoi mareşal al trupelor de geniu), Alexei Proşleakov. Condițiile în care s-a săpat canalul erau cu adevărat îngrozitoare. Tehnica din dotare se scufunda în mlaştină, aşa încît exista o singură posibilitate de a construi canalul la termenul fixat de Stalin: să se facă manual. Canalul a fost terminat. E puțin probabil să ştie cineva cu cîte vieți omeneşti a fost plătit. Parcă cine a stat să le numere? Canalul unifica bazinul rîului Nipru cu bazinul rîului Bug. De ce? Pentru a face comerț cu Germania? Comerțul se făcea prin Marea Baltică şi pe calea ferată. Vasele comerciale de mare tonaj nu puteau pătrunde prin canal. Şi drumul era lung: de pe Nipru în Pripiat, din Pripiat, prin canal, în Muhaveț, de aici în Bug (prin care, apropo, atunci nu se făcea navigație comercială), iar din Bug puteai să ajungi în Vistula. Nu, este limpede că nu-i vorba de comerț aici. Acesta este un canal pur militar. Pentru apărarea pe Bug? însă în Uniunea Sovietică există doar o bucățică din Bug, în zona Brest, de unde Bugul o coteşte spre Varşovia. In aceste zone apărarea n-a fost pusă la punct, chiar cetatea Brest trebuia să aibă în caz de război doar un batalion, nici acesta pentru apărare, ci pentru serviciul de garnizoană.

Singura destinație a canalului este să se pătrundă cu vasele în bazinul Vistulei şi, mai departe, spre vest. Altă destinație nu poate fi. În defensivă a trebuit ca acest canal să fie distrus pentru a nu permite vaselor fluviale germane să pătrundă din bazinul Vistulei în bazinul Nipru-lui. În războiul defensiv, toate vasele Flotilei de la Pinsk au trebuit să fie torpilate şi abandonate.

Dar iată că la sfîrşitul lui 1943 pe Nipru a luat ființă din nou o flotilă, şi din nou aceasta a luat-o în sus, pe rîul Pripiat, şi din nou genistii sovietici au construit un canal din Pripiat în rîuşorul Muhaveț, care se vărsa în Bug. Amiralul V. Grigoriev, care a primit în 1943, în zona Kievului, o nouă flotilă, îşi aminteşte cuvintele mareşalului Jukov. „Prin Pripiat puteți să treceți în Bug, Narev şi Vistula, pînă la Varşovia, iar mai departe se poate trece în rîurile Germaniei. Cine ştie, poate că pînă la Berlin! S-a întors iute, s-a uitat scrutător la mine şi a repetat accentuînd pe fiecare cuvînt: Pînă la Berlin! A?" (V7/, 1984, Nr. 7, pag.68).

Amiralul Grigoriev a ajuns cu flotila sa pînă la Berlin, în orice carte de istorie a flotei sovietice vom găsi o fotografie simbolică a steagului marinei militare sovietice avînd Reichstagul drept fundal.

S-a întîmplat că Stalin a ajuns la Berlin ca răspuns la atacul lui Hitler. Însă aceasta a fost o variantă pe care Stalin n-o prevăzuse. Dacă ar fi crezut în posibilitatea ofensivei germane, ar fi trebuit să pună milioane de deținuți să sape şanțuri antitanc de-a lungul frontierei. Stalin intenționa să ajungă la Berlin, dar nu ca răspuns la atac, ci din proprie inițiativă. Iată de ce deținuții sovietici şi genistii Armatei Roşii n-au săpat şanțuri antitanc, ci le-au acoperit pe cele săpate mai înainte, ba încă au şi construit un canal de la est către vest.

Să nu-i uităm pe acei deținuți pe care în 1940 Stalin i-a trimis la pieire în mlaştini, pentru ca steagul comunist să fie ridicat deasupra capitalei celui de-al treilea Reich.

Capitolul 15 INFANTERIA MARINĂ ÎN PĂDURILE BIELORUSIEI

Am învățat că acum războaiele încep fără cavalerescul „pornesc asupra Voastră".
Amiralul flotei URSS, N.G. Kuznețov

În Armata Roşie nu exista infanterie marină. Este mai simplu şi mai ieftin ca pentru luptele pe uscat să se folosească infanteria obişnuită, iar o debarcare pe țărmuri depărtate nu intra încă în plan. Dar iată că Hitler s-a repezit înspre vest, lăsîndu-i lui Stalin spatele descoperit. Acest pas necugetat al lui Hitler a adus după sine cele mai radicale schimbări de structură în interiorul Armatei Roşii. S-a lichidat defensiva şi s-a consolidat pumnul de fier al ofensivei. 1940 este anul naşterii infanteriei marine sovietice. Aceasta a luat ființă în aceeaşi lună în care Hitler a zdrobit Franța. Pe atunci, în componența forțelor armate sovietice intrau două flote oceanice, două maritime şi două flotile fluviale: de pe Amur şi de pe Nipru. Flotele oceanice n-au primit infanterie marină. Deocamdată pe Stalin nu-1 interesau Oceanul Pacific şi înghețat. Flotila Amur apăra frontiera sovietică extrem-orientală; n-a primit nici ea infanterie maritimă. Cum ştim deja, Flotila Nipru a fost împărțită în două flotile ofensive; cea de la Pinsk, situată în pădurile Bielorusiei a primit o companie de infanterie marină. Interesant: în flota oceanică nu există infanterie marină, iar în mlaştinile bieloruse, da. Din aceasta s-ar putea trage concluzia că Stalin pregăteşte apărarea, în componența Flotei baltice, care nu putea avea un alt adversar decît Germania şi aliații ei, a intrat o brigadă de infanterie marină, cu un efectiv de cîteva mii de persoane.

La 22 iunie 1941, infanteria marină sovietică a primit botezul focului în lupta defensivă, apărînd baza maritimă militară Liepai. Baza se afla la mai puțin de o sută kilometri de frontiera germană, însă nu avea apărare terestră şi nu se pregătise deloc pentru apărare. Conform mărturiilor amiralilor sovietici şi ale documentelor germane capturate, baza Liepai a fost tixită pînă la refuz cu submarine sovietice „ca un butoiaş cu scrumbii". Istoria oficială a Flotei maritime sovietice de război, editată de Academia de ştiințe a URSS., afirmă deschis că baza Liepai a fost pregătită ca bază înaintată a flotei sovietice pentru începerea ofensivei pe mare *(.Flota în Marele Război pentru Apărarea Patriei,* 1941-1945, pag. 138).

Infanteria maritimă se afla la Liepai atît de aproape de granița germană, încît în chiar prima zi de război a participat la lupta de apărare, ^deşi, fireşte, nu fusese înființată în acest scop. În lupta defensivă, infanteria obişnuită este mai de folos decît cea maritimă.

Flotila de pe Dunăre avea două companii de-trupe terestre, însă în documente nu sunt luate în calcul ca infanterie marină. Faptul nu e de natură să ne convingă de dorința de pace a sovieticilor. Ştim deja că încă înainte de invazia germană, cel puțin două divizii de infanterie-25 Ceapaev şi 52 Perekop din corpul 14 infanterie-s-au pregătit în zona Delta Dunării pentru a acționa ca infanterie marină.

Flota Mării Negre a fost dotată şi mai bine. Oficial nu avea infanterie marină, însă la începutul lui iunie 1941 corpul 9 infanterie specială al general-locotenentului P.I. Batov a fost mutat în secret din Zacaucazia în Crimeea. Corpul era cu totul neobişnuit, dacă luăm în considerare efectivul, armamentul din dotare, felul pregătirii de luptă. La 18-19 iunie, Flota Mării Negre a desfăşurat grandioase lecții practice cu tematică ofensivă. Cu această ocazie, una din diviziile corpului 9 infanterie specială a fost îmbarcată pe nave de război şi apoi a avut loc debarcarea pe litoralul „inamicului". Pînă atunci, în Armata Roşie nu se practicase niciodată debarcarea unei întregi divizii de pe vasele de război. Moscova acorda o deosebită importanță antrenamentelor în comun ale Flotei şi trupelor corpului 9 infanterie specială. Antrenamentele se desfăşurau sub directa obervație a unor comandanți de rang înalt sosiți special de la Moscova.

Unul dintre ei, vice-amiralul I.I. Azarov, mărturiseşte deschis: toți participanții la lecții simțeau că acestea nu se fac fără un rost şi că, în curînd, deprinderile cîştigate vor fi folosite în război, fireşte, un război care să nu se desfăşoare pe teritoriul propriu (Odesa *încercuită,* pp. 3-8).

Dacă va începe războiul şi comandamentul sovietic va folosi corpul 9 infanterie specială în conformitate cu profilul său şi cu felul pregătirii, atunci unde va putea fi debarcat? Desigur, nu pe teritoriul sovietic. Atunci unde? Teoretic sunt trei posibilități: în România, în Bulgaria şi în Turcia. Dar oriunde ar debarca acest corp de armată, va trebui aprovizionat neîntîrziat. In acest scop va trebui: ori să se debarce trupe suplimentare, ori va trebui ca trupele sovietice să facă rapid joncțiunea cu acest corp de infanterie specială. Iar acest lucru va trebui să aibă loc neapărat în România.

Printr-o coincidență stranie, în aceleaşi zile corpul 3 desant aerian desfăşura manevre grandioase în Crimeea. Acestea cuprindeau: îmbarcarea trupelor, a statului-major al corpului de armată, precum şi a statelor-majore ale brigăzilor.

Istoricii sovietici n-au făcut niciodată legătura între aceste evenimente: antrenamentele corpului 14 infanterie pentru debarcarea de pe vasele Flotilei Dunării, ale corpului 3 desant-aerian de pe avioane şi planoare, ale corpului 9 infanterie specială de pe vasele de război ale Flotei Mării Negre, însă aceste evenimente sunt legate între ele prin loc, timp şi scop. Este vorba de pregătirea unei agresiuni de proporții gigantice, care se afla în ultimul stadiu de pregătire.

Capitolul 16 CE ÎNSEAMNĂ ARMATA DE ACOPERIRE

În „armata de acoperire" modernă se include şi ideea operativ-strategică dominantă a unei invazii active prin surprindere. *Este clar că termenul defensiv de ^armată de acoperire" este mai degrabă un paravan pentru lovitura ofensivă* prin surprindere *„a armatei de invazie".*

Probleme ale desfăşurării strategice. *Ed. Academiei militare a RKKA* Frunze, *1935*

În partea europeană a Uniunii Sovietice existau cinci regiuni militare care aveau graniţe comune cu alte state. Trupele celor cinci regiuni de graniţă şi trei flote alcătuiau Primul eşalon strategic. Regiunile de graniţă şi toate celelalte aveau în componenţa lor divizii şi corpuri de armată, însă nu aveau armate.

În timpul războiului civil au existat armate, apoi ele au fost dizolvate. Armatele sunt formaţiuni militare prea mari ca să poată fi susţinute în timp de pace. Singura excepţie, era Armata specială, decorată cu ordinul „Steagul Roşu", însă n-o putem lua în calcul, fiindcă sub acest termen se înţelegeau toate trupele sovietice din Extremul Orient şi din Zabaikalie, de asemeni aviaţia, forţele maritime, coloniile militare şi altele. Această structură uriaşă şi informă includea chiar şi colhozurile şi propriile sale lagăre de concentrare. Caracterul neobişnuit al formaţiunii este subliniat şi de faptul că nu avea număr, iar în fruntea giganticei organizaţii se afla un Mareşal al Uniunii Sovietice, în 1938, în Extremul Orient s-au format, pentru prima oară în timp de pace, două armate: întîia şi a doua. Acest pas al guvernului sovietic este absolut explicabil. Relaţiile cu Japonia erau foarte proaste şi lungile perioade de vrăjmăşie degenerau nu o dată în adevărate bătălii cu participarea unui mare număr de trupe.

În partea europeană a ţării nu mai existau armate încă din timpul războiului civil. Venirea lui Hitler la putere, crizele economice, politice şi militare din Europa, conflictele directe ale comuniştilor sovietici cu fasciştii din Spania, ocuparea Austriei şi cotropirea Cehoslovaciei de către Germania, toate acestea şi multe altele nu au atras după sine înfiinţarea unor armate sovietice în Europa.

Dar la începutul anului 1939 Uniunea Sovietică intră într-o nouă epocă a existenţei sale. Începutul este marcat de cuvântarea lui Stalin la congresul XVIII al partidului, cuvîntare care, după vorbele lui Ribbentrop, „a fost primită cu înţelegere" la Berlin. Politica externă sovietică îşi schimbă brusc cursul. Marea Britanie şi Franţa sunt declarate deschis instigatoare ale războiului. Stalin nu-i întinde lui Hitler mîna prieteniei, însă diplomaţia sovietică lasă să se înţeleagă clar că, dacă Hitler va întinde mîna, aceasta va fi acceptată. De fapt, nu Stalin personal a strîns mîna întinsă de Hitler, ci sluga lui credincioasă, Molotov. Însă aceasta este latura vizibilă a începutului noii epoci. Iată şi pe cea invizibilă: *în 1939 Uniunea Sovietică a început să formeze armate în partea sa europeană.* Daţi-mi voie să-mi pun întrebarea: împotriva cui? împotriva „instigatoarelor războiului"-Marea Britanie şi Franţa-era imposibil să se folosească armatele terestre, din motive pur geografice. Atunci împotriva cui? NU cumva împotriva lui Hitler, cu toate că se purtau intense tratative de culise în vederea unei apropieri?

Aşadar, diplomaţia sovietică „caută căi pentru instaurarea păcii", iar la frontiera vestică apar armate, prin surprindere şi în serii întregi: armatele 3 şi 4 în Bielorusia, 5 şi 6 în Ucraina, 7, 8 şi 9 la graniţa finlandeză. Armatele îşi întăresc capacitatea, iar în acest timp li se adaugă altele noi: 10 şi 11 în Bielorusia, 12 în Ucraina.

Uneori propaganda comunistă se străduieşte să ne prezinte chestiunea în felul următor: a început al doilea război mondial şi după aceea Uniunea Sovietică a pornit să-şi formeze armatele. Problema nu stă aşa. Există suficiente mărturii că mai întîi Stalin a luat decizia de a forma armatele, după care a început războiul. Chiar şi după sursele oficiale sovietive, procesul înfiinţării armatelor a precedat pactul Molotov-Ribbentrop. Se ştie că în august 1939 existau deja armatele 4 şi 6. Documentele atestă că armata 5 există în iulie. Armatele 10 şi 12 au fost înfiinţate „înainte de începutul celui de-al doilea război mondial", adică înainte de l septembrie 1939- De asemenea şi despre celelalte se ştie că la început au fost înfiinţate în zona unor conflicte iminente şi că apoi conflictele au izbucnit.

La scurt timp după înfiinţare, fiecare dintre aceste armate intra în acţiune: toate cele şapte armate desfăşurate la graniţa poloneză „au eliberat" Polonia, iar cele trei armate de pe graniţa finlandeză „au ajutat poporului finlandez să dea jos jugul exploatatorilor". Cele trei armate n-au fost suficiente, aşa încît au apărut altele noi: armatele 13, 14 şi 15.

După Războiul de iarnă, patru armate sovietice de pe graniţa finlandeză intră într-un con de umbră. Armata 15 a apărut curînd în Extremul Orient. Armata 8 a apărut la graniţele statelor baltice, armata 9 la graniţa României. După care urmează „cererile oamenilor muncii" de a fi eliberaţi. Şi

biruitoarele armate sovietice „eliberează" Estonia, Lituania, Letonia, Basarabia, Bucovina de nord. Din nou armata 9 dispare în umbră. Este gata, ca şi armata 13, să reapară în orice moment. Şi va apărea.

După terminarea luptelor şi a campaniilor „eliberatoare", nici una dintre armate nu a fost dizolvată. A fost un precedent nemaiîntîlnit în întreaga istorie a URSS. Pînă atunci, armatele se formaseră *numai* în timp de război şi *numai* pentru război, însă URSS „a eliberat" tot ce a putut. Nu mai avea ce elibera în Europa. Mai departe era Germania. Şi iată că în acest moment procesul de înfiinţare a unor noi armate s-a accelerat brusc.

În iunie 1940, în Zabaikalie s-au format două armate: 16 şi 17. Armata 16 s-a înfiinţat şi a fost dispusă în aşa fel încît în orice moment să poată fi transferată în vest. Dar nu ne interesează această armată. Armata 17 este mai interesantă, înfiinţarea armatei cu numărul 17 reprezintă un moment de o deosebită importanţă, în timpul războiului civil, în cel mai dramatic moment al luptei sîngeroase pentru păstrarea dictaturii comuniste, cel mai mare număr pentru desemnarea unei armate era 16. Numărul 17 nu mai existase niciodată în istoria Uniunii Sovietice. Apariţia armatei cu un astfel de număr însemna că, fără să aştepte un atac din afară, în timp ele pace, Uniunea Sovietică a depăşit prin numărul total al armatelor nivelul, ce fusese atins numai odată, pe o scurtă perioadă de timp şi numai în cursul unui război extrem de sîngeros.

Liderii sovietici au înţeles limpede că, după crearea armatei cu numărul 17, Uniunea Sovietică a traversat un Rubicon nevăzut pentru cei din exterior. Cu doi ani mai înainte, statul nu-şi putea permite să întreţină nici o formaţiune, care să poată fi definită conform standardelor militare drept armată. Acum erau înfiinţate atîtea, cît nu existaseră niciodată nici în cazul mobilizării generale a întregii populaţii, în condiţiile unei maxime încordări a întregului potenţial economic, a forţelor spirituale şi fizice ale întregii societăţi. Uniunea Sovietică depăşise nivelul critic al puterii şi de acum înainte dezvoltarea ţării a mers în condiţii cu totul noi, nemaiîntîlnite pînă atunci. Este clar că formarea armatei 17 a fost un secret de stat de o deosebită importanţă, iar Stalin a făcut totul pentru ca acest secret să nu fie descoperit nici peste hotare, nici chiar în interiorul ţării. Armatele 16 şi 17 s-au înfiinţat în aşa fel încît să fie imposibil să se afle. S-au luat măsuri suplimentare de suprimare a zvonurilor privind sporirea puterii sovietice de război. Ordinul de formare a armatei 17 a fost semnat de Mareşalul Uniunii Sovietice S.K. Timoşenko la 21 iunie 1940 *(.Ordinul Narkom-ului de apărare,* Nr. 4, punctul 3), iar a doua zi, pe 22 iunie, radioul transmitea Comunicatul TASS. Ca întotdeauna, autorul comunicatului era însuşi Stalin. Ambasadorul german Schulenburg îl depistează fără greş pe autor şi spune imediat acest lucru lui Molotov. Molotov n-a găsit de cuviinţă să dezmintă „presupunerea" lui Schulenburg.

În comunicatul TASS Stalin foloseşte procedeul său preferat: la început pune în gura inamicilor vorbe pe care aceştia nu le-au spus, după care demască foarte uşor minciuna lor. „Se zvoneşte că la graniţa lituania-no-germană sunt concentrate fie 100, fie 150 de divizii sovietice..." Aceasta este o născocire de-a lui Stalin. Am verificat ziarele din Marea Britanic, Franţa, SUA, pe care Stalin le demască drept calomnioase. Nici unul nu indică cifre atît de fantastice. Atribuind presei occidentale ceea ce nu a spus, Stalin dezminte lesne această calomnie lipsită de temei şi trece la principala problemă: „În cercurile sovietice responsabile se consideră că propagatorii acestor zvonuri absurde urmăresc un anume scop: să arunce o umbră asupra relaţiilor sovieto-germa-ne. Însă aceşti domni iau dorinţele lor tainice drept realitate. Se vede că nu sunt capabili să înţeleagă un fapt evident: relaţiile de bună vecinătate care s-au stabilit între URSS şi Germania, ca rezultat al încheierii pactului de neagresiune, nu pot să fie zdruncinate de tot felul de zvonuri şi de propagandă meschin înveninată" (Pravda, 23 iunie, 1940).

În comunicatul lui Stalin există un adevăr parţial: trupele sovietice nu se formează la graniţă. Stalin spune acest lucru, însă el evită să spună că în adîncul ţării, departe de privirile curioase, se alcătuiesc formaţiuni militare superputernice, care cîndva, sub acoperirea altui Comunicat TASS (la fel de mincinos), vor apărea la graniţa germană.

Este foarte limpede că prin capacitatea sa de manevră, prin dotarea tehnică, prin puterea de foc şi de luptă, armata „perioadei prebelice" se afla la un nivel incomparabil mai înalt decît armata din timpul războiului civil, însă diferenţa nu constă numai în aceasta. Atunci armatele erau împrăştiate în şase direcţii diferite, acum erau adunate numai pe două, dar departe de a fi egale: împotriva Japoniei (conflictele cu aceasta nu încetau) au fost alocate cinci armate, împotriva Germaniei (cu toate că a fost semnat un pact de pace) şi a aliaţilor acesteia-douăsprezece armate.

Însă acest năvalnic proces de înfiinţare de armate n-a încetat, în iulie 1940, la graniţa germană s-a înfiinţat încă o armată, armata 26.

Ce-i cu acest număr? Niciodată n-au existat asemenea numere în Armata Roşie, ordinea numerelor a fost respectată întotdeauna. Următorul număr trebuia să fie 18. Atunci de ce 26? De ce

s-a încălcat numerotarea?

Nu găsim răspuns la întrebare nici la mareşalii sovietici, nici la renumiții istorici comunişti. Dacă însă studiem cu atenție întreg procesul creării armatelor, însăşi istoria ne va da răspunsul, în 1940, n-a fost încălcată numerotația armatelor. Pur şi simplu în această perioadă toate numerele de la 18 la 28 inclusiv erau ocupate. Desfăşurînd cinci armate împotriva Japoniei şi douăsprezece împotriva Germaniei şi a aliaților ei, conducerea sovietică ia, în vara lui 1940, hotărîrea de înființare a încă *unsprezece armate.* Una împotriva Japoniei, zece împotriva Germaniei, în această serie grandioasă, armata 26 a fost formată chiar la graniță, înființarea ei încheindu-se mai devreme ca celelalte. Toate armatele acestei serii se aflau şi ele în stadiul de formare sau măcar se luase decizia de înființare a lor. Încheierea formării acestei serii de armate a avut loc ceva mai tîrziu decît în cazul armatei 26, dar este evident că toate s-au format ÎNAINTE de invazia germană.

Armatele 23 şi 27 au apărut în secret în regiunile militare vestice prin mai 1941. În aceeaşi lună a ieşit din ceață armata 13, armata-fantomă deja cunoscută de noi. Peste cîteva săptămîni, aceeaşi armată 9 devine din miraj realitate. La 13 iunie 1941, în ziua transmisiei Comunicatului TASS, au apărut şi toate celelalte spectre: armatele 18, 19, 20, 21, 22, 24, 25 (împotriva Japoniei), 28, alcătuind un şir neîntrerupt de numere.

Şi tot aşa, Stalin a desfăşurat armate pînă la vestitele „avertismente" ale lui Churchill şi chiar pînă a apărut planul „Barbarossa".

Baza strategiei sovietice o constituie teoria „operațiunii în adîncime". Este vorba de teoria loviturii prin surprindere, în adîncime şi în locul cel mai vulnerabil al inamicului. Alături de teoria „operațiunii în adîncime", a luat naştere şi teoria „armatei de şoc", un instrument prin care pot fi date asemenea lovituri. Armatele de şoc se formează numai în scopul soluționării problemelor ofensive. Ele includ în componența lor artilerie şi infanterie, ca să distrugă apărarea inamicului. Au, de asemenea, putere bazată pe tancuri, 1-2 corpuri de armată mecanizate, fiecare cu 500 de tancuri-în scopul unei lovituri în adîncimea inamicului.

Teoria germană a blitz-krieg-ului şi „operațiunea în adîncime" sovietică sunt uimitor de apropiate în spirit, dar şi în detalii. Pentru a se înfăptui „blitz-krieg-ul" s-a creat un instrument special: grupările de tancuri. Pentru invazia în Franța s-au folosit trei grupări de acest fel, pentru invazia în URSS-patru. Fiecare avea 600-1000 de tancuri, uneori pînă la 1250 de tancuri şi multă infanterie şi artilerie, ca să străpungă liniile inamicului pentru trecerea tancurilor.

În Uniunea Sovietică armatele de şoc au existat în teorie, apoi au fost puse şi în practică. Cu toate acestea, ele nu au purtat titlul de „armată de şoc". Denumirea a fost introdusă oficial după invazia germană. Pînă atunci toate armatele sovietice aveau o numerotație unică şi nu se deosebeau după denumirea lor unele de altele.

La prima vedere, armatele sovietice sunt ca soldații în front: toți arată la fel. Dar, dacă ne uităm cu atenție, vedem diferențele foarte uşor. De exemplu: cu cîteva luni înainte de „agresiunea finlandeză", pentru „eliberarea Finlandei", au fost desfăşurate cîteva armate. Iată alcătuirea lor în decembrie 1939:

- armata 14-fără corpuri de armată, două divizii de infanterie;
- armata 9-fără corpuri de armată, trei divizii de infanterie;
- armata 8-fără corpuri de armată, patru divizii de infanterie;
- armata 7-corpul 10 tancuri (660 tancuri);
- trei brigăzi de tancuri (fiecare avînd 330 tancuri);
- corpurile 10, 9, 34, 50 infanterie;
- brigadă independentă;
- unsprezece regimente de artilerie independente, în afară de acelea care intră în componența corpurilor de armată şi diviziilor acestei armate;
- cîteva batalioane de tancuri independente şi divizionare de artilerie; aviație de armată.

Observăm că armata 7, deşi după denumire nu se deosebeşte de celelalte, depăşeşte după numărul de tancuri şi după artilerie trei alte armate luate la un loc. În afară de aceasta, armata 7 este condusă de K.A.Merețkov, favoritul lui Stalin. În curînd va fi numit şef al Marelui Stat-Major, apoi va primi titlul de Mareşal al Uniunii Sovietice. Dar în armata 7 nu este numai el. Aici sunt cei mai de perspectivă comandanți, care şi pînă atunci ocupaseră posturi înalte, iar în viitor vor ajunge şi mai sus. De pildă, în fruntea statului major al artileriei armatei 7 se afla L.A. Govorov, viitor Mareşal al Uniunii Sovietice.

Celelalte armate au în frunte comandanți care n-au însemnat nimic în trecut şi nu vor însemna nimic nici în viitor.

Este interesant unde a luat poziție armata 7. Acolo unde comandamentul sovietic a desfăşurat

această armată, peste cîteva luni, „clica militară finlandeză" a început „provocări armate" şi a primit o „contralovitură". Însă acolo unde au fost desfăşurate armatele sovietice mai puțin importante (mai degrabă corpuri de armată decît armate), „clica militară finlandeză", din cine ştie ce pricini, n-a organizat provocări.

Sistemul de organizare sovietic era deosebit de flexibil. Prin simpla adăugire a unor corpuri de armată, orice armată şi în orice moment putea să se transforme într-o armată de şoc şi apoi să revină rapid la situația obişnuită. Un exemplu edificator: aceeaşi armată 7. Cea mai puternică în 1940, a devenit cea mai slabă în 1941: nu mai avea corpuri de armată, doar patru divizii, toate de infanterie.

Ca să înțelegem sensul evenimentelor petrecute la granița sovieto-germană, trebuie să definim exact, care armate sunt de şoc şi care sunt obişnuite. Din punct de vedere pur formal, toate armatele sunt identice şi nici una nu poartă denumirea *de şoc.* Cu toate acestea, în componența unor armate nu sunt tancuri aproape deloc, în altele sunt sute. Pentru a identifica armatele de şoc facem o comparație elementară între puterea de şoc a armatelor sovietice, grupările de tancuri germane şi standardele sovietice de dinainte de război, care definesc ce înseamnă armată de şoc. Elementul care transformă o armată obişnuită în una de şoc, este corpul de armată mecanizat, care în noua organizare este prevăzut să aibă 1031 de tancuri. Dacă includem un astfel de corp într-o armată obişnuită, după puterea ei de şoc aceasta se poate compara sau poate depăşi orice grup de tancuri german.

În acest punct, facem o descoperire uimitoare: la 21 iunie 1941, TOATE armatele sovietice de la granița germană şi de la cea română, de asemenea armata 23 de la granița finlandeză, se înscriu în standardul armatelor de şoc, deşi, repet, nu poartă formal această denumire. Le enumăr în ordinea lor de la nord la sud: 23, 8, 11, 3, 10, 4, 5, 6, 26, 12, 18, 9. În plus, lor li se adaugă armata 16, care este tipică de şoc, avînd în componență peste 1000 de tancuri (Arhiva centrală a Ministerului apărării al URSS, fondul 208, opis 2511, dosar 20, pag. 128). Avînd acelaşi standard, spre granița germană s-au îndreptat şi armatele 19, 20 şi 21.

Germania avea puternice mecanisme de agresiune: grupările de tancuri. Uniunea Sovietică avea în principiu aceleaşi mecanisme de agresiune. Deosebirea constă în denumire şi în număr: Hitler avea patru grupări de tancuri, Stalin-şaisprezece armate de şoc.

Nu toate armatele de şoc erau completate cu tancuri. Adevărat. Dar ca să apreciezi realist forța lui Stalin, nu trebuie să iei în calcul numai ceea ce a făcut el, ci şi ceea ce avea intenția să facă. Invazia germană a oprit Uniunea Sovietică din procesul înființării unui număr de armate de şoc fără precedent. Au fost prefigurate doar liniile generale ale unui plan monstruos. Hitler le-a rupt pe toate, avînd destulă minte să nu aştepte pînă cînd aceste mecanisme de agresiune vor fi edificate pe deplin.

În anii '20 experții sovietici au folosit termenul de „armată de invazie". Să fim de acord, sintagma nu sună prea diplomatic, îndeosebi pentru statele vecine cu care diplomația sovietică se străduia din toate puterile să instaureze „relații normale", în anii '30 această expresie prea sinceră a fost înlocuită cu alta, care suna mai frumos: „armată de şoc". Lupul şi-a schimbat părul, dar nu şi năravul: sursele sovietice subliniază că a avut loc doar o schimbare de denumire, nicidecum de esență. (V7/, 1963, Nr. 10, pag. 31). Însă nici biata îmbinare de cuvinte „armată de şoc", după cum vom vedea, nu se va folosi, deşi majoritatea armatelor sovietice o vor pune în aplicare. Pentru ca înțelesul ei să sune cît mai bine, experții sovietici au introdus a treia îmbinare de cuvinte: „armată de acoperire". În sinea lor, comuniştii defineau prea limpede sensul acestor vorbe, în jargonul comunist există o adevărată epidemie de astfel de noțiuni. „Campanie eliberatoare", „contralovitură", „cucerire cu scop strategic" înseamnă agresiune, lovitură, atac prin surprindere asupra vecinului fără declarație de război. Fiecare dintre aceşti termeni este un geamantan cu fund dublu. Conținutul vizibil al geamantanului slujeşte doar să ascundă marfa secretă. Este păcat că unii istorici, intenționat sau din ignoranță, folosesc termenii militari sovietici, fără să explice cititorilor sensul lor autentic. „Armatele de acoperire" erau într-adevăr destinate acoperirii principalelor forțe mobilizate ale Armatei Roşii. Insă „acoperirea" nu era planificată să se facă în apărare, ci prin invazia surprinzătoare pe teritoriul inamicului. Aceasta era considerată cea mai bună acoperire pentru desfăşurarea în linişte a mobilizării şi a introducerii principalelor forțe ale RKKA. Încă de la 20 aprilie 1932, Sovietul militar revoluționar al URSS a stipulat că acoperirea se va înfăptui prin metoda invaziei, tocmai de aceea armatele de graniță au primit denumirea de „armate de acoperire". Generalii sovietici considerau că este greşit să se considere că mai întîi va începe războiul şi, apoi, grupările şi armatele sovietice de invazie vor trece granița. Ei considerau că mai întîi grupările şi armatele de invazie vor trece granița şi tocmai acțiunea lor va constitui începutul războiului.

Iunie 1939 este momentul cînd teoria a pornit să se întruchipeze în practică. Uniunea

Sovietică a început desfăşurarea în masă a „armatelor de acoperire" pe granițe. Cu cît Hitler se deplasa mai departe spre vest, cu atît mai mult diplomații sovietici vorbesc despre pace şi cu atît mai mult apar „armatele de acoperire" la frontieră.

Ca să nu cădem în capcana diversiunilor, termenul de „armată de acoperire" trebuie luat în ghilimele şi explicat de fiecare dată cititorului că „acoperirea" era considerată o metodă de invazie prin surprindere, ori pur şi simplu trebuie folosită expresia autentică, „armată de invazie".

Printre armatele de invazie obişnuite (un corp moto, două corpuri de infanterie şi cîteva divizii independente) aflăm şi armate de invazie absolut neobişnuite. Sunt trei: 6, 9 şi 1Q. În fiecare din acestea nu sunt trei corpuri de armată, ci şase: două moto, două de cavalerie şi trei de infanterie. Fiecare este deplasată cît mai aproape posibil de graniță, iar dacă granița are o extremitate înspre partea inamicului, aceste neobişnuite armate de invazie se află exact în extremitate. Fiecare este dotată cu armamentul cel mai nou: corpul 6 moto al armatei 10 are pe lîngă celelalte, 452 tancuri de ultimul tip T-34, şi KV, iar corpul 4 moto al armatei 6 are pe lîngă altele, 460 tancuri T-34, şi KV. Diviziile de aviație ale acestor armate aveau sute de avioane absolut noi Iak-1, MiG-0-3, IL-2, Pe-2. După terminarea completării, efectivele fiecăreia dintre aceste armate trebuia să aibă în componența ei 2350 tancuri, 698 maşini blindate, 400 tunuri şi aruncătoare de mine, peste 250000 soldați şi ofițeri, în afară de efectivul de bază, fiecare trebuia să primească suplimentar 10-12 regimente de artilerie grea, unități NKVD şi multe altele.

Nu ştiu cum să numim asemenea armate, dar dacă vom folosi doar numerotația lor-6, 9, 10- vom cădea în capcana întinsă de Marele Stat Major sovietic încă din 1939. În acest caz le vom prezenta ca fiind armate de invazie absolut obişnuite. Or, ele sunt cu totul neobişnuite. Nici în Germania, nici în altă țară nu a existat ceva asemănător. După numărul de tancuri, fiecare dintre armate era aproximativ egală cu jumătate din Wehrmacht, avînd în plus superioritate calitativă absolută, însă nici asta nu este totul. Comandamentul sovietic deținea un număr de corpuri de armată mecanizate, care nu erau incluse în armate, dar erau situate în apropierea frontierei. Includeți un astfel de corp de armată mecanizat în componența unei armate obişnuite şi aceasta va deveni armată de şoc. Sau introduceți un al doilea corp de armată de acest fel în componența unei armate de şoc (de invazie) şi aceasta va deveni de „supraşoc", dacă o putem numi aşa. Şi toate acestea fără schimbarea numărului şi denumirii armatei, însă se poate ca în componența unei armate de „supraşoc" să se introducă un al treilea corp de armată şi atunci numărul de tancuri dintr-o armată să depăşească tot Wehrmachtul... Cum putem numi o astfel de armată? Dacă denumim grupările de tancuri germane (600-1000 de tancuri fiecare) mecanisme de agresiune, cum ar trebui să denumim armatele cu cîte două-trei mii de tancuri fiecare?

Cele trei armate de „supraşoc" sunt excepții printre celelalte armate de invazie, însă dintre cele trei, una se remarcă în mod deosebit: armata 9. Nu cu mult timp înainte, în timpul Războiului de iarnă, armata 9 era un simplu corp de infanterie (trei divizii infanterie). După Războiul de iarnă, armata 9 a dispărut în ceață, apoi, sub acoperirea Comunicatului TASS din 13 iunie 1941, apare din nou. Nu este încă suficient completată. E ca un zgîrie-nori neisprăvit, dar care, prin masa sa enormă, acoperă soarele, în iunie 1941 armata 9 era ca un stup neconfigurat al celei mai puternice armate din lume. În alcătuirea ei intrau şase corpuri de armată, dintre care două mecanizate şi unul de cavalerie. La 21 iunie 1941 în armata 9 existau în total şaptesprezece divizii, dintre care două de aviație, patru de tancuri, două moto, două de cavalerie, şapte de infanterie (puşcaşi). Toate acestea în perfectă asemănare cu alte armate de „supraşoc", iar în componența armatei 9 se planifica să se includă încă un corp de armate moto, al 27-lea, condus de generalul--maior LE. Petrov. Corpul de armată a fost înființat în Turkestan şi, fără să se completeze definitiv, a fost mutat în vest. După includerea sa, în componența armatei vor fi douăzeci de divizii, printre care şase de tancuri. Dacă s-ar fi completat totul, în componența celor şapte corpuri ale armatei 9 ar fi fost 3341 tancuri.

După cantitate erau cu aproximație la fel ca întreg Wehrmachtul, după calitate erau şi mai mult. Generalul-colonel P. Belov (pe atunci, general-maior comandantul corpului 2 cavalerie din armata 9) afirmă că şi cavaleria acestei armate trebuia să primească tancuri T-34 (V7/, 1959, Nr. 11, pag.66).

Pînă nu demult, armata 9 avea comandanți care nu însemnau cine ştie ce nici înainte, nici după. Acum s-a schimbat totul, în fruntea armatei 9 se află un general--colonel. În acea vreme era un titlu extrem de important, în forțele armatele ale URSS erau doar opt general-colo-nei, însă nici unul în trupele de tancuri, nici unul în aviație, nici unul în NKVD. În fruntea celor treizeci de armate sovietice erau general-maiori şi general-locote-nenți. Armata 9 era unica excepție, în afară de asta, în această armată de excepție erau adunați cei mai de perspectivă ofițeri şi generali. Printre aceştia erau trei viitori Mareşali ai Uniunii Sovietice: R.I. Malinovski, M.V. Zaha-rov, N.I. Krîlov, viitorul mareşal de aviație şi de trei ori Erou al Uniunii Sovietice A.I.Pokrîşkin, viitorul mareşal de aviație I.P.

Psfîgo, viitorii generali de armată LE Petrov, I.G. Pavlovski, P.N. Laşcenko şi mulți alți comandanți talentați şi agresivi, care se evidențiaseră deja în luptă, precum generalul-maior de aviație, în vîrstă de 28 ani, A.S. Osipenko, sau în care se puneau speranțe (în cea mai mare parte confirmate). Avem impresia că o mînă plină de solicitudine a ales cu grijă ce era mai bun şi mai de perspectivă pentru această armată neobişnuită. Unde a fost repartizată ea?

Şi iată că facem o unică, dar însemnată descoperire: în prima jumătate a lui iunie 1941, în Uniunea Sovietică s-a înființat cea mai puternică armată din lume, însă NU LA GRANIȚA GERMANĂ.

Faptul e uluitor. Există suficiente mărturii că sporirea titanică a puterii militare sovietice la frontiera vestică (în Primul eşalon strategic, în special) n-a fost provocată de amenințarea germană, ci de alte considerente. Poziția armatei 9 indică limpede aceste considerente: aceasta s-a înființat LA GRANIȚA ROMÂNEASCĂ.

După prima dispariție, armata 9 apare subit în iunie 1940 la granița românească. Acum însă nu mai este o armată de gradul al doilea, ci o autentică armată de şoc. Se pregătea o „campanie eliberatoare" în Basarabia, iar sursele sovietice arată că, „armata 9 s-a înființat special pentru rezolvarea acestei probleme importante" (V7/, 1972, Nr. 10, pag.83). Pregătirea armatei s-a făcut cu cei mai agresivi comandanți, în ajunul „campaniei eliberatoare", armata a fost inspectată de K.K. Rokossovski, abia eliberat din închisoare. Armata 9 a intrat în componența Frontului de Sud,_avînd calitatea de lider-cheie printre celelalte armate, la fel cum fusese armata 7 în Finlanda. Frontul era comandat de G.K. Jukov personal. După o scurtă „campanie eliberatoare", armata 9 dispare din nou. Apoi, sub acoperirea Comunicatului TASS din 13 iunie 1941, reapare pe acelaşi amplasament de unde începuse „eliberarea" cu un an în urmă. Acum nu mai era pur şi simplu de şoc, ci de supraşoc, se pregătea să devină cea mai puternică armată din lume. Pentru ce? Pentru apărare? Nu, de partea română sunt trupe prea puține, dar chiar dacă ar fi fost multe, nici un agresor nu va da lovitura principală prin România, din cele mai elementare considerante geografice, însă noua „campanie eliberatoare'^ armatei 9 în România putea să schimbe întreaga situație strategică din Europa şi din lume. România este principala sursă de petrol pentru Germania. O lovitură asupra României înseamnă moartea Germaniei, înseamnă oprirea tuturor tancurilor şi avioanelor, a tuturor maşinilor, vaselor, a industriei şi transportului. Petrolul este sîngele războiului, iar inima Germaniei, oricît ar părea de curios, se afla în România. O lovitură asupra României înseamnă o lovitură direct în inima Germaniei.

Iată de ce cei mai de perspectivă comandanți au ajuns în armata 9. Armata 9 a apărut deodată, la mijlocul lui iunie 1941. Însă acest *deodată* este aparent. Armata 9 s-a aflat întodeauna aici, cel puțin de pe la mijlocul lui 1940. Oficial, denumirea ei n-a fost folosită un timp, iar ordinele veneau de la statul-major al regiunii direct la corpurile de armată. Statul-major al armatei 9 şi statul-major al regiunii militare Odesa (creat, apropo, în octombrie 1939) s-au unificat într-un tot, apoi s-au despărțit. La 13 iunie 1941 a avut loc o astfel de dispersare.

Experiența ne arată că, după apariția unei armate de şoc la granița unui stat mic, urmează la interval de aproximativ o lună ordinul „de a elibera" teritoriile învecinate. Indiferent cum ar fi evoluat evenimentele după invazia trupelor sovietice în Germania (care, ca şi Uniunea Sovietică, nu s-a pregătit de apărare), soarta războiului putea să se rezolve departe de principalele cîmpuri de luptă. Este evident că Stalin a luat în calcul acest lucru. De aceea armata 9 era cea mai puternică. De aceea, încă din martie 1941, cînd armata 9 nici nu exista din punct de vedere oficial, a apărut în cadrul ei un tînăr, dar teribil de cutezător general-maior, R.I.Malinovski. Este acelaşi Malinovski care peste patru ani va uimi lumea, traversînd un pustiu şi munți din Manciuria.

În 1941, în fața lui Malinovski şi a tovarăşilor săi din armata 9 se afla o sarcină absolut simplă. Nu trebuiau să traverseze 810 kilometri ca în Manciuria, ci 180; nu prin pustiu şi prin munți, ci în cîmpie şi pe şosele practicabile. Atacul urma să se dea nu asupra armatei japoneze, ci asupra unei alte armate, cu mult mai slabă: cea românească, în afară de aceasta, planurile prevedeau ca armata 9 să primească de trei ori mai multe tancuri decît avea să primească armata 6 tancuri de gardă în 1945.

Hitler a făcut ca toate acestea să nu se întîmple. În comunicatul guvernului german, transmis guvernului sovietic în momentul începerii războiului, sunt indicate cauzele acțiunii germane împotriva Uniunii Sovietice. Printre aceste cauze este şi concentrarea lipsită de temei a trupelor sovietice la granițele României, ceea ce reprezintă un pericol fatal pentru Germania. Toate acestea nu sunt născociri ale „propagandei lui Goebbels". Armata 9 de „supraşoc" a luat ființă ca armată pur ofensivă. Genera -lul-colonel P.Belov mărturiseşte că şi după începerea operațiunilor germane pe teritoriul sovietic, în armata 9 se consideră că, „fiecare misiune defensivă este ceva de scurtă durată" (V7/, Nr. 11, pag.65). De fapt, de această boală sufereau toate armatele, nu numai armata

9-

O informație cu mult mai interesantă despre starea de spirit în armata 9 aduce triplul Erou al Uniunii Sovietice, mareşalul de aviație A.I. Pokrîşkin (pe atunci locotenent major, locțiitor al comandantului escadrilei de avioane de vînătoare din cadrul armatei 9). Iată discuția lui cu un „burtă-verde care nu fusese tăiat pînă atunci" şi căruia „eliberatorii" îi luaseră magazinul. Suntem în Basarabia „eliberată", în primăvara lui 1941.

- O, Bucureşti! Dacă ați vedea ce oraş frumos!

- Cîndva am să-l văd, i-am răspuns cu convingere. Stăpînul magazinului a făcut ochii cît cepele, aşteptînd ce voi spune mai departe.

A trebuit să schimb tema discuției" (A.I. Pokrîşkin, *Cerul războiului,* pag. 10).

Nu voim să credem că prin planul „Barbarossa" Hitler a apărat Germania de atacul trădător al trupelor sovietice asupra Bucureştilor şi Ploieştilor.

În acest caz, haideți să-i credem pe cei din tabăra opusă, însă cei din tabăra opusă spun acelaşi lucru. Chiar şi locotenenții ştiau că în curînd vor merge în România. Un ofițer sovietic n-are dreptul să călătorească în calitate de turist peste hotare. Uniunea Sovietică nu este Imperiul rus cu libertățile sale. În ce calitate putea să călătorească Pokrîşkin în România, dacă nu ca „eliberator"? în vorbele tînărului ofițer nu era fanfaronadă: după război, Big Brother, tovarăşul Pokrîşkin, a vizitat Bucureştiul „eliberat". Hitler a făcut tot ce-a putut ca să împiedice acest lucru, dar nu a reuşit. A reuşit doar să amîne „eliberarea" inevitabilă.

Capitolul 17 DIVIZIILE DE MUNTE ÎN STEPELE UCRAINEI

De mare eficacitate vor fi trupele de desant aerian în munți... Lansarea desantului în afara cadrului unor operațiuni ofensive este puțin probabil să aibă vreun folos.

Voennîi vestnik, *1940, Nr. 4, pag.76-77*

Chiar şi o cunoaştere superficială a armatelor sovietice din Primul eşalon strategic ne deschide în fața ochilor tabloul uimitor al pregătirii minuțioase de război. Descoperim că fiecare armată are structura sa irepetabilă, caracterul ei, destinația ei. Fiecare armată „de acoperire" s-a înființat pentru rezolvarea unei sarcini proprii bine determinate în vederea viitorului război „eliberator".

Sunt publicate suficiente materiale pentru ca despre fiecare din cele treizeci de armate sovietice, existente în prima jumătate a anului 1941, să se facă studii interesante. Dacă studiezi structura, dislocarea, caracterul pregătirii de luptă fie şi ale unei singure armate sovietice (indiferent care), direcția „eliberatoare" a pregătirilor sovietice este evidentă.

Neavînd spațiu spre a descrie toate armatele, ne vom opri doar asupra uneia dintre ele. Oficial ea poartă numele de armata 12. În componența acesteia intră un corp de armată mecanizat, două de infanterie şi alte unități; în total are nouă divizii, dintre care două de tancuri şi una motorizată. La prima vedere, este o armată obişnuită de invazie. Nu se deosebeşte de celelalte armate de invazie nici prin număr, nici prin denumire, nici prin efectiv. Istoria ei este tipică: a fost înființată în momentul semnării pactului Molotov-Ribbentrop. La cîteva săptămîni după înființare se află în acțiune: „eliberează" Polonia, în

componența ei se aflau: un corp de tancuri, două brigăzi de întărire de tancuri, două corpuri de cavalerie şi trei divizii de infanterie. Nu degeaba este puțină infanterie şi artilerie: nu trebuia să străpungă o apărare prea puternică, însă sunt multe trupe mobile, „în esența ei, armata 12 era o grupare mobilă de front" (Marea *Enciclopedie Sovietică,* vol.8, pag.181).

În continuare, soarta ei este la fel de tipică: „campania eliberatoare" în Polonia s-a terminat, însă armata n-a fost dizolvată, rămînînd la frontiera germană. De ce? Se zice că naivul Stalin îl crede pe Hitler. Atunci de ce nu desființează armatele înființate numai pentru caz de război?

Armata 12 suferă apoi o bruscă transformare, la fel ca şi armatele de invazie vecine. Principalul ei mecanism de şoc se numeşte acum corp de armată mecanizat, nu de tancuri. Aceasta pentru ca liderii statelor prietene limitrofe să nu se neliniştească. Ce-i drept, schimbarea denumirii n-a adus cu sine o micşorare a numărului de tancuri, ci o sporire. Cavaleria a fost îndepărtată. Posibilitățile de a rupe apărarea inamicului sunt mai ridicate: numărul diviziilor de infanterie a crescut de două ori, numărul artileriei din fiecare divizie s-a dublat de asemeni, în afară de aceasta, armata a primit în componența ei o brigadă de artilerie şi patru regimente de întărire de artilerie. Posibilitățile de a depăşi barierele genistice ale inamicului au crescut şi ele: în armată a fost introdus un regiment de întărire de geniu.

Ce este neobişnuit în această armată? Toate armatele de invazie au evoluat aproximativ pe

aceeaşi direcţie. Neobişnuită este componenţa naţională a armatei, în 1939, pregătindu-se de invazia Poloniei, Stalin a completat armata 12 cu ucraineni, luînd probabil în calcul vechea vrajbă polono-ucraineană. În fruntea armatei se afla S.K. Timoşenko, alături de el aflăm şi o mulţime de comandanţi de origine ucraineană. Armata s-a înfiinţat în Ucraina. De aceea şi rezerviştii au fost recrutaţi de aici, ei constituind majoritatea.

După „eliberarea" Poloniei are loc un proces încet şi aproape neobservat de schimbare a componenţei naţionale a armatei 12. Deja în 1940 vedem schimbări radicale. Ca să nu sară în ochi caracteristica naţională a acestei armate, în fruntea ei şi în cîteva posturi cheie se află ruşi. Însă în majoritatea ei armata nu e ucraineană şi nici rusească. Este caucaziană. Şi în alte armate se întîlnesc gruzini, armeni, azeri. Însă în armata 12 acest lucru se simte foarte clar. Nume de familie ale ofiţerilor, de genul Parţvania, Grigorian, Cabalava, Husein zade, Sarkoşian întîlnim cu zecile şi sutele; şi nu numai la nivelul comandanţilor de companii şi batalioane. Comandantul regiunii militare, generalul de armata G.K. Jukov, a căutat printre profesorii academiei militare pe vechiul său prieten armean, colonelul I.H. Bagramian şi l-a făcut şef al secţiei operative (planificarea războiului) la statul major al armatei 12. În cadrul acestei armate însă nu sunt numai colonei, ci şi generali caucazieni, însuşi şeful statului major al armatei, generalul Bagrat Aruşunian, este din Caucaz.

Comandantul regiunii militare, G.K. Jukov, este oaspete frecvent al acestei armate şi, nu fără motiv, adună în cadrul ei etnici din Caucaz: în secret, armata s-a transformat într-o armată de munte. Jukov personal cere de la comandantul armatei o cunoaştere detaliată a trecătorilor din Carpaţi: nu numai descrierea lor, dar şi cunoaşterea lor practică. El ordonă ca *pe timpul toamnei să se trimită prin trecători, pe traseele cele mai uşor, dar şi cele mai greu practicabile, grupe pregătite special, ca să se convingă în practică de posibilitatea traversării acestora cu tancurile, maşinile, tractoarele, căruţele şi animalele de transport.* (Mareşalul Uniunii Sovietice, I.H. Bagramian, *VIJ,* 1967, Nr. I, pag.54).

Suntem în 1940. Hitler luptă în Franţa, întorcînd spatele Uniunii Sovietice, iar Jukov face experimente de traversare a trecătorilor montane. Desigur, Jukov nu ştia că nu cu mult timp în urmă generalii germani făcuseră în secret aceleaşi experimente ca să aibă convingerea că trupele, tancurile, tractoarele de artilerie, convoaiele de transport pot traversa Ardenii.

Dar poate că Jukov pregăteşte armata 12 pentru apărare? Nu. Bagramian, care răspundea de planurile războiului, afirmă: „Studiind planurile operative, am fost uimit de următorul fapt: armata noastră de graniţă n-avea plan de desfăşurare şi de acoperire a graniţei". „Studiind planurile" înseamnă că seiful secţiei operative al armatei 12 nu era gol. Existau planuri. Acestea nu puteau fi cunoscute superficial. Erau documente complexe, care trebuiau studiate, însă printre planurile de război nu existau planuri defensive.

Este interesantă descrierea exerciţiilor armatei 12 la care vine Jukov în persoană. Sunt dezbătute numai probleme ofensive, pe hartă războiul se desfăşoară numai pe teritoriul german. Primul lucru care se studiază pe hartă: forţarea de către trupele sovietice a rîului de graniţă Sân. Jocul de-a războiul nu se face împotriva unui inamic imaginar, ci împotriva unuia real, folosindu-se informaţii de spionaj strict secrete, între Jukov şi comandanţii de armate se ivesc dispute. Nu, nu în privinţa faptului dacă să atace sau să se apere. Comandantul de armată Parusi-nov insistă: „Trebuie să ne străduim să-i producem inamicului pierderi maxime ca rezultat al primei lovituri." Inteligentul Jukov insistă ca lovitura să nu se dea pe un front larg. Aici e disputa.

Jukov nu s-a oprit la argumentele teoretice. Curînd Parusinov a fost înlocuit de la comanda armatei, iar în locul său a venit vechiul prieten al lui Jukov, generalul P.G. Ponedelin.

Experimentele de traversare a trecătorilor montane continuă. Acestea sunt conduse de Bagramian personal, în cursul lor, Bagramian se află pe graniţa de stat, unde observă „o demonstraţie evidentă de lucrări defensive", construcţia unor fortificaţii din beton armat chiar pe malul rîului de graniţă, astfel ca inamicul să vadă totul foarte bine. -

Interesant: Jukov se interesează de trecători şi de traversarea lor, însă nici pe departe în scop defensiv. Dacă Jukov ar fi voit să facă trecătorile impracticabile pentru inamic, ar fi trebuit să trimită trupele în munţi, să sape şanţuri de-a curmezişul păsurilor şi trecătorilor şi să construiască fortificaţii din beton armat în zona acestor trecători! Ar fi fost şi mai economic, iar inamicul n-ar fi depistat prea lesne aceste construcţii şi n-ar fi putut să treacă de ele. Pe de altă parte, va ataca cineva Uniunea Sovietică prin creierii munţilor, cînd are la dispoziţie atîtea spaţii deschise? Iată însă că pentru comandamentul sovietic munţii au o importanţă excepţională. Germania şi principala sa sursă de petrol sunt separate de o barieră dublă de munţi: în Cehoslovacia şi în România. Lovitura trupelor sovietice prin munţi ar fi fatală pentru Germania.

A traversa trecătorile din proprii munţi şi a cuceri trecătorile din Cehoslovacia sau România

înseamnă a rupe aorta petrolieră.

Mareşalul G.K. Jukov: „Punctul slab al Germaniei era extracția de petrol, iar acest lucru era compensat într-o mare măsură de importul de petrol românesc" *(Amintiri şi cugetări,* pag.224). Tot ceea ce este genial este simplu. Jukov n-a suferit nici o înfrîngere militară în viața sa pentru că întotdeauna a urmat cel mai simplu principiu: a găsi punctul slab al inamicului şi a lovi în acesta prin surprindere.

Jukov cunoaşte punctul slab al Germaniei, de aceea continuă experimentele din munți. Posibilitățile fiecărui gen de trupe, ale fiecărui tip de maşini de luptă şi transport în condițiile trecătorilor carpatine sunt studiate pe o bază ştiințifică. Se stabilesc şi se verifică minuțios standarde, se elaborează recomandări pentru trupe. Se fixează şi se analizează timpul de traversare prin trecătorile Carpaților cu diferite tipuri de maşini. Toate acestea sunt absolut necesare pentru proiectarea operațiunilor ofensive, în special a operațiunilor fulger, în acest caz, ca şi la pregătirea jefuirii unei bănci, trebuiesc luate în considerare cele mai mici detalii şi calculate cu precizie. Exact acest lucru face Bagramian în trecători: stabileşte timpul pentru ca proiectul să se bazeze pe experiența concretă, în treacăt să spunem că toate acestea nu sunt deloc necesare în apărare. Ca să fie apărate trecătorile din Carpați, trebuia să li se spună soldaților: stați aici şi nu lăsați duşmanul să treacă.

Evenimentele evoluează impetuos. Jukov este înaintat în grad, Bagramian şi el. Dar nici unul, nici altul nu uită atît de neobişnuita armată 12. Sub controlul lor şi la ordinele lor, structura ei se schimbă necontenit.

În armata 12, ca şi în toate celelalte armate sovietice, nu se spun lucrurilor pe nume. La începutul lui iunie 1941, patru divizii de infanterie (44, 58, 60, 96) se transformă în divizii de vînători de munte, în plus, tot acum, în componența armatei intră (trimisă în secret din Turkmenistan) divizia 192 vînători de munte, ce abia fusese formată. Cum să numeşti un corp de armată în care există două divizii şi ambele de vînători de munte? Cum să numeşti alt corp de armată în care din patru divizii trei sunt de vînători de munte? Cum să numeşti o armată în care din trei corpuri de armată două sunt, în esență, de vînători de munte; în care diviziile de vînători de munte alcătuiesc majoritatea? Eu aş fi numit corpurile de vînători de munte, iar armata—de vînători de munte. Dar comandamentul sovietic are motivele sale să nu facă acest lucru. Corpurile de armată se numesc în continuare 13 şi 17 infanterie, iar armata este pur şi simplu armata 12. Vedem aici numai rezultatul final al transformărilor, procesul în sine rămîne o enigmă. Noi ştim doar că denumirea oficială de „divizie de vînători de munte" s-a adoptat la l iunie 1941, însă ordinul a fost dat la 26 aprilie, iar prefacerea diviziilor din „de infanterie" în „de vînători de munte" a avut loc încă de la începutul toamnei lui 1940, încă înainte ca Bagramian să-şi înceapă experimentele. Dar nu numai armata 12 se transformă îh armată de vînători de munte, ea influențează şi armatele vecine. Divizia 72 vînători de munte, pregătită în armata 12 (general-maior P.I. Abramidze), a trecut m vecina armată 26.

În spatele armatelor 12 şi 26 se desfăşoară armata 19 a generalului-locotenent I.S.Konev, transferată din Cau-cazul de Nord. Şi îh efectivul ei aflăm divizii de vînători de munte, de exemplu divizia 28 (comandant, colonelul KJ.Novik). Sub acoperirea Comunicatului TASS din 13 iunie 1941, în Carpatii Orientali a început desfăşurarea, a încă unei armate, armata 18, între armatele 12 (vînători de munte) şi 9 (de supraşoc). Hitler n-a mai permis ca aceasta să-şi încheie desfăşurarea, încît nu vom putea stabili cu precizie efectivul armatei aşa cum a fost gîhdit de comandamentul sovietic. Hitler a încurcat toate planurile sovietice şi, astfel, au început schimbări neplanificate. Totuşi sunt suficiente documente ca să putem trage concluzia că armata 18 a fost îh planul inițial o copie perfectă a armatei 12 (de vînători de munte), deşi n-a purtat acest nume. Studierea arhivelor armatelor 12 şi 18 uimeşte pe orice cercetător prin absoluta asemănare structurală dintre ele. E un caz absolut neobişnuit de armate gemene. Asemănarea ajunge puia acolo încît statul-major al armatei 18 este condus, ca şi la armata 12, de un general caucazian. Este vorba de generalul-maior (mai tîrziu general de armată) V.I. Kolpakci.

Procesul de organizare pe profil de vînători de munte a fost aşezat pe o bază solidă. Diviziile de vînători de munte au fost completate cu soldați special selecționați şi pregătiți. Aceste divizii aveau personal specializat, deose-bindu-se profund de diviziile de infanterie obişnuite. Primiseră armament şi echipament special.

În preajma războiului, în Caucaz, s-a înființat o şcoală de vînători de munte care pregătea instructori din rîndul celor mai buni alpinişti. După ce erau pregătiți, instructorii erau trimişi imediat la granița occidentală, întrucît acolo, nu în Caucaz şi nici în Turkestan, în iunie 1941, a fost concentrat un mare număr de trupe de vînători de munte. Există un scurt articol despre această şcoală în Krasna/a zvezda (l nov. 1986). Articolul are titlul : „Se pregăteau să lupte în munți". Se pune întrebarea: ÎN CARE MUNȚI?

La frontiera sovietică de vest există doar relativ micul masiv al Carpaților Orientali, care sunt mai degrabă nişte dealuri cu pantă lină. Nu avea de ce să se constituie o apărare puternică în Carpați. Şi iată de ce:

1. în acest loc, Carpații sunt nepotriviți pentru o agresiune de la vest la est. Din munți inamicul coboară în văi, iar aprovizionarea va trebui să se facă prin Carpați, prin Tatra, Munții Metaliferi, Sudeți, Alpi. Este foarte incomod şi periculos pentru agresor.

2. Carpații Orientali sunt ca o pană teşită, înfiptă în partea inamicului. Dacă se concentrează aici multe trupe sovietice pentru apărare, acestea pot fi încercuite din trei părți de către inamic încă din timp de pace. Folosind şesurile de la sud şi îndeosebi de la nord de Carpații Orientali, inamicul poate lovi în orice moment în spatele trupelor care s-au fortificat în munți, tăind căile de aprovizionare.

3. în 1941, inamicul nu avea trupe suficiente pentru agresiunea în Carpați. Comandamentul sovietic ştia bine acest lucru (General-locotenent B. Aruşunian, *VIJ,* 1973, Nr. 6., pag. 61).

Concentrarea a două armate sovietice în Carpații O-rientali a avut consecințe catastrofale. Nimeni n-a atacat aceste armate. Iar lovitura Grupării I tancuri germane la

Rovno a pus comandamentul sovietic în fața unei dileme: să lase două armate în Carpați, care vor pieri fără alimente şi muniție, ori să se retragă imediat din această cuşcă de şoareci. S-a adoptat a doua hotărîre. Două armate de vînători de munte, neechipate pentru lupta la şes, avînd armament uşor şi echipament inutil, au fugit din munți şi au căzut sub lovitura de flanc a grupării de tancuri germane. Infringîhd uşor armatele sovietice, care fugeau din munți, Gruparea I tancuri a trupelor germane a înaintat, lăsînd în spatele frontului armata 9 (de supra-şoc). Soarta ei a fost tragică. După aceasta, în fața trupelor germane s-au deschis căile către bazele neapărate ale flotei sovietice, către Donbas, Harkov, Zaporojie, Dnepropetrovsk, către zonele industriale de o importanță colosală. Pierzîhdu-le, Uniunea Sovietică a reuşit să producă în timpul războiului doar 100.000 de tancuri. Desigur, e cu mult mai mult ca Germania, dar fără pierderea acestor zone, producția sovietică de tancuri (dar şi de artilerie, de aviație, de vase de război) putea să fie de cîteva ori mai mare.

Apariția trupelor germane în sudul Ucrainei a pus trupele sovietice într-o situație foarte grea în regiunea Kievului. De asemeni, a deschis Germaniei calea spre Caucaz, spre inima petrolieră a Uniunii Sovietice şi spre Stalingrad.

Să mai dăm o dată cuvîntul lui Bagramian: „Cunoaşterea Carpaților Orientali m-a ajutat să înțeleg mai clar cît de absolut necesar era să se reorganizeze rapid diviziile de infanterie grele, imobile, neadaptate pentru acțiuni în munți, în unități uşoare de vînători de munte. Amin-tindu-mi acum despre aceasta, mă surprinde confuzia de care am fost stăpînit. Căci la începutul războiului aceste divizii au trebuit să poarte lupte în condiții de cîmpie, de aceea reorganizarea lor n-a făcut decît să le slăbească" *(VIJ,* 1976, Nr. I, pag.55).

Repet: în 1941, două armate în Carpați erau inutile pentru apărare. Dar chiar dacă i-ar fi trecut cuiva prin cap să le folosească pentru apărare, nici în acest caz nu trebuia ca diviziile de infanterie grea să fie reorganizate în divizii uşoare de vînători de munte. Experiența primului război mondial, însă şi experiența rusească, a arătat că în munții mai puțin înalți, cu pante line, divizia de infanterie grea este mai bună pentru apărare decît divizia uşoară de vînători de munte. Refugiindu-se în adăposturi sub pă-mînt, punînd mîna pe trecători, culmi, vîrfuri, lanțuri muntoase, infanteria obişnuită putea să le mențină pînă la sfîrşitul războiului. Nu existau motive militare ca această apărare să nu poată continua mulți ani. Cu toate acestea, ştiind această stare de lucruri, comandamentul sovietic transformă diviziile de infanterie în divizii de vînători de munte care pot fi folosite, în primul rînd, în ofensivă, în diviziile sovietice au apărut grupe pregătite special de alpinişti cățărători. Insă în Carpații Orientali era clar că alpiniştii n-aveau ce face. Ca să fie folosiți, trebuia ca trupele sovietice să se deplaseze spre vest cu cîteva sute de kilometri.

1. Trupele înaintează în munți, iar liniile lor de aprovizionare rămîn pe teritoriul sovietic, în primul rînd pe teren plan.

2. Fiind ca o pană teşită, Carpații Orientali înaintează adînc spre vest, secționînd grupările inamicului în două părți. Acest cap de pod natural, care permite încă din timp de pace să-ți concentrezi trupe uriaşe, aproape că se află în spatele frontului inamicului. Rămîne doar să se continue deplasarea înainte, amenințînd spatele frontului acestuia şi obligîndu-1 astfel să se retragă pe întreg frontul.

3. În Carpați se aflau forțe neînsemnate ale inamicului. Comandamentul sovietic ştia acest lucru şi de aceea avea concentrate aici două armate.

Cele două armate nu puteau să stea pe loc, nu era loc pentru ambele. Nu erau necesare pentru apărare şi nu erau dotate pentru apărare. Singura cale de a folosi aceste armate în război

era să le deplasezi înainte. Dacă luăm în considerare că armata de vînători de munte este înființată pentru acțiuni în munți, este deosebit de uşor de determinat direcția deplasării ei. Din Carpații Orientali pornesc două lanțuri muntoase: unul spre vest, în Cehoslovacia, altul spre sud, în România. Nu există alte direcții pentru acțiuni în munții respectivi. Două direcții, două armate, perfect logic. Fiecare direcție este la fel de importantă, căci duce la principalele magistrale petroliere. Cel mai bine este ca aceste magistrale să fie tăiate pentru siguranță deplină, în două locuri. Or, chiar şi succesul unei singure armate ar fi fatal pentru Germania. Iar dacă acțiunile ambelor armate nu vor avea succes, acțiunile lor pe două lanțuri muntoase vor slăbi totuşi afluența rezervelor germane în România. Să nu uităm că, în afara celor două lovituri prin munți asupra aortei de petrol, mai există armata 9 (de supraşoc) care este gata să lovească în inimă. Acțiunile ei sunt acoperite de două lanțuri de munți. Pentru ca România să fie apărată de atacul armatei 9, trupele germane vor trebui să traverseze aceste lanțuri muntoase, întîmpinînd pe fiecare lanț muntos cîte o întreagă armată sovietică.

În acțiunile armatelor sovietice de vînători de munte sunt importante două lucruri: caracterul surpriză şi viteza. Dacă ele vor cuceri repede trecătorile, va fi greu pentru trupele obişnuite de infanterie să le scoată de acolo. Nu toate diviziile sovietice din armatele de vînători de munte au fost reorganizate în divizii de vînători de munte, mai sînt diviziile de tancuri şi motorizate, brigăzile antitanc. O deplasare rapidă înainte le va lăsa fără petrol... Iată de ce Bagramian îi antrenează pe tanchişti cu cronometrul. Iar Jukov se preocupă îndeaproape de aceste experimente.

Putem purta dispute despre destinația diviziilor de vînători de munte din alcătuirea armatelor 12 şi 18, totuşi armatele se aflau în Carpați. Însă despre destinația unei astfel de divizii în armata 9 n-avem ce discuta. Armata 9 se găsea lîngă Odesa, iar din ordinul lui G.K. Jukov, care răspundea de Fronturile de Sud şi de Sud-Vest, în alcătuirea ei a intrat o divizie de vînători de munte. Ce fel de munți sunt lîngă Odesa? Divizia 30 vînători de munte „Irkutsk", din armata 9, distinsă cu Ordinul Lenin, decorată de trei ori cu Ordinul „Steagul Roşu", putea fi folosită conform destinației ei numai în România. Nu este deloc întâmplător că această divizie (comandant general-maior S.G. Galactionov) se află în corpul 49 infanterie al generalului R.I. Malinovski. Mai întîi, acesta este cel mai agresiv comandant de corp de armată din întreg Frontul de Sud. În al doilea rînd, corpul de armată 48 se află în flancul extrem drept al armatei 9- Pe teritoriul sovietic acest fapt n-are nici o importanță, însă dacă armata 9 de supraşoc intră în România, va acționa la cîmpie, iar flancul ei drept va atinge lanțul muntos. E de înțeles deci că pentru această situație ai nevoie de o divizie de vînători de munte, aşezată chiar în flancul drept în plus, spre eşaloanele de cale ferată din Turkestan se deplasează în secret divizia de vînători de munte şi cavalerie a colonelului I.K.Kuliev. Prin atacul său, Hider a încurcat toate aceste lucruri şi a trebuit ca tot ceea ce era destinat pentru Frontul de Sud să fie transferat în Bielorusia, chiar şi armata 19 cu diviziile sale de Vînători de munte. Acolo era şi armata 21 vînători de munte, inutilă, neadaptată pentru lupta în mlaştină şi pierind lipsită de glorie. Nu era destinată Bielorusiei.

Propaganda comunistă declară că Armata Roşie nu s-a pregătit de război, de aici rezulund toate nenorocirile. Nu este adevărat. Haideți să luăm exemplul armatei 12 şi al copiei sale, armata 18, şi să urmărim ce s-ar fi întîniplat dacă Uniunea Sovietică nu s-ar fi pregătit cu adevărat de război.

1. în acest caz, ar fi fost economisite mijloace uriaşe, care au fost pur şi simplu înmormîntate prin crearea a două armate de vînători de munte şi a multor divizii de vînători de munte pentru întărirea armatelor obişnuite' de invazie. Dacă numai o parte din aceste mijloace ar fi fost folosită pentru crearea unor divizii antitanc, mersul războiului ar fi fost cu totul altul.

2. Dacă Uniunea Sovietică nu s-ar fi pregătit de război, nu s-ar fi aflat în Carpați două armate. N-ar fi fost nevoie să iasă în panică din această cursă de şoareci şi n-ar fi căzut sub lovitura *penei* germane în momentul retragerii lor din munți.

3. Dacă nu s-ar fi pregătit de război, grupările de tancuri germane n-ar fi întflnit la nord de Carpați divizii uşoare, care fugeau din munți, ci divizii grele, adaptate pentru lupta în cîfnpie, cu artilerie numeroasă şi puternică, inclusiv artilerie antitanc.

4. Dacă *pana* de tancuri germană ar fi străpuns această apărare, nici atunci urmările n-ar fi fost catastrofale; pe granița românească n-ar fi existat o acumulare de trupe, iar lovitura n-ar fi căzut în spatele frontului, ci în loc gol.

Dacă Armata Roşie nu s-ar fi pregătit de război, în toate ar fi procedat altfel.

Însă ea s-a pregătit şi încă foarte intens!

Capitolul 18 CARE A FOST DESTINAȚIA PRIMULUI EŞALON STRATEGIC

Trebuie avută în vedere posibilitatea desfăşurării concomitente pe teatrul de război a două sau chiar trei operațiuni ofensive ale diferitelor fronturi, cu intenția ca din punct de vedere strategic să fie zguduită pînă în temelii capacitatea defensivă a inamicului.

Comisarul poporului pentru apărare, Mareşalul Uniunii Sovietice, S.K. Timoşenko 31 dec. 1940

Recapitulăm pe scurt efectivul Primului eşalon strategic: şaisprezece armate; cîteva zeci de corpuri de armată, atît cele din componența armatelor, cît şi altele de întărire; numărul total al diviziilor-170. Cea mai puternică dintre armate se află pe granița românească. Din numărul total al armatelor, două sunt de vînători de munte, gata să separe România şi petrolul ei de Germania. Printre zecile-de corpuri de armată sunt cinci de desant aerian, unul de desant maritim şi cîteva de vînători de munte.

Care este misiunea Primului eşalon strategic? Care este destinația sa? Nu enunț aici, opiniile mele. Dau cuvîntul mareşalilor sovietici!

Mareşalul Uniunii Sovietice A.I. Egorov considera că în război vor participa zeci de milioane de soldați, care vor trebui mobilizați. El a propus să nu se aştepte terminarea mobilizării, ci să se înceapă invazia pe teritoriul inamicului în momentul declarării mobilizării, în acest scop, conform planului său, trebuia ca în Primul eşalon strategic să se mențină permanent în timp de pace „grupări de invazie". Sarcina lor: imediat ce mobilizarea ar fi început, să se treacă neîntîrziat granița şi astfel să zădărnicească mobilizarea inamicului şi să acopere mobilizarea Armatei Roşii, dînd posibilitatea forțelor principale să se desfăşoare şi să intre în război în cele mai bune condiții (Raportul şefului de stat-major al RKKA către Sovietul revoluționar militar al URSS din 20 apr. 1932).

Mareşalul Uniunii Sovietice M.N. Tuhacevski n-a fost de acord. Invazia trebuia desfăşurată neîntîrziat, dar nu de către grupări de invazie, ci de către întregi armate de invazie. Armatele de invazie urmau să se înființeze încă din timp de pace şi trebuiau ținute chiar la graniță, în alcătuirea Primului eşalon strategic al RKKA. „Efectivul şi dislocarea armatei înaintate trebuie să fie subordonate în primul rînd ideii trecerii graniței odată cu declararea mobilizării", „corpurile de armată mecanizate trebuie să se situeze la 50-70 km de graniță, cu scopul ca, încă din prima zi a mobilizării, să treacă granița" (M.N. Tuhacevski, *Opere alese,* voi. 2, pag. 219).

Tuhacevski şi Egorov au greşit. A trebuit să fie împuşcați, iar în vîrful puterii militare s-a înălțat atotputernicul, crudul, inflexibilul, invincibilul G.K. Jukov. Acesta era prea puțin predispus la considerații abstracte. Era un practician, în viața sa nu a suferit nici o înfrîngere militară. In august 1939, Jukov a desfăşurat o operațiune uluitoare prin caracterul surprinzător, viteza şi îndrăzneala ei, prin care a înfrînt armata 6 japoneză (mai tîrziu a folosit aceeaşi metodă împotriva armatei 6 germană la Stalin-grad). Înfrîngerea fulgerătoare a armatei 6 japoneze a fost prologul celui de-al doilea război mondial. Primind telegrama lui Jukov din 19 august 1939, prin care se anunța că scopul principal fusese atins, că japonezii nu bănuiesc nimic despre lovitura pregătită, Stalin şi-a dat consimțămîntul de stabilire a granițelor comune cu Germania.

Tranzacția Molotov-Ribbentrop s-a desfăşurat în acompaniamentul muzicii amenințătoare a lui Jukov, cel care a făcut în Mongolia ceea ce nimeni nu reuşise pînă atunci: a distrus o întreagă armată japoneză. Imediat după aceasta, la granițele vestice a început distrugerea tuturor dotărilor defensive şi înființarea unor formațiuni grandioase de şoc. Jukov a primit sub comanda sa cea mai importantă şi mai puternică dintre regiunile militare sovietice: Kievul. Apoi Jukov a fost ridicat şi mai sus, la postul de şef al Marelui Stat-Major. Şi acum Marele Stat-Major trage o concluzie teoretică de mare însemnătate: „cu executarea misiunilor armatelor de invazie este necesar să fie însărcinat întreg Primul eşalon strategic" (V7/, 1963, Nr. 10, pag.31). Aşadar, toate cele şaisprezece armate ale Primului eşalon, cu un efectiv de 170 de divizii, au fost destinate pentru invazie.

Cel mai interesant este că Primul eşalon strategic nu numai că a primit misiunea să execute acțiuni de invazie, dar chiar a început să le execute! Sub acoperirea Comunicatului TASS din 13 iunie 1941, întreg Primul eşalon strategic s-a deplasat spre granițele Germaniei şi ale României.

Da, în Primul eşalon strategic erau doar circa trei milioane de soldați şi ofițeri, însă o avalanşă de zăpadă începe cu un bulgăraş. Puterea Primului eşalon strategic a crescut năvalnic.

Vorbind despre puterea Primului eşalon strategic, trebuie să amintim nu numai cîte milioane de soldați a avut, ci şi de milioanele pe care Hitler i-a făcut să nu mai fie chemați, îmbrăcați şi încălțați în apropierea graniței, înaintarea trupelor Primului eşalon strategic a fost prevăzută dinainte şi a fost coordonată cu acțiunile maşinii de pedepsire sovietice. Hotărîrea definitivă privind înaintarea s-a luat la 13 mai 1941. În următoarea zi, pe 14 mai, s-a luat hotărîrea de evacuare forțată a populației din raioanele de frontieră vestice, înfăptuirea planurilor a început exact peste o lună: la 13 iunie a început înaintarea generală a trupelor spre graniță; la 14 iunie a început

evacuarea locuitorilor din zona de graniță. Trupele s-au apropiat de graniță peste cîteva zile. Locuitori nu mai erau. La apropierea de frontieră, nu se prevedea oprirea trupelor Primului eşalon strategic. Iată de ce grănicerii sovietici au curățat trecerile prin barierele defensive pînă la semnele de frontieră.

Capitolul 19 STALIN ÎN MAI

În domeniul politicii externe, Stalin şi-a fixat un scop de mare importantă pe care speră să-l atingă prin forțele proprii.

Contele von Schulenburg Raport secret, *12 mai 1941.*

Ca să înțelegem evenimentele din iunie 1941, trebuie să ne întoarcem inevitabil în mai. Mai 1941 este luna cea mai misterioasă a întregii istorii comuniste a Rusiei. Fiecare zi şi fiecare ceas din această lună sunt pline de evenimente al căror sens mai trebuie încă dezlegat. Căci unele evenimente care s-au petrecut în ochii întregii lumi n-au fost încă lămurite de nimeni.

La 6 mai 1941, Stalin a devenit şeful guvernului sovietic. Acest pas a nedumerit pe mulți. Din documentele luate ca trofeu cunoaştem, de pildă, că liderii germani n-au putut găsi o explicație satisfăcătoare acestui eveniment. Pentru prima oară în întreaga istorie sovietică, puterea superioară de partid şi de stat a fost concentrată *oficial* în una şi aceeaşi mînă. Totuşi, aceasta n-a însemnat deloc o întărire a dictaturii personale a lui Stalin. Parcă pînă atunci puterea nu era concentrată practic tot în mîna lui Stalin? Dacă puterea s-ar măsura prin numărul de titluri răsunătoare, Stalin putea să strîngă cu zece ani înainte o colecție pompoasă, însă el, absolut conştient, n-a făcut acest lucru.

Începînd cu 1922, ocupînd postul de Secretar General, Stalin a refuzat toate funcțiile de partid şi de stat. A ridicat postul său de comandă *deasupra* guvernului şi *deasupra* statului. El controla totul, dar oficial nu răspundea de nimic. Iată cum descrie L. Trotki, încă din 1931, mecanismul pregătirii revoluției comuniste în Germania: „în cazul succesului noii politici, toți manuilskii şi roemelii să proclame că inițiativa acesteia a aparținut lui Stalin. Iar în caz de eşec, Stalin îşi ia dreptul de a găsi vinovatul, în aceasta constă chintesența strategiei lui." (B.O.[28], N.24, pag.12).

Revoluția n-a avut loc şi Stalin, într-adevăr, a găsit vinovații şi i-a pedepsit exemplar. Va conduce la fel şi în interiorul țării: toate succesele sunt datorate lui Stalin, toate eşecurile duşmanilor, aventurierilor, carieriştilor strecurați în partid şi care au denaturat linia generală a acestuia. „Biruința colhozurilor" este creația geniului lui Stalin, iar milioanele de morți datorită lui reprezintă „amețeala de pe urma succesului" a unei anumite părți a tovarăşilor cu munci de răspundere la scară raională. Stalin n-a avut nici o legătură cu marile „epurări", a fost doar *ejovşcina*[29] . Nici pactul cu Hitler n-a fost semnat de Stalin. Pactul a intrat în istorie cu numele lui Molotov şi al lui Ribbentrop. În Germania răspunderea oficială pentru acest pact a aparținut lui Adolf Hitler, nu lui Ribbentrop. Chiar dacă Hitler n-a participat la semnarea pactului. Dar Iosif Stalin, care a participat la semnare, n-avea în acel moment funcții pe linie de stat, nici pe linie de guvern. El a participat pur şi simplu ca fiind cetățeanul Iosif Stalin, fără să aibă nici un fel de împuterniciri de stat, de guvern, militare sau diplomatice şi, prin urmare, nu răspunde pentru cele petrecute. La fel, pe 13 aprilie 1941, a fost semnat acordul cu Japonia. Stalin este prezent, dar nu poartă răspunderea pentru cele întîmplate. Rezultatul: într-un moment critic pentru Japonia, o loveşte pe la spate, în momentul în care era istovită de război. Conştiința lui Stalin este curată: nu el a semnat acordul.

Însă ceva s-a întîmplat (sau trebuia să se întîmple) şi, în mai 1941, Stalin ia asupra sa sarcina oficială a răspunderii de stat. Noul titlu nu înseamnă o creştere a puterii, ci o limitare a ei, mai bine zis o autolimitare. Din acest moment el nu numai că ia hotărîrile cele mai importante, dar şi poartă răspunderea oficială pentru ele. Pînă atunci, puterea lui Stalin era limitată numai de hotarele exterioare ale Uniunii Sovietice, nici atunci întotdeauna. Ce l-a putut face să ia *voluntar* pe umerii săi sarcina grea a responsabilității pentru acțiunile sale, odată ce putea să rămînă pe culmea infailibilității, lăsîndu-le altora posibilitatea să greşească?

Această situație îmi aminteşte, nu ştiu de ce, de o vînătoare de elani a lui Hruşciov. Cît timp elanul se afla departe, Hruşciov striga la vînători, rîdea de oaspetele său nu prea norocos, Fidel

[28] *BO:* Biuleteni oppoziții (bolşevikov-leninței)-Buletiul opoziției (al bolşevicilor-leninişti). Nr. 79-80. S-a editat la Berlin şi la Paris.

[29] *Ejovşcina-.Anii* 36-38 au intrat în istoria sovietică sub numele de „ejovşcina".Numele vine de la Ejov, N.I. (1895-1940), om de partid şi de stat sovietic, însărcinat de Stalin cu controlul NKVD-ului, Ejov îi va succeda lui G.G. Iagoda în calitate de comisar al poporului pentru afacerile interne (şef al NKVD). Executat în 1940, va fi urmat de Beria, care a continuat represiunea.

Castro, însă nu trăgea deloc, ba, mai mult, nici n-avea arma în mînă. Cînd însă elanul a fost mînat spre vînători şi n-aveai cum să-l ratezi, Hruşciov a luat imediat arma în mînă. Vreme de 17 ani, Stalin n-a luat în mîinile sale instrumentele puterii de stat, dar deodată... De ce?

Iată mărturia amiralului Flotei Uniunii Sovietice, N.G. Kuzeţov (pe atunci amiral, narkom al VMF[30] al URSS): „Cînd Stalin a luat asupra sa îndatoririle de Preşedinte al Sovietului Comisarilor Poporului, practic sistemul de conducere nu s-a schimbat" (VT/, 1965, Nr. 9, pag.66). Dacă practic nimic nu s-a schimbat, de ce îi trebuia lui Stalin acest titlu? Or, „cu toate acestea, toate faptele, acţiunile, crimele lui Stalin au un scop precis, sunt logice şi strict principiale" (A. Avtorhanov, *Enigma morţii lui Stalin, pag.* 132).

Unde este logica lui Stalin? „Nu cunosc nici o singură problemă, care să ţină de situaţia internă din Uniunea Sovietică şi care să fie atît de serioasă încît să provoace un asemenea pas din partea lui Stalin. Pot să afirm cu toată convingerea că, dacă Stalin a hotărît să ocupe cel mai înalt post de stat, cauzele urmează să fie căutate în politica externă." Astfel raporta guvernului său ambasadorul german la Moscova, von Schulenburg. Mareşalii sovietici afirmă acelaşi lucru, dar cu alte cuvinte: numirea lui Stalin este legată de problemele externe (Mareşalul Uniunii Sovietice, I.H. Bagramian, *Aşa a început războiul, pag 62).* Dar chiar şi fără aceste mărturii înţelegem că problemele interne ar fi putut fi rezolvate mai comod, fără ca Stalin să-şi asume responsabilitatea. Ce fel de probleme l-au putut obliga să facă un asemenea pas?

În mai 1941, multe state din Europa fuseseră cotropite de Germania. Uniunea Sovietică nu putea avea probleme în relaţiile cu Franţa. Marea Britanic, care-şi păstrase independenţa, îi întinsese lui Stalin o mînă prietenească (Scrisoarea lui Churchill, transmisă lui Stalin, la I iunie 1940). Roosevelt se purta faţă de Stalin mai mult decît prieteneşte: tehnologia americană se scursese deja spre URSS. Stalin avea cu adevărat doar doi inamici, însă Japonia, luînd act de puterea militară sovietică în august 1939, semnase de curînd un acord cu Uniunea Sovietică şi îşi fixase privirile în direcţia opusă frontierei sovietice. Aşadar, numai Germania era cauza care l-a silit pe Stalin să întreprindă acest pas ce părea la prima vedere fără noimă. Ce putea întreprinde Stalin în raport cu Germania, folosind noul său titlu de şef al statului?

Există trei posibilităţi:

- să stabilească o pace trainică;
- să conducă oficial lupta armată a Uniunii Sovietice de respingere a agresiunii germane;
- să conducă oficial lupta armată a Uniunii Sovietice într-un război agresiv împotriva Germaniei.

Prima variantă cade imediat. Pactul de pace cu Germania fusese semnat deja cu mînă lui Molotov. Ocupînd locul lui Molotov în calitate de şef al statului, Stalin n-a întreprins paşi hotărîţi ca să-l întîlnească pe Hitler şi să înceapă convorbiri. Stalin îl foloseşte în continuare pe Molotov pentru convorbirile de pace. Se ştie, chiar şi pe 21 iunie, Molotov a încercat să se întîlnească cu liderii germani, însă Stalin n-a întreprins astfel de încercări. Deci n-a ocupat postul de şef al statului ca să poarte convorbiri de pace.

Propaganda comunistă insistă asupra celei de-a doua variante: ca să prevină atacul Germaniei, Stalin a hotărît să conducă personal şi oficial apărarea ţării, însă tovarăşii comunişti nu aduc nimic în sprijinul acestei opinii. Agresiunea Germaniei a fost surprinzătoare şi evident neaşteptată pentru Stalin. Ajungem la ideea că Stalin şi-a luat această responsabilitate în vederea prevenirii unor evenimente pe care nu le-a prevăzut. Să examinăm încă o dată comportarea lui Stalin în primele zile ale războiului. La

22 iunie, şeful guvernului era obligat să se adreseze poporului şi să comunice groaznica ştire, însă Stalin a evitat să-şi îndeplinească obligaţiile, pe care le-a dus la îndeplinire locţiitorul său, Molotov.

De ce a trebuit ca în mai să se aşeze în fotoliul lui Molotov, pentru ca în iunie să se ascundă în spatele acestuia?

În seara de 22 iunie, comandamentul sovietic a trimis trupelor directiva.

Are cuvîntul G.K.Jukov:

„Generalul N.F. Vatunin a spus că I .V. Stalin a aprobat proiectul directivei Nr. 3 şi a ordonat să-mi pun semnătura...

- Bine,-am răspuns-puneţi-mi semnătura" (G.K. Jukov, *Amintiri şi cugetări,* pag. 251).

Din istoria oficială ştim că această directivă a apărut cu semnăturile „comisarului poporului pentru apărare, mareşalul S.K. Timoşenko, a membrului Sovietului secretariatului CC al VKP(b) G.M. Malenkov şi a şefului Marelui Stat-Major, G.K. Jukov *(Jstoria celui de-al doilea război mondial (1939-1945),* vol.4, pag.38).

[30] *VMF:* Voenno-morskoi flot-Flota maritimă de război.

Aşadar, Stalin forțează pe alții să semneze ordinul, evitînd să-şi ia răspunderea personală. Dar de ce şi-a asumat-o în mai? Se dă o directivă forțelor armate de distrugere a inamicului invadator. Documentul este de o însemnătate crucială. Ce are a căuta aici „membrul Sovietului secretariatului"?

A doua zi, se comunică componența Marelui Cartier General. Stalin a refuzat să-l conducă, fiind de acord să intre în acest organ suprem de conducere militară numai cu drepturile unui simplu membru. „Fără Stalin, narkom S.K. Timoşenko nu putea să ia singur hotărîrile de principiu. Au apărut doi comandanți generali: narkom S.K. Timoşenko-cel juridic, în conformitate cu hotărîrea, şi I.V. Stalin-cel real" (G.K. Jukov, *idem),* în războiul defensiv, Stalin aplică metoda sa verificată de conducere: hotărîrile de principiu le ia el, iar răspunderea oficială o poartă Molotovii, Malenkovii, Timoşenkii, Jukovii. Doar peste o lună membrii Biroului Politic au constrîns pe Stalin să ocupe postul oficial de Narkom al apărării, iar la 8 august-postul de Comandant General Suprem. A meritat oare ca Stalin, „pentru a preveni războiul", să-şi ia răspunderea, pentru ca din primul moment al acestui război să evite energic responsabilitatea? Cunoscînd maniera lui Stalin de a conduce, să presupunem că în ajunul acestuia el ar încerca să nu ia asupra sa nici un fel de titluri şi nici o responsabilitate, punînd în posturi decorative funcționari de mîna a doua, care să fie controlați perfect de el. Aşadar, nici a doua explicație nu ne poate satisface. De aceea, suntem nevoiți să apelăm la a treia versiune, pe care deocamdată nimeni n-a putut să o combată: cu mîinile lui Hitler, Stalin a distrus Europa şi acum este gata de un atac prin surprindere în spatele Germaniei. Stalin are intenția să conducă personal „campania eliberatoare", în calitate de şef al guvernului sovietic.

Partidul comunist a pregătit poporul sovietic şi armata în ideea că ordinul de începere al războiului eliberator în Europa va fi dat de Stalin personal. Falsificatorii comunişti au pus în circulație versiunea că Armata Roşie a pregătit „contralovitura". Pe atunci nu se vorbea de nici un fel de contralovituri. Poporul sovietic ştia că decizia de a începe războiul va fi luată la Kremlin. Războiul nu va începe cu atacul nu ştiu căror inamici, ci conform ordinului lui Stalin: „Şi cînd mareşalul revoluției, tovarăşul Stalin, va da semnalul, sute de mii de piloți, de timonieri, de paraşutişti se vor prăvăli pe capul duşmanului cu toată puterea armelor, armele dreptății socialiste. Armatele aeriene sovietice vor aduce omenirii fericirea!" Aceste cuvinte erau rostite în momentul cînd Armata Roşie atinsese granița Germaniei (Pravda, 18 august, 1940). Iar a aduce fericirea omenirii se putea numai străbătînd teritoriul german, cu toată puterea armelor, armele dreptății socialiste, în august 1940, peste capetele germane în primul rînd.

Ocupînd postul de Secretar General, Stalin putea da orice ordin, iar acesta era adus la îndeplinire neîntîrziat. Însă orice ordin de-al lui Stalin era neoficial, în aceasta consta invulnerabilitatea şi infailibilitatea sa. Acum, această situație nu-1 mai satisface pe Stalin. El avea nevoie să dea un ordin, „Marele Ordin al vieții mele", în aşa fel încît să fie ordinul lui oficial.

După mărturisirea Mareşalului Uniunii Sovietice, K.K. Rokossovski (Datoria *militară,* pag. 11), fiecare comandant sovietic avea în seiful său „un dosar operativ ultrasecret"-„Pachetul roşu Litera M". Pachetul roşu se putea deschide numai la ordinul Preşedintelui Sovnarkom (pînă la 5 mai 1941 -Viaceslav Molotov) sau al Narkom-ului de apărare al URSS (Mareşalul Uniunii Sovietice S.K. Timoşenko). Însă, conform relatărilor Mareşalului Uniunii Sovietice, G.K. Jukov, Timoşenko „fără Stalin... nu putea să ia singur hotărîrile de principiu". Deci Stalin a ocupat postul lui Molotov pentru ca Marele Ordin să nu fie emis de Molotov, ci de Stalin.

Pachetele se aflau în seifurile fiecărui comandant, însă la 22 iunie 1941 Stalin n-a dat ordin de deschidere a Pachetelor roşii. După mărturia lui Rokossovski, unii comandanți, cu teamă şi riscînd (pentru deschiderea samavolnică a Pachetului roşu se prevedea pedeapsa prin împuşcare, conform articolului 58) au deschis Pachetele roşii, însă n-au găsit în ele nimic util pentru apărare. „Fireşte, aveam planuri şi indicații amănunțite despre ceea ce trebuia făcut în ziua «M-... totul era descris pe minute şi în detalii... Toate aceste planuri au existat, însă, din păcate, nu se spunea nimic despre ce-i de făcut dacă inamicul va trece la atac prin surprindere". (General maior M. Grețov, *VIJ,* 1965, Nr. 9, pag.84).

Aşadar, comandanții sovietici aveau *planuri de război,* dar n-aveau *planuri de război defensiv.* Conducerea superioară sovietică ştia acest lucru. Iată de ce, în primele ore ale războiului, în locul unui ordin scurt de deschidere a pachetelor, conducerea superioară se ocupa cu improvizațiile: alcătuieşte noi directive pentru trupe. Toate planurile, toate pachetele, totul „descris în detalii şi pe minute", nu mai erau necesare în condițiile războiului defensiv.

Apropo, primele directive ale conducerii sovietice nu orientează nici ele trupele să sape tranşee de apărare. Nu sunt directive defensive, ci contraofensive sau pur ofensive. Liderii sovietici gîndesc şi planifică numai cu astfel de categorii, chiar şi după începutul forțat al războiului de apărare. Pachetele roşii au un caracter extrem de ferm, însă fiind situația neclară, avîntul ofensiv al

trupelor trebuie temperat pînă la lămurirea deplină a lucrurilor. Iată de ce primele directive au un caracter ofensiv; tonul lor este însă reținut: să se atace, dar nu aşa cum stă scris în Pachetele roşii!

Într-o situație neclară, Stalin nu vrea să rişte. De aceea semnătura lui Stalin nu se află pe cele mai importante directive ale „Marelui Război pentru Apărarea Patriei", directivele inițiale ale războiului. El s-a pregătit să îndeplinească o obligație de onoare, să semneze alte directive, într-o altă situație. Nu voia să semneze directivele unui război defensiv, ci pe acelea ale misiei de eliberare a statelor lumii.

Hitler a citit telegramele inteligentului Schulenburg dar, fără îndoială, a înțeles şi singur că Stalin speră ca „în domeniul politicii externe să atingă un scop de mare importanță prin forțele proprii". Hitler a înțeles cît de periculos este acest lucru şi l-a lipsit pe Stalin de o asemenea posibilitate. Iată de ce, în primele directive ale unui război forțat defensiv, neaşteptat pentru Stalin, apare semnătura „membrului sovietului secretariatului".

Ocupîndu-şi funcția, orice şef de guvern comunică programul activității sale. Dar Stalin? Şi Stalin. Este drept, cuvîntarea lui Stalin, care poate fi socotită programatică, a fost rostită, dar n-a fost publicată niciodată.

La 5 mai 1941, eînd numirea lui Stalin fusese în prealabil decisă (sau poate chiar avusese loc), el ține o cuvîntare la Kremlin, la primirea absolvenților academiilor militare. Stalin vorbeşte 40 de minute. Luînd în considerare faptul că de obicei tăcea, 40 de minute înseamnă foarte mult. Stalin nu vorbea în fața absolvenților academiilor militare în fiecare an. Au existat doar două asemenea cuvîntă.ri. Prima cuvîntare a fost în 1935. Kirov fusese ucis cu cîteva luni în urmă, asupra țării atîrna toporul ce pedepseşte, se pregătea în secret „Marea epurare", iar tovarăşul Stalin ține o cuvîntare în fața absolvenților academiilor militare: cadrele rezolvă totul. Este puțin probabil că atunci a putut înțelege cineva sensul autentic al cuvintelor lui Stalin. Însă Stalin n-a stat mult pe gînduri. A schimbat aproape toate cadrele, ucigîndu-le.

Iar în mai 1941, Stalin spune pentru a doua oară ceva important absolvenților din academiile militare. Acum are în vedere un lucru mult mai serios şi mai întunecat, de aceea cuvîntarea sa este secretă. Nu *s-a publicat niciodată,* aceasta fiind o garanție suplimentara a importanței ei. Stalin a vorbit despre război, mai precis despre războiul cu Germania, în izvoarele sovietice, apar trimiteri la această cuvîntare cu o întîrziere de 30-40 de ani. „Secretarul general al CC al VKP(b) LV. Stalin, luînd cuvîhtul la 5 mai 1941, la primirea absolvenților academiilor militare, a dat clar de înțeles că armata germană este inamicul cel mai probabil" (V7/, 1978, Nr. 4, pag.85). *Istoria celui de-al doilea război mondial* (voi. 3, pag. 439) confirmă că Stalin a vorbit despre război, anume despre războiul cu Germania. Mareşalul Uniunii Sovietice G.K. Jukov merge şi mai departe. El declară că Stalin, în maniera sa obişnuită, a pus întrebări şi tot el a răspuns. Printre altele, Stalin a pus întrebarea dacă armata germană este invincibilă şi a răspuns negativ. Stalin a numit Germania agresor, cuceritor, cotropitor al altor țări şi popoare şi a prevăzut că o astfel de politică nu se va încheia cu succes pentru Germania *(Amintiri şi cugetări, pag.* 236).

Vorbe de aur. Dar de ce să fie ținute în secret? Este limpede că în mai 1941 lui Stalin nu-i era la îndemînă să-şi numească vecinul agresor şi cuceritor, însă peste o lună şi jumătate Hitler va ataca URSS, încît cuvîntarea din mai trebuia publicată imediat. Trebuia să apară în fața poporului şi să spună: fraților şi surorilor, eu am prevăzut o asemenea întorsătură a lucrurilor şi am prevenit în secret ofițerii încă din 5 mai. În afară de absolvenții academiilor, în sală se aflau toți liderii superiori politici şi militari şi fiecare poate să confirme. Iată stenograma cuvântării mele...

Dar nu, Stalin nu şi-a amintit cuvîntarea şi nu i-a adus ca martori pe ascultători. S-a terminat războiul, Stalin a fost ridicat la rangul de generalisim şi l-au declarat cel mai înțelept dintre strategi, în acest moment, lacheii stalinişti ar fi putut să-şi amintească de cuvîntarea din 5 mai 1941; el, la o adică, ne-a prevenit încă din mai, ah, dacă măcar am fi demni. De marile lui învățături! însă nimeni n-a amintit de cuvîntare în tot timpul vieții lui Stalin. Şi-au amintit mult mai tîrziu, dar n-au publicat-o. Există o singură cauză: la 5 mai 1941, Stalin a vorbit despre războiul împotriva Germaniei, însă NU a vorbit despre posibilitatea unui atac german. Stalin a prezentat războiul împotriva Germaniei FĂRĂ agresiunea germană asupra URSS, cu un alt scenariu al începutului războiului.

Pînă în prezent operele lui Stalin dețin întîietatea în lume în privința numărului de volume editate. S-a publicat mult, chiar şi observațiile de pe manşeta unor cărți: toate acestea sunt inestimabile izvoare de înțelepciune, însă cînd este vorba despre războiul cu Germania, s-a păstrat secretul mai multe decenii. Mai mult, au fost luate măsuri speciale pentru ca acea cuvîntare să fie uitată pentru totdeauna. Imediat după război, a fost editată în milioane de exemplare şi în mai multe limbi cartea *Despre Marele Război pentru Apărarea Patriei,* începe cu discursul lui Stalin la radio, pe data de 3 iulie 1941. Scopul cărții este clar: să ne bage în cap ideea că Stalin a început să vorbească despre războiul sovieto-german numai după *invazia* germană. Desigur, vorbea despre

apărare, însă Stalin începuse să vorbească despre război şi înainte de acesta. Dar nu despre unul de apărare, ci despre cu totul altceva.

Interesant, despre ce?

Ştim deja că după semnarea pactului Molotov-Ribben-trop, renumiții comandanți sovietici Jukov şi Merețkov, renumitul lider polițist al tuturor vremurilor şi popoarelor, Lavrenti Beria, au făcut multe ca să distrugă tot ce era legat de apărarea teritoriului sovietic. Iată însă că Stalin a început să vorbească despre războiul cu Germania. A vorbit la o consfătuire secretă, dar în aşa fel încît să-l asculte toți absolvenții academiilor militare, toți generalii, toți mareşalii. Ce pot face în această situație Jukov, Merețkov, Beria? Vor începe să instaleze pe graniță sîrmă ghimpată, mine, vor mina podurile? Nu, dimpotrivă. „La începutul lui mai 1941, după cuvîntarea lui Stalin la primirea absolvenților academiilor militare, tot ceea ce s-a făcut pentru instalarea barajelor şi pentru minare a început să se frîneze şi mai mult" (Starinov, op.cit., pag.186).

Dacă nu-l credem pe colonelul GRU, Starinov, şi cartea sa cu adevărat remarcabilă, putem să facem referire la arhivele germane şi acolo vom găsi acelaşi lucru: după toate probabilitățile, spionajul german n-a izbutit-niciodată să pună mîna pe textul integral al cuvîntării lui Stalin, însă după anumite indicii directe şi indirecte, spionajul german a considerat că în 5 mai 1941 Stalin a vorbit despre războiul cu Germania. Acelaşi spionaj german a observat cîmpurile de mine şi alte baraje dezafectate în mai şi iunie 1941. Scoaterea barajelor de pe graniță este un element necesar al ultimelor pregătiri de război. Pregătiri care nu sunt defensive, se înțelege...

Mai 1941 se constituie într-o cotitură bruscă în toată propaganda sovietică. Pînă atunci ziarele comuniste ridicau în slăvi războiul şi se bucurau că Germania nimiceşte tot mai multe state, guverne, armate, partide politice. Conducerea sovietică era pur şi simplu entuziasmată: „războiul contemporan, în toată frumusețea sa înfricoşătoare!" *(Pravda,* 19 aug. 1940).

Sau iată descrierea Europei în război: „o încăierare de cadavre, o privelişte pornografică, unde şacalii devoră alți şacali'" *(Pravda,* 25 decembrie 1939). Pe aceeaşi pagină se află telegrama prietenească de felicitare a lui Stalin către Hitler. Comuniştii încearcă să ne convingă că Stalin l-a crezut pe Hitler şi a dorit prietenia cu el. Drept dovadă, ne pun sub nas telegrama lui Stalin din 25 decembrie: „Şefului Statului German, domnului Adolf Hitler." Aşadar, dincolo de telegrama lui Stalin, se află şacalii care devoră alți şacali. Acelaşi lucru s-a spus însă şi despre Hitler! Care alți şacali se mai devoră în încăierarea de cadavre din Europa?

Apoi tonul s-a schimbat brusc.

Iată tonul *Pravdei* a doua zi după cuvîntarea secretă a lui Stalin: „Dincolo de hotarele patriei noastre, pîlpîie flacăra celui de-al doilea Război Imperialist. Toată povara nenorocirilor lui nenumărate apasă pe umerii celor ce muncesc. Popoarele nu vor război. Privirile lor sunt ațintite înspre țara socialismului care strînge roadele muncii paşnice. Ele văd pe bună dreptate în forțele armate ale Patriei noastre, în Armata Roşie şi în Flota maritimă de război, bastionul de nădejde al păcii... În actuala situație internațională complexă, trebuie să fim gata pentru orice lucru imprevizibil..." *(Pravda, 6* mai 1941, editorial).

Ia te uită! La început, prin pactul Molotov-Ribbentrop, Stalin a deschis zăgazurile celui de-al doilea război mondial şi s-a bucurat să vadă „şacalii devorînd pe alți şacali", iar acum şi-a amintit de popoarele care vor pace şi care se uită cu speranță la Armata Roşie!

În martie 1939, Stalin învinuia Marea Britanic şi Franța că vor să ducă Europa în război, păstrîndu-se însă în afara acestuia, pentru ca apoi „să intre în scenă cu forțe proaspete, să intre, fireşte, «în interesul păcii» şi să dicteze participanților slăbiți de război condițiile lor" (I .V. Stalin, Raportul din 10 martie 1939).

Nu ştiu ce au plănuit „imperialiştii", însă la semnarea pactului, care a fost cheia războiului, a participat un singur lider: Stalin. La semnarea pactului care a inițiat războiul n-au participat nici liderii japonezi, nici cei americani, nici cei britanici, nici cei francezi. Chiar şi cancelarul german a lipsit. Stalin însă nu. Stalin însuşi nu s-a păstrat în afara războiului. El însuşi vorbea acum despre Armata Roşie, care poate să pună capăt vărsării de sînge.

Nu cu mult timp în urmă, la 17 septembrie 1939, Armata Roşie a atacat prin surprindere Polonia. A doua zi, guvernul sovietic a arătat la radio motivul: „Polonia a devenit un cap de pod favorabil acțiunilor neaşteptate şi fortuite, care pot constitui o amenințare pentru URSS... Guvernul sovietic nu mai poate rămîne indiferent la aceste fapte... Avînd în vedere situația, guvernul sovietic a dat dispoziție Comandamentului general al Armatei Roşii să ordone trupelor să treacă frontiera şi să ia sub protecția sa viața şi avutul populației..." *(Pravda,* 18 sept. 1939).

Este timpul să ne punem întrebarea: cine a transformat Polonia într-un „cap de pod favorabil acțiunilor neaşteptate"?

Cinismul lui Molotov (şi al lui Stalin) n-are limite. Hitler a -venit în Polonia ca „să extindă spațiul

vital pentru germani". Molotov a venit cu alt scop: „să scape poporul polonez dintr-un război aducător de nenorociri, război în care a fost împins de conducători nechibzuiți şi să-i dea posibilitatea să trăiască în pace".

Nici astăzi comuniştii sovietici nu şi-au schimbat părerile privind acele evenimente, în 1970 a apărut o culegere oficială de documente despre trupele sovietice de grăniceri *(Trupele de grăniceri ale URSS, 1939-iunie 194Î).* De exemplu, documentul nr.192 afirmă că acțiunile sovietice din septembrie 1939 au avut scopul de „a ajuta poporul polonez să iasă din război". Uniunea Sovietică a ajutat „dezinteresat", întotdeauna şi pe toți, să găsească drumul păcii. La 13 aprilie 1941, Molotov semnează pactul privind neutralitatea cu Japonia: „să mențină relații paşnice şi de amiciție şi să respecte reciproc integritatea şi inviolabilitatea teritorială... În caz că una din părți va constitui obiectul unor acțiuni de război din partea uneia sau a mai multor puteri, cealaltă parte va respecta neutralitatea pe tot parcursul conflictului".

Cînd Stalin s-a aflat în pragul înfrîngerii, Japonia şi-a respectat cuvîntul dat. Şi iată că Japonia se află în pragul înfrîngerii. Armata Roşie atacă nimicitor şi prin surprindere. După aceasta, guvernul sovietic declară: „o astfel de politică este singurul mijloc capabil să elibereze popoarele de noi suferințe şi sacrificii şi să dea posibilitate poporului japonez să scape de distrugeri". (Comunicatul guvernului sovietic din 8 august 1945). E necesar să observăm că, formal, comunicatul a fost dat pe 8 august, iar trupele sovietice au atacat pe 9 august, în practică, atacul s-a dat doar peste cîteva ore.

În limbaj militar acest fapt se numeşte: „Pregătirea şi darea loviturii inițiale prin surprindere, prin deschiderea unui nou front strategic". (Generalul de armată S.P. Iva-nov, *Perioada inițială a războiului,* pag. 281).

În limbaj politic acest fapt se numeşte „un act drept şi uman al URSS" (Colonel A.S. Savin, *VIJ,* 1985, Nr. 8, pag. 56).

După primul atac nimicitor, Mareşalul R.I. Malinovski se adresa trupelor sale: „Poporul sovietic nu poate să trăiască şi să muncească în linişte atîta timp cît imperialiştii japonezi zăngăne armele la frontiera noastră extrem--orientală şi aşteaptă un moment propice ca să năvălească asupra patriei noastre". CKbmmun/st, 1985, Nr. 12, pag. 85). Mareşalii sovietici se tem mereu că cineva va „năvăli". Malinovski a rostit aceste cuvinte la 10 august 1945. Hiroshima nu mai exista, iar Malinovski ştia acest lucru. Oare după Hiroshima, „imperialiştii japonezi" n-au altceva de făcut decît să „aştepte momentul propice"?

Publicațiile sovietice contemporane (de exemplu *VIJ,* 1985, Nr. 8) insistă că „intrarea URSS în război cu Japonia corespundea şi intereselor poporului japonez...". „Uniunea Sovietică a avut drept scop să salveze popoarele Asiei, printre care şi cel japonez, de noi suferințe şi sacrificii..."

În mai 1941, deodată, presa sovietică începe să declare că popoarele Europei vor pace şi privesc cu speranță la Armata Roşie. Era acelaşi ton, aceleaşi cuvinte care se rosteau înaintea fiecărei „eliberări" comuniste.

La sfirşitul lui 1938 s-a încheiat „Marea epurare". S-a intrat într-o nouă etapă. La vremuri noi, țeluri noi, lozinci noi. Pentru prima oară în martie 1939, Stalin a spus că poporul trebuie să se pregătească pentru unele lucruri „neaşteptate", care nu vor avea loc în interiorul țării, ci pe arena internațională, în august 1939, Stalin aduce prima surpriză, primul lucru „neaşteptat", din cauza căruia a rămas fără replică nu numai poporul sovietic, ci întreaga lume: pactul Molotov-Ribbentrop. În acest moment, trupele germane, urmate de cele sovietice, intrau în Polonia. Explicația sovietică oficială: „Polonia a devenit un cîmp pentru diverse acțiuni «neaşteptate». Nu-i nimic, acest pericol este lichidat prin actul dezinteresat al guvernului sovietic, al Armatei Roşii şi al NKVD. Însă Stalin cheamă poporul să fie gata pentru noi acțiuni neaşteptate", întrucît „situația internațională devine tot mai încurcată".

Pactul cu Germania fusese semnat: de ce situația este tot mai încurcată? Stalin însă repetă cu încăpățînare avertismentul său: să nu credem în simplitatea aparentă, să fim gata pentru acțiuni neaşteptate, pentru schimbări şi întorsături bruşte.

La 22 iunie 1941, toate discuțiile privind acțiunile neaşteptate încetează, iar lozinca cade în desuetitudine. În publicațiile sovietice actuale, nu se pomeneşte deloc de lozinca „pregătiți-vă pentru acțiuni neaşteptate". Această lozincă era însă unul din leit-motivele cele mai răsunătoare ale propagandei „perioadei prebelice[1]'.

La prima vedere este de mirare că însuşi Stalin n-a mai amintit ulterior niciodată de lozinca sa. Căci putea spune: Hitler a atacat prin surprindere, iar eu v-am prevenit să fiți gata pentru acțiuni neaşteptate! însă Stalin n-a spus niciodată aşa ceva. Mareşalul Timoşenko ar fi putut să amintească după război: va aduceți aminte ordinul Nr. 191? V-am prevenit! Istoricii sovietici de azi şi birocrați de partid (fără să-i numească pe Stalin şi Timoşenko) ar fi putut zice: iată ce partid înțelept! în paginile ziarelor centrale făcea apel aproape în fiecare zi ca poporul să se pregătească pentru acțiuni

neaşteptate!

Nici Stalin, nici Timoşenko, nici altcineva n-a mai amintit vreodată de lozinca din mai şi iunie 1941. De ce oare? Fiindcă prin lozinca „pregătiți-vă pentru acțiuni neaşteptate" nu se înțelegea invazia germană, ci ceva în sens contrar. Sub lozinca „pregătiți-vă pentru acțiuni neaşteptate" cekiştii nu instalau mine la graniță, ci deminau şi ştiau că aceasta înseamnă pregătirea pentru cea mai importantă acțiune neaşteptată a secolului XX.

Chemînd armata şi poporul să fie gata pentru acțiuni neaşteptate la scară internațională, presa sovietică n-a asociat niciodată această chemare cu posibilitatea unei invazii străine şi a unui război defensiv pe propriul teritoriu.

Ca să ne facem o idee despre valoarea reală a lozincii, trebuie să deschidem prima pagină a ziarului *Pravda* din l mai 1941. Această pagină a dat tonul întregului cor amplu, care pur şi simplu a repetat docil cuvîntul *Pravdei.*

Aşadar, *Pravda* Nr. 120 (8528) din l mai 1941. Pe prima pagină a ziarului, printre multe fraze goale, sunt doar două citate. Ambele aparțin lui Stalin.

Primul se află chiar la începutul articolului de fond: „Ceea ce este înfăptuit în URSS, poate să fie înfăptuit şi în alte țări" (Stalin).

Al doilea se află în ordinul Narkom-ului apărării privind pregătirea pentru acțiuni neaşteptate şi „trucuri" ale duşmanilor noştri exteriori (Stalin).

Pe prima pagină se mai scrie despre sîngerosul război care a cuprins Europa, despre suferințele oamenilor muncii, năzuința lor spre pace şi speranțele lor în Armata Roşie, în acest sens, al doilea citat îl completează pe primul.

În prima pagină se scrie mult despre eforturile sovietice de a menține pacea, însă în calitate de vecin cu care s-au stabilit în sfîrşit relații normale este citată Japonia. Germania nu se mai numără printre prieteni.

Desigur, conform *Pravdei,* duşmanul este viclean şi hrăpăreț. Iar noi vom răspunde la uneltirile lui, însă nu în sensul apărării teritoriului propriu, ci în sensul eliberării popoarelor Europei de nenorocirile unui război sîngeros.

Aşa încît, ca să se prevină asemenea acțiuni neaşteptate, la cinci zile după începerea campaniei răsunătoare din toate ziarele sovietice, Stalin a acceptat postul de Şef al guvernului şi a rostit cuvîntarea sa secretă, în care a indicat drept inamic principal Germania.

În mai 1941, Stalin a primit o responsabilitate de stat în vederea „acțiunilor neaşteptate", în iunie Hitler a atacat, însă aceasta era considerată doar o „acțiune neaşteptată" care îl silea pe Stalin să respingă responsabilitatea de stat.

Este clar că Stalin nu s-a pregătit pentru invazia germană, ci pentru invazia *asupra* Germaniei.

Capitolul 20 CUVÎNTUL ŞI FAPTA

Cuvintele nu corespund întotdeauna faptelor.
V.Molotov, (din convorbirea cu Hitler, 13 nov. 1940)

În cuvîntarea sa secretă din 5 mai 1941 Stalin a declarat că „războiul cu Germania nu va începe mai devreme de 1942". Aceasta este cea mai importantă frază din cuvîntare. De la înălțimea cunoştințelor noastre de astăzi, eroarea lui Stalin este evidentă, însă nu ne vom grăbi să rîdem de greşelile lui.

Să luăm aminte: discursul era secret. Fără îndoială că Stalin era interesat să-şi ascundă secretele față de inamic, însă la Kremlin, Stalin era ascultat de TOȚI absolvenții şi de TOȚI profesorii din TOATE academiile militare, de conducerea politică superioară a țării şi de conducerea militară superioară a Armatei Roşii. Mai mult, conținutul cuvîntării a fost comunicat tuturor generalilor şi coloneilor sovietici.

Generalul-maior B. Tramm: „La mijlocul lui mai 1941, Preşedintele Sovietului central al Osoaviahim-ului[31], generalul-maior de aviație P.P. Kobelev, a adunat corpul de comandă al Sovietului central şi ne-a transmis punctele principale ale cuvîntării lui I.V.Stalin, ținută la primirea absolvenților academiilor militare" (V7/, 1980, Nr. 6, pag.52).

Pe de o parte, cuvîntarea lui Stalin este secretă, pe de alta, conținutul ei este cunoscut de mii de oameni. Există o explicație a acestui paradox? Există.

Din amintirile amiralului Flotei Uniunii Sovietice, N.G. Kuznețov, ştim că după numirea lui G.K. Jukov ca şef al Marelui Stat-Major a fost elaborată „o directivă foarte importantă, care indica

[31] *Osoaviahim-.* societatea de sprijin pentru apărare şi construcții aviochimice. A existat între 1927-1948.

comandanților regiunilor militare şi ai flotelor că Germania este cel mai posibil inamic în viitorul război" *(jn ajun,* pag. 313).

La 6 mai 1941 directiva a fost transmisă statelor-majore ale regiunilor militare de frontieră pentru executare. Există indicii că a fost primită în aceeaşi zi. Spune acest lucru, de pildă, Mareşalul Uniunii Sovietice, I.H. Bagramian. Mareşalii sovietici pomenesc adesea despre această directivă strict secretă, însă nu dau citate. După o jumătate de secol, din această directivă a rămas doar o frază „...să fim gata ca la indicația Comandantului general să dăm lovituri puternice pentru distrugerea inamicului, pentru ducerea acțiunilor de luptă pe teritoriul său şi pentru cucerirea aliniamentelor importante" (V.A. Anfilov, *Faptă eroică eternă,* pag. 171). Dacă va fi existat în directivă o vorbă despre apărare, mareşalii şi istoricii comuniști n-ar fi întîrziat să o citeze. Textul întreg al directivei din 5 mai nu este însă citat. Directiva rămîne strict secretă chiar şi la o jumătate de secol după terminarea războiului.

Cenzura sovietică a scăpat doar o singură frază, care însă dezvăluie, ea singură, sensul atît de tăinuitului document. Problema este că într-un război de apărare soldatul intră fără ordin. De sute de ani luptătorii ruşi au intrat în războiul cu agresorii fără să aştepte o comandă de sus. Inamicul trece rîul de frontieră şi aceasta înseamnă, pentru soldat, începutul războiului. Dreptul şi datoria soldatului este să ucidă pe oricine încearcă să pătrundă la obiectivul apărat. Legea sovietică protejează în mod special dreptul fiecărui soldat de folosire independentă a armei şi aceeaşi lege pedepseşte aspru pe orice soldat care nu s-a folosit de armă în cazul cînd circumstanțele o cer.

Soldatul de pe frontiera de stat este soldat în post de luptă, într-un *război* de apărare, lui nu-i trebuie ordine şi directive. Situația normală a războiului defensiv este următoarea. Soldatul, rebegit de frigul nopții, se înfăşoară mai bine cu mantaua, gîndindu-se că acuşi va merge să se culce, după ce în prealabil va fi tras un ghiont „schimbului" său ca să plece în post. Dar deodată cască ochii şi vede inamicii care trec rîul. Soldatul deschide foc asupra „vrăjmaşului" şi astfel dă alarma. Se trezeşte comandantul grupei, înjură buimac şi, dîndu-şi seama ce se întîmplă, îşi trimite soldații în tranşee. Pe sute de kilometri de-a lungul graniței a început focul. Apare comandantul de pluton, care coordonează focul grupelor sale. Apar alți „comandiri", mai mari în grad. Lupta începe să capete caracter organizat. Zboară rapoartele la statul-major al regimentului, iar de aici la statul-major al diviziei...

Aşa trebuie să înceapă un război de apărare, însă directiva strict secretă din 5 mai 1941 prevedea intrarea în război a milioane de soldați ai Armatei Roşii la un singur ordin, care va veni de la Comandamentul general sovietic. Soldatul picotind pe graniță poate vedea atacul inamicului. Dar cum pot şti tovarăşii de la Kremlin cînd va începe războiul? Au stabilit ei înşişi data?

În războiul defensiv intră la început soldatul, apoi sergentul, apoi comandantul de pluton, în războiul ofensiv totul merge invers. La început, intră Comandantul suprem, şeful Marelui Stat-Major, apoi comandanții de fronturi, de flote, de armate. Soldatul de rînd află despre începerea războiului ofensiv ultimul, în războiul defensiv, milioane de soldați intră unul cîte unul, în cel ofensiv toți ca unul. Soldații germani au intrat pe teritoriul inamicului toți ca unul, în acelaşi moment. Cei ai lui Stalin au făcut la fel în Finlanda, în Mongolia şi în Basarabia. La fel urmau să procedeze şi în războiul cu Germania.

Directiva din 5 mai a fost dată, dar data începerii războiului rămînea deocamdată secretă. Aşteptați semnalul şi fiți gata în orice moment, li se spune generalilor sovietici. Dînd directiva din 5 mai, Stalin a ocupat postul de Şef al guvernului sovietic pentru ca el, personal, să dea semnalul executării ei.

Hitler dăduse trupelor ordinul de executare a „directivei" sale ceva mai devreme...

Nu cunoaştem şi, după cîte se pare, nu vom cunoaşte niciodată conținutul directivei strict secrete din 5 mai 1941; este clar că a fost o directivă privind războiul cu Germania, însă războiul nu trebuia să înceapă prin invazia germană, ci în alt mod.

Dacă printre diferitele variante s-ar fi prevăzut şi aceea prin care Germania începe războiul, atunci la 22 iunie 1941 liderii sovietici de la Kremlin puteau să transmită, prin telefon sau prin oricare alt mijloc cît de primitiv, comandanților regiunilor de frontieră: „Deschideți seifurile, luați directiva din 5 mai şi faceți ceea ce este scris în ea".

Dacă în directiva din *5* mai erau mai multe variante, printre care una defensivă, putea să se spună prin telefon comandantului regiunii de frontieră: taie primele nouă variante, iar ultima, a zecea, execut-o. Însă în directivă n-au fost variante defensive. Iată de ce directiva din 5 mai n-a intrat niciodată în acțiune.

Din primul moment al invaziei germane, directiva sovietică nu mai avea nici un sens, „a îmbătrînit" într-o clipă, la fel cum „au îmbătrînit" toate tancurile sovietice de autostradă, chiar şi acelea care au fost fabricate la 21 iunie 1941.

În loc să pună în aplicare directiva care se afla în seiful fiecărui comandant, liderii sovietici de la Kremlin au trebuit să improvizeze chiar de la începutul războiului, în locul aplicării unei directive deja alcătuite, Timoşenko şi Malenkov au fost obligați să-şi piardă timpul pentru alcătuirea uneia noi. Apoi se va pierde un alt timp pentru cifrare, transmitere, primire, descifrare, în treacăt fie zis, directiva dată pe 22 iunie este tot agresivă, însă avîntul ofensiv al trupelor sovietice a fost mai reținut.

Să nu credem că directiva strict secretă din 5 mai 1941 a ajuns în seifuri şi şi-a aşteptat ceasul. Nu-i deloc aşa. Directiva a început să fie executată. Comandanții de regiuni militare au făcut foarte multe, în conformitate cu directiva, s-au desfăşurat regrupări grandioase ale trupelor sovietice la graniță, au fost scoase sute de kilometri de baraje din sîrmă şi mii de mine, au fost aduse chiar la graniță şi depozitate direct pe pămînt mii de tone de muniție, în raioanele de frontieră au fost cărate sute de mii de tone de provizii foarte diverse, necesare unui război iminent.

La 15 iunie 1941, a venit timpul ca generalii, care comandau armatele, corpurile de armată şi diviziile, să afle ceva mai mult despre intențiile conducerii superioare sovietice, în această zi, statele-majore a cinci regiuni militare de frontieră au dat ordine de luptă elaborate pe baza directivei strict secrete din 5 mai.

Cercul inițiaților s-a extins la cîteva sute de persoane. Ordinele, date la nivelul mediu de comandă al Armatei Roşii la 15 iunie 1941, au rămas şi ele strict secrete, însă, fiind mai multe, sunt citate mai des şi mai complet. Istoricii cunosc fraza din ordinul care a fost dat de statul--major al Regiunii militare speciale Pribaltica la 15 iunie, către comandanții de armate şi de corpuri de armată din respectiva regiune: „în orice clipă, trebuie să fim gata de îndeplinirea unei misiuni de luptă".

Iar acum să ne întoarcem la discursul secret al lui Stalin din 5 mai 1941. Stalin vorbeşte unei săli pline, într-o cuvîntare secreta, despre un război agresiv împotriva Germaniei, care va începe... În 1942. În aceeaşi zi, în directiva *strict* secretă, comandanții regiunilor militare de frontieră primesc indicația de a fi gata pentru agresiune în orice moment.

Încă o coincidență: la 13 iunie 1941, TASS transmite Comunicatul în care se spune că Uniunea Sovietică n-are intenția să atace Germania şi deplasează trupe la granița germană doar pentru exerciții militare, iar la 15 iunie generalii sovietici din regiunile militare de frontieră primesc un ordin numai pentru urechile lor: să fie gata în orice moment pentru cucerirea unor amplasamente pe teritoriu străin.

În mai-iunie 1941 nu mai era posibil să se ascundă pregătirile sovietice pentru „eliberarea" Europei. Stalin ştia acest lucru. De aceea anunța „naiv" întreaga lume, prin Comunicatul TASS, că URSS nu se pregăteşte de agresiune. Fireşte, Hitler şi spionajul german nu cred într-un fals atît de grosolan. Tocmai de aceea Stalin comunică „în secret" miilor de ofițeri (în acelaşi timp şi spionajului german) că Uniunea Sovietică va ataca Germania... În 1942.

Nu se mai putea ascunde, însă data putea rămîne neştiută. Pe acest fapt a mizat cuvîntarea „secretă": „NU crezi, Hitler, în comunicatele mele -pe față-, atunci cre-de-mă în cele «secrete»".

Hitler a avut destulă înțelepciune să nu creadă nici în unele, nici în altele.

Capitolul 21 PACIFISM CU COLȚI

Trebuie să surprindem inamicul, să prindem momentul cînd trupele sale sunt risipite.
I.V. Stalin

La 8 mai 1941, peste două zile de la cuvîntarea „secretă", TASS transmite în eter o dezmințire.

Peste o lună, la 13 iunie 1941, TASS va transmite un alt comunicat, foarte straniu. Ca să-l înțelegem, trebuie să-l citim cu atenție şi să ne străduim să înțelegem dezmințirea din 8 mai. Iat-o:

„Ziarele japoneze publică un comunicat al agenției Domei, în care se spune că Uniunea Sovietică concentrează mari forțe militare la granița vestică... concentrarea trupelor pe granița vestică are o anvergură extraordinar de mare. Datorită acesteia este întreruptă circulația pasagerilor pe calea ferată siberiana, întrucît trupele din Orientul Extrem sunt transferate la frontiera vestică. Din Asia centrală sunt transferate de asemenea mari forțe militare... O misiune militară în frunte cu Kuznețov a plecat de la Moscova la Teheran. Scopul misiunii, notează agenția, este legat de problema unor aerodromuri ale Uniunii Sovietice în partea centrală şi vestică a Iranului.

TASS este împuternicită să declare că acest comunicat bănuitor de bătător la ochi al agenției Domei, împrumutat de la un corespondent necunoscut al agenției United Press, este fructul fanteziei bolnave a autorilor ei... nu există şi nici nu se prevede vreun fel de «concentrare de mari forțe militare» la frontiera vestică a URSS. Dramul de adevăr conținut în comunicatul agenției Domei, prezentat în acelaşi mod grosolan denaturat, constă în faptul că din zona Irkutsk în zona Novosibirsk se transferă o divizie de infanterie, în vederea unei încartiruiri în condiții mai bune la Novosibirsk. Toate celelalte din comunicatul agenției Domei sunt fantezii de la cap la coadă."

Iar acum să vedem cine are dreptate: Domei şi United Press sau TASS?

Domei vorbeşte despre o misiune sovietică în Iran, iar TASS o dezminte. Peste trei luni, trupele sovietice au intrat în Iran şi, într-adevăr, şi-au construit aerodromuri (nu numai aerodromuri însă, ci şi multe altele). Despre care Kuznețov este vorba, putem ghici, Kuznețovi sunt mai puțini decît Ivanovi. Dar nu aici stă problema. Sovieticii au intrat în Iran. Ziarele japoneze, folosind surse americane, au prevăzut exact evenimentele. Dezmințirea TASS se dovedeşte deja a fi mincinoasă.

Domei: „concentrarea trupelor are o anvergură extraordinar de mare". Corect. Pe lîngă altele, Stalin a concentrat la granița germană douăzeci de corpuri de armată mecanizate şi cinci de desant aerian. Cine altcineva, în istoria tuturor civilizațiilor, înainte sau după aceasta, a mai concentrat un asemenea număr de trupe pur ofensive împotriva unui singur inamic?

TASS vorbeşte despre o singură divizie de infanterie „de la Irkutsk la Novosibirsk". Să ascultăm şi alți martori. Generalul-locotenent G.Şelahov (în acea vreme general--maior, şeful de stat-major al armatei I, distinsă cu ordinul „Steagul Roşu" de pe Frontul din Extremul Orient): „Conform Comisariatului Popular de Apărare din 16 aprilie 1941, din componența Frontului din Extremul Orient au fost trimise spre vest Direcțiile corpurilor de armată 18 şi 31 infanterie, diviziile 21 şi 66 infanterie, brigăzile 211 şi 212 desant aerian şi cîteva unități cu destinație specială" *(yij,* 1969, Nr.3, pag.56). Transferul trupelor de desant aerian este un semn sigur al pregătirii pentru ofensivă.

Transferul unor brigăzi de desant aerian pentru suplimentarea a cinci corpuri de desant aerian, deja înființate în zonele estice ale țării, dovedeşte pregătirea unei operațiuni ofensive de proporții gigantice, care nu s-a mai petrecut niciodată în istorie şi-să dea Dumnezeu!-nu se va mai petrece niciodată. Iar falsa „dezmințire" TASS, care ascunde transferul trupelor, inclusiv al celor de desant aerian, dovedeşte că operațiunea ofensivă se pregătea în condițiile unui secret total, absolut surprinzător pentru inamic. Jukov era meşter la astfel de falsuri. Apropo, brigada 212 desant aerian era preferată de Jukov. În august 1939, aceasta se afla în rezerva personală a lui Jukov, alături de un batalion Osnaz al NKVD, şi a fost folosită în momentul atacului prin surprindere care a nimicit armata 6 japoneză. Brigada a fost folosită la lovitura finală executată în spatele frontului armatei 6 japoneză.

Acum Jukov transferă în secret cea mai bună brigadă a Armatei Roşii din Extremul Orient în componența corpului 3 de armată desant aerian de pe granița românească. Hitler n-a permis ca brigada şi întreg corpul 3 desant aerian să mai fie folosită conform destinației sale inițiale. După începerea operațiunii „Barbarossa", corpul 3 desant aerian a fost transformat din cauza inutilității sale în noul context în divizia 87 infanterie (mai tîrziu 13 cavalerie), care, apoi, s-a evidențiat în luptele defensive. Dacă Stalin s-a pregătit de apărare, de ce n-a format de la bun început divizii de infanterie în locul brigăzilor şi corpurilor de desant aerian?

Putem urmări deplasarea secretă a trupelor din Extremul Orient, după mai multe surse. Mareşalii Uniunii Sovietice, G.K. Jukov şi I.H. Bagramian, confirmă venirea corpului de armată 31

infanterie din Extremul Orient în Regiunea militară specială Kiev la 25 mai 1941. Aceasta înseamnă că în momentul transmiterii „dezmințirii" corpul 31 infanterie se afla undeva pe Magistrala transsiberiană.

Generalul-colonel LI. Liudnikov declară că desfăşu-rînd, mobilizînd şi conducînd divizia 200 infanterie, a primit ordin să intre în componența corpului 31 infanterie. Apoi corpul (ca şi altele) s-a deplasat în secret la granița germană. Hitler a făcut astfel încît corpul de armată 31 infanterie să nu-şi mai termine drumul început.

Drumurile altor corpuri de armată, divizii şi brigăzi, transferate în secret din Extremul Orient, pot fi urmărite de oricine doreşte după nenumăratele amintiri ale generalilor şi mareşalilor sovietici, după depozițiile soldaților sovietici din Extremul Orient căzuți prizonieri la frontiera germană sau la cea română, după rapoartele informative ale spionajului german şi după multe alte surse.

TASS vorbeşte despre o singură divizie de infanterie transferată din Irkutsk în Novosibirsk „în vederea unei încartiruiți în condiții mai bune". De mulți ani caut fără succes urmele acestei divizii misterioase. Rog pe toți să mă ajute să găsesc o informație cît de mică despre divizia care a fost debarcată în primăvara lui 1941 la Novosibirsk.

În locul acestei informații, am o mulțime de alte informații: divizii din Irkutsk şi Novosibirsk, din Cita şi Ulan-Ude, din Blagoveşcensk şi Spasski, din Iman şi Barabaş, din Habarovsk şi din Voroşilov au fost îmbarcate, dar n-au fost debarcate în oraşul vecin, ci la granița vestică. Şi cartea publicată chiar la Irkutsk *(Regiunea militară Zabaikal)* spune despre ciudatul transport al multor divizii la granițele vestice. De exemplu: în aprilie se îmbarca în secret divizia 57 tancuri a colonelului V.A. Mişulin, fără să cunoască destinația.

Divizia 57 tancuri ajunge în Regiunea militară specială Kiev şi primeşte ordinul de a începe debarcarea în raionul Şepetovka.

În acest timp, fluxul trupelor pe Magistrala transsiberiană şi pe toate celelalte magistrale creşte. Ştim că la 25 mai 1941 corpurile de armată extrem-orientale încep debarcarea în Ucraina (de exemplu, corpul 31 infanterie în raionul Jitomir) iar a doua zi, comandantul Regiunii militare Ural primeşte ordinul de a transfera două divizii de infanterie în Pribaltica (General-maior A. Grîlev, profesor V. Hvostov, *Kommunist,* 1968, Nr. 12, pag.67). În aceeaşi zi, Regiunea militară Zabaikal şi Frontul din Extremul Orient primesc ordinul de trimitere spre vest a încă nouă divizii, inclusiv trei de tancuri *(idem).*

Iar pe Magistrala transsiberiană se deplasează deja armata 16 şi tot acolo se îndreaptă armatele 22 şi 24.

Minciuna cea mai sfruntată a „dezmințirii" TASS nici măcar nu constă în condițiile de încartiruire. „Nu există şi nici nu se prevede vreo concentrare", iată minciuna cea mare. Mai întîi, concentrarea a existat, iar invazia germană a confirmat-o: concentrarea sovietică a depăşit cele mai îndrăznețe presupuneri. Apoi, în momentul transferării tuturor acestor brigăzi şi corpuri de armată se prevedea o operațiune feroviară importantă şi cu adevărat fără precedent în istoria mondială: transferul celui de Al doilea eşalon strategic al Armatei Roşii.

Directiva de începere a transferării celui de Al doilea eşalon strategic a fost transmisă la 13 mai. „Dezmințirea" TASS avea tocmai rolul de a o masca. Exact peste o lună a început transferul eşalonului şi atunci TASS dă un nou comunicat, precum că nimic serios nu se întîmplă în Uniunea Sovietică, în afară de transportul obişnuit al rezerviştilor la exerciții.

Să ascultăm alți martori. Generalul-maior A.A. Lobacev era în acea vreme membru al sovietului militar al armatei 16. El povesteşte despre 26 mai 1941:

„Şeful de stat-major a relatat că s-a primit de la Moscova o informație cifrată foarte importantă, care privea armata 16... Ordinul de la Moscova cerea să se redisloce armata 16 într-un nou loc. M.F. Lukin trebuia să meargă imediat la Marele Stat-Major pentru primirea de indicații, iar colonelul M.A. Salin şi cu mine să organizăm trimiterea eşaloanelor.

- Unde?- l-am întrebat pe Kurocikin.

- În vest.

Ne-am sfătuit şi am hotărît că primii vor fi trimişi tanchiştii, după aceea divizia 152 şi celelalte formațiuni, iar la sfîrşit-statul-major cu unitățile auxiliare.

- Să trimiteți eşaloanele noaptea. Nimeni nu trebuie să ştie că armata pleacă, ne-a prevenit comandantul...

La plecarea eşaloanelor de tancuri, au venit Kurocikin şi Zimin, au adunat corpul de comandă al corpului 5 armată, au urat generalului Alexeenko şi tuturor comandanților să nu facă de rîs tradițiile luptătorilor din Zabaikal...

Toți au ascultat aceste calde urări de drum bun şi fiecare se gîndea că se prea poate ca în curînd să nu fie vorba despre pregătirea de luptă, ci despre acțiuni de luptă'" (Pe *drumuri grele,*

pag.123).

Mai departe generalul Lobacev povesteşte lucruri uluitoare. Comandantul de armată, generalul Lukin, Lobacev însuşi şi şeful de stat-major al armatei 16, colonelul M.A. Salin (viitor şef GRU) ştiu că armata 16 este transferată în vest, dar nu ştiu exact unde. Tuturor celorlalți generali din armata 16 li se comunică „în secret" că destinația armatei este frontiera iraniană, corpului de comandă inferior i se spune că scopul mutării sunt exercițiile, soțiilor celor din corpul de comandă- că armata pleacă într-o tabără de instrucție.

Într-un război defensiv, măcar generalii nu trebuie mințiți cu privire la direcția în care va trebui să acționeze armata, însă în armata 16 trei comandanți superiori ştiu despre granița vestică, ceilalți generali au primit cu bună credință o informație falsă.

În acelaşi timp, în armata germană se proceda la fel: se răspîndea o minciună foarte apropiată de adevăr privind operațiunea „Leul de mare", înşelarea voită a trupelor cu privire la direcția acțiunilor este întotdeauna primul semn al pregătirii unei ofensive prin surprindere. Ca să te ascunzi de inamic, trebuie să te ascunzi şi de trupele tale. Aşa au făcut toți agresorii. Aşa a făcut Hitler. Aşa a făcut Stalin. Este interesant că în aprilie 1941 toți înțeleg că, totuşi, armata 16 pleacă la război. Iat-o pe soția lui Lobacev, care îşi întreabă soțul cu insistență:

„- Mergi la război?

- De unde ai mai scos-o?

- Da' ce, eu nu citesc ziarele?"

Este un moment psihologic foarte interesant, la care va trebui să ne întoarcem. Am întrebat sute de persoane ale acestei generații şi toți au presimțit războiul. M-am mirat: de unde au provenit aceste presimțiri. Toți răspund: din ziare!

Noi, cei de azi, aflăm rar în paginile îngălbenite^ ale acelor ani indicii directe privind un război iminent, însă oamenii acelei generații, citind printre rînduri, ştiau că războiul este inevitabil. Nu puteau afla despre pregătirile lui Hitler. Însă ei simțeau pregătirile *sovietice.*

Dar ne-am depărtat. Să ne întoarcem la povestirea generalului Lobacev. El îşi aminteşte de un grad incredibil de secretomanie cînd s-au mutat armatele: eşaloanele se deplasau doar noaptea: trenurile nu se opreau în stațiile mari şi mijlocii; transferarea statului-major al armatei 16 s-a făcut în vagoane de marfă, cu uşile şi ferestrele închise ermetic; în haltele unde se opreau eşaloanele era interzis să se iasă din vagoane, în vreme ce trenul de pasageri parcurgea Magistrala transsiberiană în 11 zile, mărfarele mergeau şi mai încet. Se pot transporta în vagoane complet închise soldați şi ofițeri. Dar aici este vorba despre statul-major al unei armate. Un asemenea grad de strictețe a secretului este neobişnuit chiar şi pentru standardele sovietice, în 1945, pe Magistrala transsiberiană s-a deplasat în sens invers un flux de trupe pentru a ataca prin surprindere trupele japoneze din Manciuria şi China. Toți generalii s-au deplasat în uniformă de ofițeri, avînd pe epoleți mai puține stele decît aveau în realitate, totuşi au mers în vagoane de pasageri, în 1941 însă au fost transportați cu mărfarul. De ce?

Capitolul 22 ÎNCĂ O DATĂ DESPRE COMUNICATUL TASS

...Stalin nu făcea parte dintre cei care îşi declara intențiile deschis.
Robert Conquest

La 13 iunie 1941, radio Moscova transmitea un comunicat TASS mai puțin obişnuit, în care se afirma că „Germania respectă neabătut condițiile pactului sovieto-ger-man de neagresiune, ca şi Uniunea Sovietică..." şi că „aceste zvonuri (adică zvonurile despre pregătirea unei agresiuni a Germaniei asupra URSS-n.n.) constituie o propagandă stîngace, ticluită de forțele duşmane URSS--ului şi Germaniei, interesate în extinderea pe mai departe şi escaladarea războiului...". A doua zi, ziarele sovietice centrale au publicat acest comunicat, iar peste o săptă-mînă Germania a atacat URSS.

Cine era autorul comunicatului TASS ştiau cu toții. Stilul caracteristic al lui Stalin era cunoscut de generalii de la statele-majore sovietice, de deținuții din lagăre, de experții occidentali.

Nu este lipsit de interes faptul că după război Stalin „a curățat" TASS-ul, însă nici unul dintre conducătorii acestei organizații n-a fost învinuit de transmiterea unor comunicate care' să poată fi socotite „vătămătoare". Stalin ar fi putut da vina pentru transmiterea Comunicatului TASS pe oricare membru al Biroului Politic, însă n-a făcut-o şi, astfel, a luat toată responsabilitatea în fața istoriei asupra sa.

În presa sovietică şi în cea de peste hotare s-a scris foarte mult despre acest comunicat TASS. S-a rîs pe seama lui Stalin. Uneori comunicatul TASS este apreciat ca manifestare a unei

miopii politice. Totuşi, comunicatul TASS din 13 iunie 1941 are un caracter mai degrabă straniu decît caraghios. Un singur lucru este clar: autorul acestui comunicat. Restul rămîne o enigmă.

Comunicatul TASS nu se acordă deloc cu felul de a fi al lui Stalin. Un om care îl cunoştea pe Stalin mai mult decît mulți alții, secretarul său personal, Boris Bajanov, îl caracteriza astfel pe Stalin: „Extraordinar de ascuns şi de viclean", „era înzestrat în mare măsură cu darul tăcerii; sub acest raport era unic într-o țară în care toți vorbim cam mult". Iată şi alte trăsături. „Era un duşman neîmpăcat al inflației de cuvinte, al flecărelii. Nu spune ce gîndeşti..." (A. Avtorhanov). „în momentele critice, la Stalin acțiunea o lua înaintea cuvîntului" (A. Antonov-Ovseenko).

Remarcabilul cercetător al epocii staliniste, Robert Conquest, observa felul de a fi taciturn şi ascuns al lui Stalin drept una dintre trăsăturile cele mai puternice ale personalității lui. „Este reținut şi ascuns", „este nevoie să ne mai uităm în întunericul disimulării excepționale a lui Stalin", „Stalin nu povestea niciodată ce are în minte, chiar şi în privința scopurilor politice".

După expresia justă a lui D. Carnegie, ştiința de a tăcea se întîlneşte mult mai rar la oameni decît alte talente. Din acest punct de vedere, Stalin a fost un geniu: ştia să tacă. Aceasta n-a fost numai trăsătura sa de caracter cea mai puternică,' ci şi arma lui de luptă cea mai tare. Prin tăcerea sa adormea vigilența adversarilor, de aceea loviturile lui Stalin erau întotdeauna surprinzătoare şi nu întîmpinau rezistență. De ce trebuia Stalin să vorbească, ca să-l audă toți? Imperiul stalinist era centralizat la maximum, iar mecanismul conducerii de stat, îndeosebi după Marea epurare, era stratificat în aşa fel încît orice ordin era transmis imediat de la cel mai înalt nivel pînă la ultimii executanți şi se îndeplinea cu strictețe. Operațiuni grandioase, de exemplu, arestarea şi suprimarea partizanilor lui Ejov şi schimbarea practic a întregului aparat de conducere al poliției secrete, s-au desfăşurat repede şi eficace, încît nu se ştia nici măcar cînd şi cum a dat Stalin semnalul de desfăşurare a acestei operațiuni.

Dacă în iunie 1941 Stalin ar fi avut unele idei, care trebuiau să ajungă imediat pînă la milioanele de executanți, de ce nu s-a folosit de maşina de comandă deja rodată, care transmitea orice fel de ordine neîntîrziat şi fără denaturări? Dacă ar fi fost un comunicat serios, ar fi fost retransmis prin toate canalele secrete.

Mareşalul Uniunii Sovietice, A.M. Vasilevski, spune că vizavi de acest comunicat, „n-au urmat nici un fel de noi indicații de principiu în privința Forțelor Armate şi nici o reexaminare a hotărîrilor luate mai devreme" (Cauza *întregii vieți,* pag. 120). Mai departe, mareşalul spune că în activitățile Marelui Stat Major şi ale Comisariatului popular pentru apărare nu s-a schimbat nimic şi nici „nu trebuia să se schimbe".

Comunicatul nu numai că n-a fost confirmat pe canalele militare secrete, dimpotrivă, avem documente că în timpul transmiterii comunicatului TASS, în regiunile militare, de pildă în Regiunea specială Pribaltica, s-a dat trupelor un ordin complet contrar sensului şi spiritului comunicatului TASS (Arhiva MO[32] a URSS, Fondul 344, opis 2459, dosar 11, pag. 31).

Comunicatul TASS nu se acordă deloc nu numai cu felul de a fi al lui Stalin, dar nici cu ideea centrală a întregii ideologii sovietice. Orice tiran comunist (Stalin îndeosebi) repetă toată viața o propoziție simplă şi clară: duşmanul nu doarme. Această propoziție magică îi permite să-şi justifice şi lipsa cărnii din magazine, şi „campaniile eliberatoare", şi cenzura, şi torturile, şi epurările în masă, şi frontiera închisă, orice. Propoziții precum „duşmanul nu doarme", „suntem înconjurați de duşmani" nu înseamnă numai ideologie, ci constituie arma cea mai tare a partidului. Cu ajutorul acestei arme a fost nimicită orice opoziție, s-au stabilizat şi s-au consolidat toate dictaturile comuniste... Şi iată că o dată, numai o dată în istoria tuturor regimurilor comuniste, capul celui mai puternic dintre aceste regimuri declară în toată lumea că amenințările de agresiune nu există.

Haideți să nu considerăm comunicatul TASS prostesc, caraghios şi naiv. Să-l considerăm ciudat, inexplicabil, de neînțeles şi să încercăm să-i înțelegem sensul.

13 iunie 1941 este una dintre cele mai importante date ale istoriei sovietice. După însemnătatea ei este cu mult mai importantă decît 22 iunie 1941. Generalii, amiralii şi mareşalii sovietici descriu în memoriile lor această zi mai în amănunt decît 22 iunie. Iată o descriere standard. Generalul-locotenent N.I. Biriukov (pe atunci general--maior, comandantul diviziei 186 infanterie din corpul 13 infanterie al Regiunii militare Ural): La 13 iunie 1941 am primit de la statul-major al Regiunii o directivă de o deosebită importanță, conform căreia divizia trebuia să plece într-o „nouă tabără". Adresa noii încartiruiri nu mi-a fost comunicată nici măcar mie, comandantul de divizie. ŞI numai călătorind la Moscova, am aflat că divizia noastră trebuia să se concentreze în pădurile de la vest de Idrița (WJ, 1962, Nr. 4, pag.80).

Se ştie că, în timp de pace, divizia are documente „secrete" şi uneori „strict secrete". Documentul „de o deosebită importanță" poate să apară numai în timp de război şi numai în cazul

[32] *MO:* Ministerstvo Oboronî—Ministerul Apărării.

deosebit cînd este vorba de pregătirea unei operațiuni de o importanță excepțională. In patru ani de război, multe divizii sovietice nu au avut vreun astfel de document. Să mai remarcăm ghilimelele folosite de generalul Biriukov cînd scrie despre „noua tabără". Divizia 186 n-a fost singura care a primit un asemenea ordin. *Toate* diviziile acestei regiuni au primit asemenea ordine.

Istoria oficială a regiunii (pag.104) fixează clar această dată: „Mai întîi a început debarcarea diviziei 112 infanterie, în dimineața zilei de 13 iunie, de mica stație de cale ferată s-a apropiat un eşalon... După el au venit altele. Apoi a început trimiterea unităților diviziilor 98, 153, 186 infanterie." Se pregăteau de trimitere diviziile 170 şi 174 infanterie, unități de artilerie, geniu, antiaeriană şi altele. Pentru dirijarea diviziilor Uralului au fost înființate comandamentele a două corpuri de armată; la rîndul lor, au fost subordonate statului-major al noii armate, armata 22 (comandant, general-locotenent F.A. Erşakov). Toată această masă de state-majore şi trupe se deplasa în secret, sub acoperirea comunicatului TASS, în pădurile Bielorusiei.

Armata 22 nu era singura.

Generalul de armată S.M. Ştemenko: „Chiar la începutul războiului, în cel mai strict secret, în regiunile de frontieră au început să se acumuleze forțe suplimentare. Din adîncul țării s-au transferat în vest cinci armate". *(Marele stnt-major în anii războiului,* pag.26).

Generalul de armată S.P. Ivanov adaugă: „în afară de acestea se pregăteau pentru redislocare încă trei armate" *(Perioada inițială a războiului,* pag. 211).

Apare întrebarea: de ce cele opt armate n-au început simultan deplasarea? Răspunsul este simplu, în martie, aprilie şi mai s-a desfăşurat în secret un grandios transfer de trupe sovietice spre vest. Întreg transportul feroviar a fost implicat în această operațiune secretă. Operațiunea s-a executat la timp, însă zeci de mii de vagoane au trebuit să se întoarcă înapoi pe distanțe de mii de kilometri. De la 13 iunie, cînd a început un nou transfer masiv de trupe, pur şi simplu n-au ajuns vagoanele pentru toate armatele.

Aproape că este imposibil să ne imaginăm proporțiile transferului care a avut loc. Nu avem cifre exacte. Dar iată cîteva dovezi fragmentare.

Fostul locțiitor al comisarului poporului pentru controlul de stat, LV. Kovalev: „în mai şi începutul lui iunie, sistemul de transport din URSS a trebuit să efectueze un transport de circa 800.000 de rezervişti... Aceste transporturi trebuiau să se desfăşoare în secret..." *(Transportul în Marele Război pentru Apărarea Patriei,* pag. 41).

Generalul-colonel I.I. Liudnikov: „...în mai... În zona Jitomirului şi în pădurile de la sud-vest a fost concentrat un corp de armată de desant-aerian" *(VJJ,* 1966, Nr. 9, pag.66).

Mareşalul Uniunii Sovietice, I.H. Bagramian descrie luna mai în Regiunea militară specială Kiev: „La 25 mai, în componența trupelor va veni direcția corpului 31 infanterie din Extremul Orient... În a doua jumătate a lui mai a sosit directiva Marelui Stat-Major, în care se ordona să primim din Regiunea militară a Caucazului de Nord direcția corpului de armată 34 infanterie, precum şi patru divizii de 12 mii de persoane şi o divizie de vînători de munte... Era necesar ca într-un termen scurt să încartiruim aproape o întreagă armată... La sfîrşitul lui mai, în regiune au apărut eşalon după eşalon. Secția operativă s-a transformat într-un dispecerat unde se adunau toate informațiile despre trupele sosite *(VIJ,* 1967, Nr.l, pag.62).

Aceasta era situația în mai. La 13 iunie a început o nouă regrupare secretă, fără precedent, a trupelor care trebuiau să formeze Al doilea eşalon strategic al Armatei Roşii.

În articole publicate mai demult asupra problemei am socotit că Al doilea eşalon strategic avea 69 de divizii de tancuri, motorizate şi de infanterie, neluînd în calcul zecile de regimente independente şi sutele de batalioane independente. Cercetările ulterioare au demonstrat că am greşit, în prezent, am informații despre 77 divizii şi un mare număr de regimente şi batalioane, care au început deplasarea în secret spre vest, sub acoperirea comunicatului TASS.

Iată una din zecile de mărturii pe această temă:

Generalul-locotenent de artilerie G.D. Plaskov (în acel timp colonel): „Divizia 53, în care eram comandantul artileriei, a fost dislocată pe Volga. Vechiul corp de comandă a fost chemat la statul-major al corpului de armată 63- La consfătîiire a venit comandantul regiunii V.F. Gherasimenko. Sosirea „vîrfurilor" ne-a făcut să fim cu urechile ciulite: deci se petrecea ceva important. Comandantul corpului, A.G. Petrovski, de obicei calm, netulburat, se frămînta vizibil.

- Tovarăşi, a spus, se ordonă să mobilizăm corpul de armată. Trebuie să completăm unitățile conform normelor pe timp de război, în care scop vom folosi hrana intangibilă de rezervă. Este necesar să convocam urgent restul personalului. Planul ordinii de debarcare, al venirii eşaloanelor şi al expedierii, îl veți primi de la şeful de stat-major al corpului de armată, generalul-maior V.S. Benski.

Consfătuirea a durat puțin. Totul era clar. Şi deşi generalul Gherasimenko a făcut o aluzie

precum că mergem la exerciții, toți au înțeles că treaba este mult mai serioasă. Niciodată la exerciții nu luam întreg echipamentul de luptă din dotare. Niciodată nu erau chemați rezerviştii..." *(.Sub bubuitul canonadei,* pag.125). Să vedem ce s-a întîmplat în Primul eşalon strategic în momentul în care s-au transmis la radio declarații, se părea, naive.

„La 14 iunie, Sovietul Militar al Regiunii militare Odesa a primit dispoziție de înființare a unei direcții de armată la Tiraspol" *(VIJ,* 1978, Nr. 4, pag.86). Este vorba de armata 9- „La 14 iunie, Sovietul Militar al Regiunii militare speciale Pribaltica a aprobat planul de redislocare a o serie de divizii şi regimente independente în zona de frontieră" *(.Enciclopedia militară sovietică,* vol.6, pag.517).

„În acelaşi timp cu aducerea trupelor din adîncul țării, a început o regrupare secretă a marilor unități în interiorul regiunilor de frontieră, sub forma schimbării dislocării taberelor de vară. Marile unități s-au tras mai aproape de frontieră... Majoritatea formațiunilor se deplasau noaptea..." (Generalul de armată S.P. Ivanov, *Perioada inițială a războiului, pag.* 211).

Iată cîteva mărturii absolut tipice ale acelor zile:

Generalul-maior S. Iovlev (pe atunci comandant al diviziei 64 infanterie din corpul 44 infanterie al armatei 13): „La 15 iunie 1941, comandantul Regiunii militare speciale de Vest, generalul de armată D.G. Pavlov, a ordonat diviziilor corpului nostru de armată să se pregătească de redislocare în efectiv complet... Nu mi s-a comunicat stația de destinație..." *(VIJ,* 1960, Nr.9, pag.56). Generalul-colonel L.M. Sandalov (pe atunci colonel, şef de stat-major al armatei 4 din Regiunea militară specială de Vest): „La aripa sudică a armatei 4 a apărut o nouă divizie: 75 infanterie. Ea venise din Mozîri şi a fost camuflată cu grijă în pădure", *(încercări ale vieții,* pag. 71).

Istoria oficială a Regiunii militare Kiev: „divizia 87 infanterie a general-maiorului F.F. Aliabuşev a fost mutată la 14 iunie, sub motivul unor exerciții, la frontiera de stat" *(Steagul Roşu kievean. Istoria Regiunii militare Kiev, decorată cu Ordinul „Steagul Roşu", 1919-1972,* pag.162). Metoda deplasării trupelor la frontieră sub motivul unor exerciții, nu e o invenție locală.

Mareşalul Uniunii Sovietice, G.K. Jukov, (pe atunci general de armată, şeful Marelui Stat-Major): „Narkom-ul de apărare S.K. Timoşenko a recomandat comandanților trupelor regiunilor să desfăşoare exerciții tactice la marile unități din zona frontierei de stat, cu scopul de a împinge trupele mai aproape de raioanele de desfăşurare conform planurilor de acoperire. Această recomandare a Narkom-ului de apărare a fost transpusă în viață de regiuni, totuşi cu o rezervă esențială: la deplasare nu a participat O mare parte din artilerie" *(Amintiri şi cugetări, pag.* 242).

Mareşalul Uniunii, Sovietice K.A. Merețkov, (pe atunci general de armată, locțiitorul Narkom-ului de apărare): „La indicația mea s-a desfăşurat un exercițiu al corpului de armată mecanizat. Corpul de armată a fost mutat pentru antrenament în zona de graniță şi acolo a şi rămas. Apoi am spus lui Zaharov că în regiune este corpul de armată al general-maiorului R.I. Malinovski, care în timpul exercițiilor trebuie de asemenea să se deplaseze în raionul de frontieră" *(în slujba poporului,* pag.204).

Mareşalul Uniunii Sovietice, R.I. Malinovski, (pe atunci general-maior, comandantul corpului de armată 48 infanterie al'Regiunii militare Odesa) confirmă că acest ordin a fost îndeplinit: încă de la 7 iunie, corpul de armată a fost trimis din raionul Kirovograd la Bălți şi pe 14 iunie se afla acolo. Această mutare s-a petrecut sub forma necesității unor exerciții" *(VIJ,* 1961, Nr. 6, pag.6).

Mareşalul Uniunii Sovietice, Zaharov, (pe atunci general-maior, şeful de stat-major al Regiunii militare Odesa): „La 15 iunie, direcția corpului 48 infanterie, diviziile 74 şi 30 infanterie s-au concentrat pentru exerciții în pădurile situate la cîțiva kilometri est de Bălți" (Vbprosf *istorii,* 1970, Nr. 5, pag.45). El face următoarea remarcă: direcția corpurilor de armată, unitățile corpurilor şi divizia 74 infanterie au fost mobilizate cu alarma de război; afirmă că în acest moment la exerciții lua parte şi divizia 16 tancuri. Mareşalul Uniunii Sovietice, I.H. Bagramian, (pe atunci colonel, şeful secției operative a Regiunii militare speciale Kiev): „A fost nevoie să pregătim întreaga documentație operativă privind deplasarea a cinci corpuri de armată de infanterie şi patru mecanizate din raioanele dislocării permanente în zona de frontieră" *(Aşa. a început războiul,* pag.64); „La 15 iunie am primit ordin să începem deplasarea tuturor celor cinci corpuri de infanterie spre graniță. Acestea au luat cu sine toate cele necesare pentru acțiuni de luptă. Pentru a păstra secretul, deplasarea s-a făcut numai noaptea" *(idem,* pag. 77).

Generalul-colonel I.I. Liudnikov (pe atunci colonel, comandantul diviziei 200 infanterie din corpul 31 infanterie) a fost unul dintre cei care a executat ordinul.

„În directiva regiunii, primită la statul-major al diviziei la 16 iunie 1941, se prevedea să se pornească în campanie... în efectiv complet... să aibă loc concentrarea în păduri, la 10-15 km nord-est de oraşul de frontieră Kovel. Deplasarea se prevedea să se facă în secret, numai noaptea, prin pădure" (Prin *furtună,* pag. 24).

Mareşalul Uniunii Sovietice, K.S. Moskalenko (atunci general-maior de artilerie, comandantul brigăzii I antitanc): „Veneau noi şi noi eşaloane cu oameni şi tehnică de luptă" (Pe *direcția sud-vest. Amintirile unui comandant de armată,* pag.19).

Mareşalul Uniunii Sovietice, A.I. Eremenko (atunci ge-neral-locotenent, comandant al armatei 1): „La 20 iunie, statul-major al armatei 13 a primit dispoziție de la comandamentul Regiunii militare de Vest să se redisloce din Moghilev în Novgorod" (La *începutul războiului,* pag.109).

La frontiera de stat nu erau transferate numai armate, corpuri de armată, divizii. Găsim sute de mărturii ale trasferării unor subunități mult mai mici. Un exemplu:

Generalul-locotenent V.F. Zotov (pe atunci general--maior, şeful trupelor de geniu ale S.Z.F.[33]): Batalioanele de genişti au fost mobilizate după normele din timp de război: ...zece batalioane sosite din Extremul Orient au fost înarmate în totalitate" (Pe *Frontul de Nord-Vest (1941--1943). Culegere de articole ale participanților la acțiunile de luptă,* pag. 172).

În colecția mea nu sunt numai amintirile generalilor şi mareşalilor. Şi ofițerii de rang mai mic afirmă acelaşi lucru. Lista poate continua la infinit, în biblioteca personală am atît de multe documente despre deplasarea trupelor la graniță, încît mi-ar ajunge să scriu cîteva volume pe această temă. Dar nu-1 vom mai ameți pe cititor cu nume de generali şi mareşali, cu numele armatelor, corpurilor de armată şi diviziilor. Mai bine să încercăm să conturăm tabloul în întregul său. În Primul eşalon strategic se află în total 170 divizii de tancuri, motorizate, de cavalerie şi infanterie. Cincizeci şi şase dintre ele se află lipite de frontiera de stat. Deocamdată nu au unde să se mai deplaseze, însă tot ce se putea deplasa spre graniță s-a deplasat şi s-a ascuns în pădurile de frontieră.

Generalul de armată I.I. Fediuninski (pe atunci colonel, comandantul corpului de armată 15 infanterie din armata 5) mărturiseşte că a scos patru regimente din componența diviziilor 45 şi 62 infanterie „în păduri, mai aproape de graniță" *(S-au ridicat la alarmă,* pag. 12).

Celelalte 114 divizii ale Primului eşalon strategic se aflau în adîncimea teritoriului regiunilor de la frontiera vestică şi puteau să avanseze spre graniță. Ne interesează un lucru: cîte din cele 114 divizii au început deplasarea spre graniță sub acoperirea liniştitorului comunicat TASS? Răspuns: TOATE! La 12-15 iunie, Regiunea militară de Vest a primit un ordin: toate diviziile situate în adîncime să înainteze mai aproape de frontiera de stat". (A. Grîlev, V. Hvostov, *Kommunist,* 1968, Nr.12, pag.68). La aceste 114 divizii ale Primului eşalon strategic, adăugăm 77 divizii din Al doilea eşalon strategic, care, după cum ştim deja, au început şi acestea să se deplaseze spre vest sau se pregăteau s-o facă.

Aşadar, 13 iunie 1941 înseamnă începerea celei mai mari deplasări de trupe din întreaga civilizație. Să luăm din nou comunicatul TASS din 13 iunie şi să-l recitim cu atenție. Comunicatul TASS nu vorbeşte numai despre intențiile Germaniei (istoricii îşi concentrează atenția asupra acestei părți introductive a comunicatului), dar şi despre acțiunile Uniunii Sovietice (istoricii nu socotesc interesantă această parte a comunicatului).

„Zvonurile precum că URSS se pregăteşte de războiul cu Germania sunt mincinoase şi provocatoare... concentrările de vară ale rezervelor Armatei Roşii desfăşurate acum şi manevrele actuale nu au alt scop decît instruirea rezerviştilor şi verificarea muncii aparatului feroviar, desfă-şurate, după cum se ştie, în fiecare an, iar ca să-ți închipui că aceste măsuri sunt duşmănoase Germaniei este absurd." Comparînd această declarație cu ceea ce s-a petrecut în realitate, vom descoperi o oarecare neconcordanță între vorbe şi fapte.

În comunicatul TASS se spune: „verificarea muncii aparatului feroviar". Ne permitem să punem la îndoială afirmația. Transferul trupelor sovietice a început în februarie, în martie s-a întețit, în aprilie-mai a atins dimensiuni grandioase, iar în iunie a căpătat un caracter cu adevărat general. La deplasare n-au participat diviziile care se aflau deja în apropierea graniței, cele care se pregăteau pentru incursiunea în Iran şi cele care au rămas în Extremul Orient. Concentrarea maximă a trupelor sovietice la granița germană se planifica pentru zece iulie (Generalul de armată S.P. Ivanov, *Perioada inițială a războiului, pag.* 211). Aproape jumătate de an traficul feroviar a fost paralizat de transportul în secret al trupelor, în prima jumătate a anului 1941, planul de stat a fost dat peste cap la toți indicatorii, în afară de cei militari. Principala cauză a fost transportul, a doua-mobilizarea secretă a populației masculine în armatele nou formate. A denumi căderea planului de stat „verificare" nu e chiar corect. Desigur, nu este vorba de verificare, în comunicatul TASS se vorbeşte despre „exerciții obişnuite", însă mareşalii, generalii şi amiralii sovietici infirmă acest lucru:

Generalul-maior S. Iovlev: „Caracterul neobişnuit al concentrărilor, neprevăzute de planurile pregătirii de luptă, îngrijora pe oameni" (V7/, 1960, Nr. 9, pag.56).

Vice-amiralul LI. Azarov: „De obicei, exercițiile se desfăşurau mai către toamnă, dar acum

[33] *SZF:* Severo-Zapadnîi Front-Frontul de Nord-Vest.

începuseră în mijlocul verii" (V7/, 1962, Nr. 6, pag.77).

Generalul-colonel LI. Liudnikov: „De obicei, rezerviştii sînt chemați după strîngerea recoltei... În 1941 această regulă a fost încălcată" (V7/, 1966, Nr. 9, pag. 66).

Generalul de armată M.I. Kazakov se afla în acel moment la Marele Stat-Major şi l-a întîlnit personal pe general-locotenentul M.F. Lukin şi pe alți comandanți de armate, care se îndreptau către granița vestică. Generalul

Kazakov este categoric: „clar că nu mergeau la manevre" *(Deasupra hărții luptelor de demult,* pag 64).

Să observăm că toți mareşalii şi generalii folosesc expresia „sub motivul unor exerciții". Exercițiile sunt doar un pretext ca să se ascundă adevăratul scop al regrupării şi concentrării trupelor sovietice. Nimeni însă nu spune care este adevărata cauză. La patru decenii de la terminarea războiului, scopul acestui transfer uriaş de trupe rămîne la fel: secret de stat.

Trupele sovietice n-au ocupat cîmpuri largi, favorabile pentru înaintarea inamicului, ci s-au ascuns în păduri, exact ca şi trupele germane, care se pregăteau de ofensivă.

Poate că toate aceste măsuri constituie doar o demonstrație de forță. Nu. O asemenea demonstrație trebuie văzută de inamic. Armata Roşie, dimpotrivă, nu şi-a demonstrat, ci a încercat să-şi ascundă pregătirile. Chiar comunicatul TASS n-a fost dat ca să sperie inamicul, ci ca să-l liniştească.

Este uimitor cum în aceleaşi zile armata germană a făcut acelaşi lucru: s-a deplasat spre graniță, s-a ascuns în păduri, însă deplasarea era greu de ascuns. Avioanele de cercetare sovietice zburau, „din greşeală", deasupra teritoriului german. Nimeni nu le dobora. Deasupra teritoriului german nu zburau numai piloți obişnuiți, ci şi comandanți de rang înalt. Comandantul diviziei 43 aviație de vînătoare din Regiunea militară specială de Vest, generalul-maior de aviație G.N. Zaharov, se uită la trupele germafle de sus: „Aveai impresia că în adîncimea unui teritoriu uriaş, a luat naştere o mişcare care era frînată chiar la graniță, sprijinindu-se pe aceasta ca pe o barieră nevăzută, şi fiind gata-gata să țâşnească înainte". *(Povestiri despre avioanele de vînătoare,* pag. 43).

Este interesant că şi aviatorii germani zburau deasupra teritoriului sovietic, tot „din greşeală", nici aceştia nu erau doborîți şi vedeau cam acelaşi tablou! în vechile arhive captură de război am găsit impresiile unui pilot german, care descrie trupele sovietice exact cu aceleaşi cuvinte! Istoricii germani au făcut mai mult ca să înțeleagă sensul celor petrecute în iunie 1941. Nu citez intenționat documentele germane, ca să nu repet ceea ce s-a spus în Germania. Subliniez numai că vorbele ofițerilor, generalilor şi mareşalilor sovietici se potrivesc în totalitate cu ceea ce spunea spionajul german înainte de 22 iunie 1941: *Fluxul gigantic al Armatei Roşii se îndrepta spre frontiera vestică.*

Există multe alte surse independente şi toate spun acelaşi lucru. Unul din locțiitorii constructorului de avioane A.N. Tupolev, G. Ozerov, se afla împreună cu Tupolev şi cu tot grupul de proiectanți în închisoare. Cartea lui Ozerov a fost scrisă în Uniunea Sovietică şi răspîndită în Samizdat, adică ocolind cenzura. De aici a ajuns în Occident şi a fost publicată în Germania Federală. Chiar şi în închisorile sovietice se simțea sinistrul ritm al giganticei deplasări a Armatei Roşii spre frontiera vestică. „Cei care trăiesc în vile, pe marginea şoselelor Bielorusiei se plîng că noaptea nu pot să doarmă; trec în goană eşaloane cu tancuri şi tunuri" *(Hangarul lui Tupolev,* pag.90).

După publicarea primelor mele articole pe această temă, am primit multe scrisori. Cîndva le voi tipări într-o carte separată. Chiar şi fără nici un comentariu acestea redau tabloul colorat al deplasării trupelor sovietice spre vest. îmi scriu oameni de diferite naționalități, cu diferite destine. Sunt printre ei: estonieni, evrei, polonezi, *moldoveni,* ruşi, lituanieni, germani, unguri, letoni, ucrainieni, români, în acel moment toți aceştia se aflau în teritoriile „eliberate". Apoi războiul i-a împrăştiat în toate colțurile lumii. Vin scrisori din Australia, Statele Unite, Franța, Germania, Argentina, din Germania Federală şi chiar... din Uniunea Sovietică. Am primit o scrisoare din Canada, de la un fost soldat al Armatei eliberatoare, în 1941 era în Armata Roşie, s-a deplasat la graniță, s-a ascuns cu regimentul său în pădurile din preajma frontierei, acolo l-a prins războiul. A urmat prizonieratul, mişcarea rusă de eliberare, iarăşi prizonieratul, fuga şi ani lungi sub nume străine în țări străine. Soldatul mi-a arătat cîteva cărți ale foştilor combatanți ai Mişcării ruse de eliberare care, printr-o minune, au scăpat teferi din război. Este interesant că toți aceşti autori îşi încep cărțile din momentul pornirii deplasărilor secrete spre frontieră.

În afară de arhivele secrete, există un număr suficient de mare de publicații oficiale, printre care istorii ale regiunilor militare sovietice, ale armatelor, corpurilor de armată şi diviziilor.

Oricine este interesat de această problemă poate găsi în scurt timp sute şi mii de informații de tipul: „înaintea războiului, în conformitate cu indicațiile Marelui Stat-Major al Armatei Roşii, unele

mari unități ale Regiunii militare speciale de Vest au început să se deplaseze la frontiera de stat" *(Regiunea militară bielorusă decorată cu ordinul „Steagul Roşu",* pag.88).

Dar dacă cineva consideră că aceste surse nu sunt de încredere, există o confirmare care nu poate fi pusă la îndoială: însăşi istoria războiului. Distrugînd Primul eşalon strategic şi rupînd apărarea, unitățile germane avansate s-au lovit prin surprindere de noi divizii, corpuri de armată şi armate (de exemplu, armata 16 la Şepetovka, la sfîrşitul lui iunie), despre existența cărora comandanții germani nici nu bănuiau, întreg planul *blitz-krieg-ului* s-a construit pe baza ideii distrugerii fulgerătoare a trupelor sovietice care se află pe graniță; însă executând acest plan, armata germană a descoperit în fața sa un nou zid de armate, care se deplasează de pe Volga, din Caucazul de Nord, din Ural, Siberia, Zabaikal şi Extremul Orient. Numai pentru o singură armată este nevoie de mii de vagoane. Aceasta trebuia îmbarcată, trebuia să se încarce armament, utilaj greu şi de transport, provizii şi duse peste mii de kilometri. Dacă armatele germane au întîm-pinat armatele siberiene din Ural, din Zabaikal la începutul lui iunie, înseamnă că transmutarea lor la vest n-a început la 22 iunie, ci mai devreme.

Odată cu masarea trupelor sovietice la frontieră a început şi mutarea flotei. „Flota baltică a ieşit din partea răsăriteană a Golfului Finic în ajunul războiului" *(Poporul estonian în Marele Război pentru Apărarea Patriei 1941--1945,* vol.I, pag.43). Să ne uităm pe hartă. Dacă flota a ieşit din partea răsăriteană a Golfului Finic, există o singură cale de deplasare—spre apus. Sigur, flota nu mergea la exerciții: „Flota avea sarcina să acționeze activ asupra comunicațiilor maritime ale inamicului" *(idem).* Lucru de mirare: încă nu este război, Stalin nu ştie încă de faptul că Hitler îl atacă, însă flota sovietică a ieşit din baze, avînd o sarcină de luptă: acțiuni ofensive active! Concomitent cu transferul trupelor, s-a desfăşurat o intensă rebazare a aviației. Diviziile şi regimentele de aviație au fost mutate pe timp de noapte pe aerodromuri care se aflau la 10 km de graniță. Aviația avea în dotare cele mai noi avioane.

Generalul-colonel L.M. Sandalov: „Pe data de 15 iunie vom începe să primim tehnică de luptă nouă. Regimentele de aviație de vînătoare Kobrinski şi Prujanski vor primi distrugătoare Iak-1, dotate cu tunuri, regimentele aviației de asalt—avioane IL-2, aviația de bombardament—Pe-2". (Pe *direcția Moscovei,* pag.63). Amintim cititorului că regimentele de avioane de vînătoare ale vremii aveau 62 de avioane fiecare, cele de asalt—63 iar cele de bombardament—60. Prin urmare, numai într-o divizie (divizia 10 de aviație mixtă) se aştepta îh acel moment sosirea a 247 avioane de ultimul tip. Generalul declară că într-adevăr divizia a început să primească tehnică de luptă, însă vechile avioane au rămas în divizie. Astfel, divizia s-a transformat într-un gigantic organism de luptă, care număra cîteva sute de avioane. Documentele de arhivă arată că aşa s-a întimplat peste tot. De exemplu, divizia 9 mixtă, aflată alături, avansată şi ea spre frontieră, avea 176 avioane MiG-9 de ultimul tip, de asemeni cîteva zeci de Pe-2 şi IL-2. Şi noua tehnică sosea în continuare.

În dimineața de 22 iunie, acelaşi Front de Vest a primit ordinul să ia în primire pe aerodromul Orşa 99 de avioane MiG-3 *(.Comandamentul şi statul-major al Armatei sovietice în Marele Război pentru Apărarea Patriei, 1941--1945,* pag.4l). Dacă au primit ordinul să le ia în primire îh dimineața de 22 iunie, înseamnă că în seara de 21 iunie avioanele erau gata de expediere.

Mareşalul de aviație A.A. Novikov declară că la 2 iunie Frontul de Nord (unde el era comandant V.V.S.[34], cu gradul de general-maior de aviație) a primit un eşalon de avioane de vînătoare MiG-3 (VJJ, 1969, Nr. l, pag.6l).

În afară de avioane de vînătoare erau trimise în flux continuu tancuri, artilerie, muniție, combustibil. „În zorii zilei de 22 iunie la stația Şauliai a venit pentru descărcare un eşalon al unui regiment de artilerie grea" *(Bătălia pentru Leningrad,* 1941-1944, pag. 22). Eşalonul nu e singurul, fireşte, şi nu are numai tunuri. Iată ceva despre camioane. „La sfîrşitul lui iunie 1941, pe căile ferate au staționat 1320 trenuri cu camioane" (VJJ/, 1975, Nr. l, pag.81). Trupele germane au atacat pe 22 iunie, iar la sfirşitul lui iunie stațional deja în zona frontului un număt foarte mare de eşaloane cu camioane. Greutatea standard a unui eşalon militar era atunci de 900 de tone (45 de vagoane de douăzeci tone fiecare). Dacă în fiecare vagon se afla un camion, înseamnă că aşteptau 59-400 de camioane, însă adesea, în condițiile în care nu se prevede atacul inamicului (iar atacul nu se prevedea) încărcarea lor se făcea în felul următor: roțile din față ale camionului se pun în cutia camionului precedent, iar în cutia sa se pun roțile următorului ş.a.m.d. Astfel, într-un eşalon se încarcă mai multe camioane. Cineva a avut ideea să adune, înainte de război, acest mare număr de vagoane şi de camioane, a încărcat camioanele în vagoane şi le-a trimis la frontiera vestică. Este clar că acest proces a început înainte de război, însă n-au mai reuşit să descarce vagoanele... Prin apropiere trecea fluxul neîntrerupt al eşaloanelor cu muniție. *Krasnaia zvezda* din 28 aprilie 1985 remarcă: „în seara de 21 iunie 1941, comandantului sectorului feroviar al stației Liepai i s-a

[34] VVS- Voenno-Vozduşnîe Silî-Forțele Armate aeriene.

comunicat: -Veți primi o garnitură specială cu muniții. Trebuie trimisă la destinație cu prima urgență.-" Pe atunci Liepai se afla foarte aproape de graniță, iar eşalonul era în tranzit, adică se deplasa spre graniță.

Pe toate fronturile, munițiile se aflau în vagoane de cale ferată, ceea ce se face de obicei înaintea ofensivei în adîncime. Într-un război defensiv este mai simplu, mai sigur şi mai ieftin să amplasezi munițiile pe linii dinainte pregătite. Consumînd muniția pe prima linie, trupele se vor retrage lesne pe a doua linie, unde munițiile sunt pregătite dinainte, apoi se vor retrage pe a treia linie ş.a.m.d. Este însă foarte scump şi periculos să ai muniția în mişcare pe timpul defensivei... „Numai la halta Kali-novka, Frontul de Sud-Vest avea 1500 de vagoane cu muniție" (G.A. Kumanev, *Feroviarii sovietici în anii Marelui Război pentru Apărarea Patriei* (1941-1945), pag. 36).

Am multe materiale care relatează despre salvarea eşaloanelor cu muniție în 1941. Desigur că nu toate au reuşit să se salveze.

Generalul-colonel de artilerie LI. Volkotrubenko declară că, în 1941, numai Frontul de Vest a pierdut 4216 vagoane cu muniție *(VIJ,* 1980, Nr.5, pag.71). Însă erau cinci fronturi, nu doar unul. Nu numai frontul de Vest şi-a pierdut vagoanele cu muniții. Să încercăm să estimăm cantitatea de muniții de pe toate fronturile, care a căzut în mîinile inamicului fără a mai putea fi salvată. La mijlocul lui iunie, sub acoperirea Comunicatului TASS, toată această cantitate se deplasa încet-încet spre graniță.

Mareşalul Uniunii Sovietice, S.K. Kurkotkin, declară că la începutul lui iunie „guvernul sovietic, la propunerea Marelui Stat Major, a confirmat planul de deplasare a 100 de mii de tone combustibil din zona interioară a țării" *(.Spatele Frontului Forțelor Armate în Marele Război pentru Apărarea Patriei* 1941-1945, pag.59). După toate probabilitățile, în afară de această decizie au existat şi altele asemănătoare: „în nodurile feroviare şi chiar între stații s-au adunat în jur de 8500 de cisterne cu combustibil" *Qdem,* pag.173). Chiar dacă s-au folosit cele mai mici cisterne, de 20 de tone, avem de-a face nu cu o sută de mii de tone, ci cu mult mai mult. Cisterna de bază, în 1940, avea însă 62 de tone, nu 20. Iar aceste 8500 de cisterne sunt doar cele care se aflau în stații aşteptînd să fie descărcate în primele zile ale războiului. Trebuie luat în considerare şi faptul că o parte au fost distruse de aviația inamicului în chiar primele clipe ale războiului.

Generalul-colonel I .V. Boldin (pe atunci general-locotenent, locțiitor al comandantului Frontului de Vest) declară că armata 10 (cea mai puternică de pe Frontul de Vest) avea rezerve suficiente de combustibil în depozite şi în cisternele de pe calea ferată, dar în primele ore ale războiului a pierdut tot *(Pagini din viață...,* pag.92).

În preajma războiului, toată această masă de cisterne a fost deplasată spre graniță odată cu trupele, tehnica de luptă, muniția...

Cînd vorbim despre cauzele înfrângerilor Armatei Roşii în perioada de început a războiului, o uităm pe cea principală: Armata Roşie se afla în vagoane. Orice cercetător poate să găsească mii de ştiri de felul următor:

„În momentul începerii războiului, jumătate din eşaloanele diviziei 64 infanterie se aflau pe drum" *(VIJ,* 1960, Nr.9, pag.56).

„Războiul a găsit o mare parte din unitățile armatei 21 în eşaloane împrăştiate pe liniile ferate, pe un spațiu uriaş, de la Volga la Nipru" (La *chemarea Patriei. Drumul de luptă al armatei 6 de gardă în Marele Război pentru Apărarea Patriei, 1941-1945,* pag.5).

„Războiul a surprins corpul 63 infanterie pe drum. Numai primele eşaloane au reuşit să ajungă pe 21 iunie în stațiile Dobruş şi Novo-Belița, unde trebuiau descărcate. Următoarele au sosit separat, înainte de primele zile ale lui iulie, în diferite stații de lîngă Gomei. Iar o parte dintre unitățile corpului, de exemplu, toate regimentele diviziei 53 infanterie, în afară de 110 infanterie şi 36 artilerie, n-au mai ajuns la Gomei şi au fost îndreptate spre nord" *(VIJ,* 1966, Nr.6, pag.17).

Generalul de armată S.P. Ivanov (pe atunci colonel, şeful secției operative a statului-major al armatei 13) povesteşte despre divizia 132 infanterie a general-maiorului SS Biriuzov:

„Inamicul a atacat prin surprindere eşalonul cu care se deplasau spre front o parte din forțele diviziei şi statului-major al acesteia. A trebuit să intrăm în luptă direct din vagoane şi de pe platforme" *(Krasnaia zvezda, 21* august, 1984).

Mareşalul Uniunii Sovietice SS Biriuzov (pe atunci general-maior, comandant al diviziei 132 infanterie): „în chiar ultimul moment, ne-au inclus în componența corpului 20 mecanizat. N-am văzut nici pe comandant, nici pe şeful de stat-major al corpului şi, la drept vorbind, nu ştiam nici măcar unde se află punctul de comandă. La stînga noastră acționa divizia 137 infanterie, sub comanda colonelului I.T. Grişin. Aceasta venise din Gorki... Vecinul nostru din dreapta a fost aruncat în luptă ca şi noi: direct din vagoane, cînd eşaloanele nu ajunseseră încă la locul de destinație" *(.Cînd bubuiau tunurile,* pag.2).

Generalul de armată *SM.* Ştemenko (pe atunci colonel al direcției operative a Marelui Stat-Major): „Eşaloanele cu trupe merg spre vest şi spre sud-vest într-un şir compact. Cînd unul, cînd altul dintre noi eram trimişi la stațiile de descărcare. Complexitatea şi caracterul schimbător al situației ne obliga adesea să întrerupem descărcarea şi să trimitem eşaloanele în cu totul altă stație. S-a întîmplat că statul-major şi comandamentul erau debarcate într-un loc, iar regimentele în altul, la distanță considerabilă" (Mare/e *Stat-Major în anii războiului,* pag.30).

Generalul-colonel A.S. Klemin spune despre începutul lui iulie: „Pe calea ferată se aflau 47.000 de vagoane cu încărcătură militară" (V7/, 1985, Nr.3, pag.67).

S-ar putea presupune că toate acestea au fost încărcate după 22 iunie şi trimise pe front. Presupunerea este însă greşită. După 22 iunie, fronturile cereau numai vagoane goale, ca să care marea cantitate de armament, muniție, combustibil şi alte provizii de război, care se afla deja concentrată la frontieră.

Ca să ne imaginăm tragismul situației, merită să-l amintim pe generalul M.F. Lukin. El, fiind comandant de armată, lupta deja la Şepetovka, iar statul-major al armatei sale se afla încă în Zabaikalie. Eşaloanele armatei lui erau împrăştiate pe mii de kilometri. Apoi a venit statul--major, dar batalionul de transmisiuni se mai găsea încă pe drum.

Astfel de situații apăreau pretutindeni: la o stație era debarcat statul-major, care nu avea trupe, la alta trupele, care n-aveau stat-major. Şi mai rău era cînd eşalonul nu se oprea în stație, ci în cîmp. Un batalion de tancuri este o forță uriaşă. Dar aflat în eşalon este lipsit de apărare. Dacă războiul prinde un eşalon cu tehnică grea într-un loc unde nu există mijloace de descărcat, nu mai rămîne decît ca eşalonul să fie distrus sau părăsit.

Nici acele divizii, care se aflau în Primul eşalon strategic şi se deplasau spre graniță în marş, nu se aflau într-o situație mai bună. Diviziile în coloană de marş sunt o țintă perfectă pentru aviație, întreaga Armată Roşie era o țintă perfectă.

Mulți vedeau deplasarea trupelor sovietice, totuşi fiecare vedea numai o parte. Puțini îşi reprezentau adevărata sa anvergură. Spionajul german considera că are loc o sporire gigantică a puterii militare, dar el nu vedea decît Primul eşalon strategic, fără să bănuiască faptul că există şi un Al doilea (şi Al treilea, despre care vom vorbi mai departe). Cred că mulți generali şi mareşali sovietici, exceptîndu-i pe cei aflați în posturi cheie sau implicați direct în acest transfer, nu-şi imaginează dimensiunea reală a transferului şi, prin urmare, nu-şi dau seama de importanța sa. Tocmai de aceea, mulți dintre ei vorbesc atît de calm despre acesta. Necunoaşterea situației de ansamblu şi a anvergurii reale a concentrării trupelor sovietice nu e deloc întîmplătoare. Stalin a luat măsuri draconice de mascare. Comunicatul TASS este una dintre aceste măsuri. Transferul trupelor nu putea fi ascuns, dar mai importante erau dimensiunea şi destinația acestuia. Stalin le-a ascuns față de întreaga țară, față de spionajul german şi chiar față de generațiile viitoare. General-colonelul de aviație A.S. Iakovlev (pe atunci referent personal al lui Stalin) arăta că „la sfîrşitul lui mai sau începutul lui iunie", la Kremlin a avut loc o consfătuire pe teme de mascare *(Scopul vieții, însemnările unui constructor de avioane,* pag.252). Am văzut deja unele măsuri pe care le-au luat generalii sovietici: trupelor li se spunea că merg la exerciții, deşi corpul de comandă înțelegea că nu este vorba despre aşa ceva. Cu alte cuvinte, a avut loc o dezinformare voită a trupelor. În acelaşi timp, comandamentul german făcea şi el acelaşi lucru: în cadrul trupei circulau zvonuri despre o debarcare în Marea Britanic, mulți ştiau chiar şi denumirea operațiunii - „Leul de mare"; apăruseră traducătorii de limbă engleză etc.

Se cuvine să amintim că dezinformarea propriilor trupe se face numai înaintea unei operațiuni ofensive, ca să-ți ascunzi față de inamic intențiile, momentul şi direcția loviturii principale, în războiul defensiv sau înainte de începerea lui nu trebuie să-ți înşeli trupele, în fața ofițerilor şi soldaților se află o singură sarcină: hotarul tău, nici un pas înapoi! Să pieri, dar să nu laşi duşmanul să treacă! Faptul că soldații şi comandanții sovietici au fost înşelați este o dovadă a pregătirii pentru ofensivă. Dacă s-ar fi pregătit defensiva, ar fi trebuit să li se spună trupelor: da, fraților, situația e tensionată, orice se poate întîmpla, să mergem să săpăm tranşee. Ca să ne facem o idee despre secretul păstrat asupra transferului de trupe, aduc doar unul dintre multele exemple.

Mareşalul Uniunii Sovietice, M.V. Zaharov: „La începutul lui iunie, şeful VOSO[35] din Regiunea militară Odesa, colonelul P.I. Rumiantev, a trecut pe la mine (eram pe atunci şeful statului-major al Regiunii) şi mi-a raportat în secret că în ultimele zile prin stația Znamenka trec mai multe „Annuşka" în direcția Rostov şi sunt debarcate în raionul Cerkass. În limbajul VOSO, termenul „Annuşka" desemna o divizie. Peste două zile, am primit un mesaj cifrat din Cerkass, purtînd semnătura locțiitorului comandantului trupelor din Regiunea militară nord-caucaziană, M.A. Reiter, în care solicita să ocupe cîteva barăci pentru materiale ale Regiunii noastre în scopul depozitării bunurilor

[35] *VOSO*- Slujba Voennîh S vobşcenii-Serviciul de Informații militare.

trupelor venite în acest raion din Caucazul de Nord. Întrucît statul-major al Regiunii n-a fost informat despre respectiva concentrare de trupe, am telefonat la Direcția operativă a Marelui Stat-Major. La telefon a răspuns locțiitorul şefului Direcției, A.F. Anisov. Comunicîndu-i despre mesajul cifrat primit de la M.A. Reiter, l-am rugat să mă lămurească despre ce-i vorba. Anisov mi-a răspuns că mesajul cifrat al lui Reiter trebuie imediat distrus şi că acestuia îi vor fi date indicațiile necesare de către Marele Stat-Major, iar statul-major al Regiunii nu trebuie să se amestece în această chestiune" (*Voprosî istorii,* 1970, Nr.5, pag.42).

Mareşalul Zaharov mai arată că nici comandantul Regiunii Odesa, generalul-colonel I.T. Cerevicenko, nu ştia nimic despre acele „Annuşka". Întotdeauna trupele sovietice se transferă respectînd anumite măsuri de precauție, cum ar fi, de pildă, secretul intențiilor, însă totul are o limită. Comandantul unei regiuni militare, îndeosebi al unei regiuni de frontieră, şi şeful statului-major al acesteia sunt oameni cu puteri depline. Ei răspund de tot ce se petrece pe teritoriul aflat sub controlul lor. Dați-mi orice alt exemplu în care comandantul regiunii şi şeful său de stat-major nu ştiu că pe teritoriul lor sunt concentrate alte trupe! Şi iată că, în situația cînd comandamentul Regiunii Odesa a aflat întîmplător despre concentrarea unor trupe pe teritoriul Regiunii, Marele Stat-Major (care era comandat de G.K. Jukov) cere să se uite informația primită şi să se distrugă cifrul secret pe care-l ştia numai şeful de stat-major al Regiunii.

Am spus mai înainte că în arhivele sovietice sunt foarte multe documente interesante despre această perioadă; şi totuşi, ceea ce a fost mai interesant nu a ajuns niciodată în arhivă sau a fost distrus.

Urmele distrugerii se văd în arhive. De exemplu, pe o pagină începe o propoziție, dar următoarea pagină lipseşte, uneori şi următoarele sute de pagini. Acest mesaj cifrat, distrus în Regiunea Odesa, este numai una din dovezile afirmațiilor mele.

Este interesantă comportarea general-locotenentului M.A. Reiter în situația dată. Max Reiter este un neamț disciplinat, încă din primul război mondial fiind colonel la statul-major al armatei ruse. Ştie să păstreze secretele, însă chiar el, locțiitorul comandantului Regiunii Cauca-zului de Nord, aflîndu-se cu „Annuşka" pe teritoriul unei alte regiuni militare, consideră absolut normal să ia legătura cu şeful local egal cu el în rang şi să-i ceară permisiunea (fireşte, printr-un mesaj cifrat) să facă ceva. Dar cei de la Marele Stat-Major îl pun rapid la punct, încît nu mai trimite alte mesaje asemănătoare. Iată şi alte exemple:

Generalul-colonel L.M. Sandalov examinează în raionul Brest construcția dispozitivelor de apărare de pe graniță şi descoperă cu uimire că DOT-urile se construiesc atît de aproape de graniță, încît pot fi văzute de partea germană, îşi exprimă nedumerirea față de V.I. Ciuikov, acest viitor vulpoi al Stalingradului, care oftează (prefăcut, fireşte): „mare păcat, dar chiar aşa stau lucrurile, nemții observă construcțiile noastre defensive" (Pe *direcția Moscovei,* pag.53). Guderian a început războiul chiar de pe celălalt mal al rîului şi povesteşte că a văzut totul foarte bine: DOT-urile se construiau zi şi noapte. Nici chiar Sandalov, nici Ciuikov, nici altcineva nu vor ordona să se oprească lucrul şi să fie mutat şantierul la cîțiva kilometri mai în spate, pentru ca inamicul să nu vadă situarea exactă a cuiburilor de foc şi direcția ambrazurilor.

Mareşalul Uniunii Sovietice, I.H. Bagramian, remarcă în 1940 acelaşi tablou, într-o altă regiune. Se construiesc raioane fortificate (UR-uri) „chiar în fața nemților". Şantierele erau înconjurate de nişte zăplazuri. „Toate aceste zâplazuri îmi aminteau de frunzele de viță-de-vie de pe statuile antice.

- Ce credeți, am întrebat pe unul din şefii unui şantier, nemții bănuiesc ce se construieşte aici, pe malul rîului de frontieră, dincolo de aceste zăplazuri?

- Fără îndoială! a răspuns acesta, fără să şovăie. Greu ar fi să nu bănuiască scopul construcției noastre.

Am chibzuit: un astfel de analfabetism tactic al celor care au ales locul pentru DOT-uri, poate fi calificat cu indulgentă drept dăunător. Uite aşa s-au petrecut lucrurile în acele timpuri" (V7/, 1976, Nr.l, pag.34).

Da. În 1938 ai fi fost împuşcat pentru astfel de acțiuni, însă în 1940-1941, în toate regiunile militare vestice, se construiau de zor asemenea fortificații, fără ca nimeni să se teamă şi fără ca NKVD să se amestece. De ce? „Demonstrația vădită a lucrărilor defensive", defineşte Bagramian aceste construcții şi adaugă că „planul construcției a fost confirmat de conducerea superioară". Comandantul regiunii răspunde personal de raioanele fortificate. Cine este acest idiot care aprobă un asemenea plan? în acel moment-G.K. Jukov. Acelaşi Jukov, care a fost strălucitul comandant de oşti al celui de-al doilea război mondial. Acelaşi Jukov, care n-a suferit nici o înfrîngere militară. Acelaşi Jukov, care abia se întorsese din Mongolia, unde a construit în mod demonstrativ fortificații defensive şi apoi a lovit prin surprindere armata 6 japoneză. Acelaşi Jukov, care peste cîteva luni

avea să devină şeful Marelui Stat-Major şi să introducă reguli draconice de păstrare a secretului în cazul transferului trupelor; „demonstrația vădită a lucrărilor defensive" va continua însă la frontieră, ba chiar va lua amploare.

Este interesantă comportarea lui Bagramian în această situație. Bagramian este un vulpoi şiret pe care nu-l poate naşte decît speța umană, dar totodată un comandant talentat. În timpul războiului a făcut cea mai strălucită carieră din toată Armata Roşie. A început războiul fiind colonel, l-a terminat ca general de armată, ocupînd o funcție care îi dădea dreptul să primească titlul de Mareşal al Uniunii Sovietice. Şi a primit acest titlu. În situația dată, Bagramian execută ordinul personal al lui Jukov, acționînd ca subordonat şi prieten. Bagramian nu s-a apucat să țipe ca şantierele să-şi înceteze activitatea. Ar fi putut ca, întîlnindu-l pe Jukov, să-i spună: „Gheorghi Konstantinovici, e necaz mare! Idioții construiesc fortificațiile chiar pe graniță, fortificațiile costă milioane, iar artileria inamicului le poate desființa din prima clipă a războiului, fiindcă ştie poziția fiecărui DOT! Te împuşcă şi pe tine, mă împuşcă şi pe mine pentru asta!" însă Bagramian n-a început să țipe. sau să bată din picior. La 22 iunie, chiar aşa s-a şi întîmplat. Fortificațiile au fost devastate, dar Stalin nu i-a împuşcat pe Bagramian şi Jukov, dimpotrivă, i-a înaintat în funcție. Rezultă că această construcție a fost făcută pentru ca inamicul să o vadă. N-a fost o idioțenie, nici analfabetism strategic, ci cu totul altceva.

„Prietenii" Uniunii Sovietice au declarat că trupele sovietice n-au săpat tranşee pentru că Stalin a făcut totul ca să nu provoace din întîmpîare războiul, însă un tranşeu obişnuit nu se compară cu fortificațiile din beton armat. Stalin construieşte la modul demonstrativ o zonă defensivă şi nu se teme că aceasta va constitui un obiectiv pentru atacul german. De ce n-a dat ordin trupelor să sape tranşee în loc să se ascundă în păduri?

Ce contrast straniu! Demonstrații defensive la graniță şi distrugerea mesajului cifrat la statul-major al regiunii militare, însă acestea sunt fețele aceleiaşi medalii. Aşa lucra Jukov înainte şi aşa va lucra şi de acum încolo: va pregăti intens defensiva în aşa fel ca inamicul să o vadă şi, în acelaşi timp, va concentra în secret trupele în păduri, pentru lovitura decisivă. Loviturile lui Jukov au fost date întotdeauna prin surprindere.

La 13 iunie, Molotov l-a chemat pe ambasadorul german şi i-a remis textul Comunicatului TASS (V. Hvostov şi generalul-maior A. Grîlev, *Kommunist,* 1968, Nr.12, pag.68). În Comunicat se spune că Germania nu vrea să atace URSS-ul, URSS-ul nu vrea să atace Germania, însă „forțe duşmane URSS-ului şi Germaniei sunt interesate în pornirea şi desfăşurarea războiului", încearcă să le pună în conflict, răspîndind zvonuri provocatoare privind apropierea unui război, în Comunicat, aceste „forțe duşmane" sunt precizate: „ambasadorul britanic la Moscova, domnul Cripss", „Londra" şi „presa engleză".

Ar fi rezonabil să presupunem că la 13 iunie a avut loc la Londra întilnirea dintre ambasadorul sovietic I.M. Maiski şi ministrul afacerilor externe al Marii Britanii, A. Eden. La întilnire Maiski aruncă pe masă Comunicatul TASS, bate cu pumnul în masă^ pune piciorul în prag şi cere îndepărtarea ambasadorului Cripps, ca să nu semene dezbinare între prieteni, între Stalin şi Hitler. Să se înceteze cu zvonurile provocatoare despre războiul dintre Germania şi URSS. În acest mod vă imaginați această întflnire? Greşiți. A fost cu totul altfel. La 13 iunie 1941 a avut loc cu adevărat o întîlnire între Maiski şi Eden, dar Maiski n-a transmis Comunicatul TASS guvernului britanic, n-a bătut din picior şi nici cu pumnul în masă. ÎntUnirea s-a desfăşurat într-o atmosferă amicală. S-a discutat o problemă foarte serioasă: măsurile pe care urma să le ia Marea Britanic pentru a ajuta Armata Roşie, „dacă în viitorul apropiat va izbucni un război între URSS şi Germania". Printre măsurile concrete: acțiuni directe de luptă ale aviației britanice în interesul Armatei Roşii, livrări militare, coordonarea acțiunilor comandamentelor celor două țări *(.Istoria celui de-al doilea război mondial. 1939--1945,* vol.3, pag.352).

La 13 iunie diplomația stalinistă a pus bazele la ceea ce se va numi „coaliția antihideristă". In ceea ce priveşte Marea Britanic, nimic de obiectat: Marea Britanic este în război împotriva cu Germania. Insă Uniunea Sovietică face un joc necinstit. Cu Germania este încheiat un pact de neagresiune şi, imediat după aceasta, un acord de prietenie. Dacă guvernul sovietic consideră că aceste documente nu mai corespund situației nou create, trebuiesc anulate. Dar Stalin n-o face, el are încredere în prietenia cu Hitler, şi demască îh Comunicatul TASS pe cei care „doresc escaladarea războiului." Concomitent, la Londra se pregăteşte o alianță militară cu inamicul Germaniei privind măsuri concrete împotriva acesteia. Uimitor: nici o vorbă despre vreun atac al Germaniei asupra URSS! Dincolo de tonul diplomatic, neutru, se ascund alte lucruri. Nu cu mult timp în urmă, diplomația sovietică a purtat convorbiri cu Germania privind Polonia: „dacă asupra teritoriului Poloniei vor avea loc schimbări..". Acum a venit vremea cînd diplomații sovietici au început să folosească acelaşi ton referindu-se la Germania. Este uimitor faptul că în discuțiile de la Londra

ambele părți folosesc expresia: „dacă va izbucni un război" în loc de „dacă Germania va ataca".

Cu alte cuvinte, interlocutorii nu exclud faptul că războiul poate să înceapă şi în alt mod decît printr-o agresiune germană. La fel de interesant este şi faptul că, la discuțiile de la Londra, URSS-ul este pus pe primul plan: „dacă va izbucni un război între URSS şi Germania". La fel se spune şi în Comunicatul TASS: „zvonuri privind apropierea unui război între URSS şi Germania". De ce să nu se spună invers, între Germania şi URSS, dacă se presupune că Germania va fi agresorul?

Ni s-ar putea replica: ambasadorul sovietic poartă discuții fără ştirea lui Stalin, depăşindu-şi astfel misiunea, la fel ca şi acei generali care îşi aduc trupele la frontieră „fără să-l anunțe pe Stalin". Nu. Maiski însuşi subliniază că, fiind trimis la Londra încă din 1932, a avut o întîlnire cu M.M. Litvinov. Comisarul poporului al afacerilor externe Litvinov îl previne pe I.A. Maiski că nu va executa instrucțiunile sale, ci ale „unor instanțe mult mai înalte". Pe atunci, „mai înalt" nu era decît Molotov (şeful guvernului în care Litvinov era membru) şi Stalin. În 1941, Litvinov fusese demis, rămăseseră ca „instanțe mai înalte" Molotov şi Stalin. Maiski a rezistat epurărilor şi a rămas în postul său foarte mult tocmai pentru că n-a încălcat niciodată instrucțiunile „instanțelor superioare".

Ca să ne facem o imagine completă despre tovarăşul Maiski şi despre diplomația sovietică îh general, trebuie să adăugăm că, îhtorcîndu-se la Moscova după 11 ani de şedere la Londra, l-a însoțit pe Stalin la întîlnirile cu Churchill şi Roosevelt, cerînd sporirea ajutorului. După aceea a scris cartea *Cine l-a ajutat pe Hitler.*

Din această carte aflăm că Hitler n-ar fi putut începe al doilea război mondial, dacă nu l-ar fi ajutat Marea Britanic şi Franța. Mai departe, ambasadorul sovietic aruncă vina pentru „nenumăratele jertfe şi suferințe" pe umerii țării care a propus ajutor militar şi economic lui Stalin încă de pe 13 iunie 1941.

Comunicatul TASS are ca scop îndepărtarea zvonurilor privind un război iminent între URSS şi Germania. Stalin a luptat ferm cu aceste zvonuri, începutul lui iunie a însemnat o explozie subită de teroare la Moscova. Au căzut multe capete, unele foarte cunoscute.

Hitler se lovea de aceleaşi probleme. E greu să ascunzi pregătirile de război. Oamenii le văd, fac tot felul de presupuneri. La 24 aprilie, ataşatul militar naval al Germaniei a trimis un comunicat alarmant la Berlin în care spune că se luptă în zadar cu „zvonuri evident absurde privind un "război germano-sovietic". La 2 mai, ambasadorul Schulenburg raportează că se luptă cu zvonurile, dar toți colaboratorii germani care vin din Germania nu aduc „numai zvonuri, dar şi fapte care le confirmă".

La 24 mai, şeful departamentului presei străine din ministerul de propagandă al Germaniei, Karl Bohmer, fiind beat, a dezvăluit ceva în plus despre relațiile cu Uniunea Sovietică. A fost arestat imediat. Hitler s-a ocupat personal de această problemă şi, după Goebbels, a dat „o importanță prea mare" acestui eveniment. La 13 iunie 1941, în ziua cînd s-a transmis Comunicatul TASS, Karl Bohmer a compărut în fața Instanței populare (cutremurător: instanța populară, exact ca în Uniunea Sovietică), declarînd că spusele sale au fost o aiurare de om beat: fireşte că nu va fi nici un război între Germania şi Uniunea Sovietică. Asta nu l-a salvat pe sărmanul B6hmer de o pedeapsă aspră, care s-a constituit într-o lecție pentru întreaga Germanie: nu va fi război! nu va fi război! Şi ca să nu fie nici un fel de îndoială, Ribbentrop a trimis la 15 iunie ambasadorilor săi telegrame strict secrete: se profilează discuții importante cu Moscova. Ambasadorii trebuie să comunice în mare secret De pildă, consilierul ambasadei germane de la Budapesta era obligat în mare secret să anunțe această noutate preşedintelui Ungariei.

Principiile dezinformării sunt aceleaşi pentru toți: dacă nu vrei ca secretul să fie aflat de inamic, ascunde-l şi față de prieteni. Iată că, a doua zi după Comunicatul TASS, Germania întreprinde o dezinformare premeditată a propriilor diplomați şi a aliaților ei militari. Ştim, de asemenea, că acelaşi lucru a fost făcut şi de către comandamentul superior sovietic.

Analizînd întunericul socialismului german şi al celui sovietic, vom afla asemănări zguduitoare nu numai în lozinci, cîntece, ideologie, dar şi în evenimentele istorice. În istoria național-socialismului există un fapt foarte apropiat de Comunicatul TASS. La 8 mai 1940, radioul german a declarat că Marea Britanic intenționează să invadeze Olanda. Urmează lucrul cel mai interesant: informațiile potrivit cărora două armate germane ar fi transferate la granițele Olandei sunt „zvonuri absurde" puse în circulație de „instigatorii britanici ai războiului". Ce s-a întîmplat după aceea este bine cunoscut. Comunicatul german şi cel sovietic *se* repetă, ambele, aproape cuvînt cu cuvînt. Principala idee: nu transferăm trupe, e doar o născocire a „instigatorilor britanici ai războiului". Ştiu că această comparație nu constituie o dovadă, însă, în cazul dat, cele două comunicate nu numai că sunt asemănătoare, dar sunt aproape copii.

După primele mele lucrări, istoricii sovietici au început să vocifereze: da, mutarea trupelor sovietice a avut loc, însă istoricii sovietici au dat demult explicații satisfăcătoare (defensive) ale acestei acțiuni, de aceea nu mai trebuie căutată altă explicație, totul este clar.

Nu, fraților! Nu este clar. Nimeni şi niciodată n-a dat explicații satisfăcătoare. Tocmai lipsa unei explicații a acestor acțiuni mi-a atras atenția. Mareşalii şi generalii sovietici nu numai că nu explică nimic, dar nici unul dintre ei n-a indicat vreodată numărul corect de divizii care au luat parte la această mişcare uriaşă: 191! Niciunul dintre ei n-a indicat vreodată o cifră asemănătoare. Putem oare să aşteptăm de la generali o explicație satisfăcătoare, dacă ei nu o cunosc sau ascund cu bună ştiință adevărata anvergură a evenimentelor?

Un cunoscător al perioadei inițiale de război, V.A. Anfilov, spune despre Regiunea militară specială de vest: „Din raioanele interne ale Regiunii s-au transferat spre vest, în conformitate cu directiva narkom-ului de apărare, zece divizii de infanterie". *(Faptă eroică eternă,* pag.189). Tot el vorbeşte despre Regiunea militară specială Pribaltica: „S-au deplasat mai aproape de frontieră patru divizii de infanterie (diviziile 23, 48, 126, 128)".

Aşa este, există o mulțime de confirmări că aşa este. Însă în Regiunea militară Pribaltica nu s-au transferat la graniță şi diviziile 11 şi 183 infanterie? Oare diviziile de tancuri şi motorizate au rămas pe loc?

Unii mareşali sovietici, inclusiv G.K. Jukov, afirmă că s-au deplasat 28 divizii de infanterie. Perfect adevărat. Dar nu complet. Mareşalul Uniunii Sovietice *AM.* Vasilevski subliniază că cele 28 de divizii „au constituit numai începutul îndeplinirii unui plan de concentrare" *(Cauza întregii vieți,* pag.119). Cele 28 de divizii sunt doar începutul. Cunoaştem că a existat şi o continuare, care a depăşit cu mult începutul, însă, după ce spune cîte ceva, mareşalul Vasilevski tace şi nu mai aflăm nici o cifră de la el.

Fără a fi mulțumit de explicațiile experților (de genul mareşalului Vasilevski), am făcut apel la memoriile generalilor şi mareşalilor care au luat parte la această mare acțiune sau care au condus-o. Aici am descoperit o maleabilitate uimitoare a istoricilor sovietici şi a memoriilor, în a ocoli răspunsul. Exemple:

Comandantul trupelor Regiunii militare Odesa, generalul-colonel I .T. Cerevicenko, se afla între 9 şi 12 iunie în Crimeea, unde primea trupele corpului special 9 infanterie. Ştim acest lucru de la Mareşalul Uniunii Sovietice M.V. Zaharov (*Voprosî istorii,* 1970, Nr.5, pag.44). Ne vom mai referi la acest corp de armată. Nu era unul obişnuit şi nu degeaba purta oficial denumirea de „special". Dar încercați să găsiți barem un rînd al generalului I.T. Cerevicenko privind acest eveniment. Din cine ştie ce motiv, generalul tace mîlc. Apropo, este vorba de acelaşi Cerevicenko care primeşte corpul de armată, dar nu ştie că pe teritoriul Regiunii lui este concentrată în secret o armată întreagă a general-locotenentului I.S. Konev şi a locțiitorului acestuia, general-locotenentul Max Reiter.

I.S. Konev a devenit în timpul războiului Mareşal al Uniunii Sovietice. Am citit cartea lui în speranța de a găsi explicația cum de a ajuns într-o regiune străină cu ale sale „Annuşka" şi de ce. Descoperim cu mirare că mareşalul ignoră cu totul perioada inițială a războiului. A preferat să scrie despre anul '45, aşa se şi numeşte cartea sa: *Patruzeci şi cinci.* Ajungem la memoriile generalului de armată P.I. Batov; corpul său de armată a fost întîm-pinat de generalul Cerevicenko în Crimeea. Dar, vai, Batov a lăsat de o parte ceea ce era mai interesant! în acel moment, Batov era locțiitor al comandantului Regiunii militare Zacaucaz. Apare întrebarea: cum şi pentru ce a venit în Crimeea în fruntea unui corp de armată autonom? De ce corpul se numea special? De ce unitățile şi marile unități ale corpului au făcut exerciții de deşănțare rapidă a trupelor, de îmbarcare a tehnicii de luptă pe navele de război ale flotei Mării Negre şi de debarcare pe țărmul inamicului în scopul cuceririi şi distrugerii instalațiilor petroliere? De ce în corpul special al lui Batov s-a dus o propagandă neobişnuită, chiar şi după standardele Armatei Roşii, pentru „războiul eliberator pe teritoriul inamicului"? De ce această propagandă a fost condusă de către reprezentanți ai Direcției generale de propagandă, sosiți special de la Moscova? De ce la 13 iunie 1941 efectivul corpului special 9, pînă la ultimul soldat, a primit ghiduri de conversație ruso-române? După îndelungate căutări vom găsi răspunsuri la toate aceste întrebări în alte surse, dar nu şi în memoriile generalului Batov, care comanda acest neobişnuit corp de armată. Batov a trecut sub tăcere de toată această perioadă.

Negăsind răspunsuri la acest nivel, să ne îndreptăm atenția mai sus. Însă dintre cei care au cunoscut secretul în întregul său - Stalin, Molotov, Malenkov, Beria, Timoşenko şi Jukov - n-a scris memorii decît Jukov. El a fost şeful Marelui Stat-Major, adică a răspuns personal de dislocarea şi transferul trupelor, aşa încît fără permisiunea lui nici un batalion nu se putea mişca din loc. În afară de aceasta, Jukov avea în subordine serviciul VOSO, altfel spus, tot ceea ce era legat de folosirea în scopuri militare a căilor ferate. Dacă Jukov n-ar fi permis, nici un vagon cu încărcătură militară nu s-ar fi deplasat, în sfîrşit, orice Comunicat TASS în care era vorba despre Armata Roşie se pregătea la Marele Stat-Major, adică în biroul lui Jukov.

Jukov este singura sursă care a intrat în relație cu întreg complexul de probleme tratate în

acest capitol, în memoriile sale, era obligat ori să ia asupra sa responsabilitatea transmiterii mincinosului Comunicat TASS, ori să se delimiteze de acesta: că au existat, chipurile, nişte tovarăşi iresponsabili cu funcţii superioare care au bătut cu pumnul în masă sau care au dictat prin telefon Comunicatul fără să cunoască realitatea şi fără să se intereseze la Marele Stat-Major, dacă are loc un transfer de trupe.

Să deschidem volumul cenuşiu de *Amintiri şi cugetări:* nu descoperim nici amintiri, nici cugetări. Jukov evită răspunsurile. Cartea este scrisă ca şi cum cititorul n-ar fi în toate facultăţile mintale. „Da, spune Jukov, a existat un transfer de trupe". Dar nu spune care a fost scopul acestuia. Jukov ascunde şi numărul trupelor. Uită să spună cine şi cînd a luat hotărîrea unui transfer de trupe. Rămîne neclar de ce au coincis începerea transferului trupelor şi transmiterea Comunicatului TASS, care respinge zvonurile privind transferul. Este vorba de o lipsă de coordonare între departamente? Sau dimpotrivă?

În loc de cifre şi explicaţii, Jukov face o amplă descriere a transferului de trupe. Viclenia sa constă în faptul că descrie transferul citîndu-l pe prietenul său Bagramian, care pe atunci nu avea acces la secretele de stat. Ascultaţi-l pe Bagramian, care, la începutul războiului, era doar colonel. Ascultaţi-l pe Bagramian, care era în Primul eşalon strategic şi nu avea dreptul să cunoască nici efectivul, nici destinaţia celui de Al doilea eşalon strategic. Aflîndu-se în Primul eşalon strategic, Bagramian putea să vadă numai o parte a trupelor care veneau la graniţă. Astfel, prin această descriere, Jukov scapă de obligaţia de ne a spune adevărul. S-a folosit de citate din Bagramian, la fel ca şi cum un astronaut, ajuns pe Lună, ar descrie luna folosind fragmente din romanele lui Jules Veme şi Herbert Wells, care n-au ajuns niciodată acolo.

Drept cine i-a luat Jukov pe cititori? Dacă am fi dorit să aflăm părerea lui Ivan Hristoforovici Bagramian, deschideam cartea acestuia. Fără îndoială că Bagramian scrie mult şi bine, e un erudit, analiza e subtilă, dar n-a planificat şi n-a condus transferul trupelor din Al doilea eşalon strategic. Jukov l-a planificat şi l-a condus. Iar din cartea sa am fi vrut să-i cunoaştem părerea, am fi vrut să privim lucrurile din punctul său de vedere.

Manevra lui Jukov de a se ascunde în spatele lui Bagramian, încercarea de a ocoli răspunsurile sunt o confirmare a faptului că nu totul este curat, că ceva nu „merge", că a fost nevoie să se ascundă ceva, ceva ce se ascunde şi după cincizeci de ani.

Mulţi vorbesc despre Comunicatul TASS şi despre evenimentele care s-au petrecut în acea zi. Vorbesc însă numai cei care n-au avut acces la secretele celui de Al doilea eşalon strategic. Cei care au avut acces tac sau se folosesc de mărturiile altora. Au şi de ce să tacă...

Iată bilanţul acelei zile: în vorbe: „instigatorii britanici ai războiului" vor să împingă în război URSS şi Germania; în fapt: Uniunea Sovietică poartă în secret convorbiri chiar cu „instigatorii războiului" privind o alianţă militară împotriva Germaniei, în vorbe: nu transferăm trupe, în fapt: transferăm atît de multe cît nimeni şi niciodată nu a mai transferat, în vorbe: exerciţii, în fapt: ceva cu mult mai serios.

Capitolul 23 DESPRE REGIUNILE MILITARE ABANDONATE

Demult s-a stabilit în Armata Roşie următoarea regulă: trupele sunt încă pe drum, iar comandamentul a ajuns deja la locul unde trebuie să acţioneze.
Mareşalul Uniunii Sovietice, K.K. Rokossovski

Generalul sovietic, urcînd pe scara ierarhică, parcurge funcţiile de comandant de divizie, de corp de armată, de armată... Devine apoi comandant de regiune. Aceasta nu este pur şi simplu următoarea treaptă, ci un salt.

Comandantul de regiune este un şef militar de rang înalt, dar şi un fel de guvernator militar al unor teritorii de sute de mii, uneori chiar de milioane de kilometri pătraţi, în care trăiesc milioane sau zeci de milioane de oameni. El nu răspunde doar de trupe, ci şi de folosirea în interesul războiului a populaţiei, a industriei, a transportului, a mijloacelor de telecomunicaţii, a agriculturii, a resurselor naturale.

Înainte de război, teritoriul Uniunii Sovietice era împărţit în şaisprezece regiuni militare. Opt regiuni erau de frontieră, opt erau considerate interne, neavînd graniţe cu alte state. Fiecare regiune era importantă în felul ei. În unele erau multe trupe, în altele puţine, dar cu un puternic potenţial industrial şi de mobilizare.

La 13 mai 1941, comandanţii regiunilor militare interne (cu excepţia Regiunii militare Moscova) au primit o directivă de o deosebită importanţă: în fiecare din cele şapte regiuni să se desfăşoare cîte o nouă armată, la formarea lor să participe toate statele-majore şi trupele regiunilor,

conducerea noilor armate să fie luată de către comandanții de regiune personal şi, exact peste o lună, la 13 iunie 1941, să se înceapă regruparea spre vest.

Aşadar, şapte comandanți ai regiunilor interne s-au transformat în comandanți de armată. Dar nu te poți descurca cu şapte generali. Fiecare comandant de armată are nevoie de locțiitori, de stat-major, de comandanți de artilerie, de trupe de geniu, de transmisiuni. De unde să iei atîția generali? Nu sunt probleme. Stalin avea totul pregătit, prevăzuse totul. Am relatat regruparea trupelor din diviziile Regiunii militare Ural. În Regiunea militară Ural se înființează armata 22; comandantul Regiunii, generalul-locotenent F.A. Erşakov, o conducea personal. Membrul sovietului militar al Regiunii, comisarul de corp de armată D.S. Leonov, a devenit membru al sovietului militar al armatei 22. Şeful statului-major al Regiunii, generalul-maior G.F. Zaharov a devenit şeful de stat--major, iar statul-major al Regiunii a devenit stat-major de armată. Comandanții artileriei, ai trupelor de geniu, de transmisiuni, de spionaj, şefii tuturor departamentelor şi direcțiilor Regiunii au ocupat pozițiile corespunzătoare din armata 22. Aceştia şi-au luat toți locțiitorii şi subordonații, s-au îmbarcat în vagoane şi au plecat.

Întrebare: cine a rămas în Ural? Uralul înseamnă Magnitka, înseamnă Uralmaş, mari uzine. Uralul înseamnă Tankograd, pe atunci necunoscut. Uralul este centura de oțel care leagă Europa şi Asia într-un monolit. Uralul înseamnă resurse, uzine, înseamnă puterea deținuților, din lagăre.

Nu este oare periculos să laşi aceste teritorii fără guvernator militar? Mi se va spune că orice comandant are locțiitor, care tocmai pentru aşa ceva este numit: să țină locul comandantului. Dar tocmai aici este problema, că locțiitorul comandantului regiunii militare Ural, generalul-locotenent M.F. Lukin, a primit deja ordin să meargă în Zabaikal. Acolo a format armata 16, iar în momentul transmiterii Comunicatului TASS, armata lui s-a deplasat în secret spre vest. De aceea, Regiunea Ural, după plecarea întregului corp de comandă, a rămas practic fără conducere, în fruntea ei era generalul-maior A.V. Katkov, un ilustru necunoscut.

Acelaşi lucru s-a petrecut şi în Regiunea militară Har-kov. Ştim că în ajunul războiului, la granița românească s-a format armata 18. Comandamentul şi statul-major al acestei armate sunt comandamentul şi statul-major al Regiunii militare Harkov.

Comandantul Regiunii, generalul-locotenent A.K. Smirnov, şeful statului-major, generalul-maior V.I. Kolpakci, comandantul aviației Regiunii, generalul-maior S.K. Goriunov şi toți subordonații lor au fost mutați la granița românească în noua armată 18, lăsînd Regiunea fără comandament.

La fel s-a întîmplat şi cu *armata 19,* formată din trupele şi statul-major al Regiunii militare din Caucazul de Nord. *Armata 20* s-a format în Regiunea militară Orel. Armata *21* este Regiunea militară Privoljie. Comandantul Regiunii, generalul-locotenent V.G. Gherasimenko a devenit comandantul armatei 21, şeful statului-major, generalul V.N. Gordov a devenit şeful statului-major al armatei 21. Şefii diferitelor trupe şi servicii, sute de alți comandanți au schimbat în titulatura lor cuvintele „Regiunea militară Privoljie" cu „armata 21". De exemplu, dacă întîlniți informația că mareşalul de aviație G.A. Vorojeikin (fireşte, pe atunci mai mic în grad) conducea la începutul lui 1941 aviația Regiunii militare Privoljie, puteți să afirmați fără a vă uita în arhive că, după 13 iunie, acesta a devenit comandantul aviației armatei 21 şi s-a deplasat în secret spre granița germană. Dacă ştiți că generalul-colonel al trupelor de geniu, LV. Bordzilovski, ce se afla pe atunci în aceeaşi Regiune, îşi face serviciul la departamentul de geniu, nu vă temeți să afirmați ca după Comunicatul TASS îşi va servi patria în unitatea corespunzătoare de geniu a armatei 12.

În Regiunea militară Siberia (comandant general-loco-tenent S.A. Kalinin) a fost formată *armata 24,* iar în Regiunea militară Arhanghelsk (general-locotenent V.I. Kacealov) - *armata 28.*

La 13 iunie 1941, în momentul transmisiei ciudatelor comunicate de la radioul sovietic, în spațiile nemărginite ale Rusiei Centrale, Caucazului de Nord, ale Siberiei, Uralului, din Arhanghelsk pînă în Kuban şi din Orei pînă la Cita, vechea ordine militar-teritorială a încetat practic să mai existe. Dacă ar fi izbucnit o revoltă, n-ar fi fost cu ce să fie înăbuşită. TOATE diviziile plecaseră spre granița germană. Mai mult, nu mai era nici cine să ia o asemenea decizie: practic toți generalii plecaseră spre vest. Revoltele sînt înăbuşite de NKVD, însă în cazul unor evenimente suficient de serioase NKVD nu o scoate la capăt singur: trebuie o armată. La drept vorbind, în trupele NKVD se petreceau o serie de evenimente ciudate pe care le vom aborda mai încolo.

Se pune întrebarea: ce se petrece? Poate că Stalin n-are încredere în comandanți şi a hotârît să-i schimbe pe toți deodată? Nu, nu este aşa. Dacă Stalin n-ar fi avut încredere în ei, i-ar fi suprimat preventiv şi ar fi pus în locul lor pe alții, în care să aibă încredere. Este necesar să remarcăm că în locul generalilor care au plecat, adesea n-a rămas nimeni. Comandantul regiunii, luîndu-şi locțiitorii, şeful de stat-major şi întregul stat-major, pleca în secret spre vest, iar în locul lui, Stalin nu numea pe nimeni. De exemplu, comandantul Regiunii militare Siberia, generalul-locotenent Kalinin, a transformat toate trupele şi statul-major în armata 24 şi s-a dus în secret spre

vest, iar noul general a venit în Siberia abia în 1942 *(Enciclopedia militară sovietica,* vol.7, pag.33). În toate celelalte regiuni militare interne, noii comandanți ori apăreau cu întîrziere de cîteva luni, ori erau generali de importanță minoră, care niciodată, înainte sau după, nu s-au învrednicit să comande o regiune sau o armată. Un exemplu concludent este al generalului-maior M.T. Popov din Regiunea militară Privoljie.

Nu ne rămîne decît să presupunem că toți comandanții şi trupele lor trebuiau să îndeplinească o misiune cu mult mai serioasă decît păstrarea puterii sovietice în zonele interioare ale URSS. Dacă n-ar fi fost vorba de ceva mai important, cu toții ar fi rămas la locurile lor.

Printre cele opt regiuni militare interne, Moscova a constituit o excepție. Este clar: e vorba de Moscova. Spre deosebire de celelalte regiuni interne, Regiunea Moscova era comandată de un general de armată, I.V. Tiulenev, nu de un general-locotenent sau de un general-colonel. Iată însă că, sub acoperirea Comunicatului TASS, generalii sovietici, statele-majore şi trupele părăsesc regiunile militare interne. Şi nici măcar poziția de excepție a Regiunii militare Moscova n-a salvat-o de această soartă. Toate trupele Regiunii au fost trimise pentru a întări Primul eşalon strategic şi armata 20 din Al doilea eşalon strategic. Toate rezervele de armament şi muniție au fost trimise din Regiunea militară Moscova la granița vestică! După aceea a venit şi rîndul comandamentului. Este clar că generalul I.V. Tiulenev avea în acel moment un post foarte înalt şi se bucura de încrederea specială a lui Stalin, ca să comande o simplă armată. Prin decizia Biroului Politic şi în prezența lui Stalin, Tiulenev este numit comandant al Frontului de Sud. A luat cu sine întreg statul-major al Regiunii militare Moscova, în frunte cu generalul-maior G.D. Şişenin. Componența Frontului de Sud ne este deja cunoscută: armatele 9, de supraşoc, şi 18 vînători de munte, armata 9 specială de infanterie şi 3 desant aerian, aviația Frontului.

Hotărîrea de a transforma direcția şi statul-major al Regiunii militare Moscova în direcția Frontului de Sud şi de a le transfera la Vinnița a fost luată la 21 iunie 1941, dar există destule informații că pentru ofițerii de stat-major hotărîrea nu era un lucru neaşteptat. Mai mult de atît, unele departamente ale statului-major se aflau deja în zona frontierei româneşti. Iată, de exemplu, generalul--maior A".S. Osipenko, locțiitorul comandantului Regiunii, se afla deja în iunie 1941 la granița românească.

Comandamentul şi statul-major al Regiunii au mers la Vinnița fără să lase Regiunea pe mîinile cuiva, în locul comandantului n-a fost numit nimeni.

Nu cumva şi Regiunea militară Moscova a rămas fără conducere militară? Ba da. Ce-i drept, după agresiunea Germaniei, la 26 iunie 1941, la comanda Regiunii a venit generalul-locotenent P.A. Artemiev *(Regiunea militară Moscova, distinsă cu Ordinul Lenin,* pag.204) Formal există cineva. Practic-nimeni! Artemiev nu e militar. E cekist. Funcția cu care a venit în Regiunea militară Moscova este aceea de comandant al direcției trupelor operative NKVD. În iulie, Stalin a numit şi membrul Sovietului militar al Regiunii militare Moscova. Este vorba de comisarul de divizie al trupelor NKVD (mai tîrziu general-loco-tenent) K.F. Teleghin. Este tot un cekist pur sînge, care lucrase mai înainte în unitățile Osnaz în timpul Marii epurări, fiind comisar politic în Regiunea Moscova, al trupelor NKVD, apoi avînd un post oarecare în aparatul central NKVD.

Interesant. Chiar şi în timpul Marii epurări regiunile militare şi-au păstrat specificul; acum Regiunea Moscova a NKVD nu se deosebeşte cu nimic de Regiunea militară Moscova. Teoretic Regiunea militară Moscova există, însă în Moscova nu există unități de luptă ale Armatei Roşii, există doar două divizii NKVD şi douăzeci şi patru de batalioane de distrugere NKVD.

Generalul-locotenent K.F. Teleghin îşi aminteşte că în momentul cînd la statul-major al Regiunii militare Moscova au venit „oameni noi", adică cekişti, multe secții ale statului-major s-au restrîns, iar cele mai importante, fără de care Regiunea militară nu putea exista-operativă şi de informații-nu existau deloc. „Oamenii noi" cunoşteau prea puține din specificul militar aşa încît a trebuit „să pierdem multă vreme şi multe forțe pentru cunoaşterea stării Regiunii, cu sarcinile şi posibilitățile ei".

Aşadar, sub acoperirea Comunicatului TASS, comandanții militari de rang înalt din fruntea armatelor, iar unul chiar din fruntea statului-major de front, se transferă în secret la granița germană, părăsind TOATE regiunile militare interne. Incontestabil că aşa ceva nu s-a întîmplat niciodată în toată istoria sovietică nici înainte, nici după, după cum este incontestabil şi faptul că o astfel de deplasare este în legătură directă cu războiul, care este inevitabil pentru Uniunea Sovietică. Dacă ar fi existat chiar şi cele mai mici îndoieli în privința inevitabilității războiului, atunci măcar pe ici-colo comandanții ar fi rămas la locul lor.

Dar aceste activități ale comandamentului sovietic nu reprezintă pregătiri pentru un război defensiv, într-un război defensiv de lungă durată nu toți comandanții sunt trimişi la granița inamicului, unii sunt lăsați pe acele teritorii unde inamicul poate apărea prin surprindere, în afară de

aceasta, într-un război defensiv de durată este absolut necesară prezența unor militari, nu a unor polițişti.

Numai în cazul în care comandamentul sovietic plănu-ieşte un război fulgerător pe teritoriul inamicului, cînd rezervele militare şi de altă natură sunt mobilizate din timp, generalii nu mai au ce face în centrele industriale, iar locul lor este la granița inamicului.

Nu cumva merg prea departe cu presupunerile? Generalul-locotenent K.F. Teleghin are cuvîntul: „Pentru că s-a presupus că războiul se va purta pe teritoriul inamicului, magaziile cu rezerve, care se aflau în perioada prebelică în limitele regiunii, au fost redislocate în regiunile militare de graniță" *(VIJ,* 1962, Nr.l, pag.36).

Capitolul 24 DESPRE DIVIZIILE NEGRE

Stalin nu va pregeta să folosească violența într-o măsură nemaivăzută.
L. Troțki, 21 iunie 1939.

Există un factor comun între Primul şi Al doilea eşalon strategic. Cele mai puternice armate din componența acestora nu s-au desfăşurat împotriva Germaniei, ci împotriva cîmpurilor petroliere ale României. Principala deosebire între Primul şi Al doilea eşalon strategic este de culoare, într-adevăr, eşaloanele aveau culori diferite. Primul eşalon strategic este verde şi verde-cenuşiu (de *apărare* cum se spune în armată), culoarea milioanelor de ghimnastiorci[36] soldățeşti. Culoarea *de apărare* era dominantă şi în Al doilea eşalon strategic, dar era amestecată din belşug cu negru.

Odată am asistat la o întîlnire cu generalul în rezervă F.N. Remezov care în 1941, sub acoperirea Comunicatului TASS, a părăsit Regiunea militară Orei, a unificat trupele sale şi ale Regiunii militare Moscova în armata 20 şi, luînd conducerea, s-a deplasat în secret spre vest. Discuția se purta într-un cerc restrîns şi de aceea era destul de sinceră. Auditoriul era alcătuit din ofițeri şi generali de stat-major, care cunoşteau problemele nu numai din memoriile altora, în focul discuției, un colonel mai îndrăzneț i-a pus o întrebare directă generalului Remezov: „De ce corpul 69 infanterie al armatei 20 este numit de nemți în documente „corpul negru"? Generalul Remezov n-a dat un răspuns explicit. S-a referit la armata 56, pe care a comandat-o mai tîrziu. Din cauză că la unele divizii nu au ajuns mantalele cenuşii, acestea au fost echipate cu mantale negre, de feroviari. Toate acestea s-au petrecut însă în decembrie. Este clar că Remezov a evitat să răspundă. A fost întrebat despre iunie 1941, cînd se găseau uniforme iar soldații n-aveau nevoie de mantale căci era cald. În corpul de armată 69 infanterie, mulți soldați erau îmbrăcați *încă din vară* în uniformă neagră. Şi erau destul de mulți pentru ca spionajul militar german să-i remarce şi să numească neoficial corpul 69-„negru".

Dar nu era unicul. Corpul 63 infanterie al armatei 21 din Al doilea eşalon strategic figurează şi el în documentele germane ca fiind „corp negru". Comandantul corpului 63 infanterie, L.G. Petrovski, a fost un mare conducător de oşti. La vîrsta de 15 ani a luat parte la asaltul Palatului de iarnă. A făcut tot Războiul civil, a fost rănit grav de trei ori. A încheiat Războiul civil fiind comandant de regiment la vîrsta de 18 ani. La 20 de ani a absolvit strălucit Academia Marelui Stat-Major. A comandat cele mai bune mari unități ale Armatei Roşii, inclusiv divizia proletară I infanterie de la Moscova. La vîrsta de 35 de ani este locțiitor al comandantului Regiunii militare Moscova.

Kornkor[37] Petrovski s-a evidențiat în lupte ca un comandant deosebit, în 1941, în luna august, primeşte gradul de general-locotenent şi comanda armatei 21. În acest moment corpul 63 infanterie se afla, după lupte crîncene, în încercuire. Stalin i-a dat ordin să părăsească corpul de armată şi să ia în primire imediat armata 21. Petrovski cere să se amîne cu cîteva zile ordinul de preluare a comandamentului armatei, avionul venit după el fiind trimis înapoi cu soldați răniți.

Petrovski scoate din încercuire „corpul negru" şi se întoarce din nou în spatele frontului inamicului, ca să scoată din încercuire divizia 154 a comandantului de brigadă I.S. Fokanov. În timpul spargerii încercuirii, Petrovski a fost rănit mortal. Trupele germane, descoperind şi recunoscînd pe cîmpul de luptă cadavrul lui Petrovski, din ordinul comandamentului superior german, l-au înmormîntat pe general cu toate onorurile militare. Pe mormîntul său a fost pusă o cruce mare cu inscripția în limba germană: „General-locotenent Petrovski, comandantul -corpului negru»".

Sursele sovietice confirmă acest gest neobişnuit al comandamentului german față de un general sovietic. Amănunte despre acțiunile „corpului negru" 63 se pot citi în *VIJ,* 1966, Nr.6. Enciclopedia militară sovietică confirmă (vol.6, pag.314) autenticitatea acestui fapt. Despre „corpul

[36] *ghimnastiorcă:* bluză rusească folosită ca veston.
[37] *Komkor.* Komandir Korpusa—comandant de corp de armată.

negru" al lui Petrovski se aminteşte şi în cartea generalului-locotenent de artilerie G.D. Plaskov *(Sub bubuitul canonadei,* pag.l63).

Spionajul german a observat neobişnuita uniformă neagră şi în alte armate ale celui de Al doilea eşalon strategic. Cînd aceasta era predominantă, regimentele, diviziile, chiar corpurile de armată, primeau denumirea de „negre", de exemplu Armata 24 din Al doilea eşalon strategic, care se transferase în secret din Siberia, în cursul luptelor, cîteva dintre regimentele şi diviziile ei au primit denumirea de „negre". Iată cîteva lucruri care s-au petrecut cu acest corp de armată: la sfîrşitul lui iunie, eşaloanele lui s-au întins pe mii de kilometri, în acest timp, comandantul armatei, generalul-locotefient S.A. Kalinin, părăsind Regiunea militară Siberia, se afla deja la Moscova şi rezolva problemele de aprovizionare cu alimente ale armatei. A mers în audiență la secretarul Comitetului orăşenesc de partid Moscova. Iată ce spune generalul-locotenent Kalinin: „Secretarul Comitetului a luat legătura prin telefon cu Narkomat-ul ministerului de interne.

- Tovarăşul cu care am vorbit, mi-a explicat secretarul Comitetului, are o mare experiență în aprovizionarea cu alimente. S-a ocupat mult timp cu această chestiune la construirea canalului Volga-Moscova. O să vă ajute.

Peste douăzeci de minute, în cabinetul secretarului a intrat un înalt comandant al trupelor NKVD, cu trei romburi la petlițele ghimnastiorcăi. M-am înțeles rapid cu el" *(Cugetări despre cele trecute,* pag.132-133).

Păcat numai că generalul Kalinin nu spune numele secretarului Comitetului orăşenesc Moscova şi al comandantului cu trei romburi.

După primele lupte, armata 24 intră pe mîini bune: preia comanda generalul-maior NKVD Konstantin Rakutin. Iar generalul-locotenent S.A. Kalinin se întoarce în Siberia, la ordinul personal al lui Stalin. Nu, nu ca să comande Regiunea. Regiunea rămîne abandonată. Din ordinul lui Stalin, el va forma aici zece divizii noi. Dăm cuvîntul lui Kalinin: „Marile unități s-au format în acele locuri unde înainte nu existau trupe. Mi-am început lucrul chiar cu vizitarea acestor puncte.

Primul zbor cu avionul l-am făcut într-unul din oraşele Siberiei. Cu cîțiva ani înainte de război, acolo, în adîncurile pădurii, s-a construit un orăşel din barăci pentru muncitorii forestieri. L-am folosit pentru încartiruirea unităților noilor formațiuni. Orăşelul era înconjurat aproape total de taigaua nepătrunsă" *(.idem,* pag.182).

Alexandr Isaevici Soljeniţîn spune totul despre „orăşelele din barăci pentru muncitorii forestieri" în *Arhipelagul GULAG.* Aşadar, zece noi divizii (peste 130.000 de oameni) se formează în Regiunea militară Siberia, dar nu acolo unde au existat înainte unități militare, ci în „oraşele din barăci". Poate că nu deținuții devin soldați. Pur şi simplu generalul Kalinin foloseşte barăcile goale pentru încartiruirea rezerviştilor. În acest caz unde au dispărut „muncitorii forestieri"? De ce „orăşelul" este nelocuit? Fiindcă generalul Kalinin a completat armata 24 cu „muncitori forestieri", ÎNAINTE DE ÎNCEPEREA RĂZBOIULUI, şi a pregătit trimiterea ei în secret spre vest. Iată de ce regimentele şi diviziile acestei armate aveau culoarea neagră: adesea „muncitorii forestieri" nici măcar nu erau îmbrăcați în uniforme militare. Iată de ce armata pe care Kalinin o deplasase spre vest ținea de Direcția generală a lagărelor Comisariatului popular din ministerul de interne şi nu de Direcția de construcții a Marelui Stat-Major al RKKA. Iată de ce Stalin pune în fruntea armatei 24 nu pe semicekistul Kalinin, ci pe un cekist pur sînge, Rakutin. Acesta ştia cum trebuie să se poarte cu „muncitorii forestieri".

Este cunoscut faptul că Stalin a curățat GULAG-ul în timpul războiului, trimițând pe front pe toți cei apți să poarte o armă. Uneori, din lipsă de timp şi de echipament, deținuții erau trimişi pe front în propria lor ținută, în principiu diferența nu era mare: aceleaşi cizme din înlocuitori de piele ca şi la soldați, iar iarna aceeaşi căciulă; în orice sezon-vestonul, care se deosebea față de cel soldățesc doar prin culoare. S-a instaurat însă opinia că Stalin a trimis deținuții „să-şi răscumpere vina".

Dar trupele germane au întîlnit diviziile şi corpurile „negre" la începutul lui iulie 1941, iar acestea au început să se deplaseze spre granița occidentală la 13 iunie 1941. Armatele din Al doilea eşalon strategic, în componența cărora intrau diviziile şi corpurile „negre", au început să se formeze încă din iunie 1940, cînd Hitler a întors spatele lui Stalin, luînd de la granița sovietică aproape toate diviziile germane.

Iată ce spune şi fostul deținut Mihail Demin: „Aproape întreaga armată a lui Rokossovski era formată din deținuți" (Pe *şest,* pag.26).

În toată viața sa, Rokossovski a comandat numai o armată: 16. În memorii a uitat să spună însă din cine era alcătuită. Neținerea de minte îl caracterizează. El îşi începe memoriile cu următoarele cuvinte: „în primăvara lui 1940 am fost cu familia la Soci", uitînd să spună că înainte de asta a fost în GULAG. Este drept, mai departe Rokossovski spune în treacăt: „Viața m-a convins că

poți să crezi chiar şi în aceia care, la un moment dat, din anumite cauze, au încălcat legile. Dați-i unui asemenea om posibilitatea să-şi răscumpere vina şi veți vedea că ceea ce este bun în el iese la suprafață: iubirea de Patrie, de poporul său, năzuința de a răsplăti încrederea acordată prin a deveni un luptător de nădejde" (Mareşalul Uniunii Sovietice K.K. Rokossovski, *Datoria militară,* pag.136). Stalin a dat posibilitatea deținuților „să-şi răscumpere vina" şi să devină „luptători de nădejde" ÎNAINTE DE AGRESIUNEA LUI HITLER. Armatele special pregătite să cuprindă în componența lor deținuți în calitate de carne de tun au început să se formeze încă înainte de 22 iunie 1941. Armata 16, prima din cel de Al doilea eşalon strategic, a fost înființată în Zabaikal, unde sunt destui deținuți, pe

Magistrala transsiberiană, pentru un transfer mai rapid spre vest. Dacă armata germană a întîlnit divizii şi corpuri de armată venite din provinciile depărtate ale Uralului, Siberiei şi Zabaikalului, completate cu deținuți, la începutul lui iulie, înseamnă că *Stalin a pus deținuților arma în mînă înainte de 22 iunie 1941.*

Nu ştiu ce cunoştea spionajul militar german *în prima jumătate a lui iunie* şi ce nu. Dar să ne imaginăm că ştia foarte puțin, doar puținul pe care-1 ştim noi astăzi:

1. Spre granița vestică a Uniunii Sovietice se deplasează în secret cîteva armate.
2. în efectivul acestora intra un număr de soldați, uneori divizii întregi (în jur de 15.000 de oameni fiecare) şi chiar corpuri de armată (peste 50.000 de oameni fiecare), echipate într-o neobişnuită uniformă neagră, asemănătoare cu cea de puşcăriaş.
3. Cel puțin una dintre aceste armate se afla în subzistența GULAG-ului NKVD.
4. în Comunicatul TASS, guvernul sovietic neagă caracterul neobişnuit al deplasărilor de trupe şi caracterul lor de masă, vorbind despre „exerciții militare obişnuite".

Şeful spionajului militar al statului vecin trebuie să aprecieze situația şi să facă imediat recomandări guvernului său. Principala problemă la care trebuie să dea un răspuns este: dacă nu atacăm noi, ce va face Stalin: va lua armele deținuților şi-i va băga din nou în GULAG sau pur şi simplu îi va lăsa acasă? Sau, poate că Stalin are alte variante de a folosi deținuții înarmați care au fost masați în secret la granița germană?

Capitolul 25 DESPRE COMANDANȚII DE BRIGĂZI ŞI DE DIVIZII

...Poate să învingă un inamic puternic numai acela care mai întîi a biruit propriul său popor.
Şan Ian, secolul V, î.Chr.

Am început descrierea diviziilor şi corpurilor de armată „negre" cu corpul 63 infanterie al armatei 21. Am amintit de komkor Petrovski şi de kombrig[38] Fokanov. De ce nu sunt aceştia generali? Răspunsul este simplu, în corpurile de armată şi în diviziile „negre" nu numai soldații şi ofițerii, dar şi comandanții superiori erau veterani „ai orăşelelor din barăci pentru muncitorii forestieri".

Pînă în 1940, în Armata Roşie, pentru corpul de comandă superior, erau stabilite gradele militare de „kombrig", „komdiv", „komkor", „komandarm". Drept semne distinctive se foloseau romburi la petlițe: un romb pentru kombrig, două pentru komdiv ş.a.m.d. Însă în mai 1940 Stalin face un cadou corpului de comandă superior: introduce gradele de general cu lampas şi steluțe în loc de romburi. Noile grade, general-maior, general-loco-tenent, general-colonel, general de armată nu sunt vechile grade militare. O comisie guvernamentală a făcut o reatestare a întregului corp de ofițeri superiori din armată. Cu această ocazie, mulți comandanți de brigadă au devenit colonei, adică au fost coborîți la gradul pe care-l aveau cu cîțiva ani înainte. Alții au devenit generali-maiori, iar kombrig I.N. Muzîcenko a devenit general-locotenent. Mulți komandarmi au devenit general-colonei: O.I. Gorodovikov, G.M. Stern, D.G. Pavlov, N.N. Voronov. Komandarm V.I. Kacealov a fost coborît în grad, doar general-locotenent. Însă komkor G.K. Jukov primeşte gradul cel mai mare: general de armată. În treacăt fie zis, este mai puțin cunoscut că Jukov a fost generalul numărul 1. El a fost primul din Armata Roşie care a primit titlul de general. Prin decizia guvernului sovietic, în iunie 1940, au primit grade de generali şi amirali 1056 de comandanți superiori.

Introducerea gradelor de general a însemnat o „îndulcire" a conducerii lui Stalin, după marile nelegiuiri din anii 1937-1938. De ce a devenit tovarăşul Stalin atît de bun? Fiindcă plănuieşte să-şi treacă în revistă toți comandanții în vederea unei acțiuni de perspectivă.

Pentru Stalin însă, sunt prea puțini o mie de generali. Se înființează noi şi noi divizii, se formează corpuri de armate şi armate, în funcții de general sunt puşi colonei. Am găsit cel puțin o

[38] *kombrig:* komandir brigadî-comandant de brigadă; *komdiv:* komandir divizii-comandant de divizie; *komandarm:* komanduiuşcii armiei-comandant de armată.

sută de colonei pe funcții de general, fiind comandanți de divizie. L-am întîlnit pe colonelul LI. Fediuninski chiar în funcția de comandant al corpului 15 infanterie din armata 5.

Nu ajung comandanții. Atîta timp cît Hitler s-a aflat cu fața la Stalin, acesta din urmă nu ducea grija corpului de comandă. De cum s-a întors Hitler cu spatele, Stalin a început să aibă nevoie de comandanți de rang superior. Mulți comandanți! Iată de ce vagoanele aduc în grabă la Moscova deținuți. La Lubianka, foştii comandanți care au trecut prin GULAG sunt întîmpinați cu politețe, li se explică faptul că s-a făcut o greşeală. Procesul penal încetează, pedeapsa este anulată. Comandanții se grăbesc la Soci pentru refacere, iar de aici-sub steagul de luptă.

Nu toți comandanții sunt tratați la fel. Unii primesc grade de general. Printre aceştia este generalul-maior K.K. Rokossovski, viitor Mareşal al Uniunii Sovietice. Dar majoritatea celor eliberați din închisori rămîn cu vechile lor grade militare: kombrig, komdiv, komkor. În Armata Roşie se petrece un fenomen ciudat: există în paralel două sisteme de grade militare pentru corpul de comandă superior, două sisteme de semne pentru diferențiere, două uniforme diferite. Unii comandanți merg mîndri cu steluțe cu lampasuri roşii (în armată acestea se numesc vipuşti), cu uniforme de gală, ceilalți, avînd aceleaşi sarcini, poartă nişte romburi modeste.

Melgunov descrie procedeul folosit de cekişti, la Kiev, în timpul Teroarei roşii. Cel care nu răspundea la întrebările cekiştilor era pus fără multă vorbă într-un sicriu şi era acoperit cu pămînt. Pe urmă îl dezgropau şi continua interogatoriul.

În principiu, Stalin face acelaşi lucru în „perioada prebelică": în anii *Marii epurări,* mii de comandanți au ajuns în GULAG, unii dintre ei avînd condamnări la moarte, alții termene lungi; toți erau duşi la Kolîma. După multe mărturii (de exemplu, în *Povestiri din Kolîma* de Varlaam Şalamov), viața aici nu e preferabilă execuției. Şi iată că oamenii, care îşi luaseră adio de la viață, sunt duşi în vagoane confortabile, sunt refăcuți în sanatorii nomenclaturiste, li se oferă puterea şi posibilitatea de a-şi ispăşi vina. Gradele de general nu constituie o calitate (adică nu dau nici un fel de garanții); ia comanda, pe urmă o să vedem... Ce credeți, se vor strădui aceşti condamnați acum comandanți să-şi execute sarcinile?

Calculul lui Stalin este corect. Mulți dintre cei eliberați l-au slujit cu credință, s-au aruncat în luptă şi au demonstrat cu propriul sînge că sunt demni de încredere. Printre aceştia s-au aflat şi kombrig A.V. Gorbatov, eliberat în martie 1941, care a primit funcția de locțiitor al comandantului corpului 25 infanterie al armatei 19 din Al doilea eşalon strategic. El ajunge pînă la gradul de general de armată şi pînă la funcția de comandant al trupelor de desant aerian ale Armatei Roşii. Iată cum îşi descrie eliberarea: „Soția a fost la NKVD; de acolo a zburat ca şi cînd ar fi avut aripi: a povestit că a fost primită foarte bine, i s-a vorbit cu respect, s-au interesat cum o duce, a fost ajutată cu bani... În noaptea de 5 martie 1941, la ora două, anchetatorul m-a condus într-o maşină uşoară în Piața Komsomolskaia la nişte cunoscuți de-ai mei. Lăsîn-du-mă, mi-a spus respectuos la despărțire:

- Iată numărul meu de telefon. Dacă este vreo problemă, sunați-mă la orice oră. Puteți conta pe ajutorul meu.

Am luat cu mine ca pe o relicvă săculețul cu merinde, galoşii, bucățelele de zahăr negre ca smoala şi pesmeții pe care-i păstram pentru caz de boală" (A.V. Gorbatov, *Ani şi războaie,* pag.168-169).

Kombrig Gorbatov a fost eliberat (ca mulți alții) la timp: o lună de concediu în sanatoriu, primirea funcției şi iată că apare Comunicatul TASS. Bravul kombrig se deplasează cu „Annuşka" sa în secret spre vest. Iar „suvenirurile" din GULAG nu le-a luat degeaba. Cine ştie ce se poate întîmpla. La unii s-a şi întîmplat. Kombrig I.F. Daşicev a încălțat galoşii a doua oară. A fost eliberat în martie 1941, apoi a fost închis în octombrie şi a stat pînă în 1953.

Mulți dintre ei au fost folosiți şi pentru completarea Primului eşalon strategic. De exemplu, kombrig S.P. Zîbin a primit corpul 37 infanterie, kombrig M.S. Tracev-divizia 109 infanterie din corpul 9 special infanterie. Kombrig N.P. Ivanov este şef de stat-major în armata 6. Komdiv A.D. Sokolov este comandant al corpului 16 mecanizat din armata 12. Komdiv G.A. Buricenkov este comandantul zonei de sud P.V.O. Komdiv P.G. Alexeev este comandantul WS al armatei 13. Kombrig S.S. Kruşin este şeful de stat-major WS al Frontului de Nord-Vest. Kombrig A.S. Titov este comandantul de artilerie al armatei 18. Şi mulți, mulți alții.

Unii au completat golul după ce Al doilea eşalon strategic s-a deplasat spre frontieră. Iată: kombrig N.I. Hristofanov este comisar militar al zonei Stavropol. Kombrig M.V. Hripunov este şef de secție la statul-major al Regiunii militare Moscova. Cum ştim deja, după plecarea tuturor comandanților la granița românească, statul-major a fost ocupat de cekişti care nu se prea pricep la treburile militare. Iată de ce sărmanul Hripunov a fost scos din GULAG. Totuşi, principala destinație a acestora este Al doilea eşalon strategic. Acest eşalon se completează cu „muncitori forestieri", iar

comandanții sunt la fel. Aici îl vom găsi şi pe komkor Petrovski. Ne amintim că ultima lui funcție a fost de locțiitor al comandantului Regiunii militare Moscova. După aceasta, a fost închis. A fost eliberat în noiembrie 1940 şi i s-a ordonat să formeze corpul 63 infanterie. Iată cînd au apărut corpurile „negre"! Din cele trei divizii ale corpului, două sunt comandate de kombrig I.S. Fokanov şi kombrig V.S. Rakovski. A treia divizie este comandată de colonelul N.A. Prişcepa. Nu e kombrig, dar a stat la... răcoare. Şi coloneii „au stat", apoi au fost eliberați pentru completarea celui de Al doilea eşalon strategic. Şi maiori, şi căpitani, şi locotenenți... Nu vom încetini ritmul expunerii cu zeci de alte nume şi numere de divizii şi corpuri de armată. Cine este interesat de istoria celui de-al doilea război mondial, poate şi singur să afle toate datele despre acei comandanți cărora Stalin „le-a oferit posibilitatea..."

Comuniştii afirmă că a fost o reacție de apărare din partea lui Stalin: simțind pericolul, şi-a întărit armata. Nu, nu este o reacție de apărare! Procesul eliberării acestor deținuți a început înainte de operațiunea „Barba-rossa". Momentul de vîrf al procesului n-a fost atunci cînd trupele germane se aflau la granița sovietică, ci atunci cînd acestea au plecat în Franța.

Capitolul 26 DE CE A FOST ÎNFIINȚAT AL DOILEA EŞALON STRATEGIC

Mobilizarea înseamnă război, nu ne gîndiin la altă abordare a acesteia.
Mareşalul Uniunii Sovietice B.M. Şaposaikov

Comuniştii explică crearea şi deplasarea celui de Al doilea eşalon strategic al Armatei Roşii în zona frontierei vestice prin faptul că Churchill, Sorge şi alții l-au prevenit pe Stalin, deplasarea celui de Al doilea eşalon strategic fiind o reacție a lui Stalin la acțiunile lui Hitler.

Această explicație nu rezista criticii.

Generalul de armată I .V. Tiulenev discută la Kremlin cu Jukov chiar la începutul invaziei germane. Iată cuvintele lui Jukov: „I-am raportat lui Stalin, însă el tot nu crede, consideră că este vorba de o provocare a generalilor germani" (Prin *trei războaie,* pag. 141).

Pot aduce o mie de asemenea dovezi; şi înaintea mea s-a demonstrat de multe ori că Stalin n-a crezut în posibilitatea invaziei germane pînă în ultimul moment. Nici după invazie nu-i venea să creadă! Există o inadvertență în opiniile istoricilor comuniști: Stalin desfăşoară cea mai puternică regrupare de trupe din istoria omenirii pentru a respinge o agresiune germană în care nu crede! Deplasarea celui de Al doilea eşalon strategic nu a fost o reacție la acțiunile lui Hitler. Înființarea eşalonului a început *înainte de* „avertizarea" lui Churchill, *înainte de* comunicatele „importante" ale lui Sorge şi *înainte de* începerea deplasării în masă a trupelor germane la granița sovietică.

Deplasarea trupelor din Al doilea eşalon strategic este o operațiune feroviară care cere o pregătire îndelungată, O planificare prealabilă. Mareşalul Uniunii Sovietice, S.K. Kurkotkin, declara că Marele Stat-Major a transmis toate documentele necesare deplasării trupelor la Narkomat-ul căilor de comunicație pe data de 21 februarie 1941 *(Spatele frontului Forțelor Armate Sovietice în Marele Război pentru Apărarea Patriei, 1941-1945,* pag.33). Însă şi Marele Stat-Major avea nevoie de timp să verifice aceste documente. Ca să le pregătească, Marele Stat-Major trebuia să precizeze care trupe şi cînd trebuiau să se deplaseze pe calea ferată. Deci hotărîrea de înființare a eşalonului, de planificare şi de începere a deplasării, precum şi stabilirea destinației acestuia, trebuie s-o căutăm mai înainte. Şi o vom găsi...

Înființarea unităților noi în regiunile interne şi deplasarea lor în raioanele de frontieră este un proces care a debutat *la 19 august 1939. În*ceută printr-o hotărîre a Biroului Politic, nu a încetat niciodată şi s-a amplificat mereu. De exemplu, Regiunea militară Ural. În septembrie, aici s-au format două noi divizii: 85 şi 159. Vom găsi divizia 85 pe data de 21 iunie 1941 la granița germană, în raionul Avgustovo, acolo unde NKVD tăia sîrma ghimpată. Divizia 159 o găsim chiar pe graniță la Rava-Rusă, fiind în componența armatei 6 (de supraşoc). La sfîrşitul lui 1939, în Regiunea militară Ural se înființează diviziile 110, 125 şi 128 infanterie. Pe fiecare dintre acestea le vom găsi la granița germană. Regiunea Ural a format încă multe alte regimente şi divizii şi toate acestea s-au deplasat în linişte, fără să facă zgomot, mai aproape de graniță. Deocamdată, Al doilea eşalon strategic nu există oficial, dar conducerea superioară elaborează procedee de transfer reciproc al trupelor între cele două eşaloane. 13 iunie 1941 este momentul cînd 77 de divizii sovietice ale regiunilor militare interne, „sub forma unor concentrări de exerciții", se îndreaptă spre granița occidentală, în această situație, Adolf Hitler n-a stat să aştepte pînă cînd generalii sovietici vor crea „densitatea regulamentară de o divizie la şapte kilometri şi jumătate", şi a lovit primul.

După ce Germania a început războiul preventiv, Al doilea eşalon strategic (ca şi Primul) a fost folosit pentru apărare. Dar asta nu înseamnă nicidecum că acesta i-a fost scopul.

Generalul de armată M.I. Kazakov spune despre Al doilea eşalon strategic: „După începerea războiului au trebuit să se introducă schimbări radicale în privința utilizării sale" *(VIJ,* 1972, Nr.2, pag.46). Generalul-maior V. Zemskov se exprimă şi mai exact: „Am fost siliți să folosim aceste rezerve nu pentru ofensivă, în conformitate cu planul, ci pentru apărare" *(VIJ,* 1971, Nr.10, pag.13).

Generalul de armată S.P. Ivanov: „în cazul în care trupele Primului eşalon strategic reuşeau... să mute acțiunile de luptă pe teritoriul inamicului, încă înainte de desfăşurarea forțelor principale, Al doilea eşalon strategic trebuia să extindă puterea Primului eşalon şi să dezvolte lovitura de răspuns în conformitate cu planul strategic general" *(Perioada inițială a războiului,* pag.206). În această frază nu trebuie să ne înşele expresia „lovitura de răspuns". Sensul expresiei se poate înțelege, analizînd Războiul de iarnă: chiar şi după patruzeci de ani, versiunea sovietică susține că Finlanda a atacat iar Armata Roşie a dat doar o „lovitură de răspuns".

Generalul-locotenent S.A. Kalinin povesteşte despre starea de spirit din Al doilea eşalon strategic, înaintea începerii deplasării în secret spre vest el pregătea trupele Regiunii militare Siberia (transformată după aceea în armata 24) pentru acțiuni de luptă.

În cursul exercițiilor, generalul asculta părerea unui tînăr ofițer: „Fără îndoială că fortificațiile nici nu sunt necesare. Doar nu ne pregătim de apărare, ci de atac, îl vom bate pe duşman chiar pe teritoriul lui" *(Cugetări despre cele trecute, pag.* 124). Generalul Kalinin citează cuvintele tînărului ofițer cu oarecare ironie: ia te uită ce naiv! Nu se spune însă de unde avea el o asemenea stare de spirit. Dacă ofițerul n-avea dreptate, generalul Kalinin ar fi trebuit să-l corecteze, să arate tuturor comandanților, de la batalioane pînă la corpuri de armată, că tinerii ofițeri nu pricep unele lucruri, că pregătirea de luptă este unidirecțională. Generalul Kalinin trebuia să consulte imediat comandanții din batalioanele, regimentele şi diviziile vecine, iar dacă această părere „incorectă" se repeta, să redacteze un ordin fulger pentru armata 24, de schimbare a pregătirii greşite de luptă, însă generalul Kalinin nu face acest lucru, iar trupele lui continuă să se pregătească „să lupte pe teritoriul inamicului".

Nu este vina tinerilor comandanți că nu erau gata de apărare, nu este nici chiar vina generalului Kalinin. El este doar comandantul unei armate. Iar armatele se pregăteau să lupte „pe teritoriul inamicului".

Ca rezultat al acțiunii preventive germane, Al doilea eşalon strategic a trebuit să fie folosit pentru apărare, nu pentru destinația inițială. Avem suficiente documente ca să stabilim prima destinație a celui de Al doilea eşalon strategic şi rolul pe care-l avea în planurile sovietice de război. Aici, ca şi în Primul eşalon, fiecare armată avea individualitatea sa irepetabilă, caracterul său. Majoritatea armatelor se deplasau fără echipament, fiind un fel de carcasă care, după sosirea şi desfăşurarea în pădurile din raioanele de vest ale țării, urma să fie completată, construită pînă la capăt. Componența standard a armatelor din Al doilea eşalon strategic: două corpuri de infanterie, de cîte trei divizii de infanterie fiecare. Nu este o armată de şoc, ci una obişnuită, cu un efectiv redus.

Însă printre armatele din Al doilea eşalon strategic erau şi excepții, în mod evident, armata 16 era una de şoc. În componența ei intra un corp de armată mecanizat care avea peste 1000 de tancuri, în plus, împreună cu armata, se deplasa către vest divizia independentă 57 tancuri (colonel V.A. Mişulin), care se afla în subordonarea operativă a comandantului armatei 16. Luînd în considerare şi această divizie, rezultă că armata 16 avea peste 1200 de tancuri, iar în cazul unei completări, această cifră trebuia să ajungă la 1340. Şi mai puternică încă era armata 19, transferată în secret din Caucazul de Nord. În componența ei intrau patru puternice corpuri de armată, inclusiv unul mecanizat, 26. Există suficiente informații că un corp, 25 mecanizat, al general-maiorului S.M. Krivo-şein, era destinat armatei 19. Era evident o armată de supraşoc. Chiar şi corpurile ei de infanterie erau organizate în mod deosebit şi erau conduse de comandanți de rang înalt. De exemplu, corpul de armată 34 infanterie (general-locotenent R.P. Hmelnițki) avea în componența sa patru divizii de infanterie, una de vînători de munte şi cîteva regimente de artilerie grea. Existența diviziei de vînători de munte nu este întîmplătoare. Armata 19 este cea mai puternică armată din Al doilea eşalon strategic şi NU a fost desfăşurată ÎMPOTRIVA GERMANIEI.

Aici putem vedea planul sovietic: cea mai puternică armată din Primul eşalon strategic este îndreptată împotriva României, cea mai puternică armată din Al doilea eşalon strategic, aflată în spatele celei dintîi, este şi ea îndreptată tot împotriva României.

Prietenii plătiți ai Uniunii Sovietice au pus în circulație legenda că Al doilea eşalon strategic era destinat „contra-loviturilor". Dacă ar fi fost aşa, atunci cea mai puternică „contraiovitură" se pregătea împotriva cîmpurilor petroliere româneşti. A doua armată ca putere din Al doilea eşalon strategic, armata 16, a fost desfăşurată alături. Şi ea putea să fie folosită împotriva României, dar mai sigur împotriva Ungariei, la joncțiunea armatelor 26 (de şoc) şi 12 (vînători de munte de şoc),

tăind legătura dintre sursa de petrol şi consumator.

Prin invazie, Hitler a împiedicat această desfăşurare, armatele 16 şi 19 fiind mutate la Smolensk, amînînd astfel cu cîțiva ani „eliberarea" României şi a Ungariei.

Comandantul armatei 16, generalul-locotenent M.F. Lukin, nu spune pe ce teritorii se planificase utilizarea armatei 16, pe care o comanda în acel moment, în orice caz, nu este vorba de cel sovietic: „Intenționam să luptăm pe teritoriul inamicului" *(VIJ,* 1979, Nr.7, pag.43). Pe aceeaşi pagină, Mareşalul Uniunii Sovietice A.M. Vasilev-ski subliniază că Lukin trebuie crezut: „în cuvintele sale, există un aspru adevăr". Vasilevski însuşi este un maestru al luptelor „pe teritoriile inamicului", în 1945 el a lovit prin surprindere trupele japoneze în Manciuria, demon-strînd cum trebuie să dai o lovitură prin surprindere în spatele unui inamic ocupat pe alte fronturi.

Imediat după împărțirea Poloniei, în toamna lui 1939, un mare număr de trupe sovietice au fost transferate de la locul dislocării permanente, la noua graniță, însă noile teritorii nu erau amenajate pentru dislocarea unui mare număr de trupe, ne referim la trupe moderne, dotate cu multă tehnică militară.

Istoria oficială a celui de-al doilea război mondial (voi. 4, pag.27) spune: „Trupele regiunilor vestice, de la frontieră, întîmpinau mari greutăți". Totul trebuia construit şi utilat din nou: „...baze şi puncte de aprovizionare, aerodromuri, rețele de şosele, noduri de cale ferată şi linii de comunicații..." Istoria oficială a Regiunii militare bieloruse *(Regiunea militară bielorusă, decorată cu Ordinul „Steagul Roşu",* pag.84) afirmă: „Strămutarea marilor unități şi a unităților Regiunii în zonele vestice ale Bielorusiei a provocat nu puține greutăți... Efectivul armatelor 3, 10 şi 4 se ocupa cu repararea şi construirea de cazărmi, depozite, tabere, cu utilarea poligoanelor, a cîmpurilor de tragere, a tancodromurilor. Se muncea intens."

La consfătuirea corpului de comandă, din decembrie 1940, şeful direcției de tancuri, generalul-locotenent I.N. Fedorenko spunea că mai toate marile unități au fost redislocate în anii 1939-1940, uneori de cîte trei-patru ori. Drept rezultat, „mai mult de jumătate din unitățile care s-au mutat, nu aveau poligoane". Cu prețul unor mari eforturi, în 1939 şi 1940, trupele Primului eşalon strategic au fost reîncartiruite. Dar iată că din februarie 1941, are loc transferul din ce în ce mai rapid, în aceleaşi raioane, al trupelor din Al doilea eşalon strategic.

În acest moment s-a petrecut o schimbare neremarcată de istorici: *trupele sovietice au încetat să se mai îngrijească de felul cum vor petrece iarna viitoare.* Trupele Primului eşalon strategic, abandonîndu-şi bordeiele şi cazarmele neterminate, au plecat în zona de frontieră. Este vorba de *toate* trupele şi *în imediata apropiere* a frontierei (Mareşalul Uniunii Sovietice, I.H. Bagramian, *VIJ,* 1976, Nr.l, pag.62). Trupele celui de Al doilea eşalon strategic, aduse din adîncul țării, n-au folosit cazărmile neterminate şi orăşelele militare abandonate de Primul eşalon strategic. Ele n-au mai construit bordeie, n-au mai construit poligoane şi cîmpuri de tragere, nici măcar n-au săpat tranşee. Există o mulțime de documente oficiale şi de memorii ale generalilor şi mareşalilor sovietici că acum trupele erau cazate doar în corturi.

De exemplu: devreme, în primăvara lui '41, se formează în Pribaltica divizia 188 infanterie a corpului 16 infanterie din armata 11. In mai, ea primeşte rezervişti. Divizia este „cazată" într-o tabără de corturi de vară, în raionul Kozlovo Ruda (la 45-50 km de frontiera de stat). După comunicatul TASS, divizia abandonează tabăra şi se îndreaptă spre graniță. Orice încercare de a găsi indicii de pregătire pentru iarnă este sortită eşecului. Divizia nu se pregătea să ierneze. Alături era desfăşurată divizia 28 de tancuri. Acelaşi lucru: în toate diviziile nou înființate, de tancuri sau de infanterie, nimeni nu se teme de iarnă. Dacă trupele sovietice s-ar fi pregătit de apărare, trebuiau să se ascundă 'sub pămînt, să facă o linie neîntreruptă de tranşee de la Oceanul înghețat pînă la gurile Dunării. Dar nu o fac. Dacă aveau intenția să petreacă în pace încă o iarnă, atunci, începînd cu aprilie-mai, trebuiau să construiască, să construiască mereu. Nu se face nici acest lucru. Unele divizii au, undeva în spate, cazărmi neterminate. Multe alte divizii se înființează în primăvara lui 1941 şi nu au nimic, nicăieri: nici cazarme, nici barăci, dar nu-sj construiesc nici bordeie. Unde au intenția să-şi petreacă iarna, dacă nu în Europa Centrală şi Occidentală?

Generalul-maior A. Zaporojcenko face următoarea descriere: „Etapa finală a desfăşurării strategice a fost o deplasare secretă a grupărilor de şoc în zonele de plecare pentru ofensivă, deplasare care a avut loc în decurs de cîteva nopți înainte de atac. Acoperirea deplasării a fost organizată de forțe deplasate din timp la graniță.

Rebazarea aviației a început în ultimele zile ale lui mai şi s-a terminat la 18 iunie, în acest scop, aviația de vînătoare s-a concentrat pe aerodromuri aflate la o distanță de 40 de kilometri de graniță iar aviația de bombardament la 180 km" *(VIJ,* 1984, Nr.4, pag.42). Din această descriere putem reține numai data de 18 iunie. Aviația sovietică nu a terminat rebazarea, doar a început-o la 13 iunie, sub acoperirea Comunicatului TASS. De ce ne indică generalul data de 18 iunie?

Problema este că el nu vorbeşte despre Armata Roşie, ci despre Wehrmacht. Şi în acest caz s-a petrecut acelaşi lucru: trupele au plecat noaptea spre graniță, în față au fost trimise batalioanele de întărire. Diviziile nou sosite au ocupat raioanele din care trebuia să pornească ofensiva, mai corect spus, s-au ascuns în păduri. Acțiunile celor două armate reprezintă o imagine văzută în oglindă. Neconcordanța este doar de timp. La început, trupele sovietice au luat-o înainte, dar acum Hitler a acționat cu două săptămîni mai devreme: avea mai puține trupe şi acestea trebuiau deplasate pe o distanță mult mai scurtă. Este interesant că la începutul lui iunie armata germană era într-o situație nefavorabilă: majoritatea trupelor se aflau în eşaloane. Tunurile într-un eşalon, proiectilele în altul. Batalioanele erau debarcate acolo unde nu se aflau statele-majore, iar statele-majore acolo unde nu erau trupele. Legături de comunicații nu existau, fiindcă, din motive de apărare, funcționarea stațiilor radio era interzisă înainte de începerea acțiunilor de luptă. Nici trupele germane n-au săpat bordeie şi n-au construit poligoane, însă principala asemănare este că o mare parte din rezerve, trupe, aviație, spitale, state-majore şi aerodromuri se află la granițele sovietice; puțini sunt cei care cunosc planurile, care sunt un secret strict al comandamentului superior. Tot ceea ce vedem în Armata Roşie şi considerăm că este prostie, se făcuse cu două săptămîni mai înainte în Wehrmacht. Nu erau prostii, ci pregătiri pentru atac!

Ce s-ar fi întîmplat după concentrarea completă a celui de Al doilea eşalon strategic al trupelor sovietice în zonele vestice ale țării? Răspunsul la această întrebare a fost dat cu mult înainte de începerea celui de-al doilea război mondial.

Şeful Marelui Stat-Major sovietic, Mareşalul Uniunii Sovietice, B.M. Şapoşnikov, are o opinie fermă privind această întrebare: „O şedere îndelungată a rezerviştilor fără perspectiva unui război poate să influențeze negativ starea lor morală: în loc de o pregătire ridicată de luptă se ajunge la o scădere a acesteia... Într-un cuvînt, orice ar vrea comandamentul, oricîtă diplomație s-ar face, declararea mobilizării din cauze pur militare va face ca tunurile să bubuie singure. Astfel, trebuie să considerăm drept un proiect îndoielnic şederea îndelungată, în condiții de război, a armatelor mobilizate, fără a se trece la acțiune" *(Creierul armatei,* vol.3).

Ştiința militară sovietică considera atunci, ca şi acum, că „mobilizarea, concentrarea, desfăşurarea operativă şi declanşarea operațiunii constituie un proces unic, indivizibil" *(VIJ,* 1986, Nr.l, pag.15). Începînd mobilizarea, cu atît mai mult concentrarea şi desfăşurarea operativă a trupelor, comandamentul sovietic deja nu mai putea să oprească sau măcar să frîneze acest proces. E ca şi cum ai scoate revolverul, ai arma şi l-ai îndrepta spre adversar. După asta, îți place sau nu, a-l împuşca este absolut necesar, căci imediat ce mîna s-ar lăsa în jos, adversarul ar trage el (chiar mai repede).

Pînă acum, istoricii nu au răspuns la o întrebare: cine a început războiul sovieto-german din 1941? Pentru soluționarea acestei probleme, istoricii comunişti propun următorul criteriu: cine a tras primul, acela este vinovat. De ce să nu folosim însă alt criteriu. De ce să nu ne îndreptăm atenția la cel care a început primul mobilizarea, concentrarea şi desfăşurarea operativă, altfel spus, la cel care a pus primul mîna pe armă?

Apărătorii versiunii comuniste se agață de orice. Ei spun: Şapoşnikov a înțeles că deplasarea trupelor înseamnă război. Strategii sovietici de azi înțeleg şi ei acest lucru. Dar, în 1941, şeful Marelui Stat-Major nu era Şapoşnikov ci Jukov. Poate că el a deplasat trupele fără să înțeleagă că aceasta înseamnă război? Nu, fraților, Jukov a înțeles totul, ba încă mai bine ca noi.

Ca să înțelegem caracterul ferm al hotărîrilor comandamentului superior sovietic, trebuie să ne întoarcem în 1932, la divizia 4 cavalerie, cea mai bună din Armata Roşie. Pînă în 1931, divizia s-a aflat în Regiunea militară Leningrad, în fosta cazarmă a gărzii imperiale de cavalerie. Oricine îşi poate închipui condițiile în care trăia şi se pregătea de luptă această divizie. Dar iată că în 1932, din considerente operative extraordinare, divizia a fost trimisă la o bază neamenajată. Mareşalul Uniunii Sovietice, G.K. Jukov: „într-un an şi jumătate divizia a fost obligată să-şi construiască singură cazarmele, grajdurile pentru cai, sta-tul-major, încăperile de locuit, depozitele şi întreaga bază de antrenament. Ca urmare, divizia, cu o înaltă pregătire, a devenit o unitate de muncă. Insuficiența materialelor de construcție, vremea ploioasă şi alte condiții nefavorabile n-au permis să se facă din timp pregătirile pentru iarnă, ceea ce a influențat negativ starea generală a diviziei şi pregătirea ei de luptă. Disciplina avea de suferit..." *(Amintiri şi cugetări,* pag.118).

Primăvara, cea mai bună divizie a Armatei Roşii se afla „în stare de maximă decădere" şi „incapabilă de luptă". Comandantul diviziei a fost găsit principalul vinovat, trăgînd consecințele, iar diviziei „i s-a căutat un nou comandant", în acest fel, G.K. Jukov a devenit comandantul ei. De aici a început ascensiunea sa. Munca lui Jukov nu era urmărită numai de comandantul corpului de armată S.K. Timoşenko, dar chiar şi de Comisarul poporului pentru apărare, K.E. Voroşilov. Divizia purta numele acestuia şi era considerată cea mai bună. Voroşilov aştepta ca Jukov să readucă vechea

glorie a diviziei 4 cavalerie; Jukov a făcut-o, cu ajutorul unor metode draconice, demonstrînd că lui i se pot da orice sarcini, care teoretic par imposibil de îndeplinit.

În 1941, toți cei pomeniți au ajuns mai sus decît erau în 1933- Cu mult mai sus: K.E. Voroşilov-membru al Biroului Politic, Mareşal al Uniunii Sovietice, Preşedinte al Comitetului de apărare; S.K. Timoşenko-Mareşal al Uniunii Sovietice, Comisar al poporului pentru apărare; Jukov-general de armată, locțiitor al Comisarului poporului pentru apărare, şef al Marelui Stat-Major. Cei trei au condus mişcarea secretă a trupelor sovietice spre frontiera germană. Ei ştiu mai bine ca noi, şi nu din considerații teoretice, că nici o divizie nu trebuie lăsată pe timp de iarnă în pădure. Soldatul poate ierna în orice condiții. Nu aceasta e problema. Problema este că la granița vestică nu sunt nici cîmpuri de tragere, nici poligoane, nici tancodromuri, nici centre pentru exerciții militare. Nu sunt condiții pentru pregătirea de luptă. Dacă trupele nu intră rapid în luptă, nivelul lor de pregătire scade. Ei ştiu că nu trebuie să lase trupele pe timp de iarnă în locuri neamenajate. Ei ştiu că se vor găsi nişte vinovați şi mai ştiu ce se întîmplă cu vinovații. Cu toate acestea practic ÎNTREAGA ARMATĂ ROŞIE se afla într-un loc unde nu existau condiții pentru pregătirea de luptă!

Războiul n-a început aşa cum a voit Stalin şi nici nu s-a terminat cum a dorit el: Stalin a cîştigat numai jumătate din Europa. Dar ca să-l înțelegem şi să-l apreciem pînă la capăt, să ne imaginăm pentru o clipă următoarea situație: Hitler nu l-ar fi atacat pe Stalin la 22 iunie 1941. Hitler, de pildă, ar fi hotărît să cucerească Gibraltarul, iar operațiunea „Barbarossa" ar fi amînat-o cu doua luni.

Ce ar fi făcut, în acest caz, Stalin?

Deja Stalin n-ar mai fi avut de ales.

În primul rind, n-ar mai fi putut să întoarcă armatele înapoi. Multe armate şi corpuri de armată înființate în prima jumătate a lui 1941 nu mai aveau unde să se întoarcă, decît în „orăşelele din barăci pentru muncitorii forestieri". Deplasarea trupelor înapoi ar fi necesitat multe luni, ar fi paralizat întreg transportul feroviar şi ar fi însemnat o catastrofă economică. Apoi, ce sens ar fi avut să concentrezi în secret timp de jumătate de an trupele, iar apoi, în altă jumătate de an, să le demobilizezi? Chiar dacă ar fi început acest din urmă proces, era imposibil să se termine pînă în iarnă.

În al doilea rind, Stalin n-ar fi putut să-şi lase armatele să ierneze în pădurile de la frontieră. Fără o pregătire- de luptă intensă, armatele îşi pierd repede capacitatea de luptă. Apoi, din ce cauză a ținut Stalin în secret procesul de înființare şi de transfer în vest al armatelor din Al doilea eşalon strategic? Putea să creadă în păstrarea deplină a secretului, dacă lăsa cîteva săptămîni aceste numeroase armate în pădurile de la frontieră?

Iată principala întrebare a cărții mele: DACĂ ARMATA ROŞIE NU PUTEA SĂ SE ÎNTOARCĂ, DAR NICI NU PUTEA SĂ RĂMÎNĂ MULT TIMP ÎN RAIOANELE DE FRONTIERĂ, CE-I RĂMÎNEA DE FĂCUT?

Istoricii comunişti sunt gata să interpreteze orice detaliu şi să caute orice eroare, dar haideți să renunțăm la detaliile secundare şi să răspundem la principala întrebare. Toți istoricii comunişti se tem să răspundă. Iată de ce apelez la opinia unui general care „din mai 1940 este locțiitor al şefului Direcției operative din Marele Stat--Major; a lucrat la partea operativă a planului de desfăşurare strategică a Forțelor Armate Sovietice în direcțiile nord, nord-vest şi vest" *(Enciclopedia militară sovietică,* vol.2, pag.27). În planificarea sa, totul a fost corect. Iată de ce, începînd războiul ca general-maior, devine peste un an şi jumătate Mareşal al Uniunii Sovietice. El, şi nu Jukov, conduce Armata Roşie în ultimii ani ai vieții lui Stalin şi coboară din posturile înalte abia după moartea lui Stalin. Mareşale A.M. Vasilevski, aveți cuvîntul: „Pericolul ca în Occident să iasă fum pe tema eventualelor tendințe agresive ale URSS trebuia eliminat. Noi ne apropiasem... de Rubiconul războiului şi trebuia să facem un pas_hotărît înainte" (V//, 1978, Nr.2, pag.68).

În orice proces grandios există un moment critic, după care evenimentele capătă un caracter ireversibil. Pentru Uniunea Sovietică, acest moment a fost pe data de 13 iunie 1941. După această zi, războiul a devenit inevitabil, indiferent de ceea ce ar fi întreprins Hitler.

Capitolul 27 RĂZBOIUL NEDECLARAT

În situația în care suntem încercuiți de inamic, o lovitură prin surprindere din partea noastră, o manevră neaşteptată sau viteza hotărăsc totul.

I.V. Stalin

La granița vestică, Uniunea Sovietică avea cinci regiuni militare de care se apropiau trupe: în secret, dar intens. Toate cele opt regiuni militare interne erau abandonate de comandamentul sovietic.

Pe lîngă cele cinci regiuni de frontieră vestice şi cele opt interne, exista Frontul din Extremul Orient şi trei Regiuni militare de frontieră estice: Zacaucaz, Asia Mijlocie, Zabaikal. Să le examinăm.

În ciuda dezmințirii TASS din 9 mai 1941, în Regiunile militare ale Zabaikalului şi Asiei Mijlocii, în mai 1941, se făceau pregătiri intense pentru „eliberarea" Iranului. Regiunii Asiei Mijlocii i se repartizează rolul principal, Regiunii Zacaucaz-rolul secundar. După cum se aprobase, finalul pregătirii a constat în exerciții militare grandioase, desfăşurate în prezența corpului de comandă al Armatei Roşii, în mai, trebuiau să vină la aceste exerciții şeful Marelui Stat-Major, generalul G.K. Jukov şi locțiitorul său, generalul-locotenent N.F. Vatunin.

Generalul de armată S.M. Ştemenko (pe atunci colonel la Direcția operativă principală a Marelui Stat-Major): „La sfifşitul lui mai, corpul de bază al secției noastre s-a deplasat la Tbilisi; chiar înaintea plecării ni s-a explicat că nici şeful Marelui Stat-Major, nici locțiitorul său nu pot merge, iar exercițiile vor fi conduse de următorii: în Regiunea Zacaucaz de D.T. Kozlov, în Regiunea Asiei Mijlocii de S.G. Trofimenko. Cu toate acestea, a doua zi după sosirea noastră la Tbilisi, generalul-locotenent Kozlov a fost chemat de urgență la Moscova. Se simțea că la Moscova se petrece ceva neobişnuit" *(Marele Stat-Major în anii războiului,* pag.20).

Astfel, Regiunea militară de frontieră Zacaucaz a rămas fără comandant chiar înainte de „eliberarea" Iranului. Mi se va replica că generalul Kozlov are un locțiitor: generalul-locotenent P.I. Batov. Să comande el Regiunea! Nu, Batov este ocupat. Batov a format din cele mai bune trupe ale Regiunii Zacaucaz corpul special 9 infanterie, l-a transferat în Crimeea, iar aici corpul, în colaborare cu Flota Mării Negre, desfăşoară pregătiri intense în vederea unei operațiuni de desant maritim.

Regiunea militară Zacaucaz rămîne fără comandant şi locțiitor pînă în august 1941, cînd se întoarce generalul D.T. Kozlov şi „eliberează" Iranul. Hitler a încurcat cărțile lui Stalin şi în acest caz. Din *cauza* acțiunilor neprevăzute ale lui Hitler „eliberarea" Iranului s-a făcut cu o întîrziere de cîteva luni, cu forțe limitate, de aceea a trebuit să se renunțe la „transformări social-politice radicale".

Generalul de armată A.A. Lucinski (pe atunci colonel, comandantul diviziei 83 vînători de munte) a fost printre cei care au fost aduşi în eşaloanele militare din Asia Mijlocie. Lucinski călătoreşte în acelaşi compartiment cu generalul-maior I .E. Petrov (mai tîrziu general de armată). Amintirile lui Lucinski sunt cu adevărat prețioase. „Mergeam în acelaşi compartiment, chemați la Narkomat-ul de apărare, cînd am auzit la radio comunicatul privind atacarea țării noastre de către Germania". Lucinski nu spune de ce fusese chemat la Narkomat, dar spune despre prietenul său Petrov: „Nu cu mult timp înainte de începerea războiului, a fost numit comandant al diviziei 192 infanterie (Petrov a transformat-o în divizie de vînători de munte şi a îndreptat-o în secret spre granița româ-nească-n.n.), iar apoi al corpului 27 mecanizat, în fruntea căruia s-a îndreptat spre front" (V//, 1976, Nr.9- pag. 121-122).

Corpul de armată 27 mecanizat era transferat din Asia Mijlocie la granița românească, iar comandantul corpului mergea în acest timp la Moscova pentru a primi misiuni de luptă. Am întîlnit deja de cîteva ori acest procedeu: şi armata 16 se deplasează în secret spre granița românească, iar comandantul ei, generalul-locotenent M.F. Lukin primeşte, la Moscova, misiunea de luptă.

În scurtul articol al lui Lucinski despre generalul Petrov, totul pare normal, obişnuit. Dar să fim atenți în ce context aveau loc aceste evenimente. Mai întîi, generalul-maior LE. Petrov formează corpul 27 mecanizat, îl încarcă în eşaloane şi îl trimite *pe front,* iar după aceasta, aflat în tren, aude comunicatul precum că Germania a început războiul, însă lucrul cel mai interesant s-a petrecut peste cîteva zile: corpul 27 mecanizat a intrat în refacere pe drum. Într-un război defensiv astfel de refaceri pur ofensive nu sunt necesare, în iulie 1941, după corpul 27 mecanizat, au fost refăcute toate celelalte, în număr de douăzeci şi nouă.

Situația pare absurdă: corpul 27 mecanizat pleacă la război ÎNAINTE de agresiunea lui Hitler, dar imediat ce Hitler începe războiul, corpul 27 intră în refacere, înainte de întîlnirea cu inamicul. Însă nu este absurd. Corpul 27 mecanizat s-a transferat cu adevărat la granița românească ca să lupte, dar nu era destinat să intre într-un război început de Hitler, ci într-unul care trebuia să înceapă într-un cu totul alt mod.

Concluzia: dacă Hitler n-ar fi atacat, corpul 27 mecanizat ar fi luat parte la război, căci de aceea a plecat pe *front.* Hitler, prin acțiunile sale, a întors cursul războiului pentru care se înființaseră corpul 27 mecanizat şi alte douăzeci şi opt de corpuri, de peste 1000 de tancuri.

Regiunea militară Zabaikal a fost abandonată, cu toate că trupele ei nu se aflau doar pe teritoriul sovietic, ci şi în Mongolia unde, nu demult, avusese loc un adevărat război, cu participarea a sute de tancuri şi avioane şi a cîtorva zeci de mii de soldați.

Dintre toate regiunile interne şi de frontieră din răsărit, Regiunea Zabaikal era singura care avea în componența ei armate: 16 şi 17. Armata 17 a rămas în Mongolia, dar încă din 1940 a fost „uşurată" într-o asemenea măsură încît, din cauza lipsei de generali, funcția de locțiitor al comandantului de armată era ocupată de colonelul P.P. Poluboiarov. Şi el a fost chemat la Moscova, apoi a fost trimis pe Frontul de Nord-Vest.

Coloneii şi generalii luați din Zabaikal nu erau cu toții de mîna a doua. De aici au fost luați şi cei mai mari comandanți ai Regiunii, în 1940, Regiunea militară Zabaikal era comandată de generalul-locotenent F.N. Reme-zov. Acesta a fost trimis să comande Regiunea militară Orei. Acolo a format în secret armata 20 şi, sub acoperirea Comunicatului TASS, a dus-o la granița germană. După RemezoY, Regiunea militară Zabaikal a fost comandată pe o perioadă scurtă de către generalul-locotenent I.S. Konev. De aici, acesta a fost transferat în Regiunea militară a Caucazului de Nord, unde a format armata 19 şi, sub acoperirea aceluiaşi Comunicat TASS, a condus-o la granița, românească. Regiunea Zabaikal a fost luată în primire de generalul-locotenent (mai tîrziu general de armată) P.M. Kurocikin. Înainte de Comunicatul TASS, Kurocikin a îmbarcat armata 16, a urat comandanților şi militarilor să îndeplinească cu succes „orice ordin al Patriei". Armata 16 a avut drumul cel mai lung. De aceea a plecat mai devreme, ca să apară la granița vestică odată cu celelalte armate din Al doilea eşalon strategic.

Ce s-a întîmplat cu generalul-locotenent P.M. Kurocikin? Să îmbarci o întreagă armată în eşaloane, în aşa fel ca nimeni să nu afle, nu e o treabă simplă. Kurocikin şi-a executat misiunea; la 13 iunie, în momentul transmiterii Comunicatului TASS, a primit ordinul să părăsească Regiunea Zabaikal şi să meargă neîntîrziat la Moscova ca să primească o nouă misiune. *Krasnaia zvezda* din 26 mai 1984 arată că la 22 iunie 1941 generalul-locotenent Kurocikin se afla într-un tren accelerat cu direcția Irkuțsk... Regiunea militară Zabaikal a fost lăsată iarăşi fără comandant. *Enciclopedia militară sovietică* (voi.3, pag.357) ne informează că noul comandant în Zabaikal a apărut abia în 1941.

Dar nu numai din regiunile interne sunt transferați generali şi ofițeri la granițele Germaniei şi ale României. In Extremul Orient exista un permanent focar de război, ciocnirile militare n-au încetat niciodată, conflictele antre-nînd sute de tancuri şi avioane, în acel moment, un război între Japonia şi Uniunea Sovietică era pe deplin posibil, pentru unii observatori străini, chiar inevitabil. De aceea, în Extremul Orient nu exista o regiune militară, ci un Front, format din trei armate.

Generalul-locotenent M.M. Popov (mai tîrziu general de armată) comanda în Extremul Orient armata I, iar generalul-locotenent I.S. Konev (mai tîrziu Mareşal al Uniunii Sovietice)-armata 2. Voi spulbera definitiv orice invenții conform cărora mutarea generalilor s-a petrecut ca o măsură de prevedere față de invazia germană. Popov întîmpină războiul în funcția de comandant al Frontului de Nord pe granița *finlandeză,* iar Konev şi-a deplasat armata de şoc la granița *românească.*

Este interesantă calea parcursă de generalul Konev de la funcția de comandant al armatei 2 din Extremul Orient pînă la funcția de comandant al armatei 19 la granița românească. Lăsînd armata 2 în Extremul Orient, în aprilie 1941 *(Enciclopedia militară sovietică,* vol.2, pag.409), Konev primeşte Regiunea militară Zabaikal. După Zabaikal, fără să facă mult zgomot, apare la Rostov şi ia în primire Regiunea militară a Caucazului de Nord. Aici Konev pune la punct formarea armatei 19, devine comandantul ei şi „în cel mai strict secret" (expresia aparține generalului de armată S.M. Ştemenko),'la sfîrşitul lui mai 1941 începe transferul divjziilor şi corpurilor armatei sale la granița românească, într-un timp scurt, Konev are patru funcții, de la frontiera cea mai răsăriteană, pînă la cea mai apuseană, înaintea tuturor operațiunilor ofensive, Stalin îşi ascundea cei mai buni generali şi mareşali. Este vorba, în primul rînd, de Jukov, Vasilevski, Konev, Rokossovski, Merețkov. Aşadar, în primăvara lui '41, ca înaintea tuturor marilor operațiuni ofensive, Konev îşi pierde urma în aşa fel ca nici măcar prietenii lui să nu mai ştie unde a ajuns.

Nu numai Konev şi-a pierdut urma. Dacă urmăreşti posturile pe care Konev le-a primit temporar, descoperi şi alți comandanți care s-au folosit de aceleaşi posturi ca să-şi piardă urma. De exemplu, generalul-colonel F.I. Kuznețov, lăsînd comanda Academiei Marelui Stat-Major, primeşte Regiunea militară a Caucazului de Nord, apoi, îăsînd-o pe aceasta în mîinile lui Konev, apare la granița Prusiei Orientale, în funcția de comandant al Frontului de Nord-Vest.

După plecarea generalului Konev din Extremul Orient, armata 2 nu primeşte un comandant pe măsură, în armata I a Frontului din Extremul Orient situația este şi mai interesantă. După plecarea generalului M.M. Popov pe Frontul •de Nord, în locul lui este adus generalul-locotenent A.I. Eremenko, mai tîrziu Mareşal al Uniunii Sovietice, însă Eremenko nu stă mult timp la conducere: la 19 iunie 1941 primeşte ordinul de a preda armata I şi a veni urgent la Moscova, pentru o nouă numire.

Hitler a încurcat totul, iar după începerea invaziei germane, Eremenko devine comandant al

Frontului de Vest în locul generalului D.G. Pavlov, care fusese îndepărtat. Dar la 19 iunie nu se prevăzuse, fireşte, o asemenea cotitură. Pavlov era încă în funcția de comandant al Frontului de Vest. Stalin l-a chemat pe Eremenko pentru îndeplinirea unei alte misiuni, care a rămas necunoscută şi, poate, neexecutată. Am avut fericirea să mă întîlnesc personal cu Mareşalul Uniunii Sovietice Eremenko şi să vorbesc cu el. Cu grijă, să nu-i provoc bănuieli, am încercat să mă interesez de această problemă. Impresia mea a fost că Eremenko nu încerca să mă înşele, ci pur şi simplu nu ştia de ce a fost chemat la Stalin pe 19 iunie 1941. I-am atras atenția mareşalului că nu a fost singurul în această situație. Iată, am zis, şi Kurocikin mergea în tren, şi Sivkov, Kurdiumov, Jadov, Petrov, Lucinski. Mareşalul s-a arătat interesat de acest lucru. Îmi pare rău că nu sunt un istoric occidental cu paşaportul unei țări democratice în buzunar, din cauza aceasta n-am putut merge prea departe în discuția cu mareşalul.

Eremenko mi-a spus numele a încă doi generali care au fost luați din Extremul Orient, lăsînd apărarea sovietică aproape complet descoperită: generalul-maior N.E. Berzarin, locțiitorul comandantului armatei I şi generalul Glazunov. Eremenko mi-a mai spus un lucru pe care nu l-a scris în memorii. Plecînd din Extremul Orient, trebuia să predea armata locțiitorului său, Berzarin. Dar acesta a fost chemat la Moscova încă de la sfîrşitul lui mai şi numit în secret comandant al armatei 27 din Pribaltica, nu departe de granița germană.

Din ordinul lui Stalin, la începutul lui iunie 1941, la granița vestică, nu numai că au fost concentrate TOATE trupele sovietice de desant aerian, inclusiv cele aduse de curînd din Extremul Orient, dar, în ultimul moment, Stalin a adunat generalii de infanterie şi cavalerie din Extremul Orient şi i-a transformat imediat în comandanți de corpuri de desant aerian. Aşa s-a întîmplat cu generalii Glazunov şi Jadov, dar şi cu generalii M.A. Usenko, F.M. Haritinov, I.S. Bezuglom.

Această schimbare rapidă a generalilor nu înseamnă pregătire de apărare, nici măcar pregătire pentru contraofensivă. Acestea sunt indicii clare de pregătire a unei agresiuni: iminentă, rapidă, îngrozitoare.

Capitolul 28 DE CE STALIN A DESFĂŞURAT FRONTURILE

Războiul celor săraci împotriva celor bogați va fi cel mai sîngeros dintre toate războaiele care s-au purtat vreodată între oameni.
Fr. Engels

În limbajul militar sovietic, „front" înseamnă o formațiune militară cu un număr de soldați de la cîteva sute de mii pînă la un milion. Frontul include în componența sa direcția de comandă şi statul-major, cîteva armate, unități de aviație, forțe PVO, unități şi mari unități de întărire, unități pentru spatele frontului. Conform datelor de dinainte de război, numai în componența unităților pentru spatele frontului şi a altor organizații subordonate nemijlocit direcției fiecărui front intrau pînă la 200.000 de soldați, în timp de pace nu existau fronturi ci regiuni militare. Fronturile se înființează doar la începutul războiului *(Enciclopedia militară sovietică,* vol.8, pag.332). În 1938, relațiile cu Japonia s-au înrăutățit foarte mult, încît în componența RKKA a fost desfăşurat Frontul din Extremul Orient. La început, în cadrul Frontului intrau două armate, apoi, peste doi ani trei. La 13 aprilie 1941 a fost semnat un acord de neutralitate cu Japonia, însă Frontul din Extremul Orient n-a fost desființat.

În anii 1939-1940, la granița vestică s-au înființat pentru scurt timp fronturi pentru „campaniile eliberatoare" din Polonia, România, Finlanda, însă, după terminarea campaniilor, fronturile s-au desființat, iar în locul lor au apărut regiunile militare. Istoricii îi reproşează lui Stalin: şi cu Germania şi cu Japonia existau pacte de neagresiune, dar împotriva Japoniei s-a desfăşurat un front, iar împotriva Germaniei nu.

La prima vedere, este lipsit de logică. Dar ce face Hitler? Hitler se arată foarte şiret, în prima jumătate a lui 1941, führerul desfăşoară state-majore cu nume sonore împotriva Marii Britanii, dar fără ca acestea să aibă trupe, iar împotriva Uniunii Sovietice desfăşoară aproape toate trupele sale, însă fără state-majore. La prima vedere se pare că împotriva Marii Britanii sunt îndreptate forțe puternice, dar, dacă te uiți mai atent, descoperi că Hitler mîna în secret spre granița cu Uniunea Sovietică trupele de elită şi pe cei mai buni generali. Astfel s-a pregătit lovitura prin surprindere. Dar şi Stalin procedează la fel: în Extremul Orient este înființat un front, dar, în secret, trupele şi generalii îl părăsesc. La frontiera vestică, oficial, continuă să existe regiuni militare, însă are loc o concentrare de trupe. Puterea Frontului din Extremul Orient nu se poate compara cu nici o regiune de la granița vestică.

În Extremul Orient s-a înființat un front în aşa fel ca să afle toți acest lucru, dar în vest nu s-a

înființat unul, ci un număr de CINCI fronturi, dar în aşa fel ca să nu ştie nimeni. În capitolele precedente am amintit de Fronturile de Nord, de Nord-Vest, de Vest, de Sud-Vest şi de Sud şi n-am greşit. Oficial ele au fost înființate după invazia germană, ca o reacție la această invazie. Dar să ne uităm în arhive şi vom rămîne stupefiați: începîhd cu februarie 1941, aceste denumiri figurează deja în unele documente care erau pe atunci strict secrete. O parte din documente au fost scoase de sub interdicție şi puse la dispoziția cercetătorilor. Citez: „în februarie 1941, prin sovietul militar al regiunilor de frontieră au fost trimise... indicații de înzestrare urgentă a punctelor de comandă ale fronturilor" *(VIJ,* 1978, Nr.4, pag.86).

Istoricii comunişti ne încredințează că pînă la 22 iunie 1941, între URSS şi Germania a fost o pace, care, chipurile, a fost încălcată la 22 iunie de către Germania. Această afirmație nu este confirmată de fapte. Faptele vorbesc invers. *Desfăşurind în februarie 1941 punctele de comandă ale fronturilor, Uniunea Sovietică a intrat practic în război împotriva Germaniei, deşi n-a declarat oficial acest lucru.*

În februarie 1941 s-a mai petrecut un eveniment care a rămas neremarcat de către istoricii contemporani, în Regiunea militară specială de vest s-a introdus încă o funcție, de locțiitor al comandantului regiunii. Ce importanță are acest lucru? Generalul de armată D.G. Pavlov avea şi aşa cîțiva locțiitori! Timp de cîteva luni, funcția suplimentară de locțiitor a rămas vacantă. Apoi pe această funcție a venit generalul-locotenent V.N. Kurdiumov. Importanța acestui eveniment este uriaşă. În timp de pace, la Minsk era comandant generalul de armată D.G. Pavlov, locțiitorul său era generalul-locotenent I.V. Boldin, iar şef de stat-major generalul maior V.E. Klimovskih. Funcția lui Pavlov în caz de mobilizare-comandant al Frontului de Vest, a lui Klimovskih-şef de stat-major al Frontului de Vest, iar conform planului, Boldin trebuia să devină comandantul grupării mobile a Frontului de Vest.

Iată unde vreau să ajung: dacă Frontul de Vest ar fi trebuit să lupte acolo unde se afla înainte de război, adică în Bielorusia, atunci nu trebuiau introduse modificări de structură, însă Frontul de Vest se pregăteşte să intre în teritoriul inamicului, fiind comandat de generalii Pavlov, Boldin şi Klimovskih. Dacă ei pleacă şi iau toate armatele, corpurile de armată, diviziile, brigăzile, cine va mai rămîne la Minsk? Tocmai de aceea a fost înființat postul suplimentar de locțiitor al general-iocotenentului Kurdiumov. Separarea structurilor s-a petrecut încă din timp de pace. Generalul de armată Pavlov şi-a concentrat toată atenția la probleme pur ofensive, iar noul său locțiitor la cele pur teritoriale. Cînd Frontul de Vest, în frunte cu Pavlov, va intra pe teritoriul inamicului, generalul Kurdiumov va rămîne la Moscova, îndeplinind rolul de guvernator militar teritorial, apărînd puterea locală, îngrijindu-se de comunicații, controlînd industria şi transportul, desfăşurînd mobilizarea suplimentară şi pregătind rezervele pentru frontul care se află mult în față.

Generalul Kurdiumov a comandat Direcția pregătirii de luptă a RKKA. Acum a fost numit la Minsk. Din punctul de vedere al războiului „eliberator" este o hotărîre înțeleaptă: un general cu o asemenea experiență să se afle pe calea pe unde vor trece noi şi noi rezerve spre vest. El este cel mai potrivit pentru a da trupelor în trecere ultimele indicații înainte de intrarea în luptă.

Patru armate, zece corpuri de armată independente şi zece divizii de aviație, situate pe teritoriul Regiunii militare speciale Kiev, se pregătesc şi ele să plece pe teritoriul inamicului. Le conduce comandantul Frontului de Sud-Vest, generalul-colonel M.P. Kirponos. În vederea acestei plecări este necesar să se separe urgent cele două funcții ale comandantului, să-i fie lăsate acestuia numai cele pur militare. Tocmai de aceea se introduce funcția suplimentară de locțiitor, funcție în care este numit generalul-locotenent V.F. Iakovlev. Kirponos şi trupele vor pleca înainte, iar Iakovlev va rămîne la Kiev. Odată cu începutul lui februarie, vedem tot mai clar separarea celor două structuri. La Ternopol se înființează un punct secret de comandă. Este centrul structurii militare. La Kiev, se menține statul-major. Este centrul structurii teritoriale. La Brovorah, în raionul Kievului, s-a înființat un punct de comandă subteran foarte puternic pentru aparatul teritorial de conducere. La Ternopol se înființează un punct de comandă precar: bordeie şi o baterie de artilerie. Este logic: structura militară nu este destinată să rămînă mult timp în Ucraina, de ce să construiască puternice cazemate din beton?

La fel s-a întîmplat şi în Regiunea militară specială Pribaltica. În Regiunea militară Odesa apare o mică diferență. Şi aici a avut loc separarea structurilor, însă din statul-major al regiunii nu s-a separat statul-major al întregului front, ci statul-major al celei mai puternice armate sovietice, armata 9. Majoritatea ofițerilor statului-major din Regiunea militară Odesa, în frunte cu şeful de stat-major, generalul-maior M.V. Zaharov, a trecut în secret la statul-major al armatei 9- Mareşalul Uniunii Sovietice, I.S. Konev, informează că la 20 iunie, statul-major al armatei 9 a primit alarmă de luptă şi a plecat în secret din Odesa la punctul de comandă *(VIJ,* 1968, Nr.7, pag. 42). Comandantul Regiunii militare Odesa, generalul-colonel I.T. Cerevicenko nu mai era demult în Odesa, plecase în

secret în Crimeea, unde a luat în primire corpul special 9 infanterie, venit din Caucaz, şi trecea cu trenul pe lîngă Odesa, îndreptîndu-se spre punctul de comandă secret al armatei 9, a cărei comandă o primise. Mareşalul Uniunii Sovietice, M.V. Zaharov, declară că în timpul invaziei germane Cerevicenko era în tren (*Voprosî istorii,* 1970, Nr.5, pag.46). Armata 9 trebuia să treacă graniţa Uniunii Sovietice. Iată de ce la Odesa, ÎNAINTE de invazia germană, a apărut un general de rezervă, N.E. Cibisov. După plecarea structurii militare a armatei 9, el trebuia să rămînă în teritoriile semipustii din punct de vedere militar şi să ducă la îndeplinire controlul militaro-teritorial.

La 13 iunie 1941, în ziua transmiterii la radio a Comunicatului TASS, s-a petrecut o separare definitivă şi deplină a structurilor de conducere în regiunile militare vestice, exclusiv Regiunea Leningrad, în acea zi, Narkom-ul de apărare a dat ordinul de deplasare a conducerilor de front la punctele de comandă de campanie.

În acest timp, în Ucraina, de exemplu, au apărut două structuri independente de conducere militară: Frontul de Sud-Vest şi Regiunea militară specială Kiev. Mareşalul Uniunii Sovietice, I.H. Bagramian, mărturiseşte: există un ordin cifrat al lui Jukov pentru „păstrarea deplină a secretului, în care scop a fost prevenit statul-major al Regiunii" *(Aşa a început războiul,* pag.83).

Aici (ca şi la Minsk, de altfel) se joacă o comedie: pentru o privire din afară, conducerea militară este înfăptuită în Ucraina numai de statul-major al Regiunii militare speciale Kiev. Efectivul statului-major al Regiunii este prevenit în mod special şi nimeni nu vorbeşte în plus de vreun alt sistem de conducere militară, însă pe lîngă statul-major al Regiunii, pe acelaşi teritoriu a fost creată o altă structură de conducere militară: Frontul de Nord-Vest. Vor putea cele două structuri independente de conducere militară să funcţioneze mult timp pe acelaşi teritoriu?

Generalul-locotenent al trupelor de transmisiuni P.M. Kurocikin (pe atunci general-maior, şeful de transmisiuni al Frontului de Nord-Vest) declară acelaşi lucru despre Pribaltica: „în raionul Panevejis au început să vină conducerea şi secţiile statului-major. Comandamentul Regiunii s-a transformat practic în comandament de front, deşi formal s-a numit „de regiune" pînă la începutul războiului. La Riga a fost lăsat un grup de generali şi ofiţeri, cărora li se atribuiseră funcţiile de conducere ale Regiunii." (.Pe *Frontul de Nord-Vest (.1941-1943).* Culegere de articole, pag.196).

Înfiinţarea a două sisteme independente de conducere provoacă inevitabil înfiinţarea a două sisteme independente de transmisiuni, în Pribaltica, transmisiunile Frontului erau conduse personal de generalul-maior P.M. Kurocikin, iar fostul lui locţiitor, colonelul M.P. Akimov conduce sistemul independent de transmisiuni al Regiunii militare.

Generalul Kurocikin lucrează cu energie la realizarea sistemului de transmisiuni al Frontului de Nord-Vest. Faptul se desfăşoară „ca şi cum ar fi vorba de o verificare". Iar ca să nu îngrijoreze inamicul datorită creşterii bruşte a convorbirilor pe noile canale militare de transmisie, se folosesc liniile civile. De fapt, cuvîntul „civile" trebuie luat în ghilimele. Aşa ceva nu exista în Uniunea Sovietică, în 1939, sistemul de transmisiuni era militarizat în totalitate şi pus la dispoziţia armatei. Narkomat-ul de transmisiuni era direct subordonat Narkomat-ului de apărare, în toate ţările normale sistemul de transmisiuni militare este parte componentă a sistemului de stat, însă în Uniunea Sovietică este invers: sistemul de stat este parte componentă a transmisiunilor militare, iar Comisarul poporului pentru transmisiuni al URSS Peresîpkin este oficial locţiitorul şefului transmisiunilor Armatei Roşii.

Conducerea Frontului de Nord-Vest n-a ieşit la punctul de comandă de campanie pentru exerciţii, ci la război: „s-a înfiinţat o organizaţie operativă superioară pentru ducerea acţiunilor de luptă" (General-locotenent P.M. Kurocikin, *Semnalele frontului,* pag.117).

Sistemul de transmisiuni al Frontului era pregătit şi pus la punct pentru timp de război. „Toate documentele planului, frecvenţele, apelurile, parolele se păstrau la statul-major al Regiunii, iar în caz de război trebuiau trimise la trupe. In Regiune erau cîteva mii de staţii radio, prin urmare, ca să reorganizeze totul pentru caz de război, se cere minim o săptămînă. Era interzis să iei aceste măsuri dinainte" G'dem, pag.115). Remarcăm că întreg sistemul de reorganizare a transmisiunilor din regim de pace în regim de război la RKKA nu se baza pe presupunerea că inamicul poate ataca ci presupunea că un semnal preliminar va veni, la momentul hotărît de Moscova. Cu alte cuvinte, planul de reorganizare a transmisiunilor n-a fost făcut pentru condiţiile unui război defensiv, ci pentru condiţiile unui război ofensiv, agresiv, avînd o perioadă secretă de pregătire a reorganizării. Iar această perioadă secretă, a ultimelor pregătiri de invazie a Armatei Roşii, a venit. La 19 iunie, şeful de stat-major al Frontului de Nord-Est, generalul-locotenent P.S. Klenov, va da un ordin generalului-maior al trupelor de transmisiuni, Kurocikin:

- „Să acţionaţi după marele plan. Aţi înţeles despre ce este vorba?
- Da, raportez, am înţeles totul" (*Pe frontul de Nord-Vest (1941-1943),* Culegere de articole, pag.195).

Păcat că noi am înțeles „marele plan" şi nici unul dintre generalii sovietici nu ne explică în ce consta „marele plan", însă ne este clar că generalii sovietici aveau planuri, pe care le puseseră deja în acțiune. Peste cîteva zile trebuia să se întîmple ceva în conformitate cu „marele plan", însă Hitler, prin acțiunile sale, l-a zădărnicit, forțîndu-i pe comandanții sovietici să nu mai acționeze după el, ci să improvizeze.

Iată cum asigură generalul Kurocikin îndeplinirea „marelui plan": „Secția de transmisiuni a Regiunii a expediat documentele ce țineau de organizarea legăturilor radio la statele-majore ale armatelor şi ale marilor unități din subordinea Regiunii. Toate aceste documente, prelucrate în mod corespunzător, trebuiau să treacă prin punctele de comandă ale corpurilor, diviziilor, regimentelor, batalioanelor şi să ajungă pînă la echipajul fiecărei stații radio. Pentru aceasta va trece, după cum am spus deja, minim o săptămînă" *(Idem,* pag.118).

Dar poate că generalul-locotenent Klenov a dat ordinul să ajungă elemente ale „marelui plan" pînă la mii de executanți, ca astfel să prevină agresiunea germană? Nicidecum. Generalul Klenov nu crede în posibilitatea invaziei germane. Chiar şi după ce aceasta a început, Klenov refuză să creadă şi nu ia nici un fel de măsuri pentru respingerea agresiunii. Klenov propunea (la consfătuirea din decembrie 1940) să se ducă numai un război agresiv care să înceapă cu o lovitură prin surprindere a Armatei Roşii, în agresivitate îl depăşea chiar şi pe Jukov; avea cutezanța să discute în contradictoriu cu Jukov, chiar şi în prezența lui Stalin, despre cum trebuie dată lovitura prin surprindere. Nu credea în posibilitatea unei invazii germane, ca şi ocrotitorul său, membrul Biroului Politic A.A. Jdanov, ca şi mulți alți lideri militari şi politici, inclusiv Stalin.

La 13 iunie 1941 şi în decursul zilelor următoare, în Uniunea Sovietică au fost puse în funcțiune toate mecanismele războiului. Procesul de desfăşurare a fronturilor sovietice ajunsese deja un secret de importanță capitală. La mijlocul lui iunie 1941, Uniunea Sovietică depăşise deja momentul critic, după care războiul devenea inevitabil. Dacă Hitler s-ar fi hotărît să desfăşoare planul „Barbarossa" cu cîteva săptămîni mai tîrziu, Armata Roşie n-ar fi ajuns la Berlin în 1945, ci mult mai devreme.

Studierea vizuală a inamicului şi a teritoriului său se numeşte recunoaştere. Apariția grapelor de recunoaştere la graniță nu este cea mai plăcută surpriză. Nu este prea plăcut dacă de dincolo de graniță te urmăreşte prin binoclu, vreme de ceasuri întregi, un comandant al unei divizii sovietice de tancuri. Dar închipuiți-vă că în zona frontierei dumneavoastră a apărut comandantul unei Regiuni militare sovietice, însă nu singur, ci însoțit de un membru al Biroului Politic. Nu ore, ci săptămîni întregi zăboveşte la pichetele de grăniceri. Ce veți crede atunci?

Aşa a fost înainte de fiecare „eliberare". De pildă, în ianuarie 1939, comandantul Regiunii militare Leningrad, K.A. Merețkov şi A.A. Jdanov, devenit ulterior membra al Biroului Politic, au început să inspecteze toată lungimea graniței finlandeze. Călătoria lor a continuat pînă la sfîrşi-tul toamnei, cînd au încheiat lucrai, s-au întors la Leningrad şi, imediat, „militarismul finlandez a provocat un război".

De la începutul lui 1941 ofițerii şi generalii germani încep cîte puțin, iar apoi tot mai intens, să facă la granița germano-sovietică ceea ce Merețkov şi Jdanov făcuseră nu demult la granița sovieto-finlandeză. Pe masa mea am o vestită fotografie: generalul G. Guderian cu ofițerii din statul-major făcînd ultima recunoaştere la Brest, în noaptea de 22 iunie 1941. Nu numai Guderian, toți generalii germani se uitau prin binoclu la teritoriul sovietic. Cu cît se apropia data începerii planului „Barbarossa", cu atît mai des importanți generali germani apăreau la frontiera sovietică. Generali şi mareşali sovietici observă tot mai multe grupe de recunoaştere germane (Mareşalul de aviație A.A. Novikov, *Pe cerul Leningradului,* pag.41), care îşi mascau prezența îmbrăcîndu-se în uniformă de grăniceri sau de soldați obişnuiți, însă un ochi avizat deosebeşte o grupă de recunoaştere de o patrulă de frontieră. De la frontiera sovietică veneau mereu rapoarte asupra faptului că ofițeri germani desfăşoară activități intense de recunoaştere. Acesta este un indiciu clar al apropierii războiului.

Mareşalul Uniunii Sovietice, M.V. Zaharov (pe atunci general-maior, şef de stat-major al armatei 9), declară că începînd cu aprilie 1941 a apărut „o nouă situație", care se caracteriza prin faptul că „pe rîul Prut au apărat grupe de ofițeri în uniformele armatelor române şi germane. După toate indiciile desfăşoară acțiuni de recunoaştere" *(Voprosî istorii,* 1970, Nr.5, pag.43). Recunoaşterea înseamnă pregătirea de atac, iar mareşalul Zaharov va înțelege acest lucru şi în 1970, ca şi în 1940. Apariția grapelor de recunoaştere de cealaltă parte a rîului nu înseamnă deja începutul războiului, dar defineşte clar sfîrşitul păcii.

Ce fac comandanții sovietici? De ce nu iau măsuri urgente cu caracter defensiv pentru respingerea agresiunii, care este inevitabilă, după cum o dovedesc grapele de recunoaştere ale inamicului? Generalii sovietici nu reacționează la activitățile de recunoaştere ale inamicului din-tr-un

motiv foarte simplu. Generalii sovietici sunt foarte ocupați: ei înşişi fac recunoaştere.

Colonelul D.I. Kocetkov îşi aminteşte că un comandant al diviziei sovietice de tancuri din Brest (generalul-maior al trupelor de tancuri V.P. Puganov, comandantul diviziei 22 tancuri al corpului 14 mecanizat din armata 4 a Frontului de Vest) îşi alesese un asemenea loc pentru statul--major al diviziei şi un asemenea cabinet în statul-major, încît „şedeam cu A.A. Illarionov, comisar de regiment, în cabinetul komdiv-ului, şi priveam pe fereastră, cu binoclul, la soldații germani de pe celălalt mal al Bugului (Cu *luminatoarele închise,* pag.8).

Ce idioțenie, vom spune! Comandantul diviziei de tancuri putea să fie împuşcat cu automatul de pe celălalt mal. În statul-major al diviziei se putea trage cu orice: cu mitraliera, cu aruncătoare de mine, cu puşti cu lunetă.

Dar să nu ne facem griji. O asemenea amplasare a statului-major al diviziei de tancuri nu este prea fericită din punct de vedere defensiv, dar divizia de tancuri de la Brest, „în imediata apropiere a graniței" *(Trupele sovietice de tancuri,* pag.27), nu se afla aici pentru apărare! Dacă examinezi situația din punct de vedere ofensiv, totul devine clar. Gruparea germană de tancuri a lui Guderian se află şi ea aproape de mal. Guderian face acelaşi lucru: examinează cu binoclul malul opus.

În ceea ce priveşte partea sovietică, recunoaşterea este făcută de comandanți de toate rangurile, în momentul începerii războiului, şeful trupelor de geniu al Frontului de Sud-Vest, general-maior A.F. Ilin-Mitkevici, se afla chiar pe graniță, la Rava Rusă (colonel R.G. Umanski, *La hotarul luptelor,* pag.39).

Din ordinul generalului de armată K.A. Merețkov, în iulie 1940, s-a desfăşurat recunoaşterea pe toată granița vestică. Au luat parte la această acțiune mii de comandanți de toate rangurile, inclusiv generali şi mareşali, iar Merețkov, care nu cu mult timp înainte examina granița finlandeză, făcea acum acelaşi lucru la granița românească şi la cea germană. Tovarăşe Mareşal al Uniunii Sovietice, aveți cuvîntul: „Personal am desfăşurat o examinare îndelungată, aflîndu-mă în cele mai înaintate posturi de frontieră" (*În slujba poporului,* pag.202). împreună cu comandantul Frontului de Sud-Vest, generalul-colonel M.P. Kirponos, Merețkov repetă recunoaşterea pe toată porțiunea de graniță a Regiunii militare speciale Kiev.

Din Regiunea militară Odesa, Merețkov se grăbeşte spre Bielorusia, unde, împreună cu generalul de armată D.G. Pavlov, face recunoaşterea minuțioasă a frontierei sovieto-germane şi a teritoriului german. Apoi întreprinde o scurtă vizită la Moscova după care e din nou pe drum către Frontul de Nord. Pe drum comunică faptul că n-a găsit pe comandantul Frontului de Nord-Vest la statul-major, căci acesta îşi petrecea mult timp pe graniță. Nici comandantul Frontului de Nord, generalul-locotenent M.M. Popov nu se afla la statul-major; şi el era tot pe graniță.

Să adăugăm la toate acestea faptul că în 1945 Stalin şi generalii săi au pregătit cu grijă şi au desfăşurat în mod strălucit o lovitură prin surprindere asupra trupelor japoneze. Astfel, au cucerit Manciuria, Coreea de Nord şi cîteva provincii ale Chinei. Pregătirea pentru lovitura prin surprindere s-a făcut exact ca şi pregătirea loviturii asupra Germaniei, din vara lui 1941. La frontieră a apărut acelaşi Merețkov, care era deja Mareşal al Uniunii Sovietice; el a venit la granița manciuriană în secret, sub pseudonimul de „general-colonel Maximov". Unul din principalele elemente ale pregătirii este recunoaşterea. „Am parcurs eu însumi călare toate porțiunile frontierei" *(Krasnaia zvez-da,* 7 iunie, 1987).

Generalul-locotenent al trupelor de geniu V.F. Zotov (pe atunci general-maior, şeful geniştilor de pe Frontul de Nord-Vest) confirmă că, într-adevăr, comandantul Frontului de Nord-Vest, generalul-colonel F.I. Kuznețov, a petrecut aproape întreaga lună iunie 1941 în raionul statului-major al diviziei 125 infanterie. Sovietul militar al Frontului se afla în acelaşi loc. Iar statul-major al diviziei 125 infanterie se afla atît de aproape de graniță încît „primul proiectil a nimerit în el" (Pe *Frontul de Nord-Vest,* pag.173-174). Se poate spune: ah, ce proşti sunt ruşii ăştia, au mutat statul-major atît de aproape de graniță! Aşa spuneam şi eu. Apoi am adunat informații despre amplasarea statelor-majore ale diviziilor şi corpurilor de armată sovietice la granița turcă şi cea manciuriană. Acolo nu era aşa. Statele-majore ale diviziilor erau situate la minim 10 kilometri de graniță, însă cînd s-au pregătit „campaniile eliberatoare", statele-majore au fost mutate chiar pe graniță; nu numai statele-majore ale diviziilor, dar şi ale corpurilor de armată, ale armatelor şi fronturilor. Aşa a procedat Jukov, mutîndu-şi statul-major în față, înainte de lovitura prin surprindere de la Halhin-Gol. Aşa procedau generalii şi mareşalii sovietici înaintea fiecărei ofensive. La drept vorbind, Guderian a făcut acelaşi lucru. Şi Manstein. Şi Rommel. Şi Kleist.

Dacă recunoaşterea sovietică se desfăşura în scopuri defensive, nu trebuia să se desfăşoare la graniță, ci la o sută de kilometri în adîncimea propriului teritoriu: să fie alese liniile cele mai potrivite pentru apărare şi să se facă recunoaşterea lor, iar apoi să se înceapă pregătirea intensă a acestor linii pentru lupta defensivă. Apoi întreg corpul superior de comandă să se deplaseze pe linia

vechii frontiere şi. să facă din nou recunoaşterea vechilor hotare abandonate, iar apoi să se deplaseze pe linia Niprului ş.a.m.d.

Recunoaşterea la pichetele de grăniceri este o recunoaştere pentru ofensivă.

La 21 iunie 1941, a avut loc o şedință secretă a Biroului Politic. Istoricul sovietic V.A. Anfilov declară: „Conducătorii partidului comunist şi membrii guvernului sovietic s-au aflat la Kremlin în cursul zilei de 21 iunie şi au soluționat probleme de stat şi militare de maximă importanță" (Faptă *eroică eternă,* pag.185).

Se cunosc hotărîrile doar pentru patru dintre problemele dezbătute, dar nu se ştie cîte probleme au fost discutate şi care au fost celelalte hotărîri.

Iată ce este cunoscut: la 21 iunie 1941 s-a luat hotărî-rea de dotare a Armatei Roşii cu dispozitivul mobil de foc în salve BM-13, de extindere a producerii în serie a dispozitivului BM-13 şi a proiectilelor cu reacție M-13; începerea formării de unități de artilerie reactivă, în următoarele săptămîni, BM-13 primeşte numele neoficial de „Katiuşa".

„La 21 iunie, Biroul Politic al CC VKP(b) a luat hotărî-rea de înființare a unor formațiuni de front pe baza regiunilor militare vestice de frontieră" (General-locote-nent P.A. Jilin, membru corespondent al Academiei de ştiințe a URSS, *Marele Război pentru Apărarea Patriei* (1941-1945), pag.64). Această hotărîre este de o mie de ori mai importantă decît prima. Fireşte, fronturile existau şi pînă atunci, Biroul Politic formează pur şi simplu ceea ce era deja format, dar cu toate acestea este foarte important: *cinci fronturi* sunt înființate şi legalizate în secret din punct de vedere juridic, iar asta nu *după invazia germană,* ci *înainte* de aceasta.

Şedința Biroului Politic a continuat toată ziua şi s-a terminat noaptea tîrziu. Peste cîteva ore Jukov îi telefonează lui Stalin şi încearcă să-l convingă că la graniță se petrece ceva neobişnuit. Acest moment este descris de mulți istorici şi martori oculari. Fără îndoială că nu numai Stalin, ci şi Molotov, şi Jdanov, şi Beria refuzau să creadă în posibilitatea invaziei germane. Că nu credeau într-o agresiune germană este un fapt confirmat de toate acțiunile Armatei Roşii: tunurile antiaeriene nu trag în avioanele germane, avioanelor de vînătoare sovietice li se interzice să se apropie de avioanele germane, trupelor din Primul eşalon li s-au luat patroanele, iar de la Marele Stat-Major vin ordine draconice: să nu se răspundă la provocări (nici Jukov şi nici Timoşenko nu credeau în invazia germană).

Întrebare: dacă marii conducători sovietici politici şi militari nu cred în posibilitatea unei invazii germane, de ce au mai înființat fronturile?

Răspuns: FRONTURILE N-AU FOST ÎNFIINȚATE PENTRU RESPINGEREA INVAZIEI GERMANE, ci într-un alt scop.

Iată o altă hotărîre adoptată la Biroul Politic din 21 iunie 1941: s-a înființat un grup de armate al Rezervei Comandamentului General. Comandant al grupului de armate a fost numit primul locțiitor al Comisarului poporului de apărare, Mareşalul Uniunii Sovietice S.M. Budion-nîi, şef de stat-major al grupului-general-maior A.P. Pokrovski (mai tîrziu, general-colonel). În componența grupului de armate intrau şapte armate din Al doilea eşalon strategic, care, după cum ştim, s-au deplasat în secret spre zonele vestice ale țării, în amintirile sale, generalul-colonel A.P. Pokrovski numeşte noua formațiune *puțin altfel:* „grupul de trupe al Rezervei Marelui Cartier General" (W/, 1978, Nr.4, pag.64). Această denumire arată că la 21 iunie a fost creat şi Marele Cartier General-organul superior de conducere al forțelor armate pe timp de război.

În orice caz, ÎNAINTE de invazia germană, Al doilea eşalon strategic nu se mai prezenta ca şapte armate separate* ci ca un mecanism de luptă cu o conducere unică. Pentru ce s-a făcut acest lucru? Pentru apărare? Nu. Într-un război de apărare cel de Al doilea eşalon strategic n-avea nevoie de o conducere unică şi a fost dizolvat încă înainte ca Al doilea eşalon strategic să dea piept cu inamicul, în general, Al doilea eşalon nu este necesar în timp de pace: în partea europeană a țării nu avea unde să fie amplasat şi unde să se antreneze.

Dacă grupul de armate al Rezervei Marelui Cartier General nu s-a înființat pentru timp de pace sau pentru război defensiv, atunci pentru ce?

„La 21 iunie, Biroul Politic al CC VKP(b) a însărcinat pe şeful Marelui Stat-Major, generalul de armată G.K. Jukov, să conducă Fronturile de Sud-Vest şi Sud, iar pe locțiitorul Comisarului poporului de apărare, generalul de armată K.A. Merețkov, să conducă Frontul de Sud". (Generalul de armată S.P. Ivanov şi generalul-maior N. Şehovțev, *VIJ,* 1981, Nr.9, pag. 11). Nu cu mult timp în urmă, K.A. Merețkov a comandat o armată în cursul „eliberării" Finlandei. Acum este trimis ca reprezentant al Marelui Cartier General. G.K. Jukov comanda Frontul de Sud în cursul „eliberării" regiunilor răsăritene ale României, iar acum este trimis ca reprezentant al Marelui Cartier General să coordoneze acțiunile a două fronturi.

Unii vor să ne convingă că Stalin a trimis pe Jukov la granița românească, iar pe Merețkov la

cea finlandeză, ca să pregătească respingerea agresiunii germane. Fie. E straniu altceva. Stalin trimite pe Jukov şi Merețkov să preîntîmpine nişte evenimente în care el personal nu credea.

Merețkov a plecat imediat. Jukov a mai rămas cîteva ore la Moscova, iar declanşarea operațiunii „Barbarossa" l-a surprins la Marele Stat-Major. Dar a fost o întîmplare. Dacă „Barbarossa" s-ar fi declanşat cu cîteva ore mai tîrziu, Jukov ar fi devenit şi el o parte din marele uragan care-i mîna spre granița vestică pe generalii din Marele Stat-Major, pe comandanții din GULAG, pe deținuți, pe comandanții din rezervă şi pe cei din Extremul Orient, pe profesorii de la academiile militare şi pe elevii lor.

După şedința Biroului Politic din 21 iunie, mulți dintre membrii acestuia s-au împrăştiat la posturile lor.

Jdanov, care controlase pe linie de Birou Politic „eliberarea" Finlandei, se pregătea să meargă în ziua de 23 iunie la Leningrad. Hruşciov, care controlase „eliberarea" zonelor răsăritene ale Poloniei şi României, se deplasa urgent la Kiev (şi, poate, la Tiraspol). Andree v, care răspundea în Biroul Politic de transportul militar (General de armată A.A. Epişev, *Partidul şi armata,* pag.176), se grăbea să ajungă pe Magistrala transsiberiană, ca să accelereze deplasarea trupelor din Al doilea eşalon strategic; a doua zi ajunsese deja la Novosibirsk (General-locotenent S.A. Kalinin, *Cugetări despre cele trecute,* pag. 131).

Dar Stalin? Nu cumva, ca şi Hitler, se pregăteşte să se îndrepte spre punctul secret de comandă?

Hotărîrea Biroului Politic privind desfăşurarea în secret a cinci fronturi la granița vestică însemna se preconizau iminente acțiuni în vest. Problema era foarte serioasă: fiecare din fronturile sovietice consuma într-o lună aproximativ 60.000 capete de vite mari (Mareşalul Uniunii Sovietice S.K. Kurkotkin, *Spatele frontului Forțelor Armate în anii Marelui Război pentru Apărarea Patriei. 1941-1945,* pag.325). Dacă trecea un an, cele cinci fronturi ar fi consumat peste trei milioane de vite mari. Dar mai trebuiau hrănite cele şapte armate ale celui de Al doilea eşalon strategic şi trei armate NKVD, desfăşurate în spate, patru flote, trupele care se pregăteau să „elibereze" Iranul, aviația, trupele PVO, dar, cel mai important, industria militară, unde gurile de hrănit erau şi mai multe.

Singurul mareşal sovietic în care Stalin avea deplină încredere era B.M. Şapoşnikov. Încă din 1929, acesta şi-a enunțat opinia categorică: este imposibil să se mobilizeze sute de mii şi milioane de oameni şi să-i ții mult timp în zona frontierei inactivi *(Creierul armatei,* vol.3). Armata poate fi controlată mult mai uşor în cursul războiului.

Înființînd fronturile, Stalin a forțat din nou balanța dintre o armată gigantică şi o economie agrară istovită, falimentară. Astfel, s-a ajuns la situația: totul sau nimic. Stalin nu mai putea aştepta pînă în 1942.

Capitolul 29 DE CE NU L-A CREZUT STALIN PE CHURCHILL

Dar de ce ar fi trebuit să-l creadă Stalin pe Churchill? Cine e Churchill? Vreun comunist? Vreun mare prieten al Uniunii Sovietice? Un susținător al revoluției mondiale?

Lenin l-a definit astfel pe Churchill: „cel mai mare vrăjmaş al Rusiei Sovietice" *(Opere complete,* voi.41, pag.350).

Dacă cel mai mare duşman vă va trimite o scrisoare în care vă previne de primejdii, îl veți crede?

Ca să înțelegem poziția lui Stalin față de scrisorile lui Churchill, trebuie să analizăm situația politică din Europa.

În războiul diplomatic al anilor '30, poziția Germaniei era cea mai dezavantajată. Aflîndu-se în centrul Europei, se afla şi în centrul tuturor conflictelor. Orice război ar fi început în Europa, Germania devenea inevitabil participantă. De aceea strategia diplomatică a multor țări europene în anii '30 ajunsese la concluzia: luptați-vă voi cu Germania, eu mă voi strădui să rămîn de o parte. Miin-chen '38 este un exemplu grăitor al acestei filosofii.

Războiul diplomatic al anilor '30 a fost cîştigat de Stalin şi Molotov. Prin pactul Molotov-Ribbentrop, Stalin a dat lumină verde celui de Al doilea război mondial, rămînînd un observator „neutru" şi pregătind un milion de paraşutişti pentru „evenimente neprevăzute".

Marea Britanic şi Franța au pierdut războiul diplomatic şi acum erau silite să poarte un război adevărat. Franța ieşise rapid din război. Care este deci interesul strategic al Marii Britanii?

Analizînd lucrurile de pe poziția Kremlinului, nu poți găsi decît o unică explicație asupra intențiilor lui Churchill: să găsească un paratrăsnet pentru *blitz-krieg*-ul german şi să mute iminenta lovitură germană asupra altcuiva, în a doua jumătate a lui 1940, un astfel de paratrăsnet putea fi doar URSS.

Mai simplu, Marea Britanic (după părerea lui Stalin, pe care şi-a prezentat-o deschis la 10 martie 1939) vrea să lovească Uniunea Sovietică prin intermediul Germaniei. Nu ştim dacă aceasta era intenția lui Churchill, însă Stalin aşa percepea orice acțiune a diplomației şi a guvernului britanic.

Amiralul Flotei Uniunii Sovietice N.G. Kuznețov: „Fireşte că Stalin avea o bază cu totul suficientă ca să considere că Anglia şi America doresc să ne facă pe noi să ne confruntăm cu Germania" *(Jn ajun,* pag.321).

Primind o scrisoare de la Churchill, Stalin putea să-i ghicească conținutul fără s-o citească. Ce urmărea Churchill? Să-şi schimbe rolul cu Stalin: să lupte Stalin cu Hitler, iar Churchill să admire bătălia de pe margine. Churchill era prea interesat pentru ca Stalin să creadă în vorbele lui.

Ca să înțelegem poziția lui Stalin față de scrisorile lui Churchill, trebuie să amintim şi situația strategică în Europa. Principalul principiu al strategiei este concentrarea puterii împotriva punctului slab al adversarului, în primul război mondial, Germania nu a putut să aplice acest principiu deoarece lupta pe două fronturi. Aceasta a dus la slăbirea puterii sale, iar încercările de a concentra forțele pe un singur front aducea automat slăbirea celuilalt, ceea ce era folosit de către inamic. De aceea Germania a fost obligată să renunțe la principiul concentrării forțelor şi, prin urmare, la strategia distrugerii, înlocuind-o cu singura alternativă: strategia epuizării, însă resursele Germaniei sunt limitate, iar ale inamicilor ei, nelimitate. De *aceea* un război de epuizare nu putea să aibă decît un final catastrofal pentru Germania. Ce-şi putea dori mai mult Churchill în 1940 din punct de vedere strategic? Ca Germania să poarte un război pe două fronturi.

Să ne imaginăm că, în 1940, cineva declară că Hitler are intenția să renunțe la folosirea marelui principiu al strategiei şi, în locul concentrării, pregăteşte o împrăştiere a forțelor. Cineva vă şopteşte insistent la ureche că Hitler vrea să repete greşeala Germaniei din Primul război mondial. Orice şcolar ştie că, pentru Germania, două fronturi înseamnă sinucidere. Al doilea război mondial a confirmat acest lucru, războiul pe două fronturi va însemna pentru Hitler sinuciderea, în sensul cel mai strict al cuvîntukii. Dacă în 1940, după căderea Franței, v-ar fi spus cineva că Hitler se pregăteşte de un război sinucigaş pe două fronturi, l-ați fi crezut? Eu nu. Dacă spionajul militar sovietic ar fi anunțat acest lucru, l-aş fi sfătuit pe şeful GRU, generalul Golikov, să-şi lase postul, să se întoarcă la academie şi să mai studieze cauza înfrîngerii Germaniei în primul război mondial. Dacă noutatea unui război sinucigaş mi-ar fi fost comunicată de o persoană neutră, i-aş fi răspuns că nu Hitler este idiot, ci tu, prietene, pari a fi, dacă poți crede că Hitler va începe, din propria-i voință, un război pe două fronturi.

Churchill era omul cel mai interesat din lume ca Hitler să aibă două fronturi. Dacă Churchill v-ar fi spus în secret că Hitler pregăteşte un război pe două fronturi, ce-ați fi făcut?

În afară de situația strategică şi politică, trebuie luate în calcul circumstanțele în care Churchill i-a scris lui Stalin şi cele în care acesta a citit scrisoarea.

La 21 iunie 1940 a căzut Franța. Atacul submarinelor germane asupra căilor maritime de comunicație a luat avînt. Asupra Marii Britanii, legată cu lumea prin schimburi comerciale intense, plutea amenințarea blocadei maritime, a unei adînci crize comerciale, industriale, financiare. Mai rău, maşina de război germană, care în acel moment le părea multora invincibilă, se pregătea intens de debarcare în insulele britanice.

În această situație, la 25 iunie, Churchill îi scrie o scrisoare lui Stalin. La 30 iunie, forjele militare germane cuceresc insula britanică Guernsey. In istoria de o mie de ani a Britanici sunt prea puține cazuri cînd inamicul debarcă în insule. Ce va urma? Debarcarea în Anglia? Guernsey a fost cucerită fără luptă. Cît de mult se va putea împotrivi Marea Britanic?

Chiar a doua zi după cucerirea de către Germania a insulei Guernsey, Stalin primeşte scrisoarea lui Churchill.

Stalin putea avea multe motive de bănuială nu numai cu privire la motivele lui Churchill, dar şi la sursele de informație. Churchill i-a scris lui Stalin. Dar de ce n-a scris scrisori similare guvernului Franței şi propriilor sale trupe de pe continent?

În sfîrşit, există o cauză mult mai serioasă pentru care Stalin nu a crezut în „avertismentele" lui Churchill: Churchill nu l-a prevenit pe Stalin despre o invazie germană.

Iată ce anunța Churchill: „Am primit de la un agent care prezintă încredere informația certă că nemții, după ce au decis că Iugoslavia se află în plasa lor, adică la 20 martie, au început transferul în partea de sud a Poloniei a trei divizii de tancuri din cele cinci staționate în România. În momentul în care au aflat despre revoluția sîrbă, această deplasare a fost revocată. Excelența voastră veți aprecia lesne importanța acestor fapte." Toți istoricii sovietici insistă că este vorba de un „avertisment". Personal nu văd nici un fel de avertisment.

Churchill vorbeşte despre trei divizii de tancuri. După standardele lui Churchill era foarte mult. După standardele lui Stalin, nu. Între timp, Stalin înființase 63 de divizii de tancuri, fiecare dintre ele

fiind superioară calitativ şi numeric oricărei divizii germane. Primind ştirea despre cele trei divizii germane, Stalin trebuia să se teamă de o invazie?

Dacă anunțul privind cele trei divizii de tancuri îl considerăm un „avertisment" serios despre o agresiune, în acest caz nu pe Hitler trebuie să-l învinuim de agresiune: spionajul german îi adusese acestuia informații despre zeci de divizii de tancuri sovietice care se grupau la granițele Germaniei şi ale României.

Churchill îi propune lui Stalin să aprecieze singur „importanța acestor fapte". Cum le putea el aprecia? Polonia este poarta istorică pentru toți agresorii care vin din Europa asupra Rusiei. Hitler a vrut să transfere diviziile de tancuri germane în Polonia, dar s-a răzgîndit.

În comparație cu Polonia, România este o bază de plecare nepotrivită pentru o agresiune împotriva URSS: trupele germane din România sunt mai greu de aprovizionat decît în Polonia; în cazul unei agresiuni pornite din România, calea spre centrii vitali ai Rusiei este mult mai lungă şi mai grea pentru agresor; acesta trebuie să înfrunte multe bariere, inclusiv Niprul în cursul său inferior, în cursul războiului, Stalin, aflat într-o situație critică, a trimis el însuşi mesaje asemănătoare lui Churchill şi Roosevelt: Germania a concentrat forțele principale împotriva mea, întorcîndu-se cu spatele spre dumneavoastră, este momentul cel mai propice pentru voi! Deschideți cît mai repede al doilea front! Apoi a fost din nou rîndul aliaților occidentali: deschizînd al doilea front şi aflîn-du-se într-o situație grea, liderii occidentali s-au adresat în ianuarie 1945 lui Stalin cu acelaşi mesaj: n-ai putea tu, Stalin, să loveşti ceva mai tare?

N-avem dreptul să luăm drept avertisment scrisoarea lui Churchill. Acesta i-a scris lui Stalin prima sa scrisoare mai lungă la 25 iunie 1940, cînd planul „Barbarossa" încă nu exista! Scrisorile lui Churchill nu se baza pe cunoaşterea planurilor germane, ci pe un calcul al situației. Pur şi simplu, Churchill îi atrăgea atenția lui Stalin asupra situației europene: astăzi Marea Britanic are probleme cu Hitler, mîine, inevitabil, le va avea şi Uniunea Sovietică. Churchill îl chema pe Stalin la unirea forțelor împotriva lui Hitler, altfel spus, la intrarea URSS în război de partea Marii Britanii şi a întregii Europe subjugate.

Cunoscutul istoric militar B. Liddel Hait face o *analiză* strălucită. După mărturiile lui Jodl, pe care se bazează Hait, Hitler a spus de nenumărate ori generalilor săi că Marea Britanie avea o singură speranță: invazia sovietică în Europa (B. Liddel Hart, *History of the Second World War,* pag.151). Însuşi Churchill nota la 22 aprilie 1941: „Guvernul sovietic ştie foarte bine... că noi avem nevoie de ajutorul lui" (D. Woodward, *British Foreign Policy in the Second World War,* pag.6ll). Ce fel de ajutor aşteaptă Churchill de la Stalin? Şi ce poate fi acesta, dacă nu o lovitură asupra Germaniei?

Stalin avea suficiente motive să nu-1 creadă pe Churchill, însă el trebuia să înțeleagă că, după căderea Marii Britanii, va rămîne singur, față în față cu Germania. A înțeles Stalin acest lucru? Fireşte. O şi spune în răspunsul său la mesajul din 25 iunie 1940: „...politica Uniunii Sovietice este de a evita războiul cu Germania, dar Germania poate *ataca* Uniunea Sovietică în primăvara lui 1941, în cazul în care Marea Britanie pierde războiul" (citez după cartea lui R. Goraiski, *World War U Almanac: 1931-1945,* pag.124).

Din răspuns rezultă că Stalin are intenția să trăiască în pace, să aştepte răbdător căderea Marii Britanii şi, rămî-nînd față în față cu Hitler, să aştepte liniştit invazia germană. Poți crede în cîntecul sirenei de la Kremlin? Mulți istorici au crezut, însă Hitler nu, şi, citind „copia" însemnării convorbirii lui Stalin cu Cripps, a dat ordinul să se înceapă elaborarea planului „Barbarossa", la 21 iulie 1940. Cu alte cuvinte, Hitler s-a hotărît să lupte pe două fronturi. Această decizie pare de neînțeles. Mulți generali şi feldmareşali germani n-au înțeles şi n-au aprobat această decizie cu adevărat sinucigaşă.

Însă *Hitler nu avea de ales.* El se deplasase tot mai departe la vest, la nord, la sud, iar Stalin stătea în spate**,** cu toporul pregătit, şi cînta melodii duioase despre pace. Hitler a comis o greşeală care nu mai putea fi îndreptată,

Dar nu la 21 iulie 1940, ci la 19 august 1939. Dîndu-si acordul la semnarea pactului Molotov-Ribbentrop, Hider s-a trezit în fața unui război inevitabil cu Occidentul, avînd în spate pe „neutrul" Stalin.

Din acel moment, Hitler avea deja două fronturi. Hotărîrea de a declanşa operațiunea „Barbarossa" fără să aştepte victoria îh vest, nu era o greşeală fatală, ci doar o încercare de a îndrepta greşeala fatală făcută mai înainte. Era însă prea tîrziu. Războiul avea deja două fronturi şi nu mai putea fi cîştigat. Nici măcar cucerirea Moscovei n-a rezolvat problema: îh spatele Moscovei se aflau 10.000 de kilometri de teritoriu, puteri industriale gigantice, resurse naturale şi umane inepuizabile. Să începi un război cu Rusia este uşor, să-l termini e mai greu. Fireşte că lui Hitler i-a fost uşor să lupte în partea europeană a URSS: teritoriul este limitat, există şosele, iarna e uşoară.

Dar era el pregătit să lupte în Siberia, în spații nemărginite, lipsite de şosele, unde cruzimea gerului se apropie de cruzimea regimului stalinist?

Dacă Stalin ar fi reuşit să-l convingă pe Hider că URSS este neutră, diviziile de tancuri germane ar fi fost debarcate, fără îndoială, pe insulele britanice. Şi atunci...

Şi atunci s-ar fi ajuns la o situație nemaiîntîlnită. Polonia, Cehoslovacia, Danemarca, Norvegia, Belgia, Olanda, Luxemburg, Iugoslavia, Franța, Grecia, Albania nu mai aveau armate, nici guverne, nici parlamente, nici partide politice. Milioane de oameni erau trimişi îh lagărele naziste, iar întreaga Europă aştepta eliberarea. Pe teritoriul european rămăsese un regiment de pază al lui Hider, paza lagărelor naziste, unitățile germane de spatele frontului, şcolile militare şi... cinci corpuri de armată desant aerian, zeci de mii de tancuri rapide, create special pentru acțiuni pe autostrăzi (apropo, pe teritoriul sovietic nu existau autostrăzi), zeci de mii de avioane, piloți care nu învățaseră tehnica luptelor aeriene dar învățaseră cum să lovească obiectivele la sol, divizii şi întregi armate NKVD; armate completate cu deținuți; formațiuni puternice de planoare pentru desant în teritoriul inamicului; divizii de vînători de munte ce studiau acțiunea rapidă prin trecători montane. Toate acestea erau sovietice.

A mai avut cineva în istorie o situație ant de propice pentru „eliberarea" Europei? Or, la această situație nu s-a ajuns de la sine. Stalin a clădit-o bucățică cu bucățică ca pe un mozaic. *Stalin l-a ajutat pe Hitler să vină la putere făcînd din el un adevărat Spărgător de gheață al Revoluției. Stalin a împins Spărgătorul Revoluției asupra Europei. Stalin a cerut de la comuniştii francezi şi de la alții să nu împiedice Spărgătorul să distrugă Europa. Stalin a aprovizionat Spărgătorul de gheață cu toate cele necesare pentru o mişcare victorioasă înainte. Stalin a închis ochii la toate crimele naziştilor şi s-a bucurat.* Ziarul *Pravda:* „cînd lumea este zguduită în bazele sale, cînd pier puterile şi cad mărimile".

Dar Hitler a ghicit planul lui Stalin. Iată de ce Al doilea război mondial s-a terminat catastrofal pentru Stalin: *a cîştigat doar o jumătate din Europa şi ceva din Asia.*

Ultima întrebare. Dacă Churchill nu l-a avertizat pe Stalin despre pregătirea invaziei, de ce se agață comuniştii de această legendă? Ca să ne arate că Churchill a fost un om de treabă? Sau ca să demonstreze că trebuie să ne încredem în Occident? Desigur, nu pentru asta.

Comuniştii au nevoie de legenda „avertismentului" ca să-şi justifice propriile lor pregătiri agresive: jda, recunosc ei, am pregătit lovitura prin surprindere, însă nu este planul nostru, Churchill ne-a avertizat.

Capitolul 30 DE CE NU L-A CREZUT STALIN PE RICHARD SORGE

Stalin s-a pregătit temeinic de război. A manifestat o grijă deosebită pentru spionajul militar, care în prezent este cunoscut sub numele de GRU. Este suficient să dăm lista tuturor şefilor GRU din momentul creării acestei organizații şi pînă în 1940, ca să apreciem profunzimea „grijii deosebite" a lui Stalin față de spionii săi; iat-o:

- Aralov-arestat, a fost cercetat cîțiva ani făcîndu-se uz de forță
- Stigga-lichidat
- Nikonov-lichidat
- Berzin-lichidat
- Unschlicht- lichidat
- Uriţki-lichidat
- Ejov-lichidat
- Proskurov-lichidat

Se înțelege că, în cazul lichidării liderului spionajului militar, erau lichidați şi primii săi locțiitori, consilieri, şefi de direcții şi de secții. Iar în cazul lichidării şefilor de secții, umbra morții plutea asupra ofițerilor operativi şi a agenturii pe care o conducea fiecare. Suprimarea şefului însemna nimicirea întregii rețele. Richard Sorge este unul dintre acei spioni pe care la 29 iulie 1938 Stalin a ordonat ca, de dragul profilaxiei, să fie înlăturat.

Spionajul militar sovietic nu este atît de prost ca să publice cele mai interesante informații ale lui Sorge. Însă *analiza,* chiar şi a relativ puținelor informații publicate ne pune în impas. Fără să mai socotim toate mesajele (care sunt asemănătoare), reproducem doar trei dintre ele:

Ianuarie 1940: „Primesc cu recunoştință salutările dumneavoastră şi recomandările privitoare la odihnă. Cu toate acestea, dacă voi pleca în concediu, informațiile vor înceta imediat."

Mai 1940: „Se înțelege că, ținînd seama de situația militară actuală, voi amîna întoarcerea acasă. Încă o dată vă încredințez că nu este momentul să punem această problemă."

Octombrie 1940: „Aş putea oare să mă întorc acasă după terminarea războiului?"

A treia telegramă sună şi mai bizar în comparaţie cu primele două (repet, astfel de telegrame sunt mai multe). GRU îi spune lui Richard Sorge: vino în concediu oricând, uită de război şi vino aici, odihneşte-te! De ce a cerut el permisiunea să se întoarcă după război, dacă i se permite să se întoarcă imediat, chiar în timpul războiului?! O informaţie foarte interesantă găsim în revista *Ogoniok* (1965, Nr.17). Sorge avea în mîna lui documente foarte importante, pe care voia să le predea la Centru, dar acesta n-a trimis un curier. *Ogoniok* nu ne spune de ce, dar o explicaţie există: între timp, omul care îl recrutase pe Richard Sorge, Ian Berzin, extraordinarul şef al spionajului militar sovietic, a fost lichidat, după ce a suferit cele mai cumplite cazne. Solomon Urițki, alt şef al GRU, care dăduse personal indicaţii lui Sorge, a fost lichidat. Rezidentul sovietic I. Gurev, cel care a asigurat transportul lui Sorge din Germania, este şi el închis *(Komsomolskaia pravda,* 8 oct. 1964). Colaboratoarea secretă a lui Richard Sorge, Aina Kuusinen, soţia locţiitorului şefului GRU, a „Preşedintelui Republicii Democratice Finlanda", a viitorului membru al Biroului politic al CC al PCUS, este închisă. Soţia lui Richard Sorge, Ekaterina Maximova, este arestată, recunoaşte legăturile sale cu duşmanul şi este lichidată. Rezidentul GRU din Şanhai, fostul ajutor al lui Sorge, Karl Ramm, este chemat în „concediu" la Moscova şi lichidat. Acum, Sorge a primit ordin să vină în concediu. Ştia cumva adevărata cauza a chemării? Ştia. Nici sursele comuniste sovietice nu ascund acest lucru: „Sorge a refuzat să vină în URSS", „fără îndoială că Sorge a ghicit ce-1 aşteaptă la Moscova". S-au publicat cîteva lucruri pe această temă în timpul „dezgheţului".

Aşadar, la Moscova, Ramsai este socotit duşman şi este chemat spre a fi împuşcat. Sorge răspunde la chemările insistente: nu voi veni la execuţie, nu vreau să-mi întrerup munca.

Iar acum să analizăm cuvintele istoricului sovietic: „...a refuzat să se întoarcă în URSS". În jargonul comunist, el se numeşte transfug, în acele vremuri a fost inventat un termen şi mai exact: transfug înrăit. Iată de ce îşi plătea el agenţii din propriul buzunar: Centrul încetase să-l mai finanţeze. Iată de ce curierul nu se grăbea să vină. Cum să trimiţi un curier la un transfug înrăit?

Nevoind să vină la judecată, Sorge continuă să lucreze pentru comunişti, însă nu în rol de colaborator secret, ci, mai curînd, într-unul de denunţător entuziast, care nu ţine cu orice preţ la bani, ci o face din plăcere. Calculul lui Ramsai este următorul: nu mă duc acum; după război îşi vor da seama că am spus adevărul, mă vor ierta şi mă vor aprecia. Nici Centrul nu pierde cu totul legătura cu el: primeşte telegramele lui, însă numai ca să-i răspundă: întoarce-te acasă, întoarce-te acasă. Ramsai răspundea: sunt foarte ocupat, sunt foarte ocupat...

Primul răspuns la întrebare: Stalin nu l-a crezut pe Richard Sorge pentru că Sorge este un transfug, condamnat la maximum de pedeapsă.

Nu ştiu cine a plăsmuit legenda că Richard Sorge ar fi comunicat la GRU unele informaţii importante despre invazia germană, dar nu a fost crezut.

Sorge a fost un mare spion, însă n-a comunicat nimic important la Moscova pe tema invaziei germane. Mai mult, Sorge a fost victima dezinformării şi a alimentat serviciul GRU cu informaţii false. Sorge informează: „Reprezentantul (german) Marelui Stat-Major a declarat că, imediat după terminarea războiului în Europa, va începe un război împotriva Uniunii Sovietice".

La GRU acest lucru era ştiut şi fără Sorge. Pe baza unui studiu asupra tuturor aspectelor economice, politice şi militare, GRU a tras următoarele concluzii:

1. Germania nu poate cîştiga un război pe două fronturi.
2. De aceea Hitler nu va începe un război în est fără a-1 termina mai întîi pe cel din vest.

Prima concluzie era corectă, a doua nu: uneori începi un război şi fără perspectiva de a-l cîştiga.

Încă înainte de „avertismentul" lui Sorge, noul şef al GRU, generalul-locotenent F.I. Golikov, i-a prezentat lui Stalin, la 20 martie 1941, un raport amănunţit care se încheia cu următoarea concluzie: „termenul posibil pentru începerea acţiunilor împotriva URSS este momenail de după victoria asupra Angliei sau de după încheierea cu aceasta a unei păci onorabile pentru Germania."

Însă Stalin ştia asta şi fără raportul lui Golikov.

Sorge a fost unul dintre marii spioni ai secolului XX. Nu degeaba a primit postmortem titlul de Erou al URSS. Principalul obiectiv al muncii lui Sorge n-a fost însă Germania, ci Japonia. Şeful GRU, S. Urițki, îi trasează personal sarcina lui Sorge: „misiunea dumneavoastră la Tokio este de a îndepărta posibilitatea războiului dintre Japonia şi URSS; principalul obiectiv: ambasada germană" *(Ogoniok,* 1965, Nr.14). Ambasada germană este doar o acoperire pe care, folosind-o, Sorge îşi îndeplineşte principala sarcină. Să remarcăm un detaliu: nu să informeze despre pregătirea invaziei, ci să îndepărteze această invazie, adică să îndrepte agresiunea japoneză în altă direcţie.

Sorge i-a comunicat lui Stalin că Japonia nu va intra într-un război împotriva Uniunii Sovietice.

Este mai puţin cunoscută cauza pentru care, de această dată, Stalin l-a crezut. L-a crezut

pentru că Sorge n-a prezentat numai informația, ci şi dovezile. Istoricii sovietici preferă să tacă îh privința dovezilor şi este clar de ce: dacă Sorge spune că Japonia nu va ataca Uniunea Sovietică, poate dovedi acest lucru indicuid alt inamic împotriva căruia Japonia pregăteşte o lovitură prin surprindere. Sorge a indicat exact pe cine intenționează Japonia să atace, şi a prezentat probe indubitabile.

Propaganda comunistă a ticluit mitul „avertismentelor" lui Sorge despre o agresiune germană. S-a făcut acest lucru ca să se distragă atenția de la succesele cu adevărat uimitoare ale lui Sorge, care a pătruns în sfera superioară politico-militară a Japoniei. Activitatea lui Sorge nu se limitează la faptul că l-a informat pe Stalin că Japonia nu va ataca Uniunea Sovietică şi nici măcar la faptul că Sorge a indicat, cu dovezi, direcția atacului japonez. Realizările lui în acest domeniu sunt mult mai mari. În conformitate cu sarcina GRU, Sorge nu numai că a prevestit evenimentele, dar, într-o serie de cazuri, le-a şi direcțional. În august 1951, Congresul SUA a tratat problema lui Sorge. În cursul audierilor s-a demonstrat fără putință de tăgadă că spionajul militar sovietic, în persoana rezidentului „Ramsai" a făcut foarte multe pentru ca Japonia să înceapă un război agresiv în Oceanul Pacific şi pentru ca această agresiune să fie îndreptată împotriva Statelor Unite ale Americii (*Hearing on American Aspects of the Richard Sorge Spy Case,* House of Representatives Eighty Second Congress, First Session, August 9, 22 and 23, Washington, 1951).

Nu Sorge a creat „spărgătorul de gheață japonez", dar Sorge a făcut multe ca să-l îndrepte în direcția necesară lui Stalin.

Spionajul este lucrul cel mai ingrat din lume. Unul greşeşte, altul e spînzurat, altul devine cunoscut; ca Sorge, de pildă. În afară de cei cu ghinion, Stalin a avut şi spioni militari remarcabili, cărora norocul le-a surîs, obținînd rezultate uimitoare. Aceştia n-au devenit cunoscuți dar nici n-au fost spînzurați. Unul dintre spionii sovietici a avut acces la adevăratele secrete ale lui Hitler. Mareşalul Uniunii Sovietice, A.A. Greciko declară: „...la 11 zile după adoptarea de către Hitler a planului definitiv de război împotriva Uniunii Sovietice (18 dec. 1940), acest fapt precum şi hotărîrile principale ale comandamentului german au devenit cunoscute de către organele noastre de informații" *(VIJ,* 1966, Nr.6, pag.8).

În decembrie 1940, şeful GRU, generalul-locotenent F.I. Golikov i-a raportat lui Stalin că, potrivit unor informații demne de încredere, Hitler a luat hotărîrea de a lupta pe două fronturi, adică să atace Uniunea Sovietică, fără să mai aştepte terminarea războiului în Occident.

Stalin a cerut să-i explice cît de sigură este informația. Golikov i-a răspuns (deşi se afla în cercul restrîns al Comandamentului superior sovietic) că poate să comunice acest lucru numai lui Stalin personal; în consecință, Golikov i-a raportat regulat lui Stalin, personal, anunțînd de fiecare dată că pregătirea de invazie încă nu a început.

La 21 iunie 1941, a avut loc şedința Biroului Politic. Golikov a raportat despre concentrarea uriaşă a trupelor germane la granița sovietică, despre uriaşele rezerve de muniții, despre regruparea aviației germane, despre dezertorii germani şi multe altele. Golikov cunoştea aproape toate numerele diviziilor germane, numele comandanților lor, locul amplasării. Se cunoşteau multe lucruri, inclusiv denumirea operațiunii „Barbarossa", cînd va începe şi multe secrete de cea mai mare importanță. După aceasta, Golikov a raportat că deocamdată pregătirea de invazie n-a început, iar fără pregătire nu poți începe războiul. La şedință, Golikov a fost întrebat dacă garantează pentru cele afirmate. Golikov a susținut că răspunde cu capul pentru informație şi, că, dacă a greşit, Biroul Politic e în drept să facă cu el ceea ce s-a făcut cu predecesorii săi.

Peste 10-12 ore a început operațiunea „Barbarossa". Ce a făcut Stalin cu Golikov? Nu vă temeți, nimic rău. La 8 iulie, Stalin îi încredințează lui Golikov misiunea de a merge în Marea Britanic şi SUA şi îl instruieşte personal. După vizita sa plină de succes, Golikov comandă armate şi fronturi, iar în 1943 Stalin îl numeşte în importantul post de locțiitor pentru cadre al Narkom-ului de apărare (adică locțiitorul lui Stalin). Pentru problema delicată a selecției şi numirii cadrelor Stalin admitea numai oameni de cea mai mare încredere. De pildă, pe Beria nu l-a admis. Apoi, după moartea lui Stalin, Golikov se ridică şi mai sus şi ajunge Mareşal al Uniunii Sovietice. Stalin n-avea de ce să-l condamne pe Golikov. Hitler a început operația „Barbarossa" fără nici un fel de pregătire.

Capitolul 31 CUM A ÎMPIEDICAT HITLER RĂZBOIUL

Pe noi ne-au pregătit în întregime pentru un *război agresiv. Şi nu e vina noastră că agresiunea n-am săvîrşit-o noi.*

General-maior V.G. Grigorenko

La 17 iunie 1945, un grup de anchetatori militari sovietici au desfăşurat un interogatoriu al liderilor Germaniei fasciste, în cursul interogatoriului, feldmareşalul W. Keitel a declarat: „Afirm că măsurile pregătitoare desfăşurate de noi în primăvara anului 1941 au avut caracterul unor pregătiri defensive în cazul unei ofensive a Armatei Roşii. Astfel, tot războiul în Răsărit, în mare măsură, poate fi numit preventiv. Noi ne-am gîndit... să preîntîmpinăm ofensiva Rusiei Sovietice şi, cu o lovitură neaşteptată, să nimicim forțele sale armate, în primăvara anului 1941 mi-am format o părere clară: concentrarea de trupe ruseşti şi ofensiva lor ulterioară asupra Germaniei ne-ar pune într-o situație extrem de critică din punct de vedere strategic şi economic... În primele săptămîni, Germania ar fi fost pusă deja în condiții extrem de nefavorabile."

Generalul-colonel A. Jodl, cel care a inițiat planurile de luptă germane, avea acelaşi punct de vedere. Anchetatorii sovietici s-au străduit să-i combată pe Keitel şi Jodl, dar Keitel şi Jodl nu şi-au schimbat opinia şi, prin sentința aşa-numitului „tribunal internațional", au fost spînzurați la Niirnberg ca „principalii vinovați ai războiului". Una din principalele învinuiri a fost „dezlănțuirea războiului agresiv neprovocat" împotriva Uniunii Sovietice.

Au trecut 20 de ani şi au apărut noi martori. Martorul meu este Amiralul Flotei Uniunii Sovietice N.G. Kuznețov (în 194l-amiral al Narkom-ului VMF al URSS, membru al CC, membru al Marelui Cartier General din momentul creării lui). Iată declarația lui: „Pentru mine e clar un lucru: LV. Stalin nu numai că n-a exclus posibilitatea războiului cu Germania hitleristă, ci chiar îl considera inevitabil. LV. Stalin a condus pregătirea pentru război-pregătire complexă-rezultată din calcule proprii. Hitler i-a zădărnicit toate calculele." *(în ajun,* pag.321).

Amiralul ne spune foarte deschis că Stalin a considerat războiul inevitabil şi s-a pregătit serios pentru el. Dar Stalin intenționa să intre în război nu ca răspuns la agresiunea germană, ci în momentul ales de el. Cu alte cuvinte, Stalin se pregătea să lovească primul, deci să atace Germania, dar Hitler a lovit primul şi astfel i-a stricat toate planurile.

Amiralul Kuznețov este un martor de prim rang. În 1941 el a ocupat în ierarhia militaro-politică un loc chiar mai înalt decît Jukov. Kuznețov era membra al Comitetului Central, Jukov doar candidat.

Nimeni dintre cei care au scris memorii nu a ocupat în 1941 un loc atît de înalt şi nimeni nu a fost aşa de apropiat de Stalin ca el. De *aceea* îl consider pe Kuznețov cel mai important martor după Stalin. Aproape tot ceea ce spune Kuznețov după război, coincide în întregime cu ceea ce-a spus pînă la război; de exemplu, în 1939, al XVIII-lea Congres al partidului a trasat un nou drum: să se pună capăt terorii din interiorul țării, transferînd-o în țările vecine: „ceea ce se *realizează* în URSS, se poate realiza şi în alte țări!" La acest congres al „învingătorilor" care au hotărît să devină „eliberatori", discursul lui Kuznețov este extrem de agresiv. Astfel a trecut el de la nivelul de candidat, în postul de comisar al poporului.

În tot ce spune, Kuznețov e sincer. Cu mulți ani înaintea sa şi Stalin vorbea la fel în discursurile secrete. Tot ce spune Kuznețpv se confirmă prin acțiunile Armatei Roşii şi ale Flotei. In sfîrşit, amiralul Kuznețov trebuie crezut, pentru că dintre toți prietenii şi duşmanii, liderii politici şi militari ai Uniunii Sovietice, mareşalii, diplomații, istoricii, generalii, amiralii, prietenii plătiți ai URSS de peste hotare, care l-au citit, NIMENI, niciodată n-a încercat să îl contrazică! Să comparăm spusele lui Keitel cu cele ale lui Kuznețov.

Feldmareşalul W. Keitel spune: nu Germania s-a pregătit de agresiune împotriva Uniunii Sovietice, ci Uniunea Sovietică a pregătit agresiunea asupra Germaniei, care, pur şi simplu s-a apărat, aplicînd o lovitură preventivă. Amiralul flotei Uniunii Sovietice, N.G. Kuznețov, spune acelaşi lucru: da, Uniunea Sovietică s-a pregătit de război şi ar fi atacat, inevitabil, dar Hitler, cu lovitura sa, a zădărnicit aceste planuri.

Mi-e clar că la Niimberg judecătorii din „tribunalul internațional" n-au dorit să-i găsească pe adevărații vinovați ai războiului. Dar nu-mi este clar de ce aceiaşi judecători, după cele recunoscute de Kuznețov, nu s-au adunat imediat la Ntimberg şi nu au ridicat o parte din culpa lui Keitel şi Jodl, a Wehrmachtului şi, în general, a întregii Germanii!

Domnilor judecători, n-ați putea să ne explicați poziția dumneavoastră ciudată? Cei învinuiți la Niimberg de agresiune împotriva URSS nu şi-au recunoscut vreo vină. „Victima" recunoaşte că nimeni n-a săvîrşit împotriva ei vreo agresiune, ci, dimpotrivă, că ea însăşi s-a pregătit pentru agresiune. De ce, domnilor judecători, v-ați grăbit să-i spîhzurați pe Keitel şi Jodl, dar n-ați făcut la fel cu Kuznețov, Jukov, Molotov? De ce, domnilor judecători, mențineți învinuirile împotriva Germaniei, dar nu vă grăbiți să învinuiți şi Uniunea Sovietică?

Mareşalii şi generalii sovietici nu-şi dau în vileag intențiile. Şeful Academiei Marelui Stat-Major,

general de armată al VVS, S.P. Ivanov şi un grup de cunoscuți istorici sovietici au scris lucrarea *Perioada inițială a războiului.* În această carte, Ivanov arată faptul că Hitler a lovit primul, dar precizează: „comandamentul fascist a reuşit literalmente să-i devanseze pe luptătorii sovietici cu două săptămîni" *(idem,* pag.212).

Dacă Uniunea Sovietică a pregătit o lovitură, aceasta putea fi prevenită doar cu o contralovitură, dată mai devreme. După cum spune Ivanov, în 1941 lovitura germană a fost dată în devans cu 2 săptămîni.

Sunt multe asemenea afirmații. Iată un exemplu luat din *VIJ,* Nr.4, 1984. Revista este organul Ministerului Apărării a URSS şi nu poate fi publicată fără vizele ministrului de apărare şi a şefului Marelui Stat-Major (în acea vreme-mareşalii Uniunii Sovietice, S. Sokolov şi S.F. Ahromeev). *VIJ* explică de ce în apropierea graniței s-au creat rezerve de muniții, de combustibil, de produse alimentare. Răspunsul e simplu: pentru acțiuni ofensive...

La pagina 34 se spune deschis că ofensiva germană a zădărnicit planurile sovietice.

Dacă Armata Roşie s-ar fi pregătit pentru apărare sau chiar pentru o contraofensivă, planurile ei nu ar fi putut fi zădărnicite atît de simplu. Dimpotrivă, invazia germană ar fi fost semnalul ca luptătorii sovietici să înceapă punerea în aplicare a planului. Numai în cazul în care Armata Roşie se pregătea de ofensivă, invazia germană putea să îi zădărnicească planul, întrucît trupele, în locul unor acțiuni cunoscute, ar fi fost silite să se apere, să improvizeze, să facă ceea ce nu era prevăzut.

Iar acum, să ne întoarcem în iunie 1941.

La 6 iunie 1941, spionajul german a primit informația că guvernul sovietic intenționează să se mute la Sverdlovsk.

Despre aceasta au aflat doar Hitler şi oamenii cei mai apropiați. Doctor Goebbels consemnează în jurnalul său că s-a primit această informație. El vorbeşte în termeni prea puțin măgulitori despre guvernul sovietic şi despre intențiile lui de a se retrage cît mai mult în răsărit.

Numai după cîteva decenii putem aprecia cum se cuvine comunicatul privind mutarea guvernului sovietic. Acum ştim că la Sverdlovsk a fost creat un *punct de comandă fals.* Numai în timpul războiului a devenit limpede că, în calitate de capitală de rezervă, a fost pregătită nu Sverdlovsk, ci Kuibîşev, unde, în situația critică, s-au mutat multe instituții de stat ale Uniunii Sovietice şi ambasadele străine. Însă Kuibîşevul nu reprezintă adevărul întreg, ci doar o jumătate,. În Kuibîşev au fost concentrate acele instituții a căror pierdere nu ar fi influențat stabilitatea conducerii militaro-politice a țării: Sovietul Suprem cu „preşedintele" Kalinin, comisariatele de rangul al doilea, ambasadele. Toate instituțiile importante se găseau alături, nu la Kuibîşev, ci în gigantice tunele subterane, făcute în stîncile de la Jiguli. Înainte de război, construirea acestui gigant a fost mascată de construcția altuia: Hidrocentrala Kuibîşev. Aici s-au concentrat mii de deținuți, mii de tone de materiale de construcție şi tehnică. Era clar tuturor pentru ce: pentru construirea hidrocentralei. După război, tot şantierul a fost mutat în amonte pe cursul Volgăi şi hidrocentrala s-a ridicat pe noul loc. Primul amplasament a fost ales într-un loc unde nu se putea construi o hidrocentrală, dar se putea construi un punct de comandă subteran.

În arhivele germane dinainte de război n-am găsit nici o informație despre Kuibîşev, că ar fi fost capitală în caz de pericol, cu atît mai puțin despre punctul subteran de comandă de la Jiguli. Spionajul german deținea informații numai despre transferarea guvernului sovietic în punctul de comandă de la Sverdlovsk. Dar guvernul nu putea să se transfere într-un punct de comandă care nu există. Atunci cine a răspîndit informația despre transferul într-un punct de comandă fals? O putea face numai acela care a născocit acest fals, adică guvernul sovietic, mai exact-şeful acestui guvern, I.V. Stalin. De aceea s-a şi înființat acest punct fals, pentru ca inamicul să afle despre el. Acest moment a venit şi spionajul german a primit „secretul" fabricat special pentru el. Informația spionajului german despre intenția guvernului sovietic de a se muta la Sverdlosk, este un secret din aceeaşi serie cu discursul lui Stalin: vorbe goale ale ambasadorilor sovietici şi ale comunicatelor TASS.

Dacă spionajul german a primit informația greşită despre intențiile conducerii sovietice, înseamnă că tocmai îh acel moment conducerea sovietică se străduia să ascundă ceva. E greu de ghicit despre ce este vorba? Cînd conducerea sovietică răspîndeşte informații false despre intenția ei de a se transfera în răsărit, atunci, desigur că ea face ceva în sens contrar.

Viclenia constă în aceea că, pe lîngă puternicul punct de comandă de la Jiguli, a cărui situare este greu, dar posibil de determinat, a existat încă un punct de comandă pe linie de stat. Acesta consta într-o garnitură de cale ferată. În caz de război, acest punct de comandă, sub acoperirea unor trenuri blindate NKVD, însoțit de trei trenuri ale Narkomat-ului de transmisiuni, putea în orice moment să apară în raionul de acțiuni militare. Această posibilitate de a fi alături de raionul acțiunilor de luptă s-a reflectat în denumirea trenului -GPKP- Punctul de comandă principal înaintat. Pentru

aceste puncte de comandă s-au creat stații mascate, care, încă în timp de pace, au fost conectate la liniile de transmisiuni de stat. Pur şi simplu trebuia conectată aparatura trenurilor la linia de transmisiune.

Nu mai trebuie explicat că punctul de comandă era destinat unui *război* ofensiv, pentru situația în care trupele o iau înainte, iar comandamentul cu mijloacele uriaşe de conducere şi de transmisiuni trebuie să se grăbească după frontul şi armata în ofensivă.

În războiul de apărare e mai simplu, e mai puțin periculos să conduci din cabinetul de la Kremlin, din stația subterană a metroului moscovit sau din tunelele din Jiguli.

Dacă adunăm fragmentele de informații, putem afirma cu certitudine că pe magistrala feroviară Minsk-Vilnius (mai aproape de Vilnius) s-a situat sau trebuia să se situeze un punct de comandă de mare importanță.

La cîteva zile după ce conducătorii germani au primit informația „secretă" despre transferarea guvernului sovietic spre răsărit, a început transferarea secretă a guvernului sovietic spre granițele sovietice de apus, în raioanele Minsk şi Vilnius. Fiecare militar ştie cum se mută un comandament uriaş la exerciții sau în situație de luptă. Secția operativă alege locul viitorului stat-major, comandantul aprobă acest loc şi dă permisiunea de mutare! Pădurea unde se va situa statul-major se împrejmuieşte, nepermițînd accesul persoanelor străine, apoi apar geniştii şi transmisioniştii, care pregătesc acoperirea şi sistemul de transmisiuni, apoi apare comandantul de transmisiuni al formațiunii (al diviziei, corpului, armatei, frontului) şi verifică personal dacă funcționează transmisiunile. După aceea apare statul-major, iar ofițerilor acestuia nu le rămîne decît să-şi conecteze telefoanele şi maşinile de cifrat la sistemul de transmisiuni verificat din timp.

Armata Roşie a lucrat în 1941 ca un singur mecanism. În pădurile de pe graniță au apărut zeci de comandanți de corpuri mecanizate şi de infanterie, în urma lor a început desfăşurarea în secret a punctelor de comandă. Imediat au apărut comandanții de transmisiuni; apariția lor era semnul că în curînd vor apărea statele-majore. Într-adevăr, statele-majore au apărut imediat. Iată, chiar în ziua publicării Comunicatului TASS, în păduri au apărut comandanții de transmisiuni ai frontului. Transmisiunile au fost verificate şi statele-majore ale fronturilor şi-au pus coloanele în marş.

A sosit momentul cînd cel mai important comandant de transmisiuni a apărut la 150 km de granița Prusiei. Aici, la Vilnius, a venit în secret Comisarul poporului I.G. Peresîpkin. Putem noi să ghicim pentru cine mergea să verifice transmisiunile? Comisarul poporului Peresîpkin are un singur şef direct - Preşedintele Sovietului Comisarilor Poporului, tovarăşul LV. Stalin.

Comisarul de transmisiuni merge la granița cu Prusia de Est cu un tren obişnuit, după un orar obişnuit, dar trenului i se ataşează un vagon suplimentar în care se află Peresîpkin şi locțiitorul său. Călătoria se desfăşoară în mare secret. Mesajele pe care le primeşte de la Moscova sunt semnate „Peresîpkin", ca să se ştie că Peresîpkin se găseşte încă la Moscova. Dar mai bine să-l ascultăm pe însuşi I.G. Peresîpkin. Tovarăşe mareşal al trupelor de transmisiuni, aveți cuvîntul.

„Chiar în ajunul războiului, LV. Stalin mi-a ordonat să merg în Republicile Baltice. Această misiune de răspundere, nu ştiu de ce, am legat-o de evenimentele militare în curs. În seara zilei de 21 iunie 1941, împreună cu un grup de persoane cu munci de răspundere ai Narkomat-ului de transmisiuni, am plecat la Vilnius. Ne aflam pe drum cînd a început războiul..." *(Transmisioniştii în anii Marelui Război,* pag. 17).

La stația Orşa, Peresîpkin a primit o telegramă de la Moscova prin care era chemat înapoi.

Rezultă că, dacă Hitler n-ar fi atacat, narkom-ul de transmisiuni, tovarăşul Perespîkin, s-ar fi dus la punctul de comandă secret din raionul Vilnius şi ar fi acționat în conformitate cu „evenimentele militare în curs", altfel spus, ar fi coordonat sistemele de transmisiuni îh război. Dar fiindcă Hitler a atacat, călătoria a trebuit amînată.

MEMBRII GUVERNULUI SOVIETIC PORNISERĂ DEJA RĂZBOIUL ÎMPOTRIVA GERMANIEI, UN RĂZBOI IN CARE INVAZIA GERMANĂ NU FUSESE PREVĂZUTĂ.

Capitolul 32 A AVUT STALIN UN PLAN DE ATAC?

Întrucît Stalin nu-şi prezenta punctele de vedere fi planurile, mulți au crezut că nu le avea; greşeală tipică de intelectuali flecari.

Robert Conquest

La întrebarea directă dacă a existat un plan de război al comandamentului sovietic, Jukov răspunde categoric: da, a existat. Atunci se pune întrebarea: dacă au existat planuri, de ce a acționat Armata Roşie ca o masă lipsită de planuri? Jukov n-a dat răspuns la această întrebare. Răspunsul vine însă de la sine. Dacă statele-majore sovietice au lucrat foarte intens, elaborînd

planuri de război, acestea n-au fost defensive, nici contraofensive, ci pur ofensive.

Comandamentul sovietic a luat măsuri să se distrugă tot ce ținea de planurile de război de dinainte de începerea acestuia, însă planuri au avut toate fronturile, flotele, zecile de armate, corpurile de armată, navele de război, -sutele de divizii, miile de regimente şi batalioane.

Nu totul a fost improvizație. Nici după ce a început războiul, într-un mod neaşteptat pentru Stalin. De pildă, în dimineața de 22 iunie, la ora 6,44 aviația sovietică a primit ordinul să acționeze conform planurilor. Cîteva zile a încercat să facă acest lucru. La 26 iunie 1941, corpul 4 aviație a început bombardarea cîmpurilor petroliere de la Ploieşti. După cîteva zile de bombardamente, producția de petrol a României a scăzut aproape la jumătate. Chiar şi în condițiile în care aproape întreaga aviație sovietică a fost nimicită pe aerodromuri, s-au găsit suficiente forțe care să producă pagube uriaşe exploatărilor petroliere ale României, în orice altă situație, aviația sovietică ar fi fost cu mult mai periculoasă şi ar fi putut, prin acțiunile ei, să paralizeze complet toată puterea militară, industrială şi de transport germană. Hitler a înțeles foarte bine primejdia şi a considerat invazia asupra URSS ca singura metodă de apărare. Este drept, nici aceasta nu l-a putut salva...

Reacția Armatei Roşii la invazia germană nu este reacția ariciului care se apără cu țepii, stînd pe loc, ci reacția unui crocodil uriaş, care a primit prin surprindere o lovitură puternică. Plin de sînge, crocodilul sovietic încearcă să atace. Ştie să se furişeze şi să-şi atace victima prin surprindere, dar în momentul cînd tocmai se furişa spre victimă, el însuşi a primit o lovitură puternică. Dar nici asta nu-l opreşte şi atacă. Nu ştie să facă altceva, nu-şi schimbă intențiile. La 22 iunie 1941, divizia 41 infanterie din corpul 6 infanterie al armatei 6, fără să aştepte ordine de sus, acționînd după planuri dinainte stabilite, a trecut frontiera de stat în raionul Rava-Rusă. Este doar un exemplu dintre multe altele.

Generalii sovietici n-au ascuns niciodată că aveau misiuni pur ofensive. Generalul de armată K. Galițki, vorbind despre concentrarea trupelor sovietice în raionul Avgustova, subliniază că cei din comandament n-au crezut în posibilitatea ofensivei germane, iar trupele sovietice se pregăteau de desfăşurarea unei operațiuni ofensive.

Generalul-maior A.I. Mihalev recunoaşte că Fronturile de Sud şi de Sud-Vest n-au fost pregătite pentru acțiuni defensive sau contraofensive. „Scopul lor era de a izbuti să-şi pună trupele în ofensivă" (VT/, 1986, Nr.5, pag.49).

Putem să credem sau nu publicațiile sovietice, dar acțiunile Armatei Roşii din primele Zile ale războiului sînt cele mai bune mărturii asupra intențiile sovietice. Jukov coordona acțiunile Fronturilor de Sud şi de Sud-Vest, îndreptate împotriva României, Bulgariei, Ungariei şi Cehoslovaciei. Pînă la 30 iunie 1941, Jukov a insistat să se atace, cerînd asta şi comandanților fronturilor. Abia în iulie, el şi colegii lui, au ajuns la concluzia că un crocodil care are o rană gravă nu mai poate ataca.

Capitolul 33 RĂZBOIUL CARE N-A MAI FOST

Comandamentul general rus îşi cunoaşte problemele cel mai bine dintre toate comandamentele armatelor lumii.
General von Mellentin

Există destule indicii că termenul de începere al operațiunii sovietice „Furtuna" era 6 iulie 1941. Memoriile mareşalilor sovietici, ale generalilor şi amiralilor, documentele de arhivă, analiza matematică a informațiilor privind mişcarea miilor de eşaloane, toate indică data de 10 iulie ca dată de concentrare deplină a celui de Al doilea eşalon strategic al Armatei Roşii la granița vestică, însă teoria militară sovietică prevedea atacul nu după concentrarea completă, ci înaintea ei. În acest caz, o parte a trupelor din Al doilea eşalon strategic puteau fi deja debarcate pe teritoriul inamicului, urmînd ca abia după aceea să intre în luptă. Lui Jukov şi lui Stalin le plăcea să dea loviturile prin surprindere duminica dimineața. 6 iulie 1941 este ultima duminică înainte de concentrarea completă a trupelor sovietice.

Generalul de armată S.P. Ivanov indică direct această dată: .....trupele germane au reuşit să ne depăşească cu două săptămîni".

Să ne imaginăm că Hitler ar fi amînat ziua declanşării operațiunii „Barbarossa" cu 3-4 săptămîni... E suficient să deschidem regulamentele militare sovietice de dinainte de război, manualele din şcolile militare, ziarele *Krasnaia zvezda* şi *Pravda.*

Mai întîi se fac pregătiri intense, la fel cum au făcut trupele germane. Pe data de 6 iulie 1941, la ora 3 şi 40 de minute ora Moscovei, zeci de mii de arme sovietice sparg liniştea, vestind lumii începerea măreței campanii eliberatoare a Armatei Roşii. Artileria Armatei Roşii depăşeşte în calitate şi cantitate artileria restului lumii. La granița sovietică au fost concentrate rezerve gigantice

de muniție. Bubuitul tunurilor sovietice se întinde pe mii de kilometri, de la Marea Neagră la Baltica. Prima salvă coincide cu momentul în care mii de avioane sovietice trec frontiera. Aerodromurile germane sunt amplasate nefericit, chiar la graniță, aviatorii germani n-au timp să-şi ridice avioanele de la sol. Acestea stau aripă lîngă aripă, iar focul exploziilor se răspîndeşte de la un avion la altul, ca focul într-o cutie de chibrituri.

Deasupra aerodromurilor se înalță trîmbe de fum. Ele sunt repere pentru avioanele sovietice, care vin val după val. Puține avioane germane reuşesc să se înalțe. Piloților germani li se interzice categoric să deschidă focul asupra avioanelor sovietice, unii însă, în ciuda ordinului comandamentului, intră în luptă. Distrug avioane sovietice, dar rămînînd fără proiectile, se izbesc într-un ultim atac sinucigaş în avioanele inamice. Pierderile sovietice sunt mari, dar avantajele surprinderii sunt colosale.

Artileria îşi întețeşte atacul. Se *dă.* alarma pentru batalioane şi regimente. Se dă votcă, în pădurile de frontieră răsună: „ura!" Trupelor li se citeşte ordinul de luptă al Comandantului Suprem, tovarăşul Stalin: „Ceasul răsplății a sosit! Spionajul sovietic a descoperit perfidia lui Hitler şi a venit vremea să ne răfuim cu el pentru toate crimele şi fărădelegile sale! Lumea se uită spre noi şi aşteaptă eliberarea!" Răsună iar: „ura!" Prin păduri, pe şosele, pe cîmpii pornesc tancurile, înnegrind orizontul cu nori de praf. „Nu te scumpi la obuze", zic printre dinți tanchiştii plini de unsoare către artileriştii aproape surzi. Bubuitul artileriei creşte pînă ce atinge nivelul critic, apoi scade iar. Scrîşnitul şenilelor umple văile. Deasupra trec în zbor valuri de avioane. Din spate trage artileria, într-un un cor infernal. Trupele sovietice n-au parte de lupte grele. Podurile de frontieră din Brest sunt cucerite de diversioniştii colonelului Starinov. Diversioniștii sovietici se miră: podurile germane nu erau minate. Cum îți poți explica o asemenea neglijență? Inamicul suferă o catastrofă după alta. Nimicirea aviației face trupele vulnerabile pe calea aerului şi, neavînd tranşee în zonele de graniță, sunt nevoite să se retragă. Retragerea înseamnă pierderea unei cantități uriaşe de rezerve, aflate pe graniță. Retragerea înseamnă pierderea controlului de către comandament.

Principalele evenimente ale războiului nu se petrec în Polonia sau Germania, în prima oră de război, corpul 4 aviație, în colaborare cu aviația armatei 9 şi Flota Mării Negre, loveşte exploatările petroliere de la Ploieşti, prefăcîndu-le într-o mare de foc. Bombele cad asupra Ploieştiului zi şi noapte. Flăcările de la sondele petroliere se văd de la zeci de kilometri. În munți, la nord de Ploieşti este lansat corpul 3 desant aerian, care, acționînd în mici grupe, distruge tot ce are legătură cu exploatarea, transportul şi prelucrarea petrolului.

În portul Constanța şi mai la sud este desantat corpul 9 special de infanterie al general-locotenentului Batov. Obiectivul său: conductele de petrol, depozitele, uzinele de prelucrare. Asupra teritoriului României a năvălit cea mai puternică dintre armatele lumii: armata 9 sovietică.

Pe celelalte fronturi situația evoluează la fel. În august 1941, Al doilea eşalon strategic încheie operațiunea Vis-tula-Oder, cucerind poduri şi baze de acțiune dincolo de Oder. De aici se lansează un atac în adîncime.

Trupele traversează Oder-ul într-un şir neîntrerupt: artilerie, tancuri, infanterie. Din față vin coloane nesfîrşite de prizonieri. Sunt „asupritorii" poporului: comercianți burghezi, doctori burghezi, arhitecți, fermieri, bancheri. Au de lucru cekiştii! Milioane de prizonieri vor fi trimişi departe în răsărit şi în nord, dîndu-li-se posibilitatea să-şi răscumpere vina față de poporul german. Spre vest trec mereu coloane. Comisarii iau cîțiva oameni şi-i duc la Auschwitz. Le arată: priviți, tovarăşi, şi povestiți! Apoi maşinile sectiei politice ajung din urmă coloana.

- Ei, frățioare, cum e la Auschwitz?

- Mm, nimic interesant, strînge din umeri un soldat în veston negru. Totu-i ca la noi. Clima îi mai bună la ei.

Batalionul bea votcă înainte de a intra în luptă. Veşti bune: s-a dat permisiunea să fie luate trofee, să se jefuiască. Comisarul strigă răguşit, citîndu-1 pe Ilia Ehrenburg: să frîngem mîndria arogantului popor german! Rîd vestoanele negre: cum să le frîngem mîndria? Prin violare individuală?

Nu, nu e literatură fantastică. Nu, toate acestea au avut Joc! Este drept, nu în '41, ci în '45. S-a dat atunci permisiunea să se jefuiască, numind acest lucru „a lua trofee". S-a ordonat „să se frîngă mîndria germană". Şi milioane de oameni au căzut în mîna poliției secrete sovietice. S-au format coloane nesfîrşite spre est şi nord. Mulți nu s-au mai întors. Puțini îşi mai amintesc că lozinca „a elibera Europa şi întreaga lume" a răsunat pentru prima dată în 1938, nu în 1945. Terminînd Marea epurare, Stalin a rescris istoria comunismului şi a pus în fața comuniştilor noile scopuri. Este vorba de *Istoria VKP(b). Curs prescurtat.* Aceasta a devenit *cartea fundamentală a comuniştilor sovietici* şi a tuturor comuniştilor din lume. În ultimul capitol se spune că Uniunea Sovietică este încercuită de capitalism. Stalin trasează un țel măreț: să înlocuiască încercuirea capitalistă cu cea

socialistă. Lupta cu încercuirea capitalistă trebuie să continue pînă cînd şi ultima țară din lume va deveni o „republică" în componența URSS. Principala temă a lecțiilor politice din Armata Roşie era: „URSS în încercuirea capitalistă". Numai pentru a cita articolele din *Pravda* pe această temă nu ne-ar ajunge mai multe volume. Comunista poloneză Wanda Wasilewska şi comunistul american Theodore Dreiser anunțau în paginile *Pravdei* că nu a mai rămas mult pînă cînd călăii burghezi vor bea „sîngele muncitoresc, n-a mai rămas mult ca proletariatul să geamă sub cătuşe".

Comuniştii sovietici şi-au proclamat deschis scopul: să elibereze întreaga lume, în primul rînd Europa. Aceste planuri au fost puse în aplicare. Cît timp Germania a luptat în Occident, Uniunea Sovietică a alipit cinci noi „republici", şi plănuia o rapidă sporire a numărului lor. Nu erau vorbe goale. Forțe gigantice au fost concentrate pentru o lovitură prin surprindere asupra Germaniei şi României. Or, şi singură, lovitura asupra României ar fi fost fatală pentru Germania...

1968-1981

Addenda

DESPRE SOȚIILE MELE, DESPRE SPĂRGĂTOARELE DE GHEAȚĂ ŞI DESPRE RUSIA

Nu degeaba sunt învinuiți ruşii de uşurătatea moravurilor: iată, de pildă, eu sunt bigam, dar şi mai rău-nu mă ruşinez să declar tuturor cu glas tare acest fapt. Drept justificare pot să spun un singur lucru: nu sunt primul şi nici singurul. În istoria literaturii ruse s-au întîmplat astfel de cazuri, în scrisorile sale, Anton Pavlovici Cehov recunoaşte că avea două soții: o soție legiuită—medicina şi una nelegiuită-literatura.

Cele două soții ale mele sunt tehnica şi literatura. Astăzi vreau să schimb literatura cu vechea mea soție tehnică: vreau să scriu... despre spărgătoarele de gheață.

Spărgătorul de gheață e un lucru la fel de specific rusesc ca şi samovarul. Nici o țară europeană nu construieşte astfel de vase, nici unei țări europene nu-i trebuie: pretutindeni mările sunt libere, numai în Rusia acestea sunt încătuşate de gheața iernii necruțătoare. Şi atunci, ca să nu fim rupți de lume, trebuie să desferecăm aceste cătuşe.

Rusia păşeşte înainte pe o cale trudnică, ciudată, neasemănătoare căilor altor țări. Calea ei nu este nomială ci cu spasme, acum se avîntă în sus, acum se prăvăleşte, în jur sunt trosnete şi pocnete, ea merge înainte distrugînd.

Astfel, mersul spărgătorului nu seamănă cu mişcarea unei nave europene. Nici nu cred că spărgătorul este o navă. Nava e de esență maritimă, dar spărgătorul de gheață e amfibie, jumătate din drum o face pe uscat.

Cei care n-au văzut niciodată un spărgător de gheață, îşi închipuie că acesta taie gheața cu prova, care este ascuțită. Nu-i adevărat, ea seamănă cu un nas rusesc, lătăreț, ca al unui mujic din Tambov sau Voronej. Cu el se cațără pe gheață, o sfărîmă, apoi se prăbuşeşte grohăind, din nou se cațără, iar cade. Sloiurile se lovesc de bord, îl zgîrîie, se sparg bubuind. Gheața e străpunsă ca tranşeele duşmane. E război, luptă, carnagiu. Din fericire se luptă omul cu stihia...

Deodată tunurile de gheață amuțesc, lupta conteneşte. Săriți pe punte. Liniştea e mai răsunătoare decît tunetul, în jur borhăile gheții, albăstrii, făcute ferfeniță. Te dor ochii de albeața imenselor cîmpuri de gheață imobilă.

Pe punte căpitanul înjură cu cele mai neaoşe cuvinte ruseşti: în iureşul luptei, spărgătorul s-a avîntat cam departe. Gheața are o asemenea grosime că rezistă la o greutate teribilă, trosneşte sub spărgător, dar nu se sparge. Trebuie să dai înapoi şi să loveşti din flanc. Nu e uşor: am fost cuprinşi de gheață. Cei şase mii de cai ai maşinăriei încearcă să scoată spărgătorul din gheață la apă, dar nu pot. Maşina e neputincioasă, elicea s-a oprit, în sala maşinilor se pregăteşte ceva...

Trec cinci, şapte, zece minute şi, dintr-o dată, vedeți că spărgătorul începe să se mişte încet pe gheață, aplecîndu-se greoi pe o parte, apoi pe cealaltă, încă o dată şi încă o dată... Dacă nu cunoaşteți secretele spărgătoarelor de gheață vi se va părea o minune. Secretul este că bordul spărgătorului de gheață este dublu. Între borduri este un gol, iar uriaşele pompe centrifuge, care nu există pe altfel de navă, transferă în cîteva minute mii de tone de apă de la un bord la altul, ca să urnească din loc vasul. Apa se învolburează la pupa, elicea funcționează, iar căpitanul se frămîntă pe puntea de comandă: ne-am împotmolit destul de rău, nu ajunge o opintire obişnuită. Ca să scapi din gheață, trebuie alte mijloace, de pildă... ancora.

Cum, ancora ca să înaintezi? Toată lumea ştie că ancora foloseşte la oprirea navei! Da, însă pe spărgătoarele de gheață există ancore speciale, „de gheață", iar acestea au scopul să avansezi. Ele sunt prinse în mormanele de gheață, în sala de maşini grohăie iar pompele: mută apa la pupa, care se îngreunează încetul cu încetul, coboară lin, iar prova se ridică. Gata. Cu toată viteza înapoi ! -comandă căpitanul. Zbîrnîie elicea, duruie vinciurile ancorelor de gheață: trag din toate puterile în

apă spărgătorul de gheață împotmolit.

În sfîrşit, căpitanul îşi scoate şapca şi, răsuflînd din greu, îşi şterge sudoarea de pe frunte: spărgătorul este liber, se retrage. Sloiurile sfărîmate forfotesc în jur şi scrijelesc bordul. Această retragere este numai ca să-i găsească duşmanului punctul slab şi să înceapă din nou lupta...

Uneori întinderile de gheață cuprind spărgătorul într-o blocadă strînsă; nicăieri vreun loc mai slab; nicăieri vreun mijloc de scăpare. Atunci începe să acționeze „subteran": e pusă în funcțiune elicea ascunsă adînc, la prova spărgătorului. Şuvoiul de apă, inteligent direcțional, erodează gheața. La următorul atac, duşmanul e slăbit, ca unitățile militare în urma activității agitatorice. Gheața nu rezistă iureşului, spărgătorul scapă, de data aceasta l-a ajutat elicea...

Cititorul atent va putea obiecta: unde s-a mai pomenit ca elicea unei nave să se afle în față şi nu la pupa? Da, pe nici un vas normal nu veți vedea acest lucru, dar de la spărgătorul de gheață te poți aştepta la orice, chiar şi la o elice în față, în plus față de cea de la pupa. Activitatea „subterană" este, după cum se ştie, o treabă riscantă; La fel şi activitatea elicei din față a spărgătorului: oricît de *conspirativă* este elicea, ghețurile ştiu s-o găsească şi să o rupă. E drept, pe spărgător există întotdeauna un scafandru. Iată-l îmbrăcat în costum, semănînd cu morlocii lui Wells. Într-o oră termină treaba, instalînd o paletă de rezervă în locul celei rupte. Dar cine poate garanta că nu se va rupe iar? De aceea se preferă ca spărgătorul să se construiască fără elicea din față, pentru că îi rămîne întotdeauna procedeul muierilor noastre care şi-au epuizat bagajul de ocări: se întorc cu spatele spre adversar, ridicîndu-şi fustele. La fel şi spărgătorul: cînd osteneşte, se întoarce spre gheață cu pupa şi împrăştie sloiurile cu elicea de acolo.

Pesemne că rusului i-au trebuit coaste zdravene şi o piele groasă ca sa nu fie strivit de greutatea încărcăturii pe care istoria a aruncat-o pe umerii săi. Şi spărgătorului de gheață îi trebuie traverse zdravene pe margini, o îmbrăcăminte groasă din oțel, borduri duble, fund dublu, ca să nu fie zdrobit de gheața care-l strînge în chingi, însă este insuficientă rezistența pasivă: trebuie o dibăcie deosebită, asemeni istețimii ruse. Precum Ivanuşka cel prost din poveştile ruse, spărgătorul de gheață se preface că e neîndemînatic, dar dacă îl veți scoate din apă, dacă vă veți uita la el în docuri, veți observa o configurație a corpului mai rotunjită, mai feminină decît la multe alte nave. În secțiune transversală spărgătorul seamănă cu un ou, imposibil de strivit, ca un ou în mînă. Rezistă la şocuri, iese doar puțin boțit din încercări care ar scufunda oricare altă navă mai elegantă, mai europeană.

Sunt puține, doar douăsprezece, în patru mări. Bunicul spărgătoarelor de gheață este „Ermak", cel mai mare dintre cele construite pînă acum. „Ermak" e viu şi activ şi astăzi: englezii l-au făcut atît de rezistent şi de nădejde în acei ani cînd lira sterlină era şi ea rezistentă şi de nădejde. A fost construit la uzina Armstrong din Newcastle, iar bazele proiectului au fost elaborate de amiralul Makarov, mort în timpul războiului ruso-japonez. Mult timp nu s-au mai construit spărgătoare de gheață în Rusia. Doar cu puțin înainte de războiul mondial a apărut „Țarul Mihail Feodorovici". După revoktție, s-a numit altfel, nu-roi amintesc cum, dar îmi amintesc foarte bine spărgătorul: proiectele lui au trecut prin mîinile mele. Furnizorii au fost nemții: a fost construit la şantierele navale „Vulcan" din Szczecin.

Apare apoi un întreg cîrd de spărgătoare: „Sfîntul Alexandr Nevski" care s-a transformat după revoluție în „Lenin", „Krasin" (pînă la revoluție „Sviatogor"), doi gemeni-„Minin" şi „Pojarski", „Ilia Muromeț" şi cinci mai mici. Toate au fost construite în Anglia, la Newcastle; la toate există şi urme ale muncii mele, îndeosebi la „Alexandr Nevski", acum „Lenin": pentru el am făcut avanproiectul, după care nici un desen tehnic al acestei nave nu mergea în atelier pînă ce nu era verificat şi semnat: „Chief surveyor of Russian Icebreakers, Building *E. Zamiatin".*

„Lenin" a fost construit de uzina Armstrong. Adesea, cînd mă întorceam seara de la uzină la volanul micului meu „Renault", mă întîmpina oraşul întunecat, cu toate luminile stinse. Asta însemna că undeva în apropiere erau zepeline germane şi curînd vor exploda bombele. Acasă, noaptea, ascultam exploziile mai apropiate sau mai depărtate în timp ce verificam schițele lui „Lenin" şi scriam romanul despre englezi-„Insularii". Se zice că amîndouă au ieşit cum se cuvine. Proiectanții consideră că „Lenin" este cel mai bun dintre spărgătoarele de gheață ruseşti. Poate concura cu el doar vestitul „Krasin".

Rezultă că spărgătoarele de gheață ruseşti sunt importate? Da, însă, la o examinare mai atentă a multor lucruri, ceea ce astăzi pare specific rusesc, se dovedeşte a fi de import. Chiar şi marxismul, care a luat naştere după cum se ştie, pe teritoriul german. Chiar şi... samovarul, care, după cum s-a stabilit acum, exista la chinezi cu două mii de ani î.d.Chr., dar faptul nu valorează nici cît o ceapă degerată: samovarele vor rămîne pentru totdeauna ruseşti.

Chiar dacă sunt construite peste graniță, chiar dacă deocamdată sunt numai douăsprezece, ele îşi fac treaba: îşi croiesc drum prin gheața moartă, impasibilă, compactă, din Europa spre Rusia.

Acum, cînd lumea se plimbă pe stradă în pardesie, acolo, printre întinderile de gheață nemărginite, punctul de comandă al spărgătoarelor de gheață lucrează fără odihnă, se dă atac după atac. Fiecare dintre spărgătoare îndeplineşte aceeaşi treabă pentru care „Krasin" a fost glorificat. El a fost mai norocos decît altele: din cauza nenorocosului Nobile, „Krasiin" a fost urmărit de milioane de ochi, numele său făcînd înconjurul lumii. Celelalte spărgătoare de gheață sunt ca „soldații necunoscuți" din timpul războiului.

Însă activitatea „soldatului necunoscut" este oare mai puțin importantă? După părerea mea este chiar mai importantă: „necunoscutul" nu primeşte pentru activitatea lui plata gloriei în monezi zuruitoare.

Evgheni Zamiatin

CUPRINS

Prefață către cititorul rus..... 2
Cine a declanşat al doilea război mondial..... 3
Capitolul l Calea spre fericire..... 5
Capitolul 2 Duşmanul principal..... 7
Capitolul 3 De ce au nevoie comuniştii de armament.....10
Capitolul 4 De ce a împărțit Stalin Polonia.....14
Capitolul 5 Pactul şi rezultatele sale.....16
Capitolul 6 Cînd a intrat Uniunea Sovietică în cel de-al doilea război mondial.....18
Capitolul 7 „Dezvoltarea bazei de război".....22
Capitolul 8 De ce aveau nevoie cekiştii de artilerie obuzieră.....26
Capitolul 9 De ce a fost distrusă zona de siguranță în ajunul războiului.....29
Capitolul 10 De ce Stalin a distrus *Linia Stalin*.....34
Capitolul 11 Partizani sau diversioniști?.....40
Capitolul 12 De ce avea nevoie Stalin de zece corpuri de armată pentru desant aerian.....43
Capitolul 13 Despre tancul înaripat.....46
Capitolul 14 Pînă la Berlin!.....48
Capitolul 15 Infanteria marină în pădurile Bielorusiei.....52
Capitolul 16 Ce înseamnă armată de acoperire 53
Capitolul 17 Diviziile de vînători de munte în stepele Ucrainei.....59
Capitolul 18 Care a fost destinația Primului eşalon strategic 64
Capitolul 19 Stalin în mai.....65
Capitolul 20 Cuvîntul şi fapta.....71
Capitolul 21 Pacifism cu colți:.....74
Capitolul 22 Încă p dată despre Comunicatul TASS 76
Capitolul 23 Despre regiunile militare abandonate.....89
Capitolul 24 Despre diviziile negre..... 92
Capitolul 25 Despre comandanții de brigăzi şi de divizii.....94
Capitolul 26 De ce a fost înființat Al doilea eşalon strategic.....96
Capitolul 27 Războiul nedeclarat.....101
Capitolul 28 De ce Stalin a desfăşurat fronturile.....103
Capitolul 29 De ce nu l-a crezut Stalin pe Churchill.....109
Capitolul 30 De ce nu l-a crezut Stalin pe Richard Sorge.....112
Capitolul 31 Cum a împiedicat Hitler războiul.....115
Capitolul 32 A avut Stalin un plan de atac?..... 117
Capitolul 33 Războiul care n-a mai fost.....118
Addenda *Despre soțiile mele, despre spărgătoarele de gheață şi despre Rusia,* de E. Zamiatin.....120
Index al lucrărilor citate.....123

Index al lucrărilor citate

Anfilov, V.A. *Eşecul blitz-krieg-ului,* M. Nauka, 1974.
Anfilov, V.A. *Faptă eroică eternă,* M. Nauka, 1971.

Avtorhanov, A. *Enigma morții lui Stalin,* Frankfurt am Main, Posev 1976.
Azarov, I.I. *Odesa încercuită, M.* Voenizdat, 1962.
Bagramian, I.H. *Aşa a început războiul,* M. Voenizdat, 1962.
Bajanov, B. *Amintirile fostului secretar al lui Stalin,* Paris, Tretia volna, 1980.
Basov, A.V. *Flota în Marele Război pentru Apărarea Patriei, 1941--1945,* M. Nauka, 1980
Biriuzov S.S. *Cînd bubuiau tunurile,* M., Voenizdat, 1962.
Boldin, I .V. *Pagini din viață...,* M. Voenizdat, 1961.
Brejnev, L.I. *Malaia zemlia,* M. Politizdat, 1973.
Demin, M. *Pe şest,* New-York, Rusika, 1981.
Eremenko, A.I. *La începutul războiului,* M. Nauka, 1964.
Fediuninski, I.I. *S-au ridicat la alarmă,* M. Voenizdat, 1964.
Gorbatov, A.V. *Ani şi războaie,* M. Voenizdat, 1965.
Grigorenko, P.V. În *subterană nu poți întîlni decît şobolani,* New York, Detineț, 1981.
Hizenko, I.A. *Pagini vii (Jurnalul unui activist din divizia 80 infanterie, distinsă cu Ordinul Lenin),* M. Voenizdat, 1963.
Iakovlev, A.S. *Scopul vieții, însemnările unui constructor de avioane,* M. Politizdat, 1968.
Jukov, G.K. *Amintiri şi cugetări,* M.A.P.N., 1969.
Kalinin, S.A. *Cugetări despre cele trecute,* M. Voenizdat, 1963.
Kazakov, M.I. *Deasupra hărții luptelor de demult,* M. Voenizdat, 1971.
Kocetkov, D.I. *Cu luminatoarele acoperite,* M. Voenizdat, 1962.
Kojevnikov, M.N. *Comandamentul şi statul-major al Armatei Sovietice în Marele Război pentru Apărarea Patriei, 1941-1945,* M. Nauka, 1977.
Konev, I.S. *Patruzeci şi cinci, M.* Voenizdat, 1966.
Kovalev, LV. *Transportul în Marele Război pentru Apărarea Patriei,* M. Nauka, 1981.
Krivoşein, S.M. *Fapte de arme,* M., Molodaia Gvardia, 1962.
Kumanev, GA. *Feroviarii sovietici în anii Marelui Război pentru Apărarea Patriei (1941-1945),* M.A.N. URSS, 1963-
Kuznețov, N.G. În *ajun,* M. Voenizdat, 1966.
Kurocikin, P.M. *Semnalele frontului,* M. Voenizdat, 1960.
Lenin *Opere complete.*
Lobacev, A.A. *Pe drumuri grele,* M. Voenizdat, 1960.
Liudnikov, LI. *Prin furtună (.Studiu autobiografic),* Donetk, Donbas, 1973-
Maiski, I.M. *Cine l-a ajutat pe Hitler (Din amintirile unui ambasador sovietic),* M.IMO, 1962
Marx, Engels *Opere complete.*
Merețkov, K.A. În *slujba poporului* (Pagini de amintiri), M. Politizdat, 1968.
Moskalenko, K.S. *Pe direcția* sud-vest *(Amintirile unui comandant de armată),* M. Nauka, 1969.
Novikov, A.A. *Pe cerul Leningradului (însemnările unui comandant de aviație),* M. Nauka, 1970.
Ozerov, G. *Hangarul lui Tupolev,* Frankfurt am Main, Posev, 1973.
Ortenberg, D.I. *Iunie-decembrie '41,* M. Sovetskii pisateli, 1984.
Peresîpkin, I .T. *Transmisioniştii în anii Marelui Război,* M. Sviazi, 1972.
Plaskov, G.D. Sub *bubuitul canonadei,* M. Voenizdat, 1969-
Pokrîşkin, A.I. *Cerul războiului,* M. Molodaia Gvardia, 1968.
Reşin, E.G. *Generalul Karbîşev,* M. DOSAAF, 1971.
Rokossovki, K.K. *Datoria militară,* M. Voenizdat, 1968.
Roslîi, I.P. *Ultimul popas-Berlinul,* M. Voenizdat, 1983.
Sandalov, L.M. Pe *direcția Moscovei,* M. Nauka, 1970.
Sandalov, L.M. *Încercări ale vieții,* M. Voenizdat, 1966.
Sevastianov, P.V. *Niemen-Volga-Dunăre,* M. Voenizdat, 1961.
Sikorski, V. *Războiul viitor. Posibilitățile sale, caracterul şi problemele de apărare ale țării în raport cu acestea* (traducere din polona), M. Voenizdat, 1936.
Stalin, I .V. *Opere complete.*
Starinov, I.G. *Minele aşteaptă ora lor,* M. Voenizdat, 1964.
Şapoşnikov, B.M. *Creierul armatei* (trei voi.) Moscova-Leningrad, Gosizdat (secția de literatură militară), 1927-1929.
Şebunin, A.I. *Prin cîte am trecut,* M. Voenizdat, 1971.
Ştemenko, S.M. *Marele Stat-Major în anii războiului,* M. Voenizdat, 1968.
Triandafillov V.K. *Caracterul operațiunilor anualelor modeme,* Moscova-Leningrad, Gosizdat, 1929.
Triandafillov,V.K. *Amploarea operațiunilor armatelor moderne,* M. Voenizdat, 1932.
Tuhacevski, M.N. *Opere alese,* M. Voenizdat, 1964.

Tiulenev, LV. *Prin trei războaie,* M. Voenizdat, 1960.
Umanski, P.G. *La hotarul luptelor,* M. Voenizdat, 1960.
Vasilevski, A.M. *Cauza întregii vieți,* M. Politiizdat, 1973.
Vaupşasov, S.A. *La încrucişări periculoase, însemnările unui cekist,* M. Politizdat, 1971.
Vornonov, N.N. În *slujba militară,* M. Voenizdat, 1963-
Zaharov, G.N.' *Povestiri despre avioanele de vînătoare,* M. DOSAAF, 1977.
Zverev, A.G. În*semnările unui ministru,* M. Politizdat, 1973.
Bătălia pentru Leningrad, 1941-1944 (sub redacția lui S.P. Platonov), M. Voenizdat, 1964.
Enciclopedia militară sovietică (opt voi.), M. Voenizdat, 1976-1980.
Forțele Armate Sovietice, M. Voenizdat, 1978.
în patrulă la hotarul de vest. *Studii documentare de istorie* a *trupelor Regiunii de frontieră vestice, decorate cu Ordinul „Steagul Roşu"* (colectiv de autori), Kiev, Politizdat.
Istoria celui de-al doilea război mondial (1939-1945), 12 vol., M. Voenizdat, 1973 -1982. *Istoria Marelui Război pentru Apărarea Patriei 1941-1945* (în şase vol.) M. Voenizdat, 1960-1965.
Lupta pentru Pribaltica sovietică, Tallin, Eesti raamat, 1980.
La *chemarea Patriei. Drumul de luptă al armatei 6 de gardă în Marele Război pentru Apărarea Patriei, 1941-1945,* M. Voenizdat, 1971.
Marele Război pentru Apărarea Patriei (1941-1945). Scurt studiu de popularizare, (sub redacția lui P.A. Tilin, M. Politizdat, 1973.
Pe Frontul de Nord-Vest (1941-1943). Culegere de articole ale participanților la acțiunile de luptă (sub redacția lui P.A. Jilin). M.Nauka, 1969.
Perioada inițială a războiului, (sub redacția lui S.P. Ivanov), M.Voenizdat, 1974.
Partidul şi Armata, (sub redacția lui A.A. Epişev, M. Politizdat,1980.
Poporul estonian în Marele Război pentru Apărarea Patriei, 1941-1945, Tallin, Eesti raamat, 1973.
Regiunea militară Moscova distinsă cu Ordinul Lenin, M. Moskovskirabocii, 1985. *Regiunea militară Zabaikal* (mic studiu istorico-militar), Irkutsk,Vost.-Sib. Knij. izd., 1972
Regiunea militară bielorusă decorată cu Ordinul „Steagul Roşu",
Minsk, Belarus, 1973. *Santinelele frontierei sovietice (Scurt studiu de istorie a trupelor de grăniceri ale URSS),* M. Politizdat, 1983.
Spatele frontului Forțelor Armate Sovietice în Marele Război pentru Apărarea Patriei 1941-1945 (sub redacția lui S.K. Kurkotkin), M. Voenizdat, 1977.
Steagul Roşu din Ural. Istoria regiunii militare Ural, decorată cu Ordinul „Steagul Roşu", M. Voenizdat, 1983.
Steagul Roşu kievean. Istoria Regiunii militare Kiev, decorată cu Ordinul „Steagul Roşu", 1919-1972, M. Voenizdat, 1974.
Trupele sovietice de tancuri, M. Voenizdat, 1973.
Trupele c/e *grăniceri ale URSS 1939-iunie 1941* (Culegere de documente şi materiale, M. Nauka, 1970.
Ziare şi reviste. Komsomolskaia pravda, Krasnaia zvezda, Pravda, Biulleteni oppoziții, Voennîi vestnik, Voprosî istorii, Voenno-istoriceskii jurnal, Voina i revoliuția, Kommunist, Ogoniok.
R. Goraiski *World War II Almanac: 1931-1945,* London Haniish Hamilton.
B.H. Liddell Hart *History of the Second World War,* London, PAN,1978.
K.Mallory,A.Ottar *Architecture of* Aggressio/i-Architectural Press:Wallop G.B. 1973.
A. Price *World War II Fighter Conflict-London-.* Macdonald and Janes, 1975.
D. Woodward British Poreign Policy in the Second World War. Hearing on American Aspects of the Richard Sorge Spy Case August 9, 22 and 23-Washington, 1951.